Seria de autor

PAULO COELHO

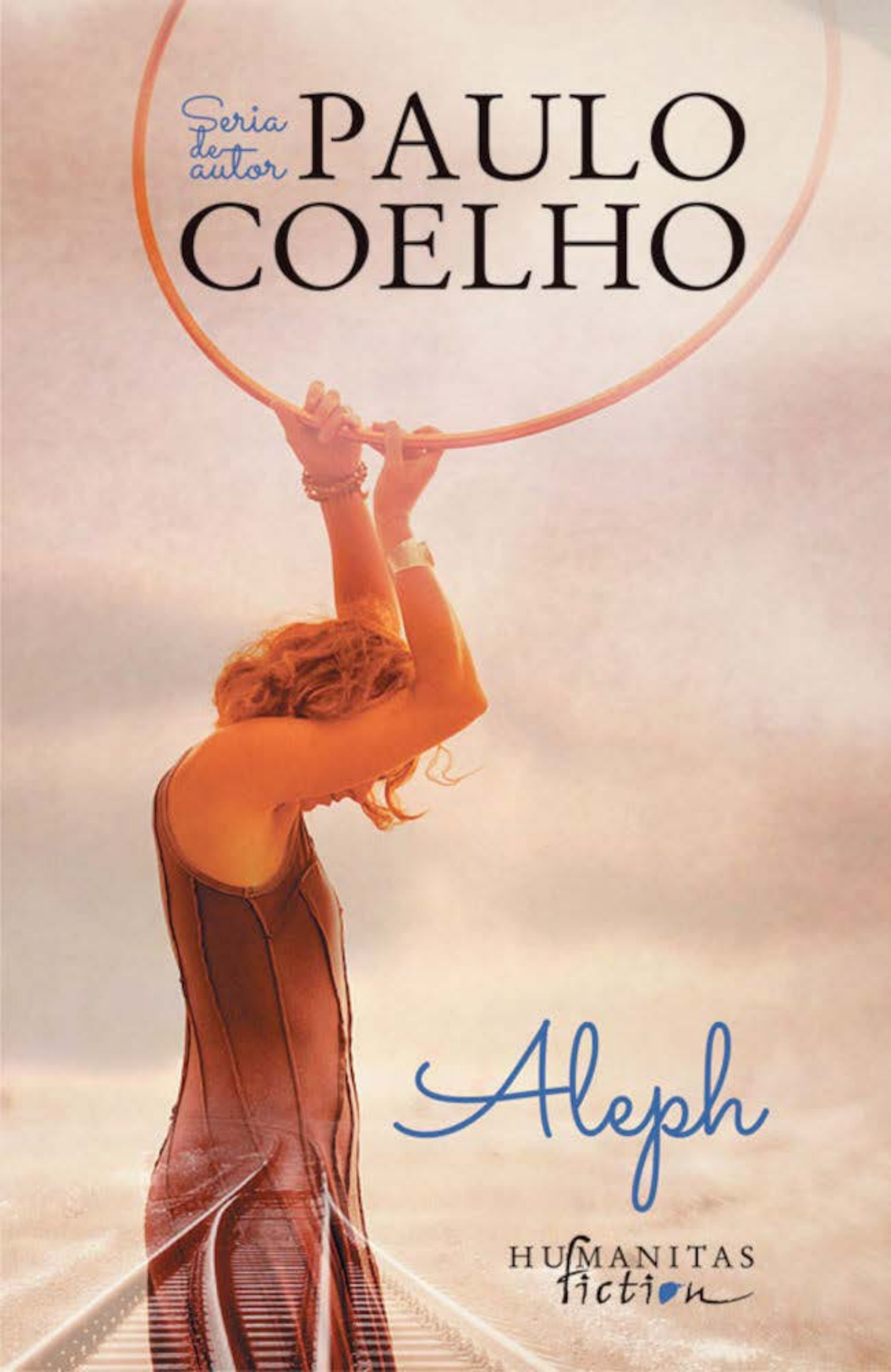

Aleph

HUMANITAS fiction

BIBLIOTECA
„PAULO COELHO“

PAULO COELHO s-a născut la Rio de Janeiro în 1947. Este unul dintre cei mai de succes romancieri ai lumii, cărțile sale traduse în 73 de limbi și editate în peste 170 de țări atingând, până în prezent, vânzări de peste 135 000 000 de exemplare în întreaga lume, iar în România, de peste 1 000 000 de exemplare. Înainte să devină un adevărat fenomen literar, a fost un hippie rebel, apoi autor dramatic, director de teatru, jurnalist, poet. În 1986 face pelerinajul la Santiago de Compostela, eveniment care i-a marcat viața și cariera. Deși profund atașat de Brazilia natală (își scrie operele în fața oceanului, în vila sa de la Copacabana), romanele lui dezvoltă drame universale, ceea ce explică primirea entuziastă de care se bucură pe toate meridianele. Pagina sa de Facebook are 6,5 milioane de fani, iar contul său de Twitter, peste 2 milioane de followers. În 2009, a intrat în Guinness Book drept autorul celei mai traduse cărți (romanul *Alchimistul*). Este consilier special UNESCO în cadrul programului „Convergențe spirituale și dialoguri interculturale", membru al comitetului director al Fundației Shimon Peres, al Schwab Foundation for Social Entrepreneurship, al Lord Menuhin Foundation.
I s-au decernat numeroase premii (printre care premiul german Bambi 2001, acordat personalității culturale a anului, premiul italian Fregene pentru literatură) și importante distincții (Cavaler al Legiunii de Onoare, Franța, 1999; Comandor al Ordinului Rio Branco, Brazilia, 1998 etc.). Este membru al Academiei Braziliene de Litere din 28 octombrie 2002.
A fondat Institutul Paulo Coelho, care acordă ajutoare îndeosebi copiilor și bătrânilor din păturile defavorizate ale societății braziliene.
Este colaborator permanent al unor reputate publicații, printre care *Corriere della Sera* (Italia) și *El Semanal* (Spania).

Opere principale: *Jurnalul unui Mag* (1987); *Alchimistul* (1988); *Brida* (1990); *Walkiriile* (1992); *La râul Piedra am șezut și-am plâns* (1994); *Al cincilea munte* (1996); *Manualul războinicului luminii* (1997); *Veronika se hotărăște să moară* (1998); *Diavolul și domnișoara Prym* (2000); *Unsprezece minute* (2003); *Zahir* (2005); *Vrăjitoarea din Portobello* (2006); *Ca un râu care curge* (2006); *Învingătorul este întotdeauna singur* (2008); *Aleph* (2010). Numeroase dramatizări, CD-uri și jocuri electronice după cărțile sale.

PAULO COELHO

Aleph

Traducere din portugheză de
MICAELA GHIȚESCU

HUMANITAS
fiction

Coperta colecției
RĂZVAN LUSCOV

Ilustrația copertei © KITTY ENSBY

PAULO COELHO
ALEPH
Copyright © 2010 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangements with Sant Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U., Barcelona, Spain.
All rights reserved.
www.paulocoelho.com

ISBN 978-973-689-432-9 (pdf)

© HUMANITAS FICTION, 2011, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701
București, România
tel. 021/408 83 50
fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online:
tel./fax 021/311 23 30
e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
www.libhumanitas.ro

O, Marie, zămislită fără de păcat,
roagă-te pentru noi,
păcătoșii care venim la tine.
Amin.

Un om de neam mare s-a dus într-o țară îndepărtată,
ca să-și ia domnie și să se întoarcă.
LUCA, 19:12

Pentru J. care mă pune în mișcare,
S.J. care mă urmează ocrotindu-mă,
Hilal, pentru iertarea din biserica
de la Novosibirsk.

Diametrul lui era de vreo doi-trei centimetri, dar spațiul cosmic se afla aici, fără ca mărimea să-i fie micșorată. Orice lucru… era un infinit de lucruri, pentru că eu îl vedeam din toate punctele Universului.

Jorge Luis Borges, *Aleph**

Eu nu cunosc nimic, tu totul știi,
Dar viața mea nu va fi irosită,
Căci este scris că ne vom întâlni
În veșnicia îndumnezeită.

Oscar Wilde

---

* J.L. Borges, *Opere*, vol. 2, traducere de Darie Novăceanu, Editura Univers, București, 1999, p. 119. (N. tr.)

Rege al regatului meu

Nu!

Iarăși un ritual? Iarăși să invoc forțele invizibile să se manifeste în lumea vizibilă? Ce legătură are asta cu lumea în care trăim astăzi? Tinerii termină facultatea și nu găsesc de lucru. Bătrânii ajung la pensie fără să aibă bani de nimic. Adulții n-au timp să viseze – de la 8 dimineața până la 5 după-masa luptă ca să-și întrețină familia, să plătească studiile copiilor, înfruntând ceea ce cu toții numim „realitatea crudă".

Lumea nu a fost niciodată atât de frământată ca acum: războaie religioase, genocid, degradarea mediului înconjurător, crize economice, depresie, sărăcie. Toți își doresc soluții imediate care să rezolve măcar câteva dintre problemele lumii sau ale vieții personale. Dar viitorul se anunță tot mai sumbru.

Și iată-mă acum și pe mine, vrând să avansez conform unei tradiții spirituale ale cărei rădăcini se află într-un trecut îndepărtat, străin de toate provocările momentului prezent.

*

* *

Împreună cu J., pe care îl consider maestrul meu, deși încep să am îndoieli în această privință, mă îndrept către stejarul sacru, care se află acolo de peste cinci sute

de ani, contemplând impasibil agoniile omenești; singura sa preocupare este să-și lepede frunzele iarna și să și le recapete primăvara.

Nu pot să mai scriu despre relația mea cu J., călăuza mea întru Tradiție. Am zeci de jurnale cu însemnări după convorbirile noastre, pe care nu le recitesc niciodată. De când l-am cunoscut la Amsterdam, în 1982, am învățat și m-am dezvățat să trăiesc de o sută de ori. Când J. mă învață ceva nou, îmi spun că poate acolo se află pasul care lipsește ca să ajung în vârful muntelui, nota care justifică o întreagă simfonie, litera care rezumă cartea. Trec printr-o perioadă de euforie, care apoi dispare treptat. Câteva lucruri rămân pentru totdeauna, dar cele mai multe exerciții, practici, învățăminte cad într-o gaură neagră. Sau, cel puțin, așa s-ar zice.

*
* *

Solul este umed, îmi imaginez că tenișii mei, spălați cu grijă acum două zile, vor fi din nou plini de noroi după doar câțiva pași – oricâte precauții mi-aș lua. Căutarea înțelepciunii, a păcii spirituale și a conștiinței realităților vizibile și invizibile s-a transformat la mine în rutină și nu mai dă rezultate. La 22 de ani, am început să mă dedic învățării magiei. Am parcurs mai multe căi, am umblat pe marginea prăpastiei mulți ani, am alunecat și am căzut, am renunțat și am revenit. Îmi închipuiam că, atunci când voi ajunge la 59 de ani, voi fi aproape de paradis și de liniștea absolută pe care am impresia că o ghicesc în surâsurile călugărilor budiști.

Când colo, se pare că sunt mai departe ca niciodată. Nu mi-am găsit pacea; uneori în sufletul meu au loc mari conflicte, care pot dura luni de zile. În schimb, cli-

pele când mă cufund în percepția unei realități magice durează doar câteva secunde. Suficient ca să știu că această altă lume există și destul ca să rămân frustrat fiindcă nu reușesc să absorb tot ce învăț.

Am ajuns.

La sfârșitul ritualului, voi sta serios de vorbă cu el. Ne punem amândoi mâinile pe trunchiul stejarului sacru.

*

* *

J. rostește o rugăciune sufi:

„Doamne, când ascult vocile animalelor, foșnetul copacilor, murmurul apelor, ciripitul păsărilor, vuietul vântului sau bubuitul tunetului, simt în ele o mărturie a unității Tale; simt că Tu ești puterea supremă, atotștiința, înțelepciunea supremă, justiția supremă.

Doamne, Te recunosc în încercările prin care trec. Îngăduie, Doamne, ca mulțumirea Ta să fie mulțumirea mea. Ca eu să fiu bucuria Ta, acea bucurie pe care o simte un Tată în fața fiului său. Și ajută-mă să-mi amintesc de Tine în liniște și cu hotărâre, chiar și atunci când îmi va fi greu să spun că Te iubesc".

În general în acest moment eu ar trebui să simt – pentru o fracțiune de secundă, dar ar fi suficient – Prezența Unică ce mișcă Soarele și Pământul și menține stelele la locul lor. Dar astăzi nu vreau să stau de vorbă cu Universul; îmi ajunge ca omul de lângă mine să-mi dea răspunsurile de care am nevoie.

*

* *

El își ridică mâinile de pe trunchiul stejarului, și eu fac la fel. Îmi zâmbește, și eu îi înapoiez zâmbetul. Ne

îndreptăm, în tăcere și fără grabă, spre casa mea, ne așezăm pe terasă și bem o cafea, fără să scoatem încă nici o vorbă.

Privesc copacul uriaș din mijlocul grădinii mele, cu șiretul care-i înconjoară trunchiul, pus acolo în urma unui vis. Mă aflu în sătucul Saint Martin din Pirineii francezi, într-o casă pe care m-am căit deja că am cumpărat-o; a pus până la urmă stăpânire pe mine, reclamându-mi prezența ori de câte ori e posibil, pentru că are nevoie de cineva care să o îngrijească, să-i mențină vie energia.

— Nu mai reușesc să evoluez, spun, căzând ca întotdeauna în capcana de a vorbi primul. Cred că mi-am atins limitele.

— Interesant. Eu am încercat întotdeauna să-mi descopăr limitele și până acum nu am reușit să le ating. Însă nici universul meu nu mă ajută, continuă să crească, și astfel nu mă lasă să-l cunosc în întregime, spune pe un ton provocator J.

Este ironic. Dar eu îi dau înainte:

— Ce ai venit să faci astăzi aici? Încerci să mă convingi că n-am dreptate, ca de obicei. Spune-mi ce vrei, dar să știi că vorbele nu vor putea să schimbe nimic. Nu sunt în apele mele.

— De asta am și venit azi aici. Am simțit de câtva timp ce se întâmplă. Dar întotdeauna vine un moment exact când trebuie să acționezi, afirmă J., luând o pară de pe masă și învârtind-o în mâini. Dacă am fi vorbit despre asta mai devreme, încă nu ai fi fost copt. Dacă am fi vorbit mai târziu, ai fi fost deja putrezit. (Mușcă din fruct, savurându-i gustul.) Perfect. Momentul exact.

— Am multe îndoieli. Iar cele mai mari sunt îndoielile privitoare la credință.

— Foarte bine. Asta-i îndoiala care îl face pe om să evolueze.

Ca de obicei, răspunsuri bune și vorbe frumoase, dar astăzi ele nu au efect.

— Am să-ți spun ce simți, continuă J. Că tot ce ai învățat nu a prins rădăcini, că ești în stare să te cufunzi în universul magic, dar nu reușești să rămâi cufundat în el. Că poate asta nu-i decât o mare fantezie pe care ființa omenească și-o creează pentru a alunga frica de moarte.

Problemele mele sunt mai profunde: sunt îndoieli legate de credință. Am o singură certitudine: există un univers paralel, spiritual, care interferează cu lumea în care trăim. În afară de asta, tot restul – cărți sacre, revelații, ghiduri, manuale, ceremonii – toate mi se par absurde.

— Să-ți spun acum ce am simțit eu, continuă J. În tinerețe eram orbit de toate lucrurile pe care putea să mi le ofere viața, credeam că sunt capabil să-l obțin pe fiecare dintre ele. Când m-am căsătorit, am avut de ales un singur drum, fiindcă trebuia să-mi întrețin soția pe care o iubesc și copiii. La 45 de ani, după ce am ajuns un cadru executiv de succes, mi-am văzut copiii crescând și plecând de acasă și mi-am zis că, de acum încolo, totul va fi o repetiție a ce trăisem deja. Atunci a început căutarea mea spirituală. Sunt o persoană disciplinată și m-am dedicat ei cu toată energia. Am trecut prin perioade de entuziasm și de lipsă de credință până ce am ajuns în momentul pe care îl trăiești tu acum.

— J., oricât mă străduiesc, nu reușesc să spun: „Sunt mai aproape de Dumnezeu și de mine însumi", reiau eu, cu o oarecare exasperare.

— Asta pentru că, la fel ca toți ceilalți oameni de pe lumea asta, ai crezut că timpul o să te învețe să te apropii

de Dumnezeu. Dar timpul nu ne învață; el ne aduce doar senzația de oboseală, de îmbătrânire.

Acum stejarul părea că mă privește. Trebuie să numere peste patru secole, și tot ce a învățat este să dăinuie în același loc.

— De ce am făcut un ritual în jurul stejarului? Cu ce ne ajută asta să fim mai buni?

— Fiindcă oamenii nu mai fac ritualuri în jurul stejarilor. Și, când acționezi într-un mod care poate părea absurd, atingi ceva profund în sufletul tău, în partea sa ancestrală, mai apropiată de originea tuturor lucrurilor.

Asta-i adevărat. Am întrebat ce știam și am primit răspunsul pe care îl așteptam. Trebuie să folosesc mai bine fiecare minut petrecut lângă el.

— A sosit momentul plecării, spune J., dintr-odată.

Mă uit la ceas. Îi explic că aeroportul e aproape, putem să ne mai continuăm discuția un timp.

— Nu la asta mă refer. Când am trecut prin ceea ce treci tu, am găsit răspunsul în ceva ce s-a întâmplat înainte să mă nasc. Asta îți sugerez eu acum să faci.

Reincarnare? J. m-a descurajat întotdeauna să-mi vizitez viețile trecute.

— Am fost deja în trecut. Am învățat singur, înainte de a te cunoaște. Am mai vorbit despre asta; am văzut două incarnări: un scriitor francez din secolul al XIX-lea și un…

— Da, știu.

— Am comis greșeli pe care nu le mai pot repara acum. Și mi-ai spus să nu mai fac asta, pentru că doar mi-aș mări vina. Să călătorești în viețile trecute e ca și cum ai săpa o groapă în pământ și ai lăsa ca focul de dedesubt să-ți incendieze prezentul.

J. aruncă restul de pară păsărilor din grădină și mă privește enervat:

— Nu spune prostii, te rog. Nu mă face să cred că ai într-adevăr dreptate și că nu ai învățat nimic în toți acești douăzeci și patru de ani pe care i-am petrecut împreună.

Da, știu și eu despre ce vorbește. În magie – ca și în viață – există doar momentul prezent, ACUM. Timpul nu se măsoară așa cum se calculează distanța dintre două puncte. „Timpul" nu trece. Omului îi este foarte greu să se concentreze asupra prezentului; întotdeauna se gândește la ce face, cum ar fi putut să facă mai bine, care sunt consecințele actelor sale, de ce nu a acționat cum ar fi trebuit să acționeze. Ori se preocupă de viitor: ce va face mâine, ce măsuri trebuie luate, care este primejdia care îl așteaptă după colț, cum să evite ceea ce nu dorește și cum să atingă ceea ce a visat dintotdeauna.

J. reia discuția.

— Vasăzică aici și acum începi să te întrebi: este într-adevăr ceva greșit? Da, este. Dar tot în clipa asta înțelegi și că-ți poți schimba viitorul aducând trecutul în prezent. Trecutul și viitorul există numai în amintirea noastră.

Însă momentul prezent este dincolo de timp: este Veșnicia. Indienii folosesc cuvântul „karma", în lipsă de altceva mai bun. Dar conceptul e prost explicat: nu ceea ce ai făcut în viața ta trecută îți va afecta prezentul, ci ceea ce faci în prezent va răscumpăra trecutul și, în mod logic, va schimba viitorul.

— Sau poate…

Se oprește o clipă, tot mai iritat că nu reușesc să înțeleg ceea ce încearcă să-mi explice.

— Nu are rost să întrebuințăm cuvinte care nu vor să spună nimic. Experimentează. A sosit momentul ca

tu să pleci de aici. Să-ți recucerești regatul, acum corupt de rutină. Ajunge cu repetatul aceleiași lecții, nu o să înveți nimic nou astfel.

— Nu-i vorba de rutină. Sunt nefericit.

— Asta se numește rutină. Crezi că exiști pentru că ești nefericit. Alte persoane există în funcție de problemele lor și vorbesc numai despre ele: probleme cu copiii, cu soțul, cu școala, cu serviciul, cu prietenii. Nu contenesc să-și spună: eu sunt aici. Sunt rezultatul a tot ce s-a întâmplat și se va întâmpla, dar sunt aici. Dacă am făcut ceva greșit, pot să îndrept situația sau măcar să cer iertare. Dacă am făcut ceva bine, asta mă face mai fericit și conectat cu momentul prezent.

J. respiră adânc înainte de a completa:

— Tu nu mai ești aici. E momentul să pleci ca să te reîntorci în prezent.

*

* *

De asta mă temeam. De câtva timp, J. îmi tot dădea de înțeles că sosise ceasul să mă dedic celui de-al treilea drum sacru. Viața mi s-a schimbat mult din 1986, când pelerinajul la Santiago de Compostela m-a făcut să-mi înfrunt destinul propriu, sau „proiectul lui Dumnezeu". Trei ani mai târziu am întreprins Drumul Romei, în regiunea unde ne aflăm acum, un proces dureros, plictisitor, care m-a obligat să petrec 70 de zile făcând în fiecare dimineață toate absurdițile pe care le visam în noaptea precedentă (mi-aduc aminte că am stat patru ore într-o stație de autobuz, fără să se întâmple nimic interesant).

De atunci, am îndeplinit disciplinat tot ce pretindea munca mea. Până la urmă, era alegerea și binecuvân-

tarea mea. Adică am început să călătoresc ca un nebun. Marile lecții pe care le-am învățat au fost tocmai cele pe care mi le-au predat călătoriile.

Mai bine zis, întotdeauna am călătorit ca un nebun, din tinerețe. Dar, în ultima vreme, începusem parcă să trăiesc în aeroporturi și hoteluri – iar senzația de aventură ceda treptat locul unui profund plictis. Când mă plângeam că nu reușesc să rămân mult timp într-un singur loc, oamenii se minunau: „Păi e atât de bine să călătorești! Păcat că eu nu am bani pentru așa ceva!"

Să călătorești nu e niciodată o chestiune de bani, ci de curaj. Am petrecut o mare parte din viață colindând lumea ca un hippy: ce bani aveam eu atunci? De nici un fel. Abia îmi ajungeau să plătesc biletul, dar cred că au fost anii cei mai frumoși ai tinereții mele – deși mâncam pe sponci, dormeam prin gări, nu puteam să comunic din cauza limbii și depindeam de alții ca să găsesc un adăpost unde să trag peste noapte.

După mult timp petrecut pe șosele, auzind o limbă pe care nu o înțelegi, folosind niște bani a căror valoare nu o cunoști, umblând pe străzi pe care n-ai trecut niciodată, descoperi că vechiul tău Eu, cu tot ce ai învățat, este absolut inutil în fața noilor provocări – și începi să înțelegi că, îngropat în străfundurile inconștientului, există cineva mult mai interesant, aventurier, deschis către lume și către experiențe noi.

Dar vine și ziua când spui: „Ajunge!"

— Ajunge! Pentru mine, călătoritul s-a transformat în rutină.

— Ba nu, nu ajunge. N-o să ajungă niciodată, insistă J. Viața noastră este o permanentă călătorie, de la naștere până la moarte. Peisajul se schimbă, oamenii se schimbă, nevoile se transformă, dar trenul merge înainte.

Viața este trenul, nu gara. Și ce ai făcut acum nu înseamnă să călătorești, ci să schimbi țări, ceea este cu totul altceva.

Am clătinat din cap.

— N-o să mă ajute. Dacă trebuie să corectez o greșeală pe care am comis-o în altă viață, și sunt profund conștient de greșeala asta, pot să fac acest lucru chiar aici. În temnița aceea eu ascultam ordinele cuiva care părea să cunoască voia Domnului: tu. În afară de asta, am întâlnit deja cel puțin patru persoane cărora le-am cerut iertare.

— Dar n-ai descoperit blestemul care a fost aruncat asupra ta…

— Și tu ai fost blestemat în aceeași perioadă. Ai descoperit?

— L-am descoperit pe al meu. Și, crede-mă, a fost mult mai greu decât al tău. Tu ai fost laș o dată, în timp ce eu am fost nedrept de multe ori. Dar asta m-a eliberat.

— Dacă trebuie să călătoresc în timp, de ce mai e nevoie să călătoresc în spațiu?

J. a râs.

— Fiindcă toți avem întotdeauna o posibilitate de mântuire, dar pentru asta trebuie să întâlnim persoanele cărora le-am făcut rău și să le cerem iertare.

— Și atunci, unde să mă duc? La Ierusalim?

— Nu știu. Unde te-ai angajat să te duci. Descoperă ce ai lăsat neterminat și du-ți treaba la bun sfârșit. Dumnezeu te va îndruma, pentru că aici și acum se află tot ce ai trăit și vei trăi. Lumea este creată și distrusă în clipa asta. Cei pe care i-ai întâlnit vor reapărea, cei pe care i-ai lăsat să plece se vor întoarce. Nu nesocoti harurile care ți-au fost oferite. Înțelege ce se petrece cu tine și vei ști ce se petrece cu lumea întreagă.

„Nu socotiți că am venit să aduc pacea pe pământ. N-am venit să aduc pace, ci sabie."

Ploaia rece mă face să dârdâi, iar primul meu gând este: „O să mă îmbolnăvesc de gripă". Mă consolez amintindu-mi că toți medicii pe care i-am cunoscut spun că gripa e provocată de un virus, nu de picăturile de apă.

Nu reușesc să fiu aici și acum; în capul meu e un întreg vârtej: unde trebuie să ajung? Unde trebuie să mă duc? Dar dacă n-am să fiu capabil să recunosc persoanele de pe drumul meu? Asta cu siguranță s-a mai întâmplat și în alte dăți și se va mai întâmpla – în caz contrar, sufletul meu ar fi deja împăcat.

De 59 de ani de când conviețuiesc cu mine însumi, îmi cunosc unele reacții. La începutul relației noastre, cuvântul lui J. părea inspirat de o lumină mult mai puternică decât el. Eu acceptam totul fără să întreb a doua oară, mergeam înainte neînfricat și niciodată nu m-am căit că am făcut-o. Dar timpul a trecut, conviețuirea s-a cimentat și, odată cu ea, a venit obișnuința. Deși niciodată nu m-a dezamăgit în nici un fel, nu mai reușeam să-l văd ca înainte. Chiar dacă dintr-o obligație – acceptată de bunăvoie în septembrie 1992, la zece ani după ce îl cunoscusem – trebuia să dau ascultare spuselor lui, nu o mai făceam cu aceeași convingere.

Am greșit. Dacă am ales să urmez Tradiția magică, nu ar trebui să-mi pun asemenea întrebări acum. Sunt

liber să o abandonez oricând, dar ceva mă împinge înainte. Fără îndoială că el are dreptate, dar între timp m-am împăcat cu viața pe care o duc și nu am nevoie de noi provocări. Doar de pace.

Ar trebui să fiu fericit: am succes profesional, deși meseria mea e poate cea mai grea din lume; sunt căsătorit de 27 de ani cu femeia pe care o iubesc; mă bucur de o sănătate înfloritoare; sunt înconjurat de persoane în care pot avea încredere; cititorii mei mă înconjoară întotdeauna cu afecțiune. A existat un moment când toate astea îmi erau de-ajuns, dar în ultimii doi ani nimic nu pare să mă mai mulțumească.

Să fie oare vorba doar de un conflict trecător? Nu ajunge să spun rugăciunile dintotdeauna, să respect natura ca pe vocea lui Dumnezeu și să contemplu ce este frumos în jurul meu? De ce să doresc să merg mai departe, dacă sunt convins că mi-am atins limita?

DE CE NU POT SĂ FIU CA PRIETENII MEI?

Ploaia cade tot mai deasă, iar eu nu aud nimic în afară de zgomotul ei. Sunt leoarcă și nu sunt capabil să mă mișc. Nu vreau să plec de aici pentru că nu știu unde să mă duc, sunt pierdut. J. are dreptate: dacă într-adevăr mi-aș fi atins limita, senzația asta de vinovăție și de frustrare ar fi trecut deja. Dar ea dăinuie. Teamă și înfiorare. Când nemulțumirea nu dispare, înseamnă că ea a fost pusă acolo de Dumnezeu cu un singur scop: trebuie să schimb tot, să merg înainte.

Am mai trăit așa ceva. Când refuzam să-mi urmez destinul, se petrecea în viața mea un lucru greu de îndurat: tragedia. Tragedia este o schimbare radicală în viețile noastre, întotdeauna legată de același principiu: o pierdere. Când te afli în fața unei pierderi, nu ți-e de nici un folos să încerci să mai recuperezi ce s-a dus

deja, mai bine profiți de golul ce ți se deschide în față ca să-l umpli cu ceva nou. În teorie, orice pierdere e spre binele nostru; în practică, ne punem întrebări în legătură cu existența lui Dumnezeu și ne spunem: oare merit eu asta?

Doamne, cruță-mă de tragedie și voi urma planurile Tale.

Când sfârșesc acest gând, se aude un tunet, iar cerul se luminează de strălucirea unui fulger.

Din nou, teamă și înfiorare. Un semn. Eu caut să mă conving că dau totdeauna ce-i mai bun din mine, iar natura îmi spune exact contrariul: cine este cu adevărat implicat în viață nu încetează niciodată să umble. În clipa asta cerul și pământul se înfruntă într-o furtună care, după ce va trece, va lăsa în urma ei aerul cel mai curat și câmpul roditor, dar până atunci vor fi dărâmate case, copaci bătrâni se vor prăbuși, locuri paradiziace vor rămâne inundate.

O siluetă galbenă se apropie. Mă ofer ploii. Cad alte fulgere, în timp ce senzația de părăsire este înlocuită cu ceva pozitiv – ca și cum sufletul meu s-ar simți spălat puțin câte puțin de apa iertării.

„Binecuvântează și vei fi binecuvântat."

Cuvintele au ieșit firesc din străfundurile mele – înțelepciune pe care nu știu să o fi avut vreodată, care știu că nu-mi aparține, dar care uneori se manifestă și mă împiedică să mă îndoiesc de ce am învățat în toți acești ani.

Marea mea problemă asta e: cu toate aceste momente, eu continui să mă îndoiesc.

Silueta galbenă se află acum în fața mea. E soția mea, acoperită de un hanorac țipător, din acelea pe care ni le punem când mergem să ne plimbăm prin munți; dacă ne-am rătăci, am fi ușor de localizat.

— Ai uitat că suntem invitați la cină.

Nu, n-am uitat. Ies din metafizica universală unde tunetele sunt vocile zeilor și mă întorc în realitatea orașului – vinul bun, berbecul fript, conversația veselă cu prietenii care ne vor povesti aventurile lor dintr-o călătorie recentă cu motocicleta Harley-Davidson. Întors acasă pentru a mă schimba, rezum în câteva propoziții discuția cu J. din cursul după-amiezii.

— Dar el ți-a zis unde ar trebui să te duci? întreabă soția mea.

— „Implică-te", mi-a spus.

— Și asta e ceva greu? Ia nu te mai încăpățâna. Pari mai bătrân decât ești.

Hervé și Veronica mai au doi invitați, un cuplu de francezi de vârstă mijlocie. Unul din ei îmi este prezentat ca un „vizionar" pe care l-au cunoscut în Maroc.

Bărbatul nu pare nici foarte simpatic, nici foarte antipatic, doar absent. Și totuși, în toiul cinei, ca și cum s-ar fi aflat într-un soi de transă, i-a spus Veronicăi:

— Atenție cu mașina. O să ai un accident.

Vorbele lui mi se par de prost gust pentru că, dacă Veronica îl va lua în serios, frica va sfârși prin a atrage energia negativă și lucrurile se pot într-adevăr întâmpla conform previziunii.

— Ce interesant ! spun înainte să reacționeze cineva. Nu mă îndoiesc că sunteți capabil să vă deplasați în timp, spre trecut sau viitor. Tocmai am vorbit despre asta cu un amic azi după-masă.

— Da, pot vedea. Când Dumnezeu îngăduie, pot vedea. Știu cine a fost, cine este și cine va fi fiecare dintre persoanele așezate la masa asta. Nu-mi înțeleg harul, dar l-am acceptat de mult.

Conversația ar fi trebuit să se axeze pe călătoria în Sicilia cu niște prieteni care împărtășesc aceeași pasiune pentru clasicele Harley-Davidson; însă pare să se fi apropiat în mod periculos de niște lucruri pe care nu vreau să le aud acum. Sincronie absolută.

E rândul meu să vorbesc:

— Știți, desigur, că Dumnezeu ne permite să întrezărim asta numai atunci când dorește să schimbe ceva.

Mă întorc spre Veronica și spun:

— Să fii doar atentă. Când ceva în planul astral este adus în planul acesta, își pierde o mare parte din forță. Adică sunt aproape sigur că nu se va întâmpla nimic.

Veronica ne mai oferă vin. Crede că eu și vizionarul din Maroc ne vom lua la harță. Nu-i adevărat; omul „vede" într-adevăr, lucru care mă sperie. Mai târziu am să vorbesc cu Hervé despre asta.

Bărbatul abia mă privește – continuă să aibă aerul absent al cuiva care a intrat într-o dimensiune fără să vrea, dar acum este dator să comunice ce simte. Vrea să-mi povestească ceva, dar preferă să i se adreseze soției mele:

— Sufletul Turciei îi va dărui soțului dumneavoastră toată dragostea pe care o posedă. Dar va vărsa sângele lui înainte de a dezvălui ce caută.

„Încă un semn care confirmă că nu trebuie să plec acum în călătorie", îmi spun, știind că avem tendința să interpretăm toate lucrurile așa cum ni le dorim, nu așa cum sunt.

Bambusul chinezesc

Să mă aflu în trenul acesta mergând de la Paris la Londra, în drum spre târgul de carte, e o binecuvântare pentru mine. De câte ori vin în Anglia mi-amintesc de anul 1977, când mi-am părăsit slujba de la o casă de discuri, hotărât să-mi petrec restul vieții trăind din literatură. Am închiriat un apartament în Bassett Road, mi-am făcut diverși prieteni, am studiat vampirologia, am bătut orașul în lung și-n lat, m-am îndrăgostit, am văzut toate filmele de pe afișe și, până să se împlinească anul, mă înapoiasem la Rio de Janeiro, fără să fi scris nici un rând.

De astă dată voi rămâne în oraș doar trei zile. O întâlnire cu cititorii, niște cine în restaurante indiene și libaneze, discuții despre cărți, librării și autori. Nu am planuri să mă întorc la casa mea din Saint Martin înainte de sfârșitul anului. De aici iau avionul înapoi la Rio de Janeiro, unde pot să-mi aud limba maternă pe străzi, să beau suc de *açaí** în fiecare seară și să privesc de la fereastra mea, fără să mă satur vreodată, priveliștea cea mai frumoasă din lume: plaja de la Copacabana.

---

* Fructul, comestibil, de culoare violaceu-închis, al unui palmier. (N. tr.)

*

* *

Cu puțin înainte de sosire, un tânăr intră în vagon cu un buchet de trandafiri și începe să se uite în jur. Ciudat, pentru că niciodată nu am văzut vânzători de flori în Eurostar.

— Am nevoie de doisprezece voluntari, spune cu voce tare. Fiecare va ține în mână un trandafir când vom sosi. Femeia vieții mele mă așteaptă și aș vrea să o cer în căsătorie.

Mai multe persoane s-au oferit, inclusiv eu, dar până la urmă n-am fost ales. Chiar și așa, când sosește trenul mă hotărăsc să însoțesc grupul. Tânărul arată spre o fată de pe peron. Unul câte unul, pasagerii se duc să-i înmâneze trandafirii. La sfârșit el își declară dragostea, toți aplaudă și tânăra lasă capul în jos, moartă de rușine. Imediat după aceea cei doi se sărută și pleacă îmbrățișați.

Conductorul vagonului comentează:

— De când lucrez aici, ăsta a fost cel mai romantic lucru care s-a petrecut în gara asta.

*

* *

Singura întâlnire cu cititorii care fusese programată a durat doar cinci ore, dar m-a încărcat cu energie pozitivă și m-a făcut să mă întreb: de ce atâtea conflicte în toate aceste ultime luni? Dacă evoluția mea spirituală pare să fi ajuns la o barieră de netrecut, nu-i mai bine să am puțină răbdare? Am trăit ceea ce foarte puține persoane din jurul meu au avut prilejul să cunoască.

Înainte de călătorie, am intrat într-o capelă din Barbazan-Debat. Acolo, am rugat-o pe Sfânta Fecioară să

mă îndrume cu dragostea ei, ajutându-mă să disting toate semnele care să mă readucă la întâlnirea cu mine însumi. Știu că exist în persoanele din jurul meu, și ele există în mine. Împreună scriem Cartea Vieții, cu întâlnirile noastre întotdeauna hotărâte de destin și mâinile noastre unite în credința că ne putem diferenția în lumea asta. Fiecare colaborează cu un cuvânt, o frază, o imagine, iar în final totul ajunge să aibă o noimă: fericirea unuia se transformă în bucuria tuturor.

Întotdeauna ne vom întreba aceleași lucruri. Întotdeauna vom avea nevoie de smerenie ca să acceptăm că inima noastră înțelege motivul pentru care suntem aici. Ajunge să avem încredere, să urmăm semnele, să ne trăim Legenda Personală și, mai devreme sau mai târziu, o să ne dăm seama că participăm la ceva, chiar dacă nu putem *înțelege* acest lucru în mod rațional. Tradiția spune că, în secunda de dinaintea morții, fiecare devine conștient de adevărata rațiune a existenței. Și în acel moment se naște Infernul sau Paradisul.

Infernul înseamnă să ne uităm înapoi în acea fracțiune de secundă și să știm că am pierdut ocazia de a preaslăvi miracolul vieții. Paradisul înseamnă să putem spune în momentul acela: „Am săvârșit câteva greșeli, dar n-am fost laș. Mi-am trăit viața și am făcut ce trebuia să fac".

Totuși, nu trebuie să-mi anticipez infernul și să stau să rumeg faptul că nu reușesc să progresez în ceea ce înțeleg drept „Căutare Spirituală". Trebuie să încerc mereu, și asta e suficient. Chiar și cei care nu au făcut tot ce ar fi putut să facă sunt deja iertați; și-au răscumpărat osânda în timpul vieții, au fost nefericiți când puteau să trăiască în pace și armonie. Suntem toți mântuiți, liberi să mergem înainte pe drumul care nu a avut început și nu va avea sfârșit.

*

* *

N-am luat nici o carte cu mine. În timp ce aștept ca să cobor și să iau masa cu editorii mei ruși, răsfoiesc o revistă din cele care se află întotdeauna pe mesele din camerele de hotel. Citesc fără prea mult interes un articol despre bambusul chinezesc. După ce se plantează sămânța, timp de aproximativ cinci ani nu se vede nimic – cu excepția unui mugur minuscul. Toată creșterea se petrece în subteran; o rădăcină cu o structură complexă, care se întinde vertical și orizontal pe pământ, prinde formă. Atunci, la capătul celui de-al cincilea an, bambusul chinezesc crește rapid până ce atinge înălțimea de 25 de metri.

Nu puteam să găsesc lectură mai plictisitoare. Mai bine să cobor și să mă uit la ce se întâmplă în holul hotelului.

*

* *

Până să se facă ora cinei, beau o cafea. Mônica, agenta mea literară și cea mai bună prietenă a mea, coboară și ea și se așază lângă mine. Vorbim despre lucruri fără importanță. Văd că e obosită pentru că a petrecut toată ziua cu profesioniști ai cărții și în același timp a monitorizat prin telefon, cu editura englezească, cum decurge întâlnirea mea cu cititorii.

Am început să lucrăm împreună când ea nu avea decât 20 de ani; era mai curând o cititoare entuziastă, convinsă că un scriitor brazilian ar putea fi tradus și publicat în afara țării lui. Mônica a abandonat Facultatea de Chimie industrială din Rio de Janeiro, s-a mutat în Spania cu iubitul ei și a început să bată la ușile edi-

turilor, trimițând scrisori, explicând că trebuie să mi se acorde atenție.

Într-o zi m-am dus până în orășelul din Catalonia unde locuia, am invitat-o la o cafea și i-am cerut să lase totul baltă și să se gândească mai mult la viața ei și la viitor, de vreme ce demersurile în legătură cu mine nu dădeau rezultate. A refuzat și mi-a spus că nu se poate înapoia în Brazilia cu un eșec. Am încercat s-o conving că de fapt este o învingătoare, din moment ce putuse să supraviețuiască (distribuind pliante, lucrând ca menajeră) și avusese experiența unică de a trăi departe de țară. Mônica a refuzat în continuare. Am plecat din cafeneaua aceea cu senzația că își strică viața, dar că eu nu voi reuși niciodată să o fac să se răzgândească, fiindcă e foarte încăpățânată. Șase luni mai târziu situația avea să se schimbe complet și, după alte șase luni, câștigase suficient ca să-și cumpere un apartament.

A crezut în imposibil și, tocmai datorită acestui lucru, a câștigat bătăliile pe care toți – eu inclusiv – le socoteam pierdute. Asta e calitatea războinicului: să înțeleagă că voința și curajul nu sunt același lucru. Curajul poate să atragă frica și adulația, dar forța voinței pretinde răbdare și implicare. Oamenii înzestrați cu o imensă forță a voinței sunt în general solitari, pentru că lasă impresia de răceală. Multă lume crede că Mônica e puțin rece, dar se înșală amarnic: în inima ei arde un foc tainic, la fel de intens ca în perioada când ne-am întâlnit în cafeneaua aceea. Cu toate câte a obținut, ea își menține entuziasmul dintotdeauna.

Tocmai încep să-i povestesc – ca să o distrez – recenta mea conversație cu J., când intră în cafenea cele două editoare din Bulgaria. Mulți dintre participanții la târgul de carte sunt cazați la același hotel. Schimbăm

câteva politeţuri, şi apoi Mônica preia conducerea discuţiei. Ca de obicei, una din ele se întoarce spre mine şi-mi pune întrebarea protocolară:

— Când ne veţi mai vizita ţara?

— Dacă reuşiţi să organizaţi călătoria, chiar săptămâna viitoare. Chiar am chef de o petrecere de după şedinţa de autografe.

Amândouă mă privesc neîncrezătoare.

BAMBUSUL CHINEZESC!

Mônica se uită la mine îngrozită:

— Să vedem în agendă…

— …dar cu siguranţă pot să fiu la Sofia săptămâna viitoare, o întrerup pe Mônica.

Şi apoi îi spun, în portugheză:

— Îţi explic mai târziu.

Mônica vede că nu glumesc, dar editoarele au îndoieli. Mă întreabă dacă nu mi-ar plăcea să mai aştept puţin, ca să poată face o promovare la înălţime.

— Săptămâna viitoare, insist eu. Sau lăsăm pe altă dată.

Abia atunci îşi dau seama că am vorbit serios. Se întorc spre Mônica aşteptând detalii. Chiar în clipa aceea apare editorul meu spaniol. Discuţia la masă este întreruptă, se fac prezentările şi vine întrebarea obişnuită:

— Când vom avea plăcerea să vă mai vedem în ţara noastră?

— Imediat după vizita în Bulgaria.

— Şi asta când va fi?

— Peste două săptămâni. Putem să fixăm o şedinţă de autografe la Santiago de Compostela şi alta în Ţara Bascilor. Cu petreceri pentru a sărbători întâlnirile, la care vom invita şi câţiva cititori.

Editoarele bulgare încep din nou să aibă îndoieli, iar Mônica schiţează un zâmbet chinuit.

„Implică-te!“ spusese J.

Localul începe să se umple. La toate marile târguri, fie ele de carte sau de utilaje grele, profesioniștii sunt de obicei cazați în unul sau două hoteluri, și o mare parte dintre afaceri se încheie în hol sau la dineuri ca acela din seara asta. Îi salut pe toți editorii și accept invitații pe măsură ce se repetă întrebarea dintotdeauna: „Când ne veți vizita țara?“ Încerc să mențin conversația suficient de mult timp pentru a evita ca Mônica să mă întrebe ce se întâmplă. Nu-i rămâne decât să noteze în agendă angajamentele pe care mi le asum.

La un moment dat întrerup o discuție cu editorul arab ca să întreb câte întâlniri au fost deja fixate.

— Mă pui într-o situație tare dificilă, răspunde Mônica în portugheză, enervată.

— Câte?

— Șase țări. Cinci săptămâni. Nu știi că târgul ăsta e pentru profesioniști, nu pentru scriitori? Nu trebuie să accepți nici o invitație, mă ocup eu de…

Apare editorul portughez și nu mai putem continua să vorbim în limba noastră. Cum el nu spune nimic în afară de amabilitățile obișnuite, mă ofer:

— Nu mă inviți să vizitez Portugalia?

El mărturisește că era în apropiere și a reușit să audă ce vorbeam cu Mônica.

— Nu glumesc. Mi-ar plăcea mult să am o ședință de autografe la Guimarães și alta la Fátima.

— Știți că nu se poate contramanda în ultimul moment…

— N-am să contramandez. Promit.

Este de acord, iar Mônica înscrie și Portugalia în agendă: încă cinci zile. În fine, editorii mei ruși – un bărbat și o femeie – se apropie și ne salută. Mônica

respiră ușurată. A sosit momentul să mă ia de acolo și să mă târască la restaurant.

În timp ce așteptăm taxiul, ea mă trage la o parte.

— Ai înnebunit?

— De mulți ani, după cum știi. Cunoști povestea bambusului chinezesc? Rămâne cinci ani sub formă de mugur, lăsând să i se dezvolte doar rădăcinile. Și apoi crește văzând cu ochii 25 de metri.

— Și asta ce legătură are cu nebunia de adineauri?

—Am să-ți povestesc mai târziu discuția pe care am avut-o cu J. acum o lună. Important e ce s-a întâmplat cu mine: am investit muncă, timp și efort, am căutat să hrănesc creșterea cu multă dragoste și mult devotament, și nu se întâmpla nimic. Nu s-a întâmplat nimic ani în șir.

— Cum nu s-a întâmplat nimic? Nu ești conștient cine ai ajuns?

Sosește taxiul. Editorul deschide portiera ca să urce Mônica.

— Vorbesc de latura spirituală. Cred că sunt un bambus chinezesc și că a venit anul al cincilea. E momentul să mă ridic din nou. M-ai întrebat dacă am înnebunit și ți-am răspuns cu o glumă. Dar adevărul este că înnebunesc. Am început să-mi dau seama că tot ce am învățat nu prindea rădăcini.

Într-o fracțiune de secundă, imediat după sosirea editoarelor bulgare, simțisem prezența lui J. lângă mine și atunci i-am auzit cuvintele – deși această iluminare nu s-a petrecut decât după ce am răsfoit o revistă de grădinărit într-un moment de plictiseală absolută. Exilul meu autoimpus, care m-a făcut să descopăr lucruri foarte importante în mine însumi, a avut și un efect colateral serios: singurătatea a devenit viciu. Universul meu se limitase la cei câțiva prieteni din munți, la niște

scrisori și e-mailuri și la iluzia că „tot restul timpului îmi aparține". În fine, o viață fără problemele firești care se iscă din conviețuirea cu alte persoane, din contactul uman.

Dar oare asta caut eu? O viață fără provocări? Și ce haz are să-l cauți pe Dumnezeu în afara oamenilor?

Cunosc mulți care au făcut așa. Odată am avut o discuție serioasă și totodată amuzantă cu un călugăr budist care petrecuse 20 de ani izolat într-o peșteră din Nepal. L-am întrebat ce obținuse. „Un orgasm spiritual", mi-a răspuns. Am comentat că există moduri mai ușoare de a ajunge la orgasm.

Niciodată nu voi reuși să parcurg acest drum – el nu se află în orizontul meu. Pur și simplu nu reușesc; nu aș putea să-mi petrec restul vieții căutând orgasme spirituale sau contemplând stejarul din grădina casei mele și așteptând ca înțelepciunea să-mi vină din contemplare. J. știe asta și m-a îmboldit să fac această călătorie ca să înțeleg că drumul meu este reflectat în ochii celorlalți și, dacă voi vrea să mă întâlnesc pe mine însumi, am nevoie de harta asta.

Îmi cer scuze de la editorii ruși și spun că trebuie să-mi închei convorbirea cu Mônica în portugheză. Încep să-i povestesc:

— Un om a alunecat și a căzut într-o groapă. Un preot trecea pe acolo și omul i-a cerut să-l ajute să iasă la suprafață. Preotul l-a binecuvântat, dar a plecat mai departe. După câteva ore a apărut un medic. Omul a cerut ajutor, medicul s-a mulțumit să-i privească de departe juliturile, să scrie o rețetă și să-i spună să cumpere medicamentele din farmacia cea mai apropiată. În fine, a apărut un om pe care nu-l mai văzuse niciodată. Din nou a cerut ajutor, iar străinul a sărit în groapă. „Și acum? Suntem amândoi prizonieri aici!"

La care străinul a răspuns: „Ba nu. Eu sunt din partea locului și știu cum să ajung sus“.

— Ceea ce înseamnă… a spus Mônica.

— Că am nevoie de străini ca acesta, explic. Rădăcinile mele sunt gata, dar nu voi reuși să merg mai departe fără ajutorul celorlalți. Nu numai al tău, sau al lui J., sau al soției mele, ci al unor oameni pe care nu i-am văzut niciodată. Sunt absolut sigur. De aceea am cerut să se organizeze câte o petrecere la sfârșitul ședințelor de autografe.

— Nu ești niciodată mulțumit, se plânge Mônica.

— Și tocmai pentru asta mă adori tu, spun cu un zâmbet.

La restaurant vorbim câte puțin despre toate, sărbătorim câteva cuceriri și încercăm să punem la punct niște amănunte. Trebuie să mă controlez ca să nu intervin prea mult, de vreme ce Mônica este cea care controlează, de fapt, editarea. Dar, la un moment dat, apare din nou întrebarea – de astă dată adresată ei:

— Și când putem conta pe prezența lui Paulo în Rusia?

Mônica începe să explice că agenda mea este acum foarte încărcată, din moment ce am o serie de angajamente începând de săptămâna viitoare. Dar în acest moment o întrerup:

— Dintotdeauna am avut un vis. Am încercat să-l realizez de două ori, dar n-am reușit. Dacă mă veți ajuta, vin în Rusia.

— Și care e visul?

— Să străbat țara cu trenul și să ajung la Oceanul Pacific. Ne putem opri pe parcurs și să facem ședințe de autografe. În felul ăsta îi vom onora pe cititorii care nu au niciodată ocazia să meargă la Moscova.

Ochii editorului meu strălucesc de bucurie. Tocmai vorbea despre dificultățile crescânde ale difuzării într-o țară atât de mare, cu șapte fusuri orare diferite.

— O idee foarte romantică, foarte bambus chinezesc, dar nu prea practică, râde Mônica. Știi că n-am să te pot însoți pentru că am un copil mic.

Editorul însă este entuziasmat. Comandă a cincea cafea din seara aceea, explică în ce mod se va ocupa el de tot, că nu e nevoie să vină decât asistenta Mônicăi, că ea nu trebuie să se ocupe de nimic: totul o să iasă bine.

Îmi completez astfel agenda cu două luni de călătorie, lăsând pe drum o serie de persoane mulțumite, dar stresate pentru că vor trebui să organizeze totul în ultimul moment, o agentă și prietenă care mă privește cu tandrețe și respect și un maestru care nu e aici, dar știe că m-am angajat, m-am implicat chiar fără să înțeleg ce-mi spunea. E o noapte rece și prefer să mă întorc singur la hotel, speriat de mine, dar vesel pentru că acum nu mai pot da înapoi.

Tocmai asta voiam. Dacă eu cred că voi învinge, va crede și victoria în mine. Nici o viață nu e întreagă fără un dram de nebunie. Sau, folosind cuvintele lui J.: trebuie să-mi recuceresc regatul. Dacă voi fi în stare să înțeleg ce se petrece în lume, voi fi capabil să înțeleg ce se petrece cu mine.

*

* *

La hotel găsesc un mesaj de la soția mea: mă roagă să o sun de îndată ce pot. Inima mi se oprește în loc, fiindcă ea rareori telefonează când sunt în călătorie. Formez imediat numărul. Secundele dintre un țârâit și celălalt mi se par o veșnicie.

În cele din urmă, răspunde.

— Veronica a avut un accident de mașină grav, dar acum e în afara oricărui pericol, a spus, nervoasă.

Întreb dacă îi pot telefona acum, dar răspunsul e nu. Veronica este la spital.

— Ți-amintești de vizionar?

Da, îmi amintesc! El a prevăzut ceva și pentru mine. Închidem și sun imediat în camera Mônicăi. Întreb dacă am stabilit vreo vizită în Turcia.

— Nu-ți aduci aminte ce invitații ai acceptat?

Îi spun că nu. Eram într-o stare de euforie când am început să le spun „da" tuturor editorilor.

— Dar știi ce angajamente ți-ai luat, nu-i așa? Încă mai e timp să anulăm, dacă trebuie.

Îi explic că sunt mulțumit de angajamente, nu-i vorba de asta. La ora asta înaintată e foarte greu să-i explic despre vizionar, premoniție, accidentul Veronicăi. O rog să-mi spună dacă a notat vreun eveniment în Turcia.

— Nu, răspunde ea. Editorii turci erau cazați în alt hotel. Altfel…

Râdem amândoi.

Pot dormi liniștit.

Felinarul străinului

Aproape două luni de peregrinări; mi-am regăsit bucuria, dar toată noaptea mă întreb dacă o voi mai simți odată întors acasă. Oare fac ceea ce este într-adevăr necesar pentru ca bambusul chinezesc să crească? Am trecut deja prin șase țări, mi-am întâlnit cititorii, m-am distrat, am îndepărtat o vreme o depresie care amenința să se instaleze, dar ceva îmi spune că încă nu mi-am recucerit regatul. Nu am făcut nimic foarte diferit de călătoriile din anii precedenți.

Acum mai lipsește doar Rusia. Și pe urmă? Să continui să-mi fixez întâlniri ca să merg mai departe, ori să mă opresc și să văd rezultatele?

N-am ajuns încă la nici o concluzie. Știu doar că o viață fără cauză este o viață fără efect. Și nu pot permite să mi se întâmple asta. La nevoie, am să călătoresc tot anul.

Mă aflu în orașul african Tunis, în Tunisia. Curând o să înceapă conferința și – slavă Domnului – sala e plină. Ar trebui să fiu prezentat de doi intelectuali locali. În rapida întâlnire pe care am avut-o înainte, unul din ei mi-a arătat un text de două minute, celălalt scrisese o teză de o jumătate de oră despre opera mea.

Cu multă grijă, moderatorul îi spune că este imposibil să-și citească teza, de vreme ce întregul eveniment

trebuie să dureze maximum 50 de minute. Îmi imaginez cât trebuie să fi lucrat la text, dar moderatorul are dreptate: sunt la Tunis ca să iau contact cu cititorii. Are loc o scurtă discuție, el spune că nu dorește să mai participe și pleacă.

Începe conferința. Prezentările și mulțumirile durează maximum cinci minute, și am acum la dispoziție tot restul timpului pentru un dialog deschis. Spun că n-am venit aici ca să explic ceva, ideal ar fi ca evenimentul să nu mai constea dintr-o prezentare convențională, ci să se transforme într-o convorbire.

O tânără pune prima întrebare: ce sunt semnele de care vorbesc atât de des în cărțile mele? Explic că este vorba de un limbaj extrem de personal pe care îl dezvoltăm de-a lungul vieții, prin reușite și erori, până ce înțelegem că suntem călăuziți de Dumnezeu. Altă întrebare, dacă ceea ce m-a adus în această țară îndepărtată a fost un semn. Spun că da, dar nu intru în mai multe amănunte.

Discuția continuă, timpul trece rapid și trebuie să termin cozeria. Aleg la întâmplare, dintre șase sute de persoane, un bărbat de vârstă mijlocie, cu o mustață deasă, pentru ultima întrebare.

— Nu vreau să pun nici o întrebare, spune el. Vreau doar să rostesc un nume.

Și spune numele unei bisericuțe din Barbazan-Debat, care se află într-un ținut al a nimănui, la mii de kilometri de unde sunt acum, și unde am pus într-o zi o placă prin care mulțumesc pentru o minune. E numele bisericii unde m-am dus, înainte de acest pelerinaj, să mă rog la Sfânta Fecioară să-mi ocrotească pașii.

Nu mai știu cum să continui conferința. Cuvintele următoare au fost scrise de unul din prezentatorii care făceau parte din prezidiu:

„Și brusc Universul părea să fi încetat să se miște în sala aceea. Atâtea lucruri s-au petrecut: v-am văzut lacrimile. Am văzut lacrimile blândei dumneavoastră soții, când acel cititor anonim a pronunțat numele unei capele pierdute undeva prin lume.

V-a pierit vocea. Fața surâzătoare a devenit serioasă. Ochii vi s-au umplut de lacrimi timide, care tremurau în vârful genelor, ca și cum ar fi vrut să se scuze că se aflau acolo fără să fi fost invitate.

Acolo eram și eu, simțind un nod în gât, fără să știu de ce. Le-am căutat în public pe soția și fiica mea, pe ele le caut întotdeauna când mă simt în pragul a ceva necunoscut. Ele erau acolo, dar aveau ochii ațintiți asupra dumneavoastră, tăcute ca toată lumea, căutând să vă sprijine cu privirile lor, ca și cum privirile ar putea sprijini pe cineva.

Atunci am încercat să mă fixez asupra Christinei, cerând ajutor, încercând să înțeleg ce se petrece, cum avea să se isprăvească tăcerea aceea care părea nesfârșită. Și am văzut că și ea plânge, în tăcere, ca și cum ați fi fost notele aceleiași simfonii și lacrimile amândurora s-ar fi atins, în ciuda distanței.

Și timp de mai multe secunde nu mai exista sală, nici public, nici nimic. Dumneavoastră și soția dumneavoastră plecaserăți spre un loc unde nimeni nu vă putea urma; tot ce exista era bucuria de a trăi, povestită doar de tăcere și emoție.

Cuvintele sunt lacrimi care au fost scrise. Lacrimile sunt cuvinte care au nevoie să țâșnească. Fără ele, nici o bucurie nu are strălucire, nici o tristețe nu are un sfârșit. Astfel că vă mulțumesc pentru lacrimile dumneavoastră".

Ar fi trebuit să-i spun fetei care a pus prima întrebare – despre semne: iată unul dintre ele, care-mi spunea că mă aflam în locul unde trebuia să mă aflu, la ora potrivită, chiar dacă nu am înțeles niciodată exact ce m-a adus acolo.

Dar cred că nu a fost necesar: ea trebuie să fi înțeles.*

---

* Imediat după conferință l-am căutat pe bărbatul cu mustață. Numele lui era Christian Dhellemmes. După acel episod, am schimbat între noi câteva e-mailuri, dar nu ne-am mai întâlnit niciodată. A murit în ziua de 19 iulie 2009, la Tarbes, în Franța. (N. a.)

Soția mea și cu mine am umblat ținându-ne de mână prin bazarul din Tunis, la 15 kilometri de ruinele Cartaginei, care într-un trecut îndepărtat a fost în stare să înfrunte puternica Romă. Am discutat despre epopeea lui Hanibal, unul dintre războinicii ei. Romanii se așteptau la o bătălie maritimă, de vreme ce cele două orașe erau despărțite doar de câteva sute de kilometri de mare. Dar Hanibal a înfruntat deșertul, a trecut strâmtoarea Gibraltar cu o armată uriașă, a străbătut Spania și Franța, a traversat Alpii cu soldați și elefanți și a atacat imperiul prin nord, într-una dintre cele mai mari epopei militare despre care s-a știut vreodată.

Și-a înfrânt toți inamicii pe drum și deodată – fără ca până astăzi să știe cineva de ce – s-a oprit în fața Romei și nu a atacat la momentul propice. Rezultatul acestei indecizii: Cartagina a fost ștearsă de pe hartă de către legiunile romane.

— Hanibal s-a oprit și a fost învins, gândesc cu voce tare. Eu sunt recunoscător pentru că merg mai departe, chiar dacă la început a fost greu. Încep să mă obișnuiesc cu această călătorie.

Soția mea se preface că nu a auzit, pentru că a înțeles deja că încerc să mă conving singur de ceva. Mergem la un bar ca să ne întâlnim cu un cititor, Samil, ales la

întâmplare în timpul petrecerii de după întâlnirea cu cititorii. Îl rog să evite toate monumentele și atracțiile turistice și să ne arate unde se află adevărata viață a orașului.

El ne duce la o clădire frumoasă, ridicată pe un loc unde, în 1754, un tânăr și-a ucis fratele. Tatăl celor doi a hotărât să construiască acel palat care să adăpostească o școală, păstrând vie amintirea fiului asasinat. Comentez că, în felul acesta, va fi amintit și fiul ucigaș.

— Nu-i chiar așa, spune Samil. În cultura noastră, criminalul își împarte vina cu toți cei care i-au permis să săvârșească crima. Când un om este ucis, cel care a vândut arma este și el răspunzător în fața lui Dumnezeu. Singurul mod prin care tatăl a crezut că poate să-și corecteze greșeala a fost să transforme tragedia în ceva care să-i poată ajuta pe ceilalți.

Deodată dispare totul – fațada casei, strada, orașul, Africa. Fac un salt uriaș în întuneric, intru într-un tunel care dă într-o temniță umedă. Mă aflu acolo în fața lui J., într-una dintre multele vieți pe care le-am trăit, cu două sute de ani înaintea crimei săvârșite în casa aceea. Privirea lui e aspră, este gata să mă dojenească.

Revin cu aceeași viteză în prezent. Totul s-a întâmplat într-o fracțiune de secundă; casa, Samil, soția mea și vuietul străzii din Tunis au revenit. De ce se întâmplă oare asta? De ce se încăpățânează rădăcinile bambusului chinezesc să otrăvească planta? Totul a fost deja trăit, și prețul – plătit.

„Tu ai fost laș o dată, în timp ce eu am fost nedrept de multe ori. Dar asta m-a eliberat", îmi spusese J. la Saint Martin. Tocmai el, care niciodată nu m-a îndemnat să revin în trecut, care era absolut împotriva cărților, manualelor și exercițiilor care promovau așa ceva.

— În loc să recurgă la răzbunare, care se limitează la pedeapsă, școala a permis ca instrucția și înțelepciunea să poată fi transmise timp de peste două secole, încheie Samil.

Nu am pierdut nici un singur cuvânt din cele tocmai spuse de Samil, dar, chiar și așa, am făcut un uriaș salt în timp.

— Asta e.

— Asta e ce? întreabă soția mea.

— Sunt pe drum. Încep să înțeleg. Totul capătă o noimă.

Sunt euforic. Samil nu înțelege nimic.

— Ce gândește islamul despre reincarnare? îl întreb eu.

Samil mă privește surprins.

— Habar n-am, nu sunt un un învățat, spune.

Îl rog să se informeze. El ia telefonul mobil și începe să dea câteva telefoane. Noi doi mergem într-o cafenea și cerem două cafele foarte tari. La cina din seara aceasta vom avea fructe de mare, suntem obosiți și trebuie să rezistăm la tentația de a ciuguli câte ceva.

— Am avut un *déjà-vu*, explic.

— Toată lumea are câteodată. E senzația aceea misterioasă că am mai trăit momentul prezent. Nu-i nevoie să fii mag pentru asta, glumește Christina.

Sigur că nu. Dar un *déja-vu* este mult mai mult decât o surpriză pe care o uităm repede, fiindcă nu ne oprim niciodată la ceva care nu are un rost. El arată că timpul nu trece. E un salt în ceva care a fost deja trăit în realitate și se repetă.

Samil se face nevăzut.

În timp ce tânărul relata povestea casei, am fost aruncat în trecut într-o miime de secundă. Sunt sigur că asta s-a petrecut când el comenta că responsabilitatea

nu-i numai a asasinului, ci și a tuturor celor care au creat condițiile pentru săvârșirea crimei. Prima dată când am fost cu J., în 1982, el a comentat ceva despre legătura mea cu tatăl său. Pe urmă nu a mai revenit niciodată la acest subiect, și am uitat și eu. Dar acum câteva momente l-am văzut. Și știu despre ce vorbea.

— În viața aceea pe care mi-ai povestit-o…

— Exact. În viața aceea. Pe vremea Inchiziției spaniole.

— A trecut. Nu merită să te întorci și să te chinui cu ceva ce ai făcut cu mult timp în urmă.

— Nu mă chinui. Am învățat că pentru a-mi vindeca rănile trebuie să am curajul să le înfrunt. Am învățat și să mă iert și să-mi îndrept greșelile. Și totuși, de când am pornit în călătorie, se pare că mă aflu în fața unei uriașe șarade, ale cărei piese încep să se dezvăluie; piese de iubire, de ură, de sacrificiu, de iertare, de bucurie, de nefericire. De asta sunt aici cu tine. Mă simt mult mai bine, ca și cum de fapt aș fi în căutarea sufletului meu, a regatului meu, în loc să tot stau și să mă plâng că nu reușesc să asimilez tot ce am învățat.

Nu reușesc pentru că nu înțeleg bine. Dar, când voi înțelege, adevărul mă va elibera.

*
* *

Samil s-a întors cu o carte în arabă. Se așază lângă noi, își consultă notițele și o răsfoiește cu tot respectul, șoptind niște cuvinte în arabă.

— Am vorbit cu trei învățați, spune într-un sfârșit. Doi dintre ei au afirmat că după moarte cei drepți merg în Paradis. Dar al treilea mi-a cerut să consult câteva versete din Coran.

Îl văd că e surescitat.

— Uitați primul, 2:28: *„Alah vă va face să vă săvârșiți, apoi vă va învia, apoi la El vă veți întoarce, și pe urmă vă va reînvia, și din nou veți reveni la El"*. Iertați-mă dacă traducerea nu e absolut corectă, dar asta vrea să zică.

Răsfoiește febril cartea sfântă. Traduce al doilea verset, 2:154:

„Nu spuneți despre cei care sunt uciși pe calea lui Alah: Ei sunt morți, căci ei sunt vii, dar voi nu vă dați seama".

— Asta e!

— Mai am și alte versete. Dar, ca să vă spun adevărul, nu mă simt în largul meu când vorbesc despre asta. Prefer să vorbesc despre Tunis.

— Ajunge. Oamenii nu pleacă niciodată, suntem mereu aici în viețile noastre trecute și viitoare. Dacă vrei să știi, tema asta apare și în Biblie. Mi-amintesc de un pasaj în care Isus se referă la Ioan Botezătorul ca la o reincarnare a lui Ilie: *„Și dacă voiți să înțelegeți, el (Ioan) este Ilie, cel ce va să vină"*. Dar mai există și alte versete pe tema asta, comentez.

El începe să povestească niște legende despre nașterea orașului. Iar eu înțeleg că e momentul să ne ridicăm și să ne continuăm plimbarea.

*
* *

Pe una din porțile vechiului zid este un felinar. Samil ne explică semnificația lui:

— Aici e originea unuia dintre cele mai vechi proverbe arabe: „Lumina îl luminează doar pe străin".

Comentează că proverbul se aplică perfect la situația pe care o trăim acum. Samil visează să devină

scriitor și luptă pentru recunoaștere în propria sa țară, în timp ce eu, un autor brazilian, sunt deja cunoscut aici.

Îi spun că și noi folosim un proverb asemănător: „Nimeni nu e profet în țara lui". Tindem întotdeauna să valorizăm ceea ce vine de departe, fără să recunoaștem niciodată tot frumosul care există în jurul nostru.

— Și totuși, spun eu, din când în când simțim nevoia să fim străini de noi înșine. Și astfel lumina ascunsă în sufletul nostru va lumina ceea ce trebuie să fie văzut.

Soția mea pare să nu urmărească discuția. Dar la un moment dat se întoarce spre mine și spune:

— Felinarul ăsta are ceva pe care nu reușesc să-l explic exact, dar care are legătură cu tine. Când voi ști, am să-ți spun.

*
* *

Dormim puțin, luăm masa cu prieteni și ne plimbăm iar prin oraș. Abia atunci soția mea reușește să-mi spună ce a simțit în după-amiaza aceea:

— Tu călătorești, dar în același timp n-ai plecat de acasă. Cât timp vom fi împreună, asta va continua să se întâmple, de vreme ce ai pe cineva lângă tine care te cunoaște și asta îți dă falsa senzație că totul e familiar. Dar a venit momentul să mergi mai departe singur. Singurătatea poate să fie imensă și apăsătoare, dar va dispărea dacă te vei afla mai mult în contact cu ceilalți.

După o pauză, mai spune:

— Am citit odată că nu există două frunze identice într-o pădure cu o sută de mii de copaci. La fel nu

există două călătorii identice pe același Drum. Dacă vom rămâne împreună, încercând să modelăm realitatea după felul nostru de a vedea lumea, nici unul din noi nu va avea vreun folos. Te binecuvântez și îți spun: să ne revedem cu bine în Germania, la primul meci al Campionatului Mondial de Fotbal!

Dacă vântul rece va trece

În fața hotelului din Moscova, când sosesc cu editorii mei, mă așteaptă o fată. Se apropie și-mi strânge mâinile.

— Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră. Am venit din Ekaterinburg pentru asta.

Sunt obosit. M-am trezit mai devreme decât de obicei, a trebuit să schimb avionul la Paris pentru că nu există zbor direct, am încercat să dorm în timpul călătoriei dar, ori de câte ori reușeam să ațipesc, intram într-un soi de vis repetitiv care nu-mi făcea deloc plăcere.

Editorul îi explică fetei că mâine voi avea o după-amiază de autografe și că peste trei zile vom fi în Ekaterinburg, prima oprire din călătoria cu trenul. Întind mâna ca să-mi iau rămas-bun și observ că mâinile ei sunt foarte reci.

— De ce n-ai intrat în hotel să mă aștepți?

De fapt aș avea chef s-o întreb cum de a descoperit hotelul unde eram cazat. Dar poate că asta n-o fi fost greu, și nu e prima oară că mi se întâmplă așa ceva.

— V-am citit blogul zilele trecute și am înțeles că ați scris pentru mine.

Începusem să-mi postez reflecțiile despre călătorie într-un blog. Era încă ceva experimental și, cum trimiteam textele anticipat, nu știam exact la ce articol se

referea. În orice caz, eram sigur că nu făcusem nici o referire la o fată pe care o cunoșteam de doar câteva secunde.

Ea scoate o hârtie imprimată cu o parte din textul meu. Îl știu pe dinafară, deși nu-mi amintesc cine mi-a relatat povestea: un bărbat care are nevoie de bani îl roagă pe patronul său să-l ajute. Patronul îl provoacă: dacă va petrece o noapte întreagă în vârful muntelui, va primi o mare recompensă, dar dacă nu va reuși, va trebui să lucreze pe gratis.

Textul continuă:

„Ieșind din prăvălie, a văzut că sufla un vânt înghețat, l-a apucat frica și s-a hotărât să-l întrebe pe prietenul său cel mai bun, Aydi, dacă nu era o nebunie să țină pariul acela.

După ce s-a gândit puțin, Aydi a răspuns: Am să te ajut. Mâine, când vei fi în vârful muntelui, privește înainte. Eu am să fiu pe vârful muntelui învecinat, voi petrece toată noaptea cu un foc aprins pentru tine. Uită-te la foc, gândește-te la prietenia noastră, și asta îl va ține aprins. Ai să reușești, și după aceea eu am să-ți cer ceva în schimb.

Ali a trecut proba, a primit banii și s-a dus la prietenul său acasă: Mi-ai spus că vrei o răsplată.

Aydi a răspuns: Da, dar nu în bani. Promite-mi că, dacă vreodată un vânt rece va trece prin viața mea, vei aprinde pentru mine focul prieteniei".

Eu îi mulțumesc pentru amabilitate, îi spun că acum sunt ocupat, dar că, dacă vrea să vină la ședința de autografe de la Moscova, voi iscăli cu cea mai mare plăcere una dintre cărțile ei.

— Nu pentru asta am venit. Știu că veți străbate Rusia cu trenul și vreau să merg cu dumneavoastră. Când v-am citit prima carte, am auzit o voce care-mi spunea că la un moment dat ați aprins pentru mine un foc sacru și că într-o zi va trebui să vă răsplătesc

pentru asta. Am visat multe nopți acel foc și m-am gândit să merg până în Brazilia ca să vă întâlnesc. Știu că aveți nevoie de ajutor și pentru asta sunt aici.

Persoanele care se află cu mine râd. Eu caut să fiu amabil, asigurând-o că ne vom vedea a doua zi. Editorul îi spune că mă așteaptă cineva, profit de scuză și-mi iau rămas-bun.

— Mă cheamă Hilal, spune ea înainte de a pleca.

Zece minute mai târziu urc în cameră. Am și uitat-o pe fata care m-a abordat afară. Nu-mi amintesc numele ei și, dacă aș revedea-o, n-aș fi în stare să o recunosc. Dar ceva nu-mi dădea pace. Ochii ei reflectau iubire și moarte în același timp.

Mă dezbrac, deschid robinetul și intru sub duș – unul dintre ritualurile mele preferate.

Îmi potrivesc capul în așa fel încât singurul lucru pe care îl pot auzi este zgomotul apei în urechi; asta mă îndepărtează de tot. Sunt purtat într-o lume diferită. Ca un dirijor care acordă atenție fiecărui instrument din orchestră, încep să disting orice sunet, care se transformă în cuvinte pe care nu le pot înțelege, dar despre care știu că există.

Oboseala, neliniștea, dezorientarea după schimbarea atâtor țări – totul dispare. Pe zi ce trece văd că lunga călătorie își produce efectul dorit. J. avea dreptate, mă lăsam otrăvit încetul cu încetul de rutină: băile erau doar pentru curățarea pielii, mesele serveau doar la hrănirea corpului, plimbările nu aveau alt obiectiv decât evitarea problemelor cardiace în viitor.

Acum lucrurile se schimbă; imperceptibil, dar se schimbă. Mesele sunt momente când pot saluta prezența și învățămintele prietenilor, plimbările au redevenit o meditație asupra clipei prezente, iar zgomotul apei în urechi îmi reduce gândirea la tăcere, mă liniștește și mă face să redescopăr micile gesturi cotidiene care ne apropie de Dumnezeu – cu condiția să știu să dau fiecăruia din ele valoarea pe care o merită.

Când J. mi-a spus: „Ieși din rutină și du-te să-ți recucerești regatul", m-am simțit trădat, confuz, părăsit. Așteptam o soluție sau un răspuns la îndoielile mele, ceva care să mă liniștească și să mă împace din nou cu sufletul meu. Toți cei care pornesc în căutarea regatului lor știu că n-o să întâlnească nimic – doar provocări, lungi perioade de așteptare, schimbări bruște, sau, mai rău, e posibil să nu întâlnească nimic.

„Exagerez. Dacă noi căutăm ceva, acel lucru ne caută și el."

Cu toate astea, trebuie să fii pregătit pentru orice. În momentul acesta iau hotărârea care lipsea: dacă n-am să întâlnesc nimic în călătoria cu trenul, voi merge înainte – pentru că din ziua aceea în hotelul din Londra am înțeles că rădăcinile mele erau pregătite, dar sufletul murea încetul cu încetul din cauza unui lucru foarte greu de detectat și încă și mai greu de vindecat.

Rutina.

Rutina nu are nici o legătură cu repetiția. Ca să atingi excelența într-un domeniu, trebuie să repeți și să te antrenezi.

Să te antrenezi și să repeți, să înveți tehnica în așa fel încât ea să devină intuitivă. Am aflat asta încă din copilărie, într-un oraș din Brazilia, unde familia mea mergea să-și petreacă vacanța de vară. Eram fascinat de munca unui fierar care locuia în apropiere: mă așezam și stăteam o veșnicie, mi se părea mie, să privesc cum ciocanul coboară pe oțelul fierbinte, răspândind scântei în jur, ca niște focuri de artificii. Odată el m-a întrebat:

— Ți se pare că fac mereu același lucru?

Am spus că da.

— Greșești. De fiecare dată când las ciocanul în jos, forța loviturii e diferită, uneori mai mare, alteori mai slabă. Dar n-am învățat asta decât după ce am repetat gestul timp de mai mulți ani. Până ajung în momentul când nu gândesc – las mâna să-mi ghideze munca.

N-am uitat niciodată cuvintele astea.

Împărțind suflete

Îl privesc pe fiecare cititor, îi întind mâna, îi mulțumesc că a venit. Corpul meu poate să peregrineze, dar când sufletul zboară dintr-un loc într-altul nu mă simt niciodată singur: sunt înconjurat de numeroasele persoane pe care le-am cunoscut și care mi-au înțeles sufletul prin intermediul cărților. Nu mă simt străin aici la Moscova, cum nu m-am simțit nici la Londra, Sofia, Tunis, Kiev, Santiago de Compostela, Guimarães și toate orașele în care am fost în ultima lună și jumătate.

Aud o discuție aprinsă în spatele meu; încerc să mă concentrez pe ceea ce fac. Discuția însă nu dă semne să se stingă. În cele din urmă mă întorc și-l întreb pe editor ce se întâmplă.

— Fata aceea de ieri. Spune că vrea să rămână pe-aproape fie ce-o fi.

Nu-mi amintesc de fata de ieri. Dar rog să se intervină ca să se termine cu discuția. Eu continui să dau autografe.

Cineva se așază lângă mine, unul din paznicii librăriei vine să ia de acolo persoana și din nou începe o discuție. Mă opresc din dat autografe.

Alături de mine e fata ai cărei ochi dezvăluie iubire și moarte. Pentru prima oară sunt atent la ea: păr

negru, între 22 și 29 de ani (nu mă pricep deloc când e vorba de calculat vârsta), jachetă de piele ponosită, blugi, tenișii.

— Am controlat deja ce are în rucsac, spune paznicul. Nu-s probleme. Dar nu poate să stea aici.

Ea doar zâmbește. Un cititor din fața mea așteaptă sfârșitul discuției ca să-i semnez cartea. Înțeleg că fata nu va pleca de aici cu nici un chip.

— Hilal, vă amintiți? Am venit să aprind focul sacru.

Spun că îmi amintesc, ceea ce e o minciună. Persoanele de la coadă încep să-și manifeste nerăbdarea, cititorul din fața mea îi spune ceva pe rusește și, după tonul vocii, deduc că nu a fost deloc ceva agreabil.

În portugheză există un proverb celebru: „Ce nu are leac este gata lecuit". Cum nu am timp de discuții acum și trebuie să iau o hotărâre rapidă, o rog doar să se îndepărteze puțin astfel încât să pot avea o oarecare intimitate cu persoanele care stau la rând. Ea ascultă, se ridică și rămâne discret în picioare, la o distanță rezonabilă.

După câteva secunde am uitat deja de existența ei și sunt din nou concentrat asupra autografelor. Toți îmi mulțumesc, eu mulțumesc la rândul meu și ceasurile acelea trec ca și cum aș fi în paradis. La fiecare oră ies să fumez o țigară, dar nu sunt câtuși de puțin obosit. De câte ori termin o ședință de autografe mi se pare că mi-am reîncărcat bateriile și că energia mea e la cote mai înalte ca oricând.

La sfârșit cer să se aplaude pentru excelenta organizare. E momentul să merg la următoarea întâlnire. Fata de a cărei existență uitasem mi se adresează iar.

— Am ceva important să vă arăt.

— O să fie imposibil, răspund. Trebuie să merg la un dineu.

— Nu o să fie imposibil, răspunde. Sunt Hilal, cea care vă aștepta ieri la ușa hotelului. Și pot să vă arăt ce vreau aici și acum, cât timp vă pregătiți de plecare.

Până să zic ceva, scoate din rucsac o vioară și începe să cânte.

Cititorii care începuseră deja să se îndepărteze revin să asculte acel concert neașteptat. Hilal cântă cu ochii închiși, ca și cum ar fi în transă. Privesc arcușul care se mișcă dintr-o parte în alta, atingând corzile doar într-un mic punct. Notele unei muzici pe care nu am mai auzit-o niciodată îmi spun ceva ce nu numai eu, dar și toți cei de aici trebuie să auzim. Sunt momente de tăcere, momente de extaz, momente când întregul ei corp dansează împreună cu instrumentul, dar în cea mai mare parte a timpului își mișcă doar trunchiul și mâinile.

Fiecare notă lasă în noi câte o amintire, dar melodia întreagă e cea care relatează o poveste. Povestea cuiva care voia să se apropie de altă persoană, care a fost respins de mai multe ori, dar cu toate acestea insistă. În timp ce Hilal cântă mi-aduc aminte de numeroasele momente când ajutorul mi-a venit tocmai de la acele persoane despre care credeam că nu puteau să adauge ceva vieții mele.

Când isprăvește de cântat, nu se aud aplauze, nimic – ci doar o tăcere aproape palpabilă.

— Mulțumesc, spun.

— Mi-am împărțit puțin sufletul, dar mai este mult până să-mi îndeplinesc misiunea. Pot să merg cu dumneavoastră?

În general am două reacții față de persoanele foarte insistente. Sau mă îndepărtez imediat, sau mă las

fascinat cu totul. Nu pot spune nimănui că visele sunt imposibile. Nu toți au forța Mônicăi din localul acela din Catalonia, iar dacă voi reuși să conving o singură persoană să înceteze să mai lupte pentru ceva de care e convinsă că merită osteneala voi sfârși prin a mă convinge și pe mine însumi – și toată viața mea va avea de suferit.

A fost o zi bună. Îi telefonez ambasadorul și întreb dacă e posibil să se includă încă un invitat la cină. Cu amabilitate îmi răspunde că cititorii mei mă reprezintă.

*
* *

Deși ambianța este formală, ambasadorul Braziliei în Rusia reușește să-i facă pe toți cei prezenți să se simtă în largul lor. Hilal a apărut într-o rochie pe care eu o consider cel puțin de prost gust – fistichie, contrastând cu sobrietatea celorlalți invitați. Fără să știe exact unde s-o așeze pe invitata de ultima oră, organizatorii aleg până la urmă locul de onoare, alături de amfitrion.

Înainte de a ne îndrepta spre masă, cel mai bun prieten al meu rus, un industriaș, îmi atrage atenția că vom avea probleme cu asistenta agentei literare, care pe toată durata coctailului dinainte de dineu a discutat cu soțul ei la telefon.

— Despre ce?

— Se pare că trebuia să te duci la clubul unde el este administrator și că în cele din urmă ai anulat totul.

Într-adevăr, în agenda mea scria ceva ca „să discut meniul călătoriei prin Siberia", or asta era cea mai mică și mai puțin relevantă dintre preocupările mele în după-amiaza aceea, când nu primisem decât energii pozitive.

Am anulat întâlnirea care mi s-a părut suprarealistă; niciodată nu am discutat meniuri în viața mea. Am preferat să mă întorc la hotel, să fac o baie și să simt din nou zgomotul apei purtându-mă în locuri pe care nu știu să mi le explic nici măcar mie.

Felurile de mâncare sunt servite, conversațiile paralele se desfășoară în mod firesc la masă și, la un moment dat, ambasadoarea întreabă cu amabilitate cine este Hilal.

— M-am născut în Turcia și am venit să studiez vioara la Ekaterinburg, la doisprezece ani. Dumneavoastră, doamnă, știți cum sunt selecționați muzicienii?

Nu. Conversațiile paralele par să se fi stins. Poate că toți sunt interesați de fata aceea neconvențională în rochia ei oribilă.

— Orice copil care începe să cânte la un instrument exersează un anumit număr de ore pe săptămână. După această etapă, toți sunt capabili să facă parte dintr-o orchestră într-o zi. Între timp, pe măsură ce cresc, unii încep să exerseze mai mult. Până la urmă, un mic grup se detașează, deoarece cântă aproape 40 de ore pe săptămână. Întotdeauna emisarii marilor orchestre vizitează școlile de muzică în căutare de noi copii talentați, care sunt invitați să devină profesioniști. Acesta a fost și cazul meu.

— După cum se vede, v-ați găsit o vocație, spune ambasadorul. Nu toți au această șansă.

— Nu a fost chiar o vocație. Am început să cânt multe ore pe săptămână pentru că am fost violată când aveam zece ani.

Conversația de la masă încetează. Ambasadorul încearcă să schimbe subiectul și comentează că Brazilia a început să negocieze cu Rusia în legătură cu exportul și importul de utilaj greu. Dar nimeni, absolut nimeni

de acolo nu este interesat de balanța comercială a țării mele. Îmi revine mie să reiau firul discuției:

— Hilal, dacă nu te deranjează, cred că toți ar vrea să știe ce legătură poate să existe între o fetiță violată și un virtuoz al viorii.

— Ce înseamnă numele dumitale? întreabă ambasadoarea, într-o încercare disperată de a schimba definitiv direcția conversației.

— Pe turcește înseamnă semilună. E imaginea care se află pe drapelul țării mele. Tata era un naționalist radical. Întâmplător, e un nume mai potrivit pentru bărbați decât pentru femei. Se pare că în arabă are alt înțeles, dar nu știu exact care.

Eu nu mă dau bătut.

— Dar, revenind la subiectul nostru, te deranjează să ne povestești? Suntem ca într-o familie.

Într-o familie? Majoritatea acelor persoane s-au cunoscut în timpul dineului.

Toți par foarte ocupați cu farfuriile, tacâmurile și paharele lor, dar mor să audă restul povestirii. Hilal răspunde ca și cum ar vorbi despre lucrul cel mai firesc din lume.

— Aveam un vecin, un domn pe care toți îl considerau amabil, de treabă, cea mai nimerită persoană la care să apelezi în momente dificile. Căsătorit, tată a două fetițe de vârsta mea. De câte ori mă duceam în casa lui ca să mă joc cu fetițele mă ridica în poală și-mi spunea povești frumoase. Dar, în timp ce făcea asta, mă mângâia, ceea ce la început mi s-a părut o dovadă de tandrețe. Cu timpul, a început să-mi atingă sexul, să mă roage să i-l ating și eu pe al lui, chestii din astea.

Se uită la celelalte cinci femei de la masă și spune:

— Cred că nu e ceva foarte rar, din nefericire. Nu sunteți de acord?

Nici una nu răspunde. Instinctul îmi spune că cel puțin una sau două au trăit deja același lucru.

— În fine, problema nu a fost numai asta. Mai rău e că mie a început să-mi placă, deși știam că nu e bine. Până ce într-o zi am hotărât să nu mă mai duc niciodată acolo, chiar dacă părinții insistau că ar trebui să merg să mă mai joc cu fiicele vecinului. La vremea aceea învățam vioara și le-am explicat că nu am studiat suficient și că trebuie să exersez mai mult. Am fost astfel obligată să cânt, din disperare.

Nimeni nu se mișcă, nimeni nu știe exact ce să spună.

— Și, cum purtam această vină în mine, pentru că victimele sfârșesc prin a se crede ele însele vinovate, am hotărât să mă pedepsesc până acum. De când am devenit conștientă că sunt femeie, am început să caut în toate relațiile mele cu bărbații suferința, conflictul, disperarea.

Mă privește fix. Toată masa pricepe.

— Dar asta o să se schimbe acum, nu-i așa?

Eu, care până în acel moment fusesem stăpân pe direcția pe care o lua conversația, pierd controlul. Tot ce pot face este să murmur „sper că da" și să îndrept brusc discuția asupra frumoasei clădiri care e sediul Ambasadei Braziliei în Rusia.

*
* *

La plecare o întreb pe Hilal unde e cazată și caut să aflu de la prietenul meu, industriașul, dacă îl deranjează să o conducem pe ea înainte de a mă lăsa pe mine la hotel. El este de acord.

— Mulțumesc pentru recitalul de vioară. Mulțumesc pentru că le-ai împărtășit povestea dumitale unor persoane pe care nu le-ai mai văzut niciodată. În fiecare dimineață, când mintea îți este încă goală, dedică puțin timp Divinității. Aerul conține o forță cosmică pe care fiecare cultură o numește altfel, dar asta nu are importanță. Important e să faci ce spun eu acum. Inspiră adânc și roagă-te ca toate binecuvântările care sunt în văzduh să intre în corpul tău și să se răspândească în fiecare celulă. Expiră încet, proiectând multă bucurie și multă pace în jur. Repetă de zece ori același lucru. Te vei vindeca pe tine și vei contribui la vindecarea lumii.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

— Nimic. Fă acest exercițiu. Va stinge încetul cu încetul ce simți acum în legătură cu iubirea. Nu te lăsa nimicită de o forță care a fost pusă în inimile noastre ca să înnobileze totul. Inspiră absorbind ce există în ceruri și pe pământ. Expiră răspândind frumusețe și fecunditate. Ai încredere în mine, va da rezultate.

— Dar eu n-am venit până aici ca să învăț un exercițiu pe care îl pot găsi în orice carte de yoga, spune Hilal, enervată.

Moscova defilează pe lângă noi. Mi-ar plăcea să umblu pe străzi, să beau o cafea, dar a fost o zi lungă și trebuie să mă trezesc devreme a doua zi pentru o serie de întâlniri.

— Atunci, voi putea merge cu dumneavoastră, nu-i așa?

Incredibil! Oare nu știe să vorbească și despre altceva? Am cunoscut-o acum nici două zile – dacă un contact atât de neobișnuit se poate numi „a cunoaște". Prietenul meu râde. Eu încerc să fiu mai serios.

— Uite ce e: te-am dus deja la dineul ambasadorului. Eu nu fac călătoria asta ca să-mi promovez cărțile, ci…

Ezit puțin.

— …pentru o chestiune personală.

— Știu asta.

După felul cum a pronunțat cuvintele, am avut impresia că într-adevăr știe. Dar prefer să nu mă încred în instincte.

— Am făcut mulți oameni să sufere și am suferit și eu mult, continuă Hilal. Lumina iubirii iese din sufletul meu, dar nu are cum să meargă mai departe: e blocată de durere. Oricât aș inspira și expira dimineața, n-am să reușesc să rezolv acest lucru. Am încercat să exprim iubirea prin intermediul viorii, dar tot nu e destul. Știu că dumneavoastră mă puteți vindeca și că pot vindeca ce simțiți dumneavoastră. Am aprins focul pe muntele de alături, puteți conta pe mine.

De ce spune asta?

— Ceea ce ne rănește este și ceea ce ne vindecă, spune ea mai departe. Viața a fost foarte aspră cu mine, dar m-a și învățat multe. Chiar dacă dumneavoastră nu vedeți, corpul meu e o rană, plăgile mele deschise sângerează tot timpul. Mă trezesc în fiecare dimineață dorindu-mi să mor înainte de sfârșitul zilei, dar continui să fiu în viață, suferind și luptând, luptând și suferind, agățându-mă de certitudinea că toate se vor sfârși într-o zi. Vă rog, nu mă lăsați singură aici. Călătoria asta e salvarea mea.

Amicul meu oprește mașina, își vâră mâna în buzunar și-i dă lui Hilal toți banii pe care-i are asupra sa.

— Trenul nu e al lui, spune. Ia ăștia, cred că ajung pentru un bilet de clasa a doua și trei mese pe zi.

Apoi, întorcându-se spre mine:

— Știi prin ce trec în aceste momente. Femeia pe care o iubeam a murit și, oricât aș inspira și expira tot restul vieții mele, nu voi mai reuși să fiu fericit. Rănile mele sunt deschise, corpul meu e o plagă. Înțeleg perfect ce spune fata asta. Știu că faci călătoria pentru un motiv pe care nu-l cunosc, dar n-o lăsa așa. Dacă crezi în cuvintele pe care le scrii, îngăduie-le persoanelor din jurul tău să crească odată cu tine.

— Așa e, trenul nu este al meu. Află că am să fiu mereu înconjurat de oameni și că rareori vom avea timp să stăm de vorbă.

Amicul meu demarează iar și conduce în tăcere un sfert de oră. Ajungem pe o stradă cu o piață cu copaci. Ea îi explică unde trebuie să oprească, sare jos, își ia rămas-bun de la prietenul meu. Cobor și o însoțesc până la poarta unei clădiri unde stă, în apartamentul unor prieteni.

Ea mă sărută rapid pe gură.

— Prietenul dumneavoastră se înșală, dar, dacă aș manifesta bucurie, mi-ar cere banii înapoi, spunea, zâmbind. Nu sufăr atât de mult ca el. De altfel, n-am fost niciodată așa de fericită ca acum, pentru că am urmat semnele, am avut răbdare și știu că asta va schimba totul.

Se întoarce și intră.

Abia în clipa aceea, revenind la mașină, privindu-l pe amicul meu care a coborât ca să fumeze o țigară și care zâmbește pentru că a văzut sărutul, ascultând vântul care suflă prin copacii reînnoiți de forța primăverii, conștient că mă aflu într-un oraș pe care îl iubesc fără să-l cunosc prea bine, căutând o țigară în buzunar, gândindu-mă că mâine încep o aventură la care am visat de atâta timp, abia în această clipă....

…abia în această clipă îmi revine în amintire previziunea făcută de clarvăzătorul pe care l-am întâlnit în casa Veronicăi. Spunea ceva despre Turcia, dar nu reușesc să-mi aduc aminte ce anume.

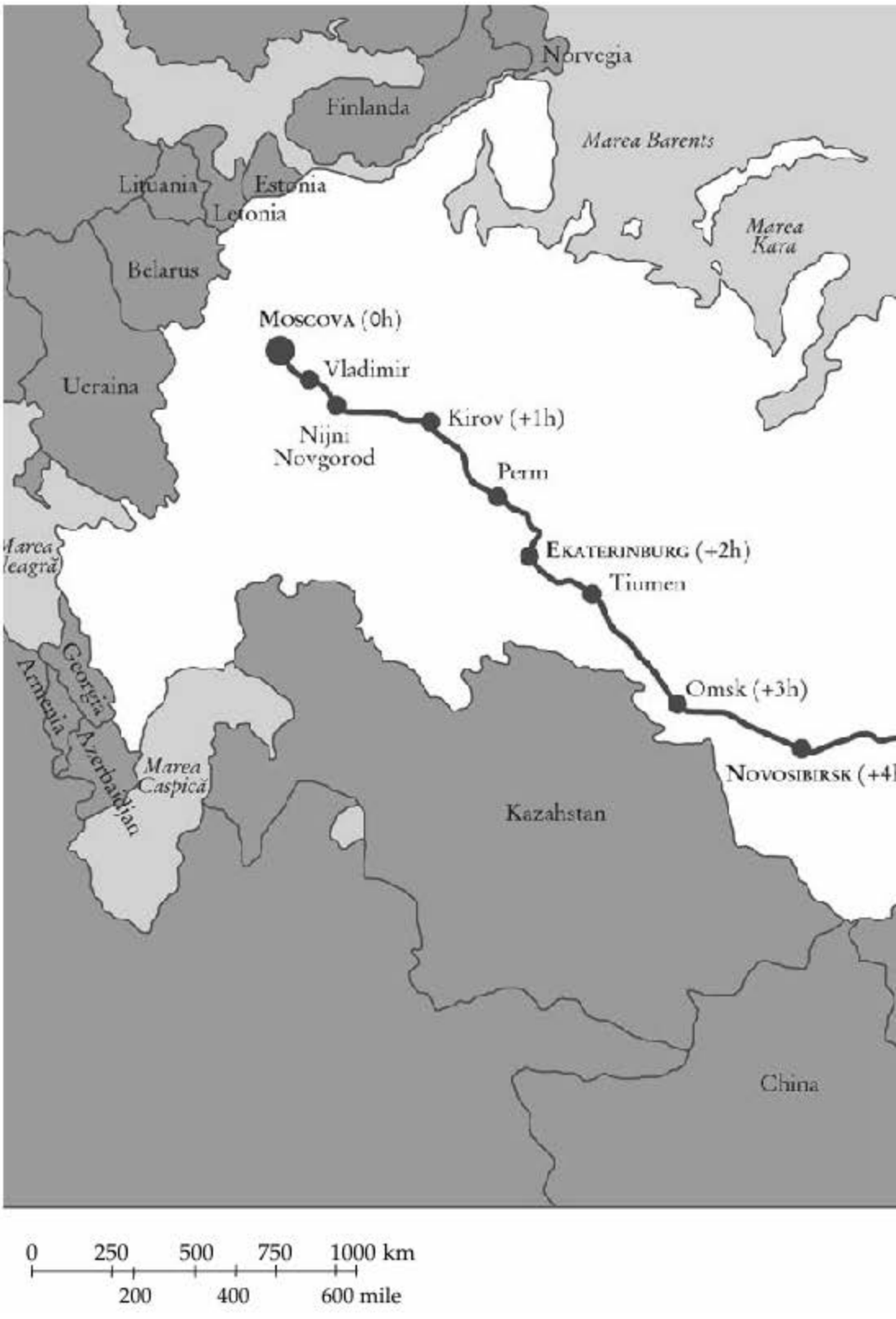
Norvegia
Finlanda
Marea Barents
Lituania
Estonia
Letonia
Marea Kara
Belarus
Moscova (0h)
Vladimir
Ucraina
Kirov (+1h)
Nijni Novgorod
Perm
Ekaterinburg (+2h)
Tiumen
Omsk (+3h)
Novosibirsk (+4
Georgia
Armenia
Azerbaidjan
Marea Caspică
Kazahstan
China
0 250 500 750 1000 km
200 400 600 mile

Numerele între paranteze indică diferența de fus orar, reperul fiind Moscova

9 288

Transsiberianul este una dintre cele mai mari trei căi ferate din lume. Începe într-o gară oarecare din Europa, dar partea rusească are 9 288 de kilometri, legând între ele sute de orașe mici și mari, străbătând 76% din țară și traversând șapte fusuri orare diferite. În momentul când intru în gara din Moscova, la unsprezece seara, zorile au răsărit deja la Vladivostok, punctul terminus.

Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, puțini se aventurau să călătorească în Siberia, unde s-a înregistrat temperatura cea mai scăzută de pe planetă: -71,2° C, în orașul Oimiakon. Râurile care uneau regiunea cu restul lumii erau principalul mijloc de transport, dar erau înghețate opt luni pe an. Populația din Asia Centrală trăia practic izolată, deși acolo se concentra o bună parte din bogăția naturală a Imperiului Rus de atunci. Din rațiuni strategice și politice, țarul Alexandru II a aprobat construcția căii ferate transsiberiene, al cărei preț final nu a fost depășit decât de întregul buget militar al Imperiului Rus în timpul Primului Război Mondial.

Imediat după Revoluția Comunistă din 1917, calea ferată a servit ca centru al unor mari bătălii din timpul războiului civil care a izbucnit. Forțele loiale țarului, mai ales Legiunea Cehoslovacă, foloseau vagoane blin-

date care serveau drept tancuri pe șine și puteau astfel să respingă fără mari probleme ofensiva Armatei Roșii, fiind totodată aprovizionate cu muniție și alimente venite din Est. Atunci au intrat în acțiune sabotorii, aruncând în aer poduri și tăind comunicațiile. Armata imperială a început să se retragă până la capătul continentului asiatic și o mare parte s-a îndreptat spre Canada, spre a se risipi apoi prin alte țări.

În momentul când am intrat în gara din Moscova, prețul unui bilet din Europa până la Oceanul Pacific într-o cabină împărțită cu alte trei persoane varia între 30 și 60 de euro.

*
* *

M-am dus la avizierul cu mersul trenurilor și ȚAC! Prima fotografie indica plecarea la 23:15! Inima îmi bătea de parcă aș fi fost din nou copil, cu trenul electric învârtindu-se prin cameră și mintea mea călătorind spre locuri îndepărtate, atât de îndepărtate ca acela unde mă aflam acum.

Discuția mea cu J. de la Saint Martin, care avusese loc cu mai puțin de trei luni în urmă, părea să se fi petrecut într-o reincarnare anterioară. Ce întrebări idioate pusesem atunci! Care e sensul vieții? De ce nu mai avansez? De ce simt că lumea spirituală se îndepărtează tot mai mult? Răspunsul nu putea să fie mai simplu: pentru că nu mai eram în viață!

Ce bine e să redevin copil, să simt sângele curgându-mi în vene și ochii strălucind, să mă entuziasmez la vederea unui peron înțesat de oameni, mirosind a ulei și mâncare, să aud scârțâitul frânelor altor trenuri care soseau, zgomotul scrâșnit al cărucioarelor cu bagaje și șuierăturile.

A trăi înseamnă a experimenta, nu a sta să te gândești la sensul vieții. Evident că nu toți oamenii au nevoie să străbată Asia sau să meargă pe Drumul spre Santiago. Am cunoscut în Austria un prelat care aproape că nu ieșea niciodată din mânăstirea de la Melk și, cu toate astea, înțelegea lumea mult mai bine decât numeroși călători pe care i-am întâlnit. Am un prieten care a trăit mari revelații spirituale în timp ce-și privea copiii cum dorm. Soția mea, când începe să picteze un tablou nou, intră într-un soi de transă și vorbește cu îngerul ei păzitor.

Dar eu m-am născut pelerin. Chiar când sunt cuprins de o lene imensă, ori de dorul de casă, după ce fac primul pas sunt captivat de simțământul călătoriei. În gara Iaroslav, mergând spre peronul 5, mi-am dat seama că niciodată nu voi putea ajunge unde vreau dacă rămân tot timpul în același loc. Nu reușesc să stau de vorbă cu sufletul meu decât atunci când ne aflăm în deșerturi, în orașe, pe munți, pe șosele.

Vagonul nostru e ultimul din garnitură; va fi atașat și desprins de tren când ne vom opri în câteva orașe pe drum. De unde mă aflu, nu pot să zăresc locomotiva –, ci doar acel gigantic șarpe de oțel, cu mongoli, tătari, ruși, chinezi, unii dintre ei așezați pe cufere imense, toți așteptând deschiderea ușilor. Oamenii vin ca să stea de vorbă cu mine, dar eu mă îndepărtez, nu vreau să mă gândesc la nimic altceva în afara faptului că sunt aici, acum, gata de o nouă plecare, de o nouă provocare.

*
* *

Momentul de extaz copilăresc trebuie să fi durat doar cinci minute, dar am absorbit fiecare amănunt, fiecare zgomot, fiecare miros. Nu voi reuși să-mi amin-

tesc de nimic pe urmă, dar nu contează: timpul nu e o bandă de casetă, pe care o putem derula înainte și înapoi.

„Uită că vei povesti asta celorlalți. Timpul este aici. Profită."

Mă apropii de grup și văd că și toți ceilalți sunt foarte surescitați. Îmi este prezentat traducătorul care mă va însoți: îl cheamă Yao, s-a născut în China, s-a refugiat în Brazilia de mic copil în timpul războiului civil din țara sa. A făcut studii superioare în Japonia, a fost profesor de limbi străine la Universitatea din Moscova. Acum e la pensie. Trebuie să aibă vreo 70 de ani, e înalt și singurul din grup impecabil îmbrăcat, în costum și cu cravată.

— Numele meu înseamnă „foarte îndepărtat", spune el, spărgând gheața.

— Numele meu înseamnă „piatră mică", răspund zâmbind. În realitate, sunt cu zâmbetul acesta țintuit pe față din noaptea precedentă, când abia am reușit să dorm gândindu-mă la aventura de a doua zi. Sunt tare binedispus.

Omniprezenta Hilal se află lângă vagonul pe care am să-l ocup, deși cabina ei trebuie să fie foarte departe. Nu mă mir să o întâlnesc – îmi imaginam că asta avea să se întâmple. Îi trimit un sărut de la distanță, iar ea îmi răpunde cu un surâs pe buze. La un moment dat în timpul călătoriei sunt sigur că îmi va face plăcere să stăm puțin de vorbă.

Sunt liniștit, atent la fiecare detaliu din jur, ca un navigator care pleacă în căutarea unei *Mare Ignotum*. Traducătorul îmi respectă tăcerea. Dar observ că se petrece ceva – editorii par preocupați. Îl rog pe el să-mi explice despre ce e vorba.

Îmi spune că persoana care mă reprezenta în Rusia nu a apărut. Mi-amintesc de discuția cu amicul meu

din ajun, dar ce importanță are asta? Dacă n-a apărut, e problema ei.

Văd că Hilal i-a spus ceva unei doamne de la editură, iar răspunsul a fost brutal. Dar Hilal nu-și pierde cumpătul – cum nu și l-a pierdut nici în celelalte dăți când eu îi spuneam că nu ne putem întâlni. Îmi plac tot mai mult prezența ei, hotărârea ei, postura ei. Cele două femei încep să discute.

Din nou îl întreb pe traducător ce se întâmplă, iar el mă lămurește că editoarea i-a cerut să se întoarcă la vagonul ei. Bătălie pierdută, îmi spun în sinea mea – fata asta n-o să facă decât ce vrea ea. Mă distrez cu singurele lucruri pe care le pot înțelege: intonația și limbajul corpurilor. Când socotesc că e de ajuns, mă apropii, încă zâmbind.

— N-o să creăm tocmai acum o vibrație negativă. Toți suntem mulțumiți și surescitați, nu-i așa? Nici unul dintre dumneavoastră nu a mai făcut călătoria asta vreodată.

— Ea vrea…

— Lăsați. Mai târziu o să se ducă la vagonul ei.

Editoarea nu mai insistă.

Ușile se deschid cu un zgomot care se aude pe tot peronul și persoanele încep să se miște. Cine urcă în vagoane în momentul acela? Ce înseamnă acea călătorie pentru fiecare pasager? O reîntâlnire cu persoana iubită, o vizită familiei, căutarea unui vis de îmbogățire, o întoarcere victorioasă ori cu capul plecat, o descoperire, o aventură, o nevoie de a fugi sau de a găsi. Trenul se umple de posibilități reale.

Hilal își ia bagajul – de fapt rucsacul și o geantă colorată – și se pregătește să suie treptele cu noi. Editoarea zâmbește ca și cum ar fi de acord cu sfârșitul discuției, dar știu că la prima ocazie o să se răzbune. Nu

merită să explic că în răzbunare maximum ce putem realiza este să fim egali cu inamicii, în timp ce în iertare dovedim mai multă înțelepciune și inteligență. Cu excepția călugărilor din Himalaya și a sfinților din pustiu, cred că toți avem astfel de sentimente pentru că ele sunt o parte esențială a condiției umane. Nu trebuie să fim judecați pentru asta.

*
* *

Vagonul nostru este compus din patru cabine, grupuri sanitare, un mic salon unde îmi închipui că ne vom petrece majoritatea timpului și o bucătărie.

Mă duc la cabina mea: pat dublu, dulap, masa cu scaunul întors spre fereastră, o ușă care dă spre unul din grupurile sanitare. Observ că mai există o ușă. Mă duc într-acolo, o deschid și văd că dă spre o cabină goală. După câte înțeleg, ambele cabine împart același grup sanitar.

Da, asistenta agentei literare care nu a venit. Dar ce importanță are asta?

Se aude șuieratul. Trenul se pune încet în mișcare. Toți alergăm la fereastra salonului și spunem adio unor oameni pe care nu i-am văzut niciodată înainte, privim peronul care rămâne în urmă, luminile care trec cu o viteză crescândă, apariția șinelor, cablurile electrice prost luminate. Mă impresionează tăcerea completă a celorlalți; nici unul dintre noi nu vrea să vorbească, visăm cu toții la ce se poate întâmpla, sunt absolut convins că nimeni nu se gândește la ce a lăsat în urmă, ci la ce va găsi înainte.

Când șinele dispar în noaptea adâncă, ne așezăm în jurul mesei. Pe ea se află un coș cu fructe, dar am

mâncat deja la Moscova și singurul lucru care trezește cu adevărat interesul general e o strălucitoare sticlă de vodcă, destupată imediat. Bem și vorbim de toate, mai puțin despre călătorie – fiindcă ea e prezentul, și nu amintirile din trecut. Mai bem și începem să vorbim puțin despre ce așteaptă fiecare de la viitoarele zile. Bem din nou și se instalează o veselie generală. Devenim cu toții prieteni vechi.

Traducătorul îmi povestește puțin despre viața și pasiunile lui: literatura, călătoriile, artele marțiale. Întâmplător am învățat aikido în tinerețe; el spune că, dacă la un moment dat nu vom avea subiect de conversație, putem să ne antrenăm chiar și pe coridorul îngust de lângă cabine.

Hilal stă de vorbă cu editoarea care nu voia să o lase să intre. Știu că ambele se străduiesc să depășească neînțelegerile, dar știu și că mâine e altă zi, proximitatea în același spațiu sfârșește prin a exacerba conflictele și în curând vom asista la o nouă discuție. Sper să se întâmple mult mai târziu.

Traducătorul pare să-mi citească gândurile. Le toarnă vodcă tuturor și vorbește despre modul în care sunt înfruntate conflictele în aikido:

— Nu este propriu-zis o luptă. Întotdeauna încercăm să ne calmăm spiritul și să căutăm sursa de unde pornește totul, îndepărtând orice urmă de răutate ori egoism. Dacă rămâi mult timp preocupat să descoperi ce e bun sau ce e rău în semenul tău, vei uita de propriul tău suflet și vei fi epuizat și înfrânt de energia cheltuită judecându-i pe ceilalți.

Nimeni nu pare foarte interesat de ce are de spus o persoană de 70 de ani. Veselia inițială provocată de vodcă face loc unei oboseli colective. La un moment dat mă duc la baie și, când mă întorc, salonul e gol.

Hilal a rămas, bineînțeles.

— Unde s-au dus toți? întreb.

— Așteptau, din politețe, să ieșiți dumneavoastră. S-au dus să se culce.

— Atunci du-te și tu să te culci

— Dar știu că există o cabină goală…

Îi iau rucsacul și geanta, o apuc delicat de braț și o însoțesc până la ușa vagonului.

— Nu întinde coarda. Noapte bună.

Ea mă privește, nu spune nimic și pornește spre compartimentul ei, despre care n-am nici o idee unde poate să fie.

Mă duc la mine în cabină, iar surescitarea face loc unei imense oboseli. Pun calculatorul pe masă, îi așez pe sfinții mei – care mă însoțesc întotdeauna – lângă pat și mă duc la baie să mă spăl pe dinți. Îmi dau seama că e o treabă mult mai dificilă decât îmi închipuiam: balansul trenului face ca paharul cu apă pe care îl am la mine să tremure neîncetat. După mai multe tentative, reușesc să-mi ating obiectivul.

Îmi pun pijamaua, fumez o țigară, sting lumina, închid ochii, îmi imaginez că balansul acela trebuie să fie asemănător cu pântecele matern și că voi avea o noapte binecuvântată de îngeri.

Dulce iluzie.

Ochiul lui Hilal

Când în sfârșit se luminează de zi, mă scol, mă schimb și mă duc în sală. Toți sunt deja acolo – inclusiv Hilal.

— Trebuie să-mi scrieți un permis ca să pot reveni aici, spune ea, chiar înainte de a-mi fi dat bună ziua. Azi a fost un adevărat chin ca să pot ajunge aici, iar controlorii din fiecare vagon au spus că mă lasă să trec doar dacă…

Ignor cuvintele ei și îi salut pe ceilalți. Întreb dacă au petrecut bine noaptea.

— Nu, vine răspunsul unanim.

Vasăzică nu numai eu.

— Ba eu am dormit foarte bine, continuă Hilal, fără să știe că provoacă mânia tuturor. Vagonul meu este în mijlocul trenului și se leagănă mult mai puțin decât ăsta. Ăsta-i cel mai prost vagon pentru călătorit.

Editorul e gata să spună o grosolănie, se vede clar că se abține. Soția lui privește pe fereastră și își aprinde o țigară ca să-și mascheze enervarea. Cealaltă editoare face o mutră al cărei mesaj ne era limpede tuturor: „N-am spus eu că fata asta e deplasată?“

— Am să lipesc în fiecare zi o reflecție pe oglindă, spune Yao, care pare să fi dormit și el foarte bine.

Se scoală, se duce la oglinda care e în salon și lipește o hârtie pe care stă scris:

„Cine vrea să vadă curcubeul trebuie să învețe să-i placă ploaia".

Nimeni nu e prea entuziasmat de fraza optimistă. Nu-i nevoie să ai darul telepatiei ca să știi ce se petrece în capul fiecăruia dintre cei prezenți: „Dumnezeule, oare asta o să dureze 9 000 de kilometri?"

— Am o fotografie în telefonul mobil pe care vreau să v-o arăt, continuă Hilal. Și mi-am adus vioara, în caz că doriți să ascultați muzică.

Ascultăm deja muzică de la radioul care e în bucătărie. Tensiunea începe să crească; curând cineva o să devină cu-adevărat agresiv și nu voi mai avea cum să controlez situația.

— Te rog, lasă-ne să ne bem cafeaua în liniște. Ești invitată, dacă vrei. Pe urmă am să încerc să dorm. Și mai târziu am să mă uit la fotografia ta.

Zgomot tunător: un tren trece alături, în direcția opusă. Asta se întâmplase toată noaptea cu o regularitate halucinantă. Iar balansul vagonului, în loc să-mi amintească de mâna drăgăstoasă mișcându-mi leagănul, semăna mai mult cu gesturile unui barman preparând un dry martini. Mă simt rău și sunt cuprins de un imens simțământ de vină de a le fi făcut pe toate persoanele acelea să se îmbarce în aventura mea. Încep să înțeleg de ce faimoasa instalație din parcul de distracții se numește *montagnes russes*.

Hilal și traducătorul încearcă de mai multe ori să înceapă o conversație, dar nimeni de la masa aceea – cei doi editori, soția editorului, scriitorul care a avut ideea originală – nu duce subiectul mai departe. Ne luăm micul dejun în tăcere; dincolo de fereastră, peisajul se repetă constant – orășele, păduri, orășele, păduri.

— Cât mai e până la Ekaterinburg? îl întreabă editorul pe Yao.

— Sosim în dimineața asta.

Oftat general de ușurare. Poate că o să ne putem schimba gândurile și să spunem că ajunge ca experiență. Nu-i nevoie să urci un munte ca să știi că e înalt; nu-i nevoie să ajungi la Vladivostok ca să spui că ai călătorit cu Transsiberianul.

— Bine, mă duc să încerc să mai dorm.

Mă ridic. Hilal se ridică odată cu mine.

— Și hârtia? Și fotografia din telefon?

Hârtia? Ah, da, permisul ca să poată veni în vagonul nostru. Până nu apuc să spun ceva, Yao scrie câteva cuvinte pe rusește și-mi cere să iscălesc. Toți cei din vagon – inclusiv eu – îl privim furioși.

— Adaugă, te rog: doar o dată pe zi.

Yao face ce-i cer, se scoală și spune că se va duce la unul din controlori ca să-i ceară să ștampileze declarația.

— Și fotografia din telefon?

În acest moment accept tot, numai să mă pot întoarce în cabină. Dar nu vreau să-i mai plictisesc pe cei care m-au invitat în această călătorie. O rog pe Hilal să mă însoțească până la capătul vagonului. Deschidem prima ușă, ajungem în încăperea unde sunt ușile exterioare ale trenului și o a treia care duce la vagonul anterior. Zgomotul acolo e insuportabil pentru că, pe lângă frecarea roților pe șine, mai e și scârțâitul platformelor care permit trecerea dintr-un vagon într-altul.

Hilal îmi arată fotografia din telefon, posibil făcută imediat după revărsatul zorilor. Un nor lung pe cer.

— Ei? Vedeți?

Da, văd un nor.

— Suntem însoțiți.

Suntem însoțiți de un nor care în momentul acesta trebuie să fi dispărut deja cu totul. Eu continui să fiu de acord cu orice, numai să se termine odată convorbirea asta.

— Ai dreptate. Vorbim mai târziu. Acum du-te în compartimentul tău.

— Nu pot. Mi-ați permis să vin aici doar o dată pe zi.

Oboseala nu mă lăsase să raționez corect, și nu-mi dădusem seama că tocmai creasem un monstru. Dacă va veni o dată pe zi, va sosi de dimineață și nu ne va părăsi decât seara. Mai târziu am să văd cum îmi voi corecta greșeala.

— Ascultă-mă bine: și eu sunt invitat în călătoria asta. Mi-ar plăcea compania ta tot timpul, ești întotdeauna plină de energie, nu accepți niciodată un „nu" drept răspuns, dar chestia e că…

Ochii. Verzi, fără pic de machiaj.

— …că…

Poate că e vorba de epuizare. Mai bine de 24 de ore fără somn și ne pierdem toată capacitatea de apărare; în starea asta mă aflu. Încăperea aceea mică fără nici o mobilă, toată numai sticlă și oțel, începe să se piardă în ceață. Zgomotul scade treptat, concentrarea dispare, eu nu mai știu foarte bine cine sunt și unde mă aflu acum. Fac un efort, dar chiar nu ajung să gândesc clar. Știu că o rog să se poarte cum trebuie, să se întoarcă de unde a venit, dar ce-mi iese pe gură nu are nici o legătură cu ce văd.

Privesc spre lumină, spre un loc sacru, și o undă vine spre mine, umplându-mă de pace și iubire, deși aceste două lucruri nu merg aproape niciodată împreună. Mă văd pe mine însumi, dar în același timp

acolo sunt și elefanți cu trompele ridicate în Africa, cămile în deșert, oameni stând de vorbă într-un bar din Buenos Aires, un câine care traversează strada, pensula care se mișcă în mâinile soției mele gata să termine un tablou cu un trandafir, zăpadă topindu-se pe un munte din Elveția, călugări intonând cânturi exotice, un pelerin sosind în fața bisericii din Santiago, un păstor cu oile lui, soldați care tocmai s-au trezit și se pregătesc de război, pești în ocean, orașele și pădurile lumii – totul atât de limpede și atât de gigantic, atât de mic și de suav.

Sunt în Aleph, punctul unde totul este în același loc, în același timp.

Sunt într-o fereastră privind lumea și locurile ei tainice, poezia pierdută în timp și cuvintele uitate în spațiu. Ochii aceia îmi spun lucruri care nici măcar nu știm că există, dar care sunt acolo, gata să fie descoperite și cunoscute doar de suflete, nu de trupuri. Fraze care sunt perfect înțelese chiar dacă încă nu au fost rostite. Sentimente care exaltă și înăbușă în același timp.

Mă aflu în fața unor uși care se deschid o fracțiune de secundă și se închid imediat la loc, dar care permit să se dezvăluie ce este ascuns dincolo de ele – comorile, capcanele, drumurile neparcurse și călătoriile nicicând imaginate.

— De ce mă privești în felul ăsta? De ce îmi arată ochii tăi toate astea?

Nu eu sunt cel care vorbește, ci fata, sau femeia, din fața mea. Ochii noștri s-au preschimbat în oglinzi ale sufletului nostru – poate nu numai ale sufletului nostru, ci ale tuturor sufletelor tuturor făpturilor care în momentul acela umblă, iubesc, se nasc și mor, suferind sau visând pe planeta aceasta.

— Nu eu… doar că…

Nu reușesc să termin fraza, pentru că ușile continuă să se deschidă și să-și dezvăluie tainele. Văd minciuni și adevăruri, dansuri exotice în fața a ceea ce pare să fie imaginea unei zeițe, marinari luptând cu marea furioasă, un cuplu așezat pe o plajă privind aceeași mare, care pare calmă și ospitalieră. Ușile continuă să se deschidă, ușile din ochii lui Hilal, și încep să mă văd pe mine însumi, ca și cum ne-am cunoaște deja de mult, mult timp…

— Ce faci? mă întreabă ea.

— Aleph…

Lacrimile fetei, sau femeii, din fața mea par a vrea să iasă pe una dintre ușile acelea. Cineva a spus că lacrimile sunt sângele sufletului, și asta încep eu să văd acum, pentru că am intrat într-un tunel, merg spre trecut, unde mă așteaptă tot ea, cu mâinile împreunate ca și cum ar spune rugăciunea cea mai sacră pe care a oferit-o Dumnezeu oamenilor. Da, ea este acolo, în fața mea, îngenuncheată și zâmbind, spunând că iubirea poate salva tot, dar eu îmi privesc hainele, mâinile, într-una din ele țin o pană…

— Oprește-te! strig.

Hilal închide ochii.

Mă aflu din nou în vagonul de tren în drum spre Siberia și Oceanul Pacific. Mă simt și mai obosit decât înainte, înțelegând perfect ce s-a întâmplat, dar incapabil să pot explica.

Ea mă îmbrățișează. Eu o îmbrățișez și o mângâi ușor pe păr.

— Știam, spune ea. Știam că te cunosc. Știam de când am văzut pentru prima oară o fotografie a ta. E ca și cum ar fi trebuit să ne reîntâlnim în vreun moment din viața asta. Am comentat cu prietenii mei, care au spus că aiurez, că mii de persoane trebuie să spună

același lucru zilnic despre alte mii de persoane. Găseam că au dreptate, dar viața… viața te-a adus exact unde mă aflam eu. Ai venit ca să mă întâlnești, nu-i așa?

Treptat îmi revin din experiența pe care tocmai o trăisem. Da, știu despre ce vorbește, pentru că de multe secole am trecut prin una dintre porțile pe care le-am văzut acum în ochii ei. Ea se găsea acolo, împreună cu alte persoane. Cu toată grija, întreb ce a văzut.

— Totul. Cred că niciodată în viață n-am să reușesc să explic asta. Dar în clipa când am închis ochii mă aflam într-un loc confortabil, sigur, ca și cum ar fi fost… casa mea.

Nu, nu știe despre ce vorbește. Încă nu știe. Dar eu știu. Îi iau din nou bagajele și o conduc în salon.

— Nu reușesc să mă gândesc și nici să fac conversație. Așază-te aici, citește ceva, lasă-mă să mă odihnesc puțin și mă întorc repede. Dacă vine cineva și-ți zice ceva, spune că eu ți-am cerut să rămâi.

Face ce o rog. Mă duc în cabina mea, mă arunc pe pat îmbrăcat și cad într-un somn adânc.

Cineva bate la ușă.

— Ajungem în zece minute.

Deschid ochii. S-a făcut noapte. Mai bine zis, trebuie să fie zorii deja. Am dormit toată ziua și acum va fi greu să adorm.

— O să desprindă vagonul și o să-l lase în gară, așa că să luați doar ce vă trebuie pentru două nopți în oraș, continuă vocea de afară.

Ridic storurile de la fereastră. Afară încep să apară lumini, trenul își încetinește viteza, într-adevăr sosim. Mă spăl pe față, îmi pregătesc rapid rucsacul cu cele necesare ca să rămân două zile în Ekaterinburg. Încetul cu încetul experiențele din cursul dimineții încep să-mi revină în amintire.

Când ies, toți sunt deja în picioare pe coridor – cu excepția lui Hilal, care continuă să șadă în locul unde o lăsasem. Nu zâmbește, doar îmi arată o hârtie.

— Mi-a dat voie Yao.

Yao se uită la mine și-mi șoptește:

— Ați citit *Dao*?

Da, citisem *Dao De Jing*, ca toți cei din generația mea.

— Atunci înseamnă că știți: *„Cheltuiește-ți energiile și vei rămâne tânăr“*.

Face un gest imperceptibil din cap, indicând-o pe fata care încă mai stă așezată. Comentariul mi se pare de prost gust.

— Nu cumva insinuați…

— Nu insinuez nimic. Dacă ați înțeles greșit e pentru că asta probabil aveți în cap. Ce am vrut eu să spun, din moment ce nu reușiți să înțelegeți cuvintele lui Lao Tze, a fost: aruncați afară tot ce simțiți și vă veți reînnoi. După câte-mi dau seama, ea este persoana care o să vă ajute.

Oare cei doi să fi vorbit între ei? Oare, în clipa când am intrat în Aleph, Yao o fi trecut pe acolo și o fi văzut ce se întâmplă?

— Credeți într-o lume spirituală? Într-un univers paralel, unde timpul și spațiul sunt veșnice și mereu prezente? întreb.

Frânele încep să scrâșnească. Yao dă din cap, dar de fapt înțeleg că își măsoară cuvintele. În cele din urmă răspunde:

— Nu cred în Dumnezeu așa cum vi-l imaginați dumneavoastră. Dar cred în multe lucruri pe care nici nu le visați. Dacă mâine-seară veți fi liber, putem să ieșim împreună.

Trenul oprește. Hilal se ridică în cele din urmă și vine spre noi, Yao surâde și o îmbrățișează. Toți își pun hainele pe ei. Coborâm în Ekaterinburg la 1:04 dimineața.

Casa Ipatiev

Omniprezenta Hilal a dispărut.

Am coborât din cameră crezând că am s-o găsesc în holul hotelului, dar nu e acolo. Deși mi-am petrecut ziua precedentă practic leșinat pe pat, totuși am reușit să dorm „pe pământ". Sun la camera lui Yao și ieșim să dăm o raită prin oraș. Exact de asta am nevoie acum – să umblu, să umblu, să umblu, să respir aer curat, să privesc orașul necunoscut și să-l simt al meu.

Yao îmi relatează câteva fapte istorice – e al treilea oraș ca mărime din Rusia, bogățiile minerale, chestii pe care le găsim în orice ghid turistic –, dar asta nu mă interesează deloc. Ne oprim în fața unei clădiri care pare o uriașă catedrală ortodoxă.

— Biserica Sângelui. Construită în locul unde înainte exista casa unui anume Nikolai Ipatiev. Haide să intrăm puțin.

Accept sugestia pentru că începe deja să-mi fie frig. Mergem spre ceea ce pare a fi un mic muzeu, dar toate tăblițele indicatoare sunt pe rusește.

Yao mă urmărește, ca și cum aș înțelege totul, ceea ce e fals.

— Nu simțiți nimic?

Îi răspund că nu. Pare dezamăgit și insistă:

— Tocmai dumneavoastră, care credeți în lumi paralele și în eternitatea momentului prezent, nu simțiți absolut nimic?

Mă simt tentat să-i spun că tocmai asta m-a adus în locul acela: discuția mea cu J. și conflictele mele interioare cu privire la capacitatea de a mă conecta cu latura mea spirituală. Doar că acum asta nu mai e adevărat. De când am plecat din Londra, sunt altcineva, mă îndrept spre regatul și sufletul meu, și asta mă liniștește și mă face fericit. O fracțiune de secundă mi-amintesc de episodul din tren, de privirea lui Hilal, și imediat încerc să-mi scot asta din cap.

— Faptul că nu simt nimic nu înseamnă neapărat că sunt deconectat. Poate că în acest moment energia mea e îndreptată spre alt tip de descoperire. Ne aflăm într-o catedrală care pare construită recent. Ce s-a întâmplat aici?

— În casa lui Nikolai Ipatiev a luat sfârșit Imperiul Rus. În noaptea de 16 spre 17 iulie 1918, Nicolae II, ultimul țar al tuturor Rusiilor, a fost executat împreună cu familia, medicul lui și trei angajați. Au început chiar cu țarul, împușcat de mai multe ori în cap și în piept. Ultimele care au murit au fost Anastasia, Tatiana, Olga și Maria, înjunghiate cu baionetele. Se spune că spiritele lor continuă să rătăcească pe aici, căutându-și bijuteriile pe care le-au lăsat în urmă. Se mai spune și că Boris Elțîn, când era președinte al Rusiei, a decis să demoleze casa cea veche și să construiască o biserică în locul ei, pentru ca spiritele să poată pleca și Rusia să reînceapă să crească.

— De ce m-ați adus aici?

Pentru prima oară de când ne-am întâlnit la Moscova, Yao rămâne descumpănit.

— Fiindcă ieri m-ați întrebat dacă cred în Dumnezeu. Am crezut, până ce el m-a despărțit de persoana pe care o iubeam cel mai mult pe lume, soția mea. Întotdeauna am crezut că voi pleca înaintea ei, dar nu s-a întâmplat așa, povestește Yao. În ziua când ne-am întâlnit, am avut certitudinea că o cunoșteam de când m-am născut. Ploua tare, ea nu a vrut să bem un ceai împreună, dar știam deja că noi doi eram ca norii care se adună pe cer și nu se mai poate spune unde începe unul și se sfârșește celălalt. Un an mai târziu eram căsătoriți, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai de dorit și mai firesc din lume. Am avut copii, l-am cinstit pe Dumnezeu și familia… până ce într-o zi a venit vântul și a reușit să separe norii.

Aștept să termine ce are de spus.

— Nu e drept. Nu a fost drept. Poate să pară absurd, dar aș fi preferat să plecăm toți împreună spre cealaltă viață, ca țarul și familia sa.

Nu, nu spusese încă tot ce dorea. Așteaptă să comentez ceva, dar păstrez tăcerea. Se pare că fantomele morților sunt cu-adevărat lângă noi.

— Iar când am văzut cum vă priveați în tren dumneavoastră și fata, în acel capăt de vagon, mi-am amintit de soția mea, de prima ei privire, care chiar înainte ca noi doi să fi rostit ceva, îmi spunea deja: „Suntem iar împreună". De asta am hotărât să vă aduc aici. Ca să întreb dacă sunteți în stare să vedeți ceea ce noi nu reușim, dacă știți cumva unde se află ea în acest moment.

Vasăzică a fost martorul momentului când Hilal și cu mine am pătruns în Aleph.

Privesc din nou locul, îi mulțumesc că m-a adus aici și îl rog să ne continuăm plimbarea.

— Să nu o faceți să sufere pe fata asta. De câte ori o văd cum se uită la dumneavoastră, mi se pare că vă cunoașteți de mult.

Îmi spun în sinea mea că asta nu ar trebui să mă preocupe.

— M-ați întrebat în tren dacă mi-ar plăcea să vă însoțesc undeva diseară. Invitația mai este valabilă? Putem vorbi despre asta mai târziu. Păcat că nu m-ați văzut niciodată privindu-mi soția când doarme. Ați putea să citiți și în ochii mei și ați înțelege de ce suntem căsătoriți de aproape treizeci de ani.

*
* *

Mersul pe jos îmi face foarte bine la trup și la suflet. Sunt total concentrat asupra momentului prezent: iată semnele, lumile paralele, miracolele. Într-adevăr timpul nu există: Yao e în stare să vorbească despre moartea țarului ca și cum s-ar fi întâmplat ieri, să-și arate rănile din dragoste ca și cum ar fi apărut cu doar câteva minute mai înainte, în timp ce eu îmi amintesc de peronul din Moscova ca de ceva din trecutul cel mai îndepărtat.

Ne oprim într-un parc și stăm să privim trecătorii. Femei cu copii, bărbați grăbiți, tineri discutând într-un colț, în jurul unui radio care, pus la maximum, transmite muzică. Fete adunate exact în partea opusă, cufundate într-o conversație foarte însuflețită despre cine știe ce subiect fără nici o importanță. Persoane în vârstă cu lungile lor paltoane de iarnă, deși este primăvară. Yao cumpără doi hotdogi și se întoarce.

— E greu să scrieți?

— Nu. E greu să înveți atâtea limbi străine?

— Nu. Ajunge să fii atent.

— Eu sunt atent tot timpul și n-am reușit niciodată să trec dincolo de ce am învățat când eram tânăr.

— Iar eu nu am încercat niciodată să scriu, pentru că din tinerețe mi s-a spus că este nevoie de studiu, lecturi din cele mai plictisitoare și multe contacte cu intelectuali. Urăsc intelectualii.

Nu știu dacă asta e o lovitură indirectă. Îmi mănânc hotdogul și n-am nevoie să răspund. Din nou mă gândesc la Hilal și la Aleph. S-o fi speriat, iar acum, că a ajuns acasă, a renunțat la călătorie? Cu doar câteva luni în urmă aș fi fost foarte îngrijorat dacă un proces s-ar fi întrerupt la jumătate, găsind că învățătura mea depinde numai de asta. Dar e soare și dacă lumea pare liniștită e pentru că e liniștită.

— De ce este nevoie ca să scrii? insistă Yao.

— De iubire. Așa cum v-ați iubit soția.

— Doar de asta?

— Vedeți parcul din fața noastră? Aici sunt numeroase istorii care, deși au fost povestite de multe ori, merită să fie repetate. Scriitorul, cântărețul, grădinarul, traducătorul, toți suntem o oglindă a timpului nostru. Punem iubire și ne facem treaba. În cazul meu, firește că lectura este foarte importantă, dar cel care se cramponează de cărți academice și de cursuri de stilistică nu înțelege esențialul: cuvintele sunt viață așternută pe hârtie. Prin urmare, caută oamenii.

— De câte ori vedeam cursurile de literatură la universitatea unde predam, toate mi se păreau…

— …artificiale, îmi închipui, completez, întrerupându-l. Nimeni nu învață să iubească urmărind un manual, nimeni nu învață să scrie frecventând un curs. Nu spun că trebuie să cauți alți scriitori, ci să întâlnești oameni cu abilități diferite, fiindcă a scrie nu diferă

de orice altă activitate îndeplinită cu bucurie și entuziasm.

— Ați scrie o carte despre ultimele zile ale lui Nicolae II?

— Nu mă entuziasmează subiectul. Istoria e interesantă, dar a scrie, pentru mine, înseamnă mai ales un act prin care să mă descopăr pe mine însumi. Dacă ar fi să vă dau un singur sfat, acesta ar fi: nu vă lăsați intimidat de opinia celorlalți. Numai mediocritatea e sigură pe ea, așa că asumați-vă riscuri și faceți ce doriți. Căutați persoanele care nu se tem să greșească și deci greșesc. Din cauza asta, munca lor nu este întotdeauna recunoscută. Dar astfel de persoane sunt cele care transformă lumea și, după multe greșeli, reușesc să nimerească ceva care va avea însemnătate în comunitatea lor.

— Ca Hilal.

— Da, ca ea. Dar vreau să vă spun ceva: ce ați simțit pentru soția dumneavoastră simt și eu pentru a mea. Nu sunt un sfânt și n-am nici cea mai mică intenție să fiu, dar, folosind imaginea dumneavoastră, eram doi nori și acum suntem unul singur. Eram două cuburi de gheață pe care lumina soarelui le-a topit și acum suntem aceeași apă vie.

— Și totuși, când am trecut și am văzut modul cum dumneavoastră și Hilal vă priveați…

Eu nu dau curs conversației, iar el tace.

În parc, grupul de băieți nu se uită niciodată la fetele care se află la doar câțiva metri – deși ambele grupuri sunt cât se poate de interesate unul de celălalt. Cei mai în vârstă trec concentrați asupra amintirilor din copilărie. Mamele le zâmbesc copiilor ca și cum aceștia ar fi toți niște viitori artiști, milionari și șefi de stat. Deco-

rul din fața ochilor noștri este sinteza comportamentului uman.

— Am trăit până acum în multe țări, spune Yao. Evident că am trecut prin momente foarte plicticoase, am înfruntat situații nedrepte, am eșuat când toți așteptau să dau ce e mai bun din mine. Dar amintirile astea nu au nici cea mai mică relevanță în viața mea. Lucrurile importante care au rămas au fost momentele când am ascultat oameni cântând, spunând povești, profitând de viață. Mi-am pierdut soția de douăzeci de ani; și totuși parcă ar fi fost ieri. Ea e încă aici, așezată pe bancă lângă noi, amintindu-mi de momentele fericite pe care le-am trăit împreună.

Da, ea este încă aici. Dacă aș reuși să găsesc cuvintele exacte, aș reuși să-i explic.

Sensibilitatea mea este extremă acum, după ce am văzut Aleph-ul și am înțeles ce spunea J. Nu știu dacă voi reuși să rezolv problema, dar cel puțin sunt conștient de ea.

— Întotdeauna merită să spui o poveste, fie și numai pentru familie. Câți copii aveți?

— Doi băieți și două fete. Dar nu sunt prea interesați de poveștile mele, pentru că se vede treaba că le-am repetat de multe ori. Veți scrie o carte despre călătoria dumneavoastră cu Transsiberianul?

— Nu.

Chiar dacă aș vrea, cum aș putea să descriu Aleph-ul?

Aleph

Omniprezenta Hilal e tot de negăsit.

După ce m-am abținut o bună parte din dineu, mulțumindu-le tuturor pentru organizarea ședinței de autografe, pentru muzica și dansurile rusești din timpul petrecerii care a urmat (orchestrele la Moscova și în celelalte țări au de regulă un repertoriu internațional), întreb dacă cineva i-a dat adresa restaurantului.

Ceilalți mă privesc surprinși: bineînțeles că nu! Din cât înțeleseseră, fata aceea nu mă lăsa în pace. Bine că nu apăruse în timpul întâlnirii mele cu cititorii.

— Putea să vrea să mai dea un concert de vioară ca să acapareze scena, comentează editoarea.

Yao mă privește de la celălalt capăt al mesei și înțelege că de fapt spun contrariul: „Mi-ar plăcea foarte mult să fie aici". Dar de ce? Ca să vizitez încă o dată Aleph-ul și să sfârșesc intrând pe poarta care nu-mi aduce nici o amintire bună? Știu unde mă conduce această poartă; am fost deja acolo de patru ori și niciodată nu am reușit să găsesc răspunsul de care aveam nevoie. Nu asta am venit să caut când am hotărât să încep lunga călătorie de întoarcere în regatul meu.

Terminăm masa. Cei doi invitați care îi reprezintă pe cititori, aleși la întâmplare, fac fotografii și întreabă dacă mi-ar plăcea să cunosc orașul. Da, mi-ar plăcea.

— Am aranjat ceva, spune Yao.

Enervarea editorilor, înainte direcționată asupra fetei hotărâte care insista să fie mereu prezentă, începe să se îndrepte asupra traducătorului pe care l-au angajat și care acum reclamă prezența mea, când ar fi trebuit să fie exact invers.

— Cred că trebuie să fie obosit, spune editoarea. A fost o zi lungă.

— Nu e obosit. Energia lui e foarte bună, din cauza vibrațiilor de iubire primite după-amiaza asta.

Editorii au dreptate. În ciuda vârstei, Yao pare că vrea să le arate tuturor că ocupă o poziție privilegiată în „regatul meu". Îi înțeleg tristețea de a fi văzut că pleacă de pe lumea asta femeia pe care o iubea și, la momentul potrivit, voi ști ce și cum să-i spun. Dar mă tem că acum dorește să-mi relateze „o poveste fantastică, din care ar ieși o carte perfectă". Am mai auzit asta de multe ori, mai ales de la persoane care au pierdut pe cineva.

Hotărăsc să mulțumesc pe toată lumea.

— Am să mă duc la hotel cu Yao. Am totuși nevoie să rămân puțin singur.

Va fi prima mea noapte de singurătate de când ne-am îmbarcat.

*

* *

Temperatura a scăzut mai mult decât ne închipuiam, suflă vântul, senzația de frig este și mai acută. Mergem pe o stradă circulată și văd că nu sunt singurul care vrea să se ducă direct acasă. Ușile magazinelor se închid, scaunele sunt îngrămădite pe mese, firmele luminoase încep să se stingă. Chiar și așa, după o zi și jumătate în tren și știind că încă mai lipsește

un număr enormi de kilometri, trebuie să profit de fiecare ocazie de a face un pic de exercițiu fizic.

Yao se oprește în fața unei rulote unde se vând băuturi și cere două sucuri de portocale. Nu aveam nici cea mai mică intenție să beau ceva, dar poate că puțină vitamină C e o idee bună din cauza temperaturii.

— Păstrați paharul.

Nu înțeleg imediat, dar păstrez paharul. Continuăm să mergem pe ce trebuie să fie strada principală din Ekaterinburg. La un moment dat, ne oprim în fața unui cinematograf.

— Perfect. Cu gluga de la haină și fularul, n-o să vă recunoască nimeni. Haideți să cerșim.

— Să cerșim? În primul rând, din vremea când eram hippy n-am mai făcut asta. În plus, ar fi o ofensă față de cei care au într-adevăr nevoie.

— Dumneavoastră aveți nevoie. Când am vizitat Casa Ipatiev, au existat momente când nu erați acolo; păreați departe, legat de trecut, de tot ce ați reușit și încercați să mențineți în vreun fel oarecare. Sunt preocupat de fată, și dacă vreți cu-adevărat să vă schimbați puțin, cerșind acum v-ați transforma în altă persoană, mai inocentă, mai deschisă.

Și eu sunt preocupat de fată. Dar îi explic că înțeleg perfect ce vrea să spună. Între timp, unul dintre multele motive ale acestei călătorii este tocmai să revin în trecut, la ceea ce se află sub pământ, rădăcinile mele.

Era să-i spun povestea bambusului chinezesc, dar am renunțat.

— Legat de trecut sunteți dumneavoastră. În loc să acceptați pierderea soției, nu vă împăcați cu ideea. Și rezultatul este că ea rămâne aici, alături, încercând să vă consoleze, când acum ar trebui să meargă înainte, spre întâlnirea cu Lumina Divină. După aceea comple-

tez: Nimeni nu pierde pe nimeni. Suntem toți un singur suflet care are nevoie să se dezvolte pentru ca lumea să meargă înainte și să ajungem să ne reîntâlnim. Tristețea nu folosește la nimic.

El reflectează la răspunsul meu și spune:

— Dar asta nu e tot.

— Nu e tot, confirm și eu. Când va sosi momentul, o să explic mai bine. Să mergem la hotel.

Yao își întinde paharul și începe să ceară de pomană de la trecători. Îmi spune să fac la fel.

— Am învățat în Japonia, de la călugării zen budiști, *Takuhatsu*, pelerinajul pentru a cerși. Pe lângă că ajută mânăstirile care trăiesc din donații și forțează discipolul să fie smerit, practica asta mai are și alt înțeles: purifică orașul unde locuiești. Pentru că donatorul, cerșetorul și însăși pomana fac parte dintr-un important lanț de echilibru.

Cel care cere face asta pentru că are nevoie, dar și cel care dă acționează așa pentru că și el are nevoie. Pomana servește drept legătură între cele două nevoi, iar ambianța orașului se ameliorează, de vreme ce toți au putut să realizeze acțiuni care trebuiau să se întâmple. Dumneavoastră sunteți în pelerinaj, e momentul să ajutați orașele pe care le cunoașteți.

Sunt atât de surprins, că nu reacționez. Yao își dă seama că poate a exagerat; se pregătește să-și vâre din nou paharul în buzunar.

— Nu! Chiar e o idee excelentă!

În următoarele zece minute stăm acolo, fiecare pe câte un trotuar, sărind de pe un picior pe altul ca să nu degerăm, cu paharele întinse către persoanele care trec. La început doar țin paharul în fața mea, dar treptat îmi pierd inhibiția și încep să cer ajutor – un străin rătăcit.

Niciodată nu am avut nici cea mai mică problemă să cer. Am cunoscut de-a lungul vieții multe persoane care se preocupă de ceilalți, care sunt extrem de generoase când dau și care găsesc o profundă plăcere când cineva le cere un sfat sau un sprijin. Până aici, totul bine – e perfect să poți face un serviciu aproapelui.

Însă cunosc foarte puține persoane capabile să primească ceva – chiar când le este oferit cu dragoste și generozitate. S-ar părea că actul de a primi te pune într-o poziție inferioară, ca și cum a depinde de cineva ar fi un lucru nedemn. Îți spui: „Dacă cineva îmi dă ceva, e pentru că nu sunt în stare să obțin asta prin forțe proprii". Sau: „Persoana care-mi dă acum într-o zi o să ia cu dobândă". Sau, cel mai rău: „Nu merit binele pe care vor să mi-l facă".

Dar cele zece minute petrecute acolo îmi amintesc cine am fost, mă educă, mă eliberează. La sfârșit, când traversez strada, am echivalentul a 11 dolari în paharul meu de suc de portocale. Yao a strâns cam tot atât. Contrar celor spuse de el, a fost o frumoasă întoarcere în trecut; am retrăit ceva ce nu mai experimentasem de mult timp, și astfel am înnoit nu numai orașul, ci m-am înnoit și pe mine însumi.

— Ce facem cu banii? întreb.

Părerea mea despre el începe din nou să se schimbe. El pesemne că știe unele lucruri, eu știu altele, și putem continua să ne învățăm reciproc.

— În teorie, sunt ai noștri, pentru că ne-au fost dați. Totuși, păstrați-i separat și folosiți-i pentru ce vi se va părea important.

Pun monedele în buzunarul stâng și voi face exact ce-mi sugerează el. Ne îndreptăm cu pași repezi spre hotel, pentru că timpul petrecut în aer liber a ars deja toate caloriile de la cină.

*
* *

Când ajung în holul hotelului, omniprezenta Hilal ne așteaptă. O însoțesc o doamnă foarte frumoasă și un domn la costum și cravată.

— Bună, spun. Înțeleg că ai ajuns acasă. Dar a fost o bucurie că ai călătorit porțiunea asta cu mine. Părinții tăi?

Bărbatul nu are nici o reacție, dar frumoasa doamnă râde.

— Cine n-ar vrea! Fata asta e o minune. Păcat că nu reușește să se dedice suficient vocației ei. Ce mare artistă pierde lumea!

Hilal pare să nu fi auzit comentariul. Mi se adresează direct:

— Bună? Atâta poți să-mi spui după cele care s-au petrecut în tren?

Femeia se uită uimită. Îmi imaginez că s-o fi gândind: ce s-a petrecut în tren? Oare nu înțeleg că aș putea să-i fiu tată acestei fete?

Yao spune că e momentul să urce în camera lui. Domnul în costum și cu cravată nu reacționează, probabil pentru că nu înțelege englezește.

— Nu s-a întâmplat nimic în tren. Cel puțin nimic din ce vă închipuiți! Cât despre tine, fetițo, ce te așteptai să spun? Că ți-am simțit lipsa? Am fost foarte ocupat toată ziua.

Femeia îi traduce domnului cu cravată, toți zâmbesc, inclusiv Hilal. Din cuvintele mele a înțeles că i-am dus dorul, de vreme ce nu întrebase nimic în această privință, iar eu menționasem asta spontan.

Îl rog pe Yao să mai rămână puțin pentru că nu știu unde va ajunge conversația asta. Luăm loc și cerem

un ceai. Doamna cea frumoasă se prezintă drept profesoară de vioară și spune că domnul care o însoțește este directorul Conservatorului.

— Cred că Hilal este unul din acele mari talente care se pierd, spune profesoara. Este extrem de nesigură. I-am mai spus asta de mai multe ori și o repet acum. Nu are încredere în ce face, i se pare că nu e recunoscută, că oamenii detestă repertoriul ei. Nu e adevărat.

Hilal nesigură? Cred că am cunoscut puține persoane atât de hotărâte ca ea.

— Și, ca toți cei care au multă sensibilitate, continuă profesoara cu ochi blânzi și binevoitori, e puțin… cum să spun… instabilă.

— Instabilă! repetă Hilal cu voce tare. Un cuvânt elegant pentru a spune: NEBUNĂ!

Profesoara se întoarce spre ea cu tandrețe și apoi spre mine, așteptând să spun ceva. Eu nu spun nimic.

— Știu că dumneavoastră o puteți ajuta. Am aflat că ați văzut-o cântând la Moscova. Și am mai aflat și că a fost aplaudată. Asta ne dă o idee despre talentul ei, pentru că lumea la Moscova e foarte exigentă în materie de muzică. Hilal este disciplinată, studiază mai mult decât majoritatea celorlalți, a cântat deja cu orchestre importante din Rusia și a călătorit în străinătate cu una din ele. Dar, deodată, s-a întâmplat ceva. Nu a mai reușit să progreseze.

Cred în duioșia acelei femei. Mă gândesc că vrea sincer s-o ajute pe Hilal și pe noi toți. Dar cuvintele „deodată s-a întâmplat ceva. Nu a mai reușit să progreseze" au răsunat în inima mea. Din același motiv mă aflu și eu acolo.

Domnul cu cravată nu poate să participe la conversație – probabil că e de față ca să le sprijine pe femeia frumoasă cu ochi blânzi și pe talentata violonistă.

— Dar ce pot să fac eu?

— Dumneavoastră știți ce puteți face. Chiar dacă nu mai e un copil, părinții ei sunt îngrijorați. Ea nu-și poate lăsa baltă cariera în mijlocul repetițiilor ca să urmărească o iluzie.

Femeia frumoasă face o pauză. Înțelege că nu a spus tocmai fraza potrivită.

— Adică poate călători la Pacific în orice alt moment, dar nu acum, când suntem în pline repetiții pentru un nou concert.

Sunt de acord. Indiferent de ce spun eu, Hilal va face exact ce-i trece prin cap. Mă gândesc că i-a adus pe cei doi aici ca să mă încerce, să știe dacă într-adevăr este bine-venită sau dacă trebuie să se oprească acum.

— Vă mulțumesc mult pentru vizită. Respect grija dumneavoastră și implicarea, spun, ridicându-mă. Dar nu eu am invitat-o pe Hilal. Nu eu sunt cel care îi plătește călătoria. Nici nu o cunosc bine.

Privirea lui Hilal spune: „Minți". Dar eu continui:

— Astfel că, dacă mâine se va afla în tren în direcția Novosibirsk, nu voi avea nici un amestec. Din partea mea, să rămână aici. Dacă dumneavoastră, doamnă, reușiți s-o convingeți, vă vom fi recunoscători, nu numai eu, ci și multe alte persoane din tren.

Yao și Hilal izbucnesc în râs.

Frumoasa femeie îmi mulțumește, spune că îmi înțelege perfect situația și că va sta de vorbă cu ea, îi va explica ceva mai multe despre realitățile vieții. Ne luăm cu toții rămas-bun, domnul în costum și cu cravată îmi strânge mâna, îmi zâmbește și, nu știu de ce, îmi spun că tare ar vrea s-o vadă pe Hilal continuându-și călătoria. Trebuie să fie o problemă pentru toată orchestra.

Yao îmi mulțumește pentru această seară deosebită și urcă în cameră. Hilal nu se clintește.

— Mă duc să mă culc. Ai auzit discuția. Și, sincer vorbind, nu înțeleg de ce te-ai dus la Conservator: ca să ceri voie să continui? Ca să spui că mergi cu noi în călătorie și astfel să trezești invidia colegilor?

— M-am dus acolo ca să știu că exist. După ce s-a întâmplat în tren, nu mai sunt sigură de nimic. Ce a fost acolo?

Înțeleg ce vrea să spună. Mi-amintesc prima mea experiență cu Aleph, cu totul întâmplătoare, la lagărul de concentrare de la Dachau, în Germania, în 1982. Am rămas descumpănit câteva zile, și, dacă n-ar fi fost soția mea, aș fi crezut că am avut un atac cerebral.

— Ce s-a întâmplat? insist.

— Inima mi s-a oprit în loc, am crezut că nu mai sunt pe lumea asta, am simțit o panică absolută și am văzut moartea de aproape. Totul în jurul meu părea ciudat, și, dacă nu m-ai fi apucat de braț, cred că nu aș fi putut să mă mișc. Aveam senzația că lucruri extrem de importante îmi apar în fața ochilor, dar nu am reușit să înțeleg nici unul din ele.

Îmi venea s-o sfătuiesc: obișnuiește-te.

— Aleph, spun.

— Într-un moment din acel timp interminabil cât am fost într-o transă pe care n-am mai cunoscut-o niciodată, te-am auzit pronunțând cuvântul ăsta.

Simpla amintire a ce s-a întâmplat o face să fie din nou cuprinsă de teamă. Acum trebuie să profit de moment:

— Încă mai crezi că trebuie să continui călătoria?

— Mai mult ca oricând. Teroarea m-a fascinat întotdeauna. Ți-amintești de întâmplarea pe care am povestit-o la ambasadă…

O rog să se ducă la bar și să ceară cafea – doar ea poate să reușească, pentru că suntem singurii clienți, iar barmanul sigur vrea să stingă cât mai repede luminile. Ea face ce am rugat-o, discută cu omul și se întoarce cu două cești de cafea turcească, cu mult zaț. Sunt brazilian, o cafea tare seara nu mă sperie: dorm bine sau prost în funcție de alte lucruri.

— Nu se poate explica Aleph-ul, după cum ai văzut și singură. Dar în Tradiția magică el se prezintă în două moduri. Primul din ele e un punct în Univers care conține toate celelalte puncte, prezente și viitoare, mici sau mari. În general îl descoperim din întâmplare, cum a fost în tren. Ca să se producă asta, persoana – sau persoanele – trebuie să fie în locul fizic unde se află el. Numim asta micul Aleph.

— Adică: toată lumea care va intra în acel vagon și se va duce în locul acela va simți ce am simțit noi?

— Dacă ai să mă lași să vorbesc până la capăt, poate că ai să înțelegi. Da, persoana va simți, dar nu în felul cum am simțit noi. Trebuie să te fi dus vreodată la o petrecere și să descoperi că într-un anume loc din sală te simți mai bine și mai sigură decât în altul. Asta e o palidă comparație cu Aleph, dar energia divină curge diferit pentru fiecare. Dacă găsești un loc anume unde

să stai în timpul petrecerii, energia asta te ajută să fii mai sigură și mai prezentă. În caz că cineva va trece prin acel punct din vagon, va avea o senzație stranie, ca și cum ar cunoaște tot. Dar nu se va opri ca să-i dea atenție, iar efectul se va dizolva în clipa următoare.

— Câte asemenea puncte există pe lume?

— Nu știu exact. Dar sunt milioane.

— Care-i al doilea lucru?

— Mai întâi trebuie să completez ceva: exemplul cu petrecerea este doar o comparație. Micul Aleph apare întotdeauna întâmplător. Mergi pe stradă, sau te așezi într-un anumit loc, și deodată întregul Univers se află acolo. Primul lucru care apare e o imensă voință de a plânge, nu de tristețe, nici de bucurie, ci de emoție. Știi că *înțelegi* totul, chiar dacă nu știi să-ți explici nici ție însuți.

Barmanul vine lângă noi, spune ceva pe rusește și-mi dă nota s-o iscălesc. Hilal îmi spune că trebuie să plecăm. Mergem spre ușă.

Salvat de fluierul arbitrului!

— Continuă: care e al doilea lucru?

După cum se vede, partida încă nu s-a terminat.

— Al doilea lucru e marele Aleph.

Mai bine să explic totul dintr-odată, când ea se mai poate încă întoarce la Conservator și să uite tot ce s-a întâmplat.

— Marele Aleph se produce când două sau mai multe persoane între care există o anumită afinitate foarte puternică se întâlnesc întâmplător în micul Aleph. Aceste două energii diferite se completează și provoacă o reacție în lanț. Aceste două energii…

Nu știu dacă trebuie să merg mai departe, dar Hilal completează fraza:

— Sunt polul pozitiv și negativ al oricărei baterii, ceea ce face să se aprindă lampa. Ele se transformă în aceeași lumină. Planetele care se atrag și sfârșesc prin a se ciocni. Îndrăgostiții care se întâlnesc după mult, mult timp. Al doilea este cel provocat tot din întâmplare, când două persoane pe care le-a ales Destinul pentru o misiune specifică se întâlnesc într-un loc anume.

Chiar așa. Dar vreau să am certitudinea că a înțeles.

— Ce vrei să spui prin „un loc anume"? întreb.

— Vreau să spun că două persoane pot să trăiască toată viața una lângă cealaltă, pot să lucreze împreună, ori pot să se întâlnească doar o dată și să se despartă pentru totdeauna fiindcă au trecut prin punctul fizic care face să țâșnească în mod necontrolat ceea ce le-a unit pe lumea asta. Adică se îndepărtează fără să înțeleagă exact ce anume le-a apropiat. Dar, dacă Dumnezeu vrea, cei care au cunoscut dragostea odată se vor reîntâlni.

— Nu neapărat. Dar persoanele care au avut afinități, precum eu și maestrul meu, de pildă…

— …înainte, în vieți trecute, mă întrerupe ea. Care, la petrecerea aceea pe care ai folosit-o drept exemplu, se întâlesc în micul Aleph și se îndrăgostesc imediat. Faimoasa dragoste la prima vedere.

Mai bine să continui exemplul pe care îl folosește ea.

— Care la rândul ei nu este „la prima vedere", ci e legată de o serie de lucruri care s-au petrecut în trecut. Asta nu înseamnă că ORICE întâlnire este legată de dragostea romantică. Majoritatea se petrec pentru că există lucruri care nu au fost încă rezolvate, și avem nevoie de o nouă reincarnare ca să așezăm la locul respectiv ceea ce a fost întrerupt. Tu vezi lucruri care nu corespund cu realitatea.

— Eu te iubesc.

— Nu, nu asta spun, mă enervez eu. Eu am întâlnit deja femeia pe care trebuia să o întâlnesc în reincarnarea asta. A fost nevoie de trei căsnicii, dar acum nu am de gând să o las pentru nimeni de pe lumea asta. Ne cunoaștem de multe secole și vom continua să fim împreună în secolele viitoare.

Dar ea nu vrea să audă restul. Așa cum a făcut la Moscova, îmi dă un sărut rapid pe gură și pleacă în noaptea înghețată din Ekaterinburg.

Visătorii nu pot fi domesticiți

Viața e trenul, nu este gara. Și, după aproape două zile de călătorie, oboseală, dezorientare, tensiunea care crește când un grup de persoane este circumscris în același loc și în aceeași nostalgie după zilele pe care le-am petrecut în Ekaterinburg.

În ziua îmbarcării, am găsit la recepția hotelului un mesaj de la Yao întrebând dacă nu mi-ar plăcea să mă antrenez puțin la aikido, dar nu am răspuns: aveam nevoie să stau singur câteva ore.

Mi-am petrecut dimineața făcând maximum de exercițiu fizic posibil – ceea ce pentru mine înseamnă să umblu și să alerg. Astfel, când mă voi întoarce la vagon, cu siguranță voi fi destul de obosit ca să dorm. Am reușit să vorbesc la telefon cu soția mea – mobilul funcționa în tren. I-am explicat că Transsiberianul nu a fost poate cea mai bună idee din lume, că nu sunt convins că voi merge până la capăt, dar că oricum merită, ca experiență.

Ea mi-a răspuns că sprijină orice hotărâre voi lua, să nu-mi fac griji, este foarte ocupată cu tablourile ei. Dar avusese un vis pe care nu reușea să-l înțeleagă: eu eram pe o plajă, cineva a sosit de pe mare și mi-a spus că în sfârșit îmi împlineam misiunea. Pe urmă a dispărut.

Am întrebat dacă era femeie sau bărbat. Mi-a explicat că avea fața ascunsă sub o glugă, deci nu poate să-mi răspundă. Mi-a dat binecuvântarea și a repetat să nu-mi fac griji, Rio de Janeiro e un cuptor, deși a venit deja toamna. Dar eu să-mi urmez intuiția, fără să-mi pese de ce spun ceilalți.

— În același vis, o femeie sau o tânără, nu știu exact, se afla pe plajă cu tine.

— Există o tânără aici. Nu-i cunosc exact vârsta, dar trebuie să aibă până-n treizeci de ani.

— Să ai încredere în ea.

*
* *

După-amiază i-am întâlnit pe editori, am dat câteva interviuri, am cinat într-un restaurant excelent și ne-am dus la gară pe la unsprezece seara. Am străbătut Uralii – lanțul muntos care desparte Europa de Asia – într-o beznă deplină. Nimeni nu a văzut absolut nimic.

Și, de-atunci înainte, s-a instalat rutina. Când au mijit zorile, parcă mișcați de un semn invizibil, toți se aflau din nou în jurul mesei pentru micul dejun. Din nou, nimeni nu reușise să închidă ochii. Nici chiar Yao, care părea să fie deprins cu acest gen de călătorie; avea un aer tot mai obosit și mai trist.

Ca întotdeauna, Hilal aștepta acolo. Și, ca întotdeauna, era mai odihnită ca noi. Începeam conversația cu plângeri privind balansul vagonului, mâncam, eu mă întorceam la cabină ca să încerc să mai dorm, mă trezeam după câteva ore, mă duceam în salon, dădeam peste aceleași persoane, comentam despre miile de kilometri care ne mai așteptau, ne uitam pe fereastră, fu-

mam, ascultam muzica fără grație care venea prin sistemul de difuzoare al trenului.

Hilal acum aproape că nu spunea nimic. Se instala mereu în același colț, deschidea o carte și începea să citească, tot mai absentă. Nimeni nu părea să fie deranjat de asta, cu excepția mea – care găseam că atitudinea ei dovedește o absolută lipsă de respect față de ceilalți. Totuși, meditând asupra alternativei – comentariile ei mereu nepotrivite –, am hotărât să nu spun nimic.

Îmi terminam micul dejun, mă înapoiam din nou în cabină, scriam puțin, încercam iar să dorm, moțăiam câteva ore – iar noțiunea timpului se pierdea rapid, toți spuneau asta. Nimeni nu se mai preocupa dacă era zi sau noapte; ne ghidam după mese, cum îmi închipui că fac și prizonierii.

La un moment dat toți reveneam în salon, se servea cina, mai multă vodcă decât apă minerală, mai multă tăcere decât conversație. Editorul mi-a povestit că, atunci când eu nu sunt prin preajmă, Hilal cântă la o vioară imaginară, ca și cum ar exersa. Știu că jucătorii de șah fac la fel: imaginează partide întregi în cap, cu toate că le lipsește tabla.

— Da, cântă o muzică tăcută, pentru ființe invizibile. Poate că au nevoie.

*

* *

Încă un mic dejun. Și totuși astăzi lucrurile sunt diferite – cum se întâmplă cu toate în viață, începem să ne obișnuim. Editorul se plânge că mobilul nu-i funcționează cum trebuie (al meu nu funcționează niciodată). Soția lui e îmbrăcată ca o odaliscă – ceea mi se pare amuzant și absurd totodată. Deși nu vorbește

englezește, reușim să ne înțelegem foarte bine prin gesturi și priviri. Hilal s-a decis să participe la conversație, povestind câte ceva despre cât de greu le e muzicienilor să trăiască din munca lor. Cu tot prestigiul, un muzician profesionist poate ajunge să câștige mai puțin decât un șofer de taxi.

— Câți ani ai? întreabă editoarea.

— Douăzeci și unu.

— Nu pari.

„Nu pari" înseamnă în general „pari mai în vârstă". Ceea ce e adevărat. Niciodată nu-mi închipuisem că e atât de tânără.

— Directorul Conservatorului m-a căutat la hotel, în Ekaterinburg, continuă editoarea. A spus că ești violonista cea mai talentată pe care a cunoscut-o vreodată, dar că brusc te-ai dezinteresat total de muzică.

— Din cauza Aleph-ului, răspunde ea, fără să se uite direct la mine.

— Aleph-ul?

Toți o privesc, surprinși. Mă prefac că n-am auzit.

— Da. Aleph-ul. Nu reușeam să-l găsesc, energia nu curgea cum mă așteptam. Ceva era blocat în trecutul meu.

Discuția pare total suprarealistă. Eu tac mai departe, dar editorul meu încearcă să dreagă situația:

— Am publicat o carte de matematică al cărei titlu conținea cuvântul ăsta. În limbaj tehnic înseamnă „numărul care conține toate numerele". Cartea era despre Cabala și matematică. Matematicienii folosesc Aleph-ul ca o referire la numărul cardinal care definește infinitul…

Nimeni nu pare să urmărească explicația. El se oprește la mijlocul propoziției.

— Există și în Apocalipsă, spun, ca și cum ar fi fost prima dată când auzeam de acest subiect. Când Mielul se definește a fi începutul și sfârșitul, cel care se află dincolo de timp. Este prima literă a alfabetelor ebraic, arab și aramaic.

În acest moment editoarea regretă că a plasat-o pe Hilal în centrul atenției. Mai trebuie niște înțepături.

— Oricum, faptul că o fată de douăzeci și unu de ani, care abia a ieșit din școala de muzică și are o carieră strălucită în fața ei, să fi venit de la Moscova la Ekaterinburg ar trebui să fie suficient.

— Cu atât mai mult când e *spalla*.

Hilal a văzut confuzia pe care cuvântul acesta a produs-o și se amuză să o provoace pe editoare cu încă un termen misterios.

Tensiunea crește. Yao se decide să intervină:

— Ești deja *spalla*? Felicitări!

Și întorcându-se către grup:

— Cum știți cu toții, *spalla* e vioara întâi a orchestrei. Ultimul concertist care intră pe scenă înainte de dirijor, mereu așezat în rândul întâi la stânga. E responsabil cu acordarea tuturor instrumentelor. Am o istorie interesantă de povestit pe acest subiect și s-a întâmplat tocmai când eram la Novosibirsk, următoarea noastră oprire. Vreți să auziți?

Toți sunt de acord, ca și cum ar fi știut exact ce însemna acel cuvânt.

Istorisirea lui Yao nu e chiar atât de interesantă, dar înfruntarea dintre Hilal și editoare a fost amânată. La sfârșitul unui discurs cât se poate de plictisitor despre atracțiile turistice ale Novosibirskului, spiritele sunt calmate, pasagerii se gândesc iar să se întoarcă în cabine și să încerce să se odihnească puțin, iar eu mă căiesc

din nou de ideea de a străbate un întreg continent cu trenul.

— Am uitat să lipesc reflecția de astăzi.

Yao scrie pe o hârtie galbenă: „Visătorii nu pot să fie domesticiți", și lipește zicala pe oglindă, lângă cea de dinainte.

— Un jurnalist de la televiziune ne așteaptă într-una dintre gările următoare și întreabă dacă vă poate lua un interviu, comentează editorul.

Bineînțeles că da. Accept orice, dacă face să treacă timpul.

— Scrieți despre insomnie, sugerează editorul. Cine știe, poate vă ajută să dormiți.

— Și eu vreau să vă iau un interviu, ne întrerupe Hilal, și văd că acum a ieșit brusc din letargia în care se găsea în ajun.

— Stabilește o oră cu editorul.

Mă ridic, mă duc în cabină, închid ochii și petrec următoarele două ore foindu-mă, ca de obicei; în momentul acesta mecanismul meu biologic este dat peste cap. Și, ca orice persoană insomniacă, cred că pot folosi timpul ca să reflectez asupra unor chestiuni interesante, lucru total imposibil.

Încep să aud o melodie. Inițial, cred că am reînceput să percep lumea spirituală fără să fi fost nevoie să fac vreun efort. Dar treptat îmi dau seama că, pe lângă muzică, mai aud și zgomotul roților trenului pe șine și al obiectelor care dansează pe masa mea.

Muzica e reală. Și vine din baie. Mă scol și mă duc acolo.

Hilal stă cu un picior în cadă și cu celălalt afară și, echilibrându-se cum poate, cântă la vioară. Zâmbește când mă vede, pentru că sunt doar în chiloți. Dar situa-

ția mi se pare atât de firească, atât de familiară, că nu fac nici cel mai mic efort să mă întorc și să-mi pun pantalonii.

— Cum ai intrat?

Ea nu se întrerupe din cântat; arată cu capul spre ușa cabinei alăturate, care dă în aceeași baie ca a mea. Dau din cap și mă așez pe marginea căzii.

— De dimineață m-am trezit știind că trebuie să te ajut să intri din nou în contact cu energia Universului. Dumnezeu a trecut prin sufletul meu și mi-a spus că, dacă se va întâmpla asta cu tine, se va întâmpla și cu mine. Și mi-a cerut să vin aici să-ți legăn somnul.

Nu îi pomenisem niciodată că la un moment dat avusesem senzația că pierd acest contact. Iar gestul ei mă emoționează. Amândoi încercând să ne menținem echilibrul într-un vagon care se balansează dintr-o parte într-alta, arcușul atingând coarda, coarda emițând sunetul, sunetul răspândindu-se prin spațiu, spațiul transformându-se în timp muzical și pacea fiind transmisă de un simplu instrument. Lumina divină care vine din tot ce este dinamic, activ.

Sufletul lui Hilal este în fiecare notă, în fiecare acord. Aleph-ul mi-a dezvăluit puțin din femeia care se află în fața mea. Nu-mi amintesc de fiecare detaliu al poveștii noastre comune, dar ne-am mai întâlnit cândva. Sper ca ea să nu descopere niciodată în ce împrejurări. În chiar acest moment mă învăluie în energia Iubirii, cum probabil a mai făcut-o în trecut; vrea să continue, pentru că este singurul lucru care ne va salva întotdeauna, independent de greșelile comise. Iubirea e mereu mai puternică.

Încep să o îmbrac cu hainele pe care le purta când am întâlnit-o ultima oară când ne-am văzut singuri, înainte ca alți oameni să ajungă în oraș și să schimbe

toată povestea: pieptar brodat, bluză albă cu dantelă, fustă lungă până la glezne, de catifea neagră cu fir de aur. O aud vorbind despre conversațiile ei cu păsările și tot ceea ce zburătoarele le spun oamenilor – chiar dacă oamenii nu ascultă de fapt. În acest moment eu sunt prietenul ei, duhovnicul ei, sunt…

Mă opresc. Nu vreau să deschid ușa asta, dacă nu este absolut necesar. Am mai trecut prin ea de patru ori și n-am ajuns nicăieri. Da, mi-amintesc de toate cele opt femei care erau acolo, știu că într-o zi voi primi răspunsul care lipsește, dar asta nu m-a împiedicat niciodată să merg înainte în viața mea actuală. Prima oară am fost foarte speriat, dar imediat după aceea am înțeles că iertarea nu funcționează decât pentru cine o acceptă.

Am acceptat iertarea.

Există un moment în Biblie, la Cina cea de Taină, când Isus spune: „Unul dintre voi se va lepăda de mine și celălalt mă va vinde". Pune ambele crime pe același plan, sunt deosebit de grave. Iuda îl vinde – și, ros de vină, sfârșește prin a se spânzura. Petru se leapădă de el – și nu doar o dată, ci de trei ori. A avut destul timp ca să reflecteze și a stăruit în greșeală. Dar, în loc să se pedepsească pe sine pentru asta, își folosește slăbiciunea drept forță; se transformă în primul mare predicator al mesajului celui pe care l-a părăsit când avea mai multă nevoie de el.

Cu alte cuvinte, mesajul iubirii era mai mare decât greșeala, Iuda nu a înțeles, iar Petru s-a folosit de el drept unealtă a muncii sale.

Nu vreau să deschid ușa asta, pentru că e ca un dig ce ține piept oceanului. Ajunge să faci o gaură mică și curând, sub presiunea apei, totul se va prăbuși, iar apa va inunda ce nu trebuia să fie inundat. Sunt într-un

tren și există doar o femeie numită Hilal, născută în Turcia, *spalla* unei orchestre, cântând la vioară într-o cameră de baie. Începe să mă cuprindă somnul – leacul își face efectul. Bărbia îmi cade în piept, ochii mi se închid. Hilal își întrerupe muzica și mă roagă să mă culc. Îi dau ascultare.

Ea se așază pe scaun și continuă să cânte. Și deodată nu mai sunt în tren, nici în grădina aceea unde am văzut-o cu bluza albă – navighez printr-un tunel profund, care mă va duce spre nimic, spre somnul greu și fără vise. Ultimul lucru de care-mi amintesc înainte de a adormi este zicala pe care Yao a lipit-o de dimineață pe oglindă.

Yao mă cheamă.

— A venit jurnalistul.

Încă e zi, trenul s-a oprit într-o gară. Mă ridic cu capul învârtindu-mi-se, întredeschid ușa și-l văd pe editorul meu afară.

— Cât timp am dormit?

— Cred că toată ziua. E ora cinci după-masă.

Explic că am nevoie de timp – să fac baie, de fapt să mă trezesc, ca să nu spun lucruri de care am să mă căiesc pe urmă.

— Nu vă faceți griji. Trenul va rămâne aici o oră.

Încă e bine că ne-am oprit: să faci baie cu balansul vagonului e o treabă periculoasă și dificilă, pot să alunec, să mă lovesc și să termin călătoria în modul cel mai idiot posibil – în ghips. De câte ori intru în baie mi se pare că experimentez senzațiile pe care le avem pe o placă de surf. Dar azi a fost ușor.

După cincisprezece minute ies, beau o cafea cu toți ceilalți, îi sunt prezentat jurnalistului și întreb cât timp îi trebuie pentru interviu.

— Mi-am rezervat o oră. Ideea este să vă însoțesc până la gara următoare și…

— Zece minute. Pe urmă puteți coborî chiar aici, nu vreau să vă complic viața.

— Dar nu sunteți…

— Nu vreau să vă complic viața, răspund. Adevărul e că nu trebuia să accept nici un fel de interviu, dar m-am angajat într-un moment când nu gândeam foarte clar. Obiectivul meu în călătoria asta e altul.

Jurnalistul se uită la editor, care se întoarce spre fereastră. Yao întreabă dacă masa e un loc bun pentru filmat.

— Aș prefera în spațiul care dă spre ușile trenului.

Hilal se uită la mine; acolo e Aleph-ul.

Oare nu s-a saturat să stea tot timpul la masa aceea? Mă întreb dacă, după ce a cântat și m-a trimis într-un loc în afara timpului și a spațiului, a rămas să mă privească dormind. Vom avea timp, destul timp ca să vorbim după aceea.

— Perfect, răspund. Puteți monta camera de filmat. Dar numai din curiozitate: de ce într-un spațiu atât de mic, atât de zgomotos, când ar putea să fie aici?

Jurnalistul și cameramanul însă se îndreaptă deja într-acolo, și noi îi urmăm.

— De ce în spațiul ăsta atât de mic? insist, în timp ce începe montarea echipamentului.

— Ca să dăm telespectatorului simțul realității. Aici se petrec toate poveștile călătoriei. Persoanele ies din cabine și, din cauza coridorului îngust, vin aici ca să stea de vorbă. Fumătorii se adună tot aici. Sau cineva care a stabilit o întâlnire și nu vrea ca ceilalți să știe. Toate vagoanele au spațiile astea la capete.

Spațiul în momentul acela e ocupat de mine, tehnician, editor, traducător, Hilal și un bucătar care a venit să asiste la discuție.

— Ar fi bine să avem puțină intimitate.

Deși un interviu pentru televiziune este lucrul cel mai puțin intim din lume, editorul și bucătarul se îndepărtează. Hilal și traducătorul nu se mișcă.

— Puteți să veniți puțin mai la stânga?

Nu, nu pot. Acolo e Aleph-ul, creat de numeroasele persoane care au fost în locul acela. Deși Hilal se află la o distanță sigură și știu că scufundarea în punctul unic ar fi provocată doar dacă ne-am afla acolo împreună, consider că e mai bine să nu risc.

Camera e pusă în funcțiune.

— Înainte să începem, ați spus că interviurile și promovarea nu erau obiectivele dumneavoastră în călătoria aceasta. Puteți să ne explicați de ce v-ați hotărât să călătoriți cu Transsiberianul?

— Pentru că aveam chef. Un vis de adolescent. Nimic foarte complicat.

— După câte înțeleg, un asemenea tren nu e locul cel mai confortabil din lume.

Trec pe pilot automat și încep să răspund fără să mă gândesc prea mult. Întrebările continuă – despre experiență, așteptări, întâlnirile cu cititorii. Răspund cu răbdare, cu respect, deși îmi doresc să termin cât mai repede. În minte calculez că au trecut deja zece minute, dar el continuă să întrebe. Discret, în așa fel încât să nu prindă camera, fac cu mâna un semn care spune că ajungem la sfârșit. El se fâstâcește puțin, dar nu-și pierde cumpătul.

— Călătoriți singur?

Lumina „Atenție!" clipește în fața mea. După cum se vede, zvonul a și început să circule. Și-mi dau seama că ăsta e UNICUL motiv al interviului neașteptat.

— Nici gând. N-ați văzut câtă lume era în jurul mesei?

— Dar, după câte am văzut, *spalla* de la Conservatorul din Ekaterinburg…

Bun jurnalist, a lăsat întrebarea cea mai complicată pentru final. Dar nu este primul interviu din viața mea, așa că îl întrerup:

— …da, e în același tren. Nu-l las să continue: Când am aflat asta, am rugat să fie invitată să viziteze vagonul nostru de câte ori va avea chef. Ador muzica.

Arăt spre Hilal.

— E o tânără foarte talentată, care ne face din când în când plăcerea s-o auzim cântând la vioară. Nu vreți să-i luați un interviu? Sunt sigur că vă va răspunde cu cea mai mare plăcere la întrebări.

— Dacă va fi timp.

Nu, el nu se află aici ca să vorbească despre muzică, dar decide să nu insiste și schimbă vorba.

— Ce înseamnă Dumnezeu pentru dumneavoastră?

— CINE ÎL CUNOAȘTE PE DUMNEZEU NU-L DESCRIE. CINE ÎL DESCRIE PE DUMNEZEU NU-L CUNOAȘTE.

Hopa!

Fraza mă surprinde. Deși am fost întrebat asta de nenumărate ori, răspunsul pilotului automat este întotdeauna: „Când Dumnezeu i s-a definit lui Moise, a spus: «Eu sunt Cel ce sunt». Astfel că el nu este nici subiectul, nici predicatul, ci verbul, acțiunea".

Yao se apropie.

— Perfect, încheiem interviul. Mulțumesc foarte mult pentru timpul acordat.

Ca lacrimile în ploaie

Intru în cabină și încep să-mi notez febril tot ce am vorbit cu ceilalți. Curând vom ajunge la Novosibirsk. Nu trebuie să uit nimic, nici un amănunt. Puțin contează cine a întrebat ce. Dacă voi reuși să-mi înregistrez răspunsurile, voi avea un excelent material de reflecție.

*
* *

Când se termină interviul, știind că jurnalistul va mai rămâne aici un timp, o rog pe Hilal să se ducă în vagonul ei și să aducă vioara. Astfel, cameramanul o va putea filma, iar munca ei va fi prezentată publicului. Dar jurnalistul spune că trebuie să coboare în momentul acela ca să-și trimită materialul la redacție.

Între timp Hilal se întoarce cu instrumentul, care se afla în cabina goală de lângă a mea.

Editoarea reacționează.

— Dacă vei vrea să rămâi cu noi, va trebui să împarți cu noi cheltuiala închirierii vagonului. Dumneata ocupi puținul spațiu pe care îl avem pentru noi.

Privirea mea trebuie să fi spus ceva; ea nu mai insistă asupra chestiunii.

— Dacă tot ești pregătită pentru concert, de ce nu cânți ceva? spune Yao.

Cer să se închidă difuzoarele din vagon. Și sugerez să cânte ceva scurt, foarte scurt. Ea mă ascultă.

Atmosfera se purifică. Toți trebuie să fi observat asta, pentru că oboseala constantă a dispărut. Sunt cuprins de o pace profundă, mai mare decât cea pe care o resimțisem în cabină acum câteva ore.

Cum de m-am plâns cu niște luni înainte că nu sunt conectat cu energia divină? Ce prostie! Întotdeauna suntem, doar că rutina nu ne permite să recunoaștem asta.

— Trebuie să vorbesc. Dar nu știu exact ce, așa că întrebați ce doriți, spun.

Pentru că nu eu voi fi cel care va vorbi. Dar ar fi inutil să explic.

— M-ați mai întâlnit pe undeva în trecut? întreabă Hilal.

Aici? De față cu toți? Asta i-ar plăcea ei să răspund?

— N-are importanță. Ceea ce trebuie să gândești este unde se află fiecare dintre noi acum. Momentul prezent. Avem obiceiul să măsurăm timpul așa cum măsurăm distanța dintre Moscova și Vladivostok. Dar nu e corect. Timpul nu se mișcă și nici nu stă pe loc. Timpul se schimbă. Ocupăm un loc în această mutație constantă, Aleph-ul nostru. Ideea e că timpul trece și e important să știm în acest moment la ce oră o să plece trenul, dar altfel nu folosește la mare lucru. Nici măcar pentru gătit. De fiecare dată când primim o rețetă, ea e diferită. Am fost clar?

Hilal a spart gheața și toți încep să întrebe.

— Noi suntem roadele a ceea ce învățăm?

— Învățăm în trecut, dar nu suntem roadele acestui lucru. Suferim în trecut, iubim în trecut, plângem și zâmbim în trecut. Dar asta nu ne folosește pentru prezent. Prezentul are provocările lui, răul și binele său.

Nu putem învinovăți trecutul și nici să-i mulțumim pentru ce se întâmplă acum. O nouă experiență de iubire nu are absolut nimic în comun cu experiențele trecute: e întotdeauna nouă.

Vorbesc cu ei, dar și cu mine însumi.

— Poate cineva să facă în așa fel ca iubirea să încremenească în timp? întreb eu. Putem încerca, dar ne vom transforma viața într-un infern. Nu sunt căsătorit de peste două decenii cu aceeași persoană. E fals. Nici ea și nici eu nu suntem aceiași, de asta relația noastră continuă să fie mai vie ca oricând. Nu mă aștept ca ea să se poarte ca atunci când ne-am cunoscut. Nici ea nu dorește ca eu să fiu aceeași persoană care eram când am întâlnit-o. Iubirea este dincolo de timp. Sau, mai bine zis, iubirea este timpul și spațiul într-un singur punct, Aleph, transformându-se mereu.

— Oamenii nu sunt obișnuiți cu așa ceva. Vor ca totul să rămână la fel ca…

— …iar singura consecință este suferința, întrerup. Nu suntem ceea ce oamenii doresc să fim. Noi decidem cum să fim. Să-i învinovățești pe ceilalți e întotdeauna ușor. Își poți petrece viața învinovățind lumea, dar succesele sau eșecurile tale sunt numai pe răspunderea ta. Poți încerca să oprești timpul, dar îți vei pierde energia.

Trenul frânează brusc, pe neașteptate, și toți se sperie. Eu continui să înțeleg ce spun, chiar dacă nu am certitudinea că și ceilalți mă pot urmări.

— Imaginați-vă că trenul nu frânează, are loc un accident și totul se termină. Toate amintirile, totul dispare ca lacrimile în ploaie, cum spunea androidul din *Blade Runner.* Așa să fie? Nimic nu dispare, totul rămâne păstrat în timp. Unde e arhivat primul sărut? Într-un loc ascuns din creierul meu? Într-o serie de impulsuri

electrice care sunt deja dezactivate? Primul meu sărut este mai viu ca oricând, niciodată nu-l voi uita. Este aici, în jurul meu. Mă ajută să-mi compun Aleph-ul.

— Dar în acest moment există o serie de lucruri pe care trebuie să le rezolv.

— Lucrurile astea se află în ceea ce numiți „trecut" și așteaptă o decizie în ceea ce numiți „viitor", spun. Ele vă amorțesc, poluează și nu vă lasă să înțelegeți prezentul. Să lucrezi doar cu experiența înseamnă să propui soluții vechi pentru probleme noi. Cunosc multe persoane care nu reușesc să aibă o identitate proprie decât când vorbesc despre problemele lor. Acesta e modul lor de a exista: prin probleme legate de ceea ce ei consideră „istoria lor".

Cum nimeni nu comentează nimic, îmi continui explicația:

— E nevoie de un efort uriaș ca să te eliberezi de memorie, dar, când reușești, începi să descoperi că ești mai capabil decât crezi. Locuiești în acest corp gigantic care este Universul, unde se află toate soluțiile și toate problemele. Vizitează-ți sufletul în loc să-ți vizitezi trecutul. Universul trece prin multe mutații și le poartă cu el. Numim fiecare dintre aceste mutații „o viață". Dar, așa cum celulele corpului se schimbă iar tu continui să fii același, timpul nu trece, doar se schimbă. Crezi că ești aceeași persoană care erai la Ekaterinburg făcând ceva. Nu e așa. Nu sunt aceeași persoană care eram când am început să vorbesc. La fel nici trenul nu este în același loc unde Hilal a cântat la vioară. Totul s-a schimbat, iar noi nu reușim să percepem clar acest lucru.

— Dar într-o zi timpul acestei vieți se sfârșește, intervine Yao.

— Se sfârșește? Moartea e o poartă spre altă dimensiune.

— Și totuși, indiferent de ce spuneți, ființele noastre dragi și noi înșine vom pleca într-o zi.

— Niciodată, absolut niciodată nu ne pierdem ființele dragi, afirm eu. Ele ne însoțesc, nu dispar din viața noastră. Suntem doar în camere diferite. Eu nu pot vedea ce este în vagonul din fața mea, dar acolo există oameni care călătoresc în același timp cu mine, cu dumneavoastră, cu toată lumea. Faptul că nu putem să vorbim cu ei, să știm ce se întâmplă în celălalt vagon, este absolut nerelevant; ei se află acolo. Astfel, ceea ce numim „viață" este un tren cu multe vagoane. Uneori suntem într-unul, uneori într-altul. Alte dăți traversăm de la unul la altul, când visăm sau când ne lăsăm conduși de extraordinar.

— Dar nu reușim nici să-i vedem, nici să comunicăm cu ei.

— Ba da, reușim. În fiecare noapte trecem dintr-un plan în altul în timp ce dormim. Vorbim cu viii, cu cei pe care îi socotim morți, cu cei care sunt în altă dimensiune, cu noi înșine – cei care am fost deja și care vom fi într-o zi.

Energia devine tot mai fluidă, știu că pot pierde conexiunea dintr-un moment într-altul.

— Iubirea învinge întotdeauna ceea ce numim „moarte". De asta nu trebuie să plângem după ființele noastre dragi, pentru că ele continuă să ne fie dragi și rămân lângă noi. Ne este foarte greu să acceptăm asta. Dacă nu credeți, nu merită să continui să explic.

Observ că Yao a lăsat capul în jos. La ce m-a întrebat mai înainte primește un răspuns acum.

— Dar cei pe care îi urâm?

— Nu trebuie nici să ne subestimăm inamicii care au trecut în partea cealaltă, răspund. În Tradiția magică, ei poartă numele ciudat de „călători". Nu spun că pot face vreun rău aici. Nu pot decât dacă le permitem. Pentru că în realitate suntem aici cu ei, iar ei sunt aici cu noi. În același tren. Singura manieră de a rezolva problema este să corectăm erorile și să depășim conflictele. Asta se va întâmpla la un moment dat, deși uneori sunt necesare multe „vieți" ca să ajungem la această concluzie. Ne întâlnim și ne despărțim pe vecie. O plecare urmată de o revenire, mereu o revenire urmată de o plecare.

— Dar ați spus că suntem o parte din tot. Nu existăm.

— Existăm așa cum există o celulă. Ea poate cauza un cancer distrugător, poate afecta o mare parte a organismului. Sau poate răspândi elementele chimice care provoacă bucurie și bunăstare. Dar ea nu este persoana.

— Atunci de ce atâtea conflicte?

— Pentru ca Universul să înainteze. Pentru ca să se miște corpul. Nimic personal. Ascultați.

Ei ascultă, dar nu aud. Mai bine să fiu mai limpede.

— În acest moment șina și roata sunt în conflict și auzim zgomotul eroziunii dintre metale. Dar șina justifică roata, iar roata justifică șina. Zgomotul metalului este nerelevant. Este doar o manifestare, nu un protest.

Energia practic s-a risipit. Persoanele continuă să pună întrebări, dar eu nu reușesc să răspund în mod coerent. Toți înțeleg că a sosit momentul să se oprească.

— Mulțumesc, spune Yao.

— Nu-mi mulțumi. Și eu stăteam să ascult.

— Vorbiți despre…

— Nu vorbesc despre nimic anume, vorbesc despre tot. Ați văzut că mi-am schimbat atitudinea față de Hilal. Nu trebuia să spun asta aici, pentru că nu o va ajuta cu nimic; dimpotrivă, un spirit slab poate simți ceva care nu face decât să degradeze ființa umană, ceva ce numim gelozie. Dar întâlnirea mea cu Hilal a deschis o ușă; nu cea pe care o voiam, ci alta. Am trecut în altă dimensiune a vieții mele. În alt vagon, unde există multe conflicte nerezolvate. Oamenii mă așteaptă, trebuie să mă duc acolo.

— Alt plan, alt vagon…

— Tocmai. Suntem pe veci în același tren, până când Dumnezeu decide să-l oprească pentru un motiv pe care doar El îl cunoaște. Dar, cum e imposibil să rămânem numai în propria noastră cabină, mergem dintr-o parte într-alta, dintr-o viață într-alta, ca și cum ele s-ar petrece în succesiune. Nu se petrec: eu sunt cine am fost și cine voi fi. Când am întâlnit-o pe Hilal în fața hotelului din Moscova, ea mi-a vorbit de o poveste pe care o scrisesem apropo de un foc în vârful muntelui. Mai există și altă poveste în legătură cu focul sacru pe care am să v-o spun acum:

„Marele rabin Israel Shem Tov, când vedea că poporul său era nedreptățit, se ducea în pădure, aprindea un foc sacru și spunea o rugăciune specială, cerându-i lui Dumnezeu să ocrotească poporul său. Iar Dumnezeu trimitea un miracol.

Mai târziu, discipolul său maggidul din Mejirici, urmând pașii maestrului, se ducea în același loc din pădure și spunea: «Stăpâne al Universului, nu știu cum să aprind focul sacru, dar încă mai cunosc rugăciunea specială. Ascultă-mă, te rog». Miracolul se producea.

A trecut o generație și rabinul Moshe Leib din Sasovo, când vedea persecuțiile îndurate de poporul său, se ducea în pădure și spunea: «Eu nu știu să aprind focul sacru și

nici nu cunosc rugăciunea specială, dar îmi mai amintesc de loc. Ajută-ne, Doamne!» Și Domnul ajuta.

Cincizeci de ani mai târziu, rabinul Israel din Rujin, aflat într-un scaun cu rotile, vorbea cu Dumnezeu: «Nu știu să aprind focul sacru, nu cunosc rugăciunea și nu reușesc nici măcar să găsesc locul din pădure. Tot ce pot face e să istorisesc povestea asta, sperând ca Dumnezeu să mă audă»".

Acum doar eu sunt cel care vorbește. Nu mai e energia divină. Dar, chiar dacă nu știu să reaprind focul sacru și nici măcar rugăciunea prin care a fost aprins, cel puțin mai pot spune o poveste.

— Fiți drăguți cu ea.

Hilal se preface că nu a auzit. De altfel, toată lumea se preface că nu a auzit.

Chicago al Siberiei

Suntem toți suflete care rătăcesc prin Univers, trăindu-ne viețile în același timp, dar având impresia că trecem de la o reincarnare la alta. Tot ce atinge codul sufletului nostru nu e niciodată uitat și afectează restul în consecință.

Mă uit la Hilal cu dragoste, dragostea care se reflectă ca o oglindă prin timp, sau prin ceea ce ne închipuim că este timpul. Ea nu a fost niciodată a mea și nici nu va fi vreodată, pentru că așa e scris. Dacă suntem creatori și creaturi, suntem și marionete în mâinile lui Dumnezeu, există o limită pe care nu o putem depăși – pentru că a fost dictată din rațiuni pe care nu le cunoaștem. Putem să ajungem foarte aproape, să atingem apa fluviului cu picioarele noastre, dar ne e interzis să ne cufundăm și să ne lăsăm duși de curent.

Mulțumesc vieții pentru că mi-a îngăduit să o reîntâlnesc în clipa când aveam nevoie. Până la urmă încep să accept ideea că va fi nevoie să străbat ușa aceea pentru a cincea oară – chiar dacă încă nu voi descoperi răspunsul. Mulțumesc a doua oară vieții fiindcă înainte eram temător, iar acum nu mai sunt. Și pentru a treia oară mulțumesc vieții pentru că fac această călătorie.

Mă amuză să văd că în seara asta ea e geloasă. Deși este un talent la vioară, o războinică în arta de a obține ce dorește, nu a încetat niciodată să fie copil și nici nu va înceta vreodată, la fel cum toți cei care își doresc tot ce e mai bun de la viață nu vor înceta. Doar un copil e capabil de asta.

Îi voi provoca gelozia, pentru că în felul ăsta ea o să știe despre ce e vorba când va trebui să se lupte cu gelozia celorlalți. Voi accepta dragostea ei necondiționată, pentru ca, atunci când va iubi din nou necondiționat, să știe pe ce teren calcă.

*
* *

— I se mai spune și „Chicago al Siberiei".

Chicago al Siberiei. De obicei comparațiile sună foarte straniu. Înainte de Transsiberian, Novosibirsk avea mai puțin de opt mii de locuitori. Acum populația sa depășește 1,4 milioane, grație unei punți care a permis liniei ferate să-și continue marșul de oțel și cărbune înspre Oceanului Pacific.

Se spune că orașul se mândrește cu femeile cele mai frumoase din Rusia. După câte am putut vedea, legenda are rădăcini adânci în realitate, deși nu am avut ocazia să compar cu alte locuri pe unde am trecut. În acest moment ne aflăm eu, Hilal și una dintre acele zeițe din Novosibirsk în fața a ceva complet rupt de realitatea actuală: o gigantică statuie a lui Lenin, omul care a transformat ideile comunismului în realitate. Nimic mai puțin romantic decât să-l privești pe acel bărbat cu cioc arătând spre viitor, dar incapabil să iasă din statuie și să schimbe lumea.

Comentariul despre Chicago l-a făcut zeița, o ingineră pe care o cheamă Tatiana, de vreo 30 de ani (nu nimeresc niciodată vârsta, dar îmi creez lumea pe baza supozițiilor), care după petrecere și dineu s-a decis să se plimbe cu noi. „Pământul" acum îmi dă senzația că mă aflu pe altă planetă. Mi-e greu să mă acomodez cu un sol care nu se mișcă tot timpul.

— Să mergem într-un bar să bem ceva și pe urmă să dansăm. Avem nevoie de cât mai mult exercițiu posibil.

— Dar suntem obosiți, spune Hilal.

În acele momente mă transform în femeia care am învățat să fiu și citesc ce se află în spatele cuvintelor ei: „Vrei să rămâi cu ea".

— Dacă ești obosită, poți să te întorci la hotel. O să rămân cu Tatiana.

Hilal schimbă vorba:

— Mi-ar plăcea să-ți arăt ceva.

— Atunci arată-mi. Nu-i nevoie să fim singuri. Ne cunoaștem de mai puțin de zece zile, nu-i așa?

Asta distruge poza pe care și-o luase, anume că „Eu sunt cu el". Tatiana se însuflețește – nu din cauza mea, dar pentru că femeile sunt întotdeauna dușmanii naturali ai celorlalte femei. Spune că i-ar face plăcere să-mi arate viața nocturnă a acestui „Chicago al Siberiei".

Lenin ne contemplă neînfricat de pe piedestalul său, după cum se vede, obișnuit cu toate astea. Dacă, în loc să vrea să creeze paradisul proletariatului, s-ar fi dedicat dictaturii dragostei, lucrurile ar fi ieșit mai bine.

— Păi atunci, veniți cu mine.

„Veniți cu mine?" Înainte ca eu să pot reacționa, Hilal începe să umble cu pași siguri. Vrea să inverseze jocul și astfel să devieze lovitura, dar Tatiana cade în

cursă. Începem să mergem pe imensul bulevard care dă spre pod.

— Cunoști orașul? întreabă zeița cu o oarecare surprindere.

— Depinde de ceea ce înțelegi prin „a cunoaște". Cunoaștem totul. Când cânt la vioară, percep existența unui…

Își caută cuvintele. În cele din urmă reușește să găsească ceva ce eu înțeleg, dar care are rolul să o excludă și mai mult pe Tatiana din conversație.

— …unui gigantic și puternic „câmp de informație" în jurul meu. Nu e ceva pe care-l pot controla, ci care mă controlează și mă ghidează spre acordul sigur în momentele de îndoială. N-am nevoie să cunosc orașul, ci doar să-l las să mă poarte unde dorește.

Hilal umblă tot mai repede. Spre surprinderea mea, Tatiana a înțeles perfect ce a spus ea.

— Eu ador să pictez, spune. Deși sunt ingineră de profesie, când mă aflu în fața unei pânze goale descopăr că fiecare tușă de pensulă e o meditație vizuală. O călătorie care mă conduce la o fericire pe care nu reușesc să o găsesc în munca mea și pe care sper să nu o abandonez niciodată.

Lenin trebuie să fi asistat de multe ori la ceea ce s-a petrecut acum. La început, două forțe se înfruntă, pentru că există o a treia care trebuie apărată sau cucerită. Curând însă, cele două forțe sunt deja aliate, iar a treia a fost uitată ori a încetat să mai fie relevantă. Eu doar le însoțesc pe cele două femei, care acum par prietene din copilărie, discutând animat pe rusește, uitând de existența mea. Deși frigul rămâne pătrunzător – și cred că în acel loc frigul trebuie să dureze tot anul, fiindcă suntem deja în Siberia –, plimbarea îmi face bine, ridicându-mi tot mai mult spiritul. Fiecare kilometru parcurs

mă readuce în regatul meu. A existat un moment în Tunisia când mi-am spus că asta nu se va întâmpla, dar soția mea a nimerit-o: fiind singur, sunt vulnerabil, dar și mai deschis.

Să le urmez pe cele două femei mă obosește. Mâine am să-i las un bilet lui Yao, sugerându-i să practicăm puțin aikido. Creierul meu lucrează mai mult decât corpul.

*
* *

Ne oprim în mijlocul a nimic, o piață complet goală cu o fântână în centru. Apa e încă înghețată. Hilal respiră precipitat; dacă va continua să facă asta, excesul de oxigen îi va da senzația că plutește. O transă provocată artificial, care nu mă mai impresionează.

Acum Hilal este maestrul de ceremonii al vreunui spectacol pe care nu-l cunosc. Ne cere să ne dăm mâinile și să privim fântâna.

— Dumnezeule Atotputernic, continuă ea cu respirația rapidă, trimite-Ți mesagerii acum la fiii Tăi care sunt aici cu inima deschisă ca să-i primească.

Rostește mai departe un tip de invocație foarte cunoscută. Observ că mâna Tatianei începe să tremure, ca și cum ar intra și ea în transă. Hilal pare în contact cu Universul, sau cu ceea ce a numit „câmp de informație". Continuă să se roage, mâna Tatianei încetează să mai tremure și o strânge pe a mea cu toată puterea. După zece minute ritualul ia sfârșit.

Nu știu dacă trebuie să spun ce gândesc. Dar fata aceea e pură generozitate și dragoste, merită să fie ascultată.

— N-am înțeles, spun.

Ea pare descumpănită.

— E un ritual de apropiere a spiritelor, explică.

— Și de unde ai învățat asta?

— Dintr-o carte.

Să continui acum, sau să aștept și să-i spun părerea mea când vom fi singuri? Cum Tatiana a participat la ritual, hotărăsc să continui.

— Cu tot respectul pentru căutările tale și cu tot respectul pentru persoana care a scris cartea, cred că e ceva total lipsit de noimă. La ce servește acest ritual? Văd milioane și milioane de persoane convinse că ele comunică cu Universul și salvează astfel rasa umană. De câte ori nu funcționează, pentru că de fapt nu funcționează în felul acesta, ele pierd câte puțin din speranță. Recuperează la următoarea carte sau la următorul seminar, care întotdeauna aduce ceva nou. Dar după câteva săptămâni uită ce au învățat și speranța dispare încetul cu încetul.

Hilal este surprinsă. Ea voia să-mi arate ceva dincolo de talentul ei de violonistă, dar a atins o zonă periculoasă, singura în care toleranța mea este zero. Tatiana trebuie să creadă că sunt foarte prost-crescut, de aceea sare în apărarea noii ei prietene:

— Bine, dar rugăciunile nu ne apropie de Dumnezeu?

— Am să răspund cu altă întrebare. Rugăciunile pe care le rostești o să facă să răsară soarele mâine? Bineînțeles că nu: soarele răsare pentru că ascultă de o lege universală. Dumnezeu este lângă noi, independent de rugăciunile pe care le spunem.

— Spuneți că rugăciunile noastre sunt inutile? insistă Tatiana.

— În nici un caz. Dacă nu te trezești devreme, n-ai să vezi niciodată soarele răsărind. Dacă nu te rogi, deși Dumnezeu e întotdeauna aproape, niciodată nu vei

reuși să-I observi prezența. Dar, dacă crezi că vei ajunge undeva prin mijlocirea unor invocații ca asta, atunci mai bine să te muți în deșertul Sonora din Statele Unite, sau să-ți petreci restul vieții într-un *ashram* din India. În lumea reală, Dumnezeu este mai mult în vioara fetei care tocmai a spus rugăciunea.

Tatiana izbucnește în plâns. Eu și Hilal nu știm ce să facem. Așteptăm să înceteze și să ne spună ce simte.

— Mulțumesc, îngaimă. Chiar dacă dumneavoastră vi s-a părut inutil, mulțumesc. Am sute de răni pe care le port cu mine în timp ce sunt obligată să mă prefac cea mai fericită persoană din lume. Astăzi am simțit că cineva îmi ia mâinile și îmi spune: nu ești singură, vino cu noi, arată-mi ce știi. M-am simțit iubită, utilă, importantă.

Se întoarce spre Hilal și continuă:

— Atunci când ai decis că știi orașul ăsta mai bine decât mine, care m-am născut și am trăit toată viața aici, nu m-am simțit înjosită și nici insultată. Am crezut, nu mai eram singură, cineva îmi va arăta ce nu cunosc. Nu mai văzusem niciodată fântâna asta și, acum, de câte ori mă voi simți rău, voi veni aici și-l voi ruga pe Dumnezeu să mă ocrotească. Știu că vorbele nu voiau să spună nimic special. Am mai rostit rugăciuni asemănătoare de multe ori în viață, fără să fi fost niciodată ascultată, și de fiecare dată credința se îndepărta tot mai mult. Dar astăzi s-a întâmplat ceva, pentru că erați străini și nu stranii.

Tatiana n-a sfârșit încă:

— Ești mult mai tânără decât mine, n-ai suferit ce am suferit eu, nu cunoști viața, dar ai noroc. Ești îndrăgostită de un bărbat, de aceea m-ai făcut să mă îndrăgostesc din nou de viață, și de acum înainte îmi va fi mai ușor să mă îndrăgostesc din nou de un bărbat.

Hilal pleacă ochii. Nu voia să audă asta. Poate că avea de gând să o spună la un moment dat, dar acum altcineva rostește aceste cuvinte în orașul Novosibirsk, din Rusia, într-o realitate așa cum ne-o închipuiserăm – deși foarte diferită de ce pe care a creat-o Dumnezeu pe acest Pământ. În clipa asta mintea ei e sfâșiată între cuvintele care ies din inima Tatianei și rațiunea ce insistă să întrerupă acel moment atât de deosebit printr-un semnal de alarmă: „Toată lumea observă. Persoanele din tren înțeleg".

— Fără alte explicații, tocmai m-am iertat și mă simt mai ușoară, continuă Tatiana. Nu înțeleg ce ați venit să faceți aici și nici de ce mi-ați cerut să vă însoțesc, dar ați confirmat ce simțeam: oamenii se întâlnesc atunci când trebuie să se întâlnească. Tocmai m-am salvat de mine însămi.

Într-adevăr, expresia i s-a schimbat. Zeița s-a transformat în zână. Deschide larg brațele către Hilal, care vine lângă ea. Se îmbrățișează. Tatiana mă privește și face un semn din cap, cerând să mă apropii și eu, dar nu mă mișc. Hilal are mai multă nevoie de îmbrățișarea aceea decât eu. Voia să arate magicul, a arătat convenționalul, și convenționalul s-a transformat în magic pentru că exista acolo o femeie care a fost în stare să transforme acea energie și să o facă sacră.

Cele două rămân îmbrățișate. Privesc apa înghețată din fântână și știu că va curge într-o zi din nou și pe urmă va îngheța iar, și iarăși va curge. Așa să fie cu inimile noastre; să asculte și ele de timp, dar să nu rămână niciodată oprite locului pentru totdeauna.

Scoate o carte de vizită din buzunar. Ezită puțin, dar până la urmă i-o dă lui Hilal.

— Adio, spune Tatiana. Aici e numărul meu de telefon, dar știu că nu am să vă mai văd niciodată. Poate

că tot ce am spus acum nu e decât un moment de romantism incurabil și, în curând, lucrurile vor redeveni cum erau înainte. Dar a fost foarte important pentru mine.

— Adio, răspunde Hilal. Dacă acum cunosc drumul la fântână, știu să ajung și la hotel.

Mă ia de braț. Umblăm prin frig și, pentru prima oară de când ne cunoaștem, o doresc ca femeie. O las la ușa hotelului și spun că trebuie să mai umblu puțin, singur, gândindu-mă la viață.

Nu trebuie. Nu pot. Și trebuie să-mi spun mie însumi de o mie de ori: nu vreau.

Yao se dezbracă și rămâne doar în chiloți. Deși are peste 70 de ani, corpul lui e doar vână și mușchi. Mă dezbrac și eu.

Am nevoie de asta. Nu atât din cauza zilelor pe care le petrec închis în tren, ci pentru că dorința mea a început acum să crească într-un mod incontrolabil. Chiar dacă ajunge la dimensiuni gigantice când suntem departe – fie că ea s-a dus în camera ei, fie că eu am de respectat un angajament profesional –, știu că nu mai e mult până mă voi lăsa învins. Așa a fost în trecut, când ne-am întâlnit în ceea ce îmi imaginez că a fost prima oară; când ea se îndepărta de mine, nu reușeam să mă gândesc la altceva. Când era din nou aproape, vizibilă, palpabilă, demonii dispăreau fără să trebuiască să mă înfrânez prea mult.

De asta ea trebuie să rămână aici. Acum. Înainte să fie prea târziu.

Yao își pune kimonoul, la fel și eu. Înaintăm în tăcere spre *dojo*, locul luptei, pe care a reușit să-l găsească după vreo trei, patru telefoane. Sunt mai multe persoane care practică; descoperim un colț liber.

„Drumul Păcii este vast și imens, oglindind marele desen care a fost făcut în lumea vizibilă și invizibilă. Războinicul este tronul Divinității și servește întotdeauna unui scop mai înalt." Morihei Ueshiba a spus asta acum aproape un secol, în timp ce dezvolta tehnicile pentru aikido.

Drumul corpului ei este ușa de alături. Voi bate la ușă, ea va deschide și nu mă va întreba ce anume doresc; poate citi în ochii mei. Probabil îi va fi teamă. Sau probabil va spune: „Poți intra, așteptam clipa asta. Corpul meu este tronul Divinității, servește ca să manifeste aici tot ce trăim deja în altă dimensiune".

Yao și cu mine facem plecăciunea tradițională, iar ochii noștri se schimbă. Acum suntem gata de luptă.

Și, în imaginația mea, și ea lasă capul în jos ca și cum ar spune: „Da, sunt gata, ia-mă, apucă-mă de păr".

Yao și cu mine ne apropiem, apucăm gulerele kimonourilor, menținem postura, și lupta începe. Într-o clipită sunt la pământ. Nu mă pot gândi la ea – invoc spiritul lui Ueshiba. El îmi vine în ajutor prin intermediul învățăturilor sale și reușesc să revin în *dojo*, la adversarul meu, la luptă, la aikido, la Drumul Păcii.

„Mintea ta trebuie să fie în armonie cu Universul. Corpul tău trebuie să însoțească Universul. Tu și Universul sunteți doar una."

Dar forța loviturii m-a dus mai aproape de ea. Fac același lucru. O apuc de păr și o arunc pe pat, mă urc deasupra ei, armonia cu Universul asta e: un bărbat și o femeie transformându-se într-o singură energie.

Mă ridic. De ani de zile nu m-am mai luptat, imaginația mea e departe de aici, am uitat cum să mă echilibrez corect. Yao așteaptă să-mi revin; îi văd postura și-mi amintesc poziția în care trebuie să-mi țin picioarele.

Mă poziționez în fața lui reglementar, din nou ne apucăm de gulerele kimonourilor.

Din nou nu Yao, ci Hilal se află în fața mea. Îi imobilizez brațele, mai întâi cu mâinile, pe urmă punându-mi genunchii peste ele. Încep să-i deschei bluza.

Zbor iar prin spațiu fără să-mi dau seama cum s-a întâmplat. Sunt pe podea, privind tavanul cu luminile-i fluorescente, fără să știu cum de am putut să mă apăr atât de prost. Yao întinde mâna ca să mă ajute să mă ridic, dar eu refuz; pot s-o fac și singur.

Din nou ne apucăm de gulerele kimonourilor. Din nou imaginația mea călătorește departe de acolo: revin în pat, bluza e deja descheiată, sânii mici cu sfârcurile tari, peste care mă aplec ca să le sărut, în timp ce ea se zbate puțin – amestec de plăcere și de excitație pentru mișcarea următoare.

— Concentrați-vă, spune Yao.

— Sunt concentrat.

E o minciună. El știe asta. Chiar dacă nu-mi poate citi gândurile, înțelege că nu mă aflu acolo. Corpul meu arde din cauza adrenalinei care-mi circulă prin sânge, a căzăturilor și a tot ce a mai căzut odată cu loviturile pe care le-am primit: bluza, blugii, tenișii care au fost aruncați cât colo. Ei imposibil să prevăd viitoarea lovitură, dar e posibil să acționez din instinct, atenție și…

Yao dă drumul gulerului și-mi apucă degetul, îndoindu-l în maniera clasică. Doar un deget, și tot corpul e paralizat. Un deget blochează tot restul. Fac eforturi să nu țip, dar văd stele verzi și deodată *dojo*-ul pare să fi dispărut, atât de intensă e durerea.

În primul moment, durerea mă obligă să mă concentrez la ce trebuie: Drumul Păcii. Dar imediat face loc senzației că ea îmi mușcă buzele în timp ce ne

sărutăm. Nu mai stau cu genunchii pe brațele ei; mâinile ei mă apucă zdravăn, unghiile sunt înfipte în spinarea mea, îi aud gemetele în urechea stângă. Dinții își slăbesc presiunea, capul i se mișcă și ea mă sărută.

„Exersați-vă inima. Asta e disciplina de care are nevoie războinicul. Dacă veți fi capabil să o controlați, vă veți învinge adversarul."

Asta și încerc să fac. Reușesc să mă desprind de lovitură și din nou îi prind kimonoul. El crede că mă simt umilit, a observat că anii de practică au dispărut și, mai mult ca sigur, îmi va permite acum să atac.

I-am citit gândul, am citit și gândul ei, mă las dominat – Hilal mă întoarce în pat, se urcă peste mine, îmi desface cureaua și începe să-mi descheie pantalonii.

„Drumul Păcii e fluid ca un fluviu și, pentru că nu rezistă la nimic, a învins chiar înainte de a începe. Arta păcii este imbatabilă, pentru că nimeni nu luptă cu nimeni, doar cu sine însuși. Învinge-te pe tine, și vei învinge lumea."

Da, asta și fac acum. Sângele curge mai repede ca niciodată, sudoarea îmi picură în ochi și nu mă lasă să mă șterg nici o fracțiune de secundă, dar adversarul meu nu profită de avantaj. Din două mișcări, este la podea.

— Nu face asta, spun. Nu sunt un copil care trebuie să câștige lupta fie ce-o fi. Lupta mea se dă pe alt plan în clipa asta. Nu mă lăsa să înving fără merit sau fără bucuria de a fi cel mai bun.

El înțelege și se scuză. Nu luptăm aici, ci practicăm Drumul. Îmi apucă din nou kimonoul, eu mă pregătesc pentru lovitura care vine din dreapta, dar care în ultimul moment își schimbă direcția – o mână a lui Yao mi-apucă brațul și-l răsucește în așa fel încât mă obligă să îngenunchez ca să nu mi-l rupă.

În pofida durerii, știu că totul e mai bine. Drumul Păcii pare o luptă, dar nu este. E arta de a umple ce lipsește și de a goli ce prisosește. Acolo îmi plasez toată energia și, încetul cu încetul, imaginația părăsește patul, fata cu sânii ei mici și sfârcurile tari, care îmi descheie pantalonii și-mi mângâie sexul. În această bătălie se află lupta cu mine însumi, pe care trebuie să o câștig fie ce-o fi, chiar dacă am să cad și am să mă ridic de nenumărate ori. Treptat dispar săruturile care nu au fost date niciodată, orgasmele gata să se producă, mângâierile după sexul violent și sălbatic, romantic și fără nici o limită sau prejudecată.

Sunt pe Drumul Păcii, energia mea se degajă aici, afluent al fluviului care nu rezistă la nimic, și de aceea reușește să-și urmeze cursul până la capăt, să ajungă la mare cum fusese plănuit.

Mă ridic din nou. Cad din nou. Ne luptăm aproape o jumătate de oră, total desprinși de ceilalți oameni care se află acolo, de asemenea concentrați la ce fac, în căutarea poziției corecte care să-i ajute să găsească postura perfectă în viața noastră cea de toate zilele.

La sfârșit suntem amândoi asudați și epuizați. El mă salută, eu îl salut, și ne îndreptăm spre duș. Eu am încasat tot timpul, dar nu sunt semne pe corpul meu: să-ți rănești partenerul înseamnă să te rănești pe tine însuți. Să controlezi agresiunea ca să nu-l zdrobești pe celălalt, iată Drumul Păcii.

Las apa să-mi curgă pe corp, spălând tot ce se acumulase și se diluase în imaginația mea. Când va reveni dorința, deoarece știu că va reveni, îl voi ruga pe Yao să mai găsească un loc unde să practicăm aikido – chiar dacă ar fi coridorul trenului, cum ne închipuisem înainte – și voi regăsi Drumul Păcii.

A trăi înseamnă a te antrena. Când ne antrenăm, ne pregătim pentru ce se află în față. Viața și moartea își pierd semnificația, există doar ca niște provocări primite cu bucurie și depășite cu calm.

*
* *

— Un bărbat vrea să vorbească cu dumneavoastră, spune Yao, în timp ce ne îmbrăcăm. I-am zis că voi reuși să stabilesc o întâlnire, fiindcă îi sunt dator pentru o favoare. Faceți asta pentru mine.

— Dar mâine plecăm foarte devreme, îi amintesc.

— Vorbesc de următoarea noastră oprire. Bineînțeles, eu sunt doar un traducător, dacă nu vreți îi spun că sunteți ocupat.

Nu e doar un traducător, și știe asta. Eu un om care percepe când am nevoie de ajutor, chiar când nu cunoaște motivul.

— Perfect, îmi dau eu acordul.

— Vreau să știți că am o viață întreagă de experiență în artele marțiale, începe el. Și, dezvoltând Drumul Păcii, Ueshiba nu se gândea numai la subjugarea inamicului fizic. De câte ori va exista o intenție transparentă pe drumul unui învățăcel, el îi va înfrânge și inamicul interior.

— A trecut mult timp de când nu m-am mai luptat.

— Nu cred. Poate că a trecut mult timp de când nu v-ați mai antrenat, dar Drumul Păcii continuă în interiorul dumneavoastră. Odată învățat, nu-l mai uităm niciodată.

Știu unde vrea să ajungă Yao. Aș putea să întrerup discuția aici, dar o las să continue. E un om care și-a trăit viața, experimentat, deprins cu greutățile, care a

supraviețuit mereu deși a fost obligat să-și schimbe de multe ori lumile în reincarnarea asta. N-are rost să încerc să-i ascund ceva.

Îl rog să continue ce începuse să spună.

— Dumneavoastră nu vă luptați cu mine. Vă luptați cu ea.

— Așa e.

— Atunci o să continuăm să ne antrenăm, de câte ori ne-o va permite călătoria. Vreau să vă mulțumesc pentru ce ați spus în tren, când ați comparat viața și moartea cu trecerea de la un vagon la altul și ați explicat că facem asta de multe ori în viață. Pentru prima oară de când mi-am pierdut soția, am avut o noapte de pace. M-am întâlnit cu ea în vis și am văzut că era fericită.

— Vorbeam și pentru mine.

Îi mulțumesc că a fost un adversar loial, care nu m-a lăsat să câștig o luptă pe care nu o meritam.

„Trebuie să dezvolți o strategie care să folosească tot ce te înconjoară. Cea mai bună manieră de a te pregăti pentru o provocare e să ai la îndemână o capacitate infinită de a răspunde."

În cele din urmă am reușit să am acces la Internet. Trebuia să-mi amintesc tot ce învățasem despre Drumul Păcii.

„Căutarea păcii e un mod de a te ruga ce se încheie generând lumină și căldură. Uită puțin de tine, află că în lumină e înțelepciunea și în căldură rezidă compasiunea. Umblând pe această planetă, caută să notezi adevărata formă a cerurilor și pământului. O vei putea face dacă nu ai să te lași paralizat de frică și vei decide că toate gesturile și atitudinile tale vor corespunde cu ceea ce gândești."

Bate cineva la ușă. Sunt atât de concentrat, că doar cu greu înțeleg ce se petrece. Primul impuls este pur și simplu să nu răspund, dar îmi imaginez că o fi ceva urgent – cine ar avea curajul să trezească pe cineva la ora aceea?

În timp ce mă duc să deschid, îmi dau seama că există o persoană cu suficient curaj pentru asta.

Hilal se află de cealaltă parte, într-un tricou roșu și pantaloni de pijama. Fără să spună nimic, intră în cabina mea și se culcă pe patul meu.

Mă culc lângă ea. Ea vine mai aproape, iar eu o îmbrățișez.

— Unde ai fost? întreabă.

„Unde ai fost" e mai mult decât o propoziție. Cine întreabă asta spune și „Mi-a fost dor de tine", „Aș vrea să fiu cu tine", „Trebuie să-mi dai socoteală pentru pașii tăi".

Nu răspund, doar o mângâi pe păr.

— I-am telefonat Tatianei și am petrecut după-amiaza împreună, răspunde ea la ce n-am întrebat-o și nici nu am răspuns. E o femeie tristă, iar tristețea este contagioasă. Mi-a povestit că are o soră geamănă, care se droghează și nu-i în stare să-și găsească un serviciu sau să aibă o relație normală. Dar tristețea Tatianei nu de aici vine, ci din faptul că ea a reușit în viață, e frumoasă, dorită de bărbați, are o meserie care-i place și, deși divorțată, a găsit iar un bărbat care o iubește. Problema e că, de câte ori își vede sora, simte un teribil complex de vinovăție. Mai întâi, pentru că nu poate face nimic. Apoi, reușita ei face ca dezastrul surorii să fie și mai amar. Nu suntem niciodată fericiți, oricare ar fi împrejurările. Tatiana nu este singura persoană din lume care gândește așa.

Eu continui s-o mângâi pe păr.

— Ți-amintești ce am povestit la ambasadă, nu-i așa? Toți sunt convinși că am un talent extraordinar, sunt o mare violonistă și cariera mea va fi încununată de recunoașteri și glorie. Profesoara ți-a spus asta, și a adăugat: „E foarte nesigură, instabilă". Nu-i adevărat; stăpânesc tehnica, cunosc locurile unde să mă cufund ca să caut inspirația, dar NU m-am născut pentru asta și nimeni nu mă va convinge contrariul. Instrumentul e maniera mea de a fugi de realitate, carul meu de foc care mă duce foarte departe de mine însămi, și

grație lui sunt în viață. Am supraviețuit ca să pot întâlni pe cineva care să mă răscumpere de toată ura pe care o simt. Când ți-am citit cărțile, am înțeles că acel cineva ești tu. Clar.

— Clar.

— Am încercat s-o ajut pe Tatiana, spunându-i că de foarte tânără m-am încăpățânat să-i distrug pe toți bărbații care se apropiau de mine, doar pentru că unul dintre ei a încercat inconștient să mă distrugă. Dar ea nu crede; pentru ea sunt un copil. A acceptat să mă întâlnească numai ca să aibă acces la tine.

Ea se mișcă, se apropie mai mult. Îi simt căldura corpului.

— M-a întrebat dacă ar putea merge cu noi până la lacul Baikal. Spune că, deși trenul trece zilnic prin Novosibirsk, n-a avut niciodată un motiv să se îmbarce. Acum are.

Cum îmi spuneam, acum că suntem împreună în pat simt doar tandrețe pentru fata de lângă mine. Sting lampa, iar camera rămâne luminată doar de scânteile unui aparat de sudură de la o construcție de alături.

— Am spus că nu. Chiar dacă se îmbarcă, nu va putea niciodată să ajungă la vagonul unde te afli. Paznicii nu lasă să se treacă de la o clasă la alta. Ea a înțeles că nu o voiam prin preajmă.

— Aici oamenii lucrează toată noaptea, spun.

— Asculți ce spun?

— Ascult, dar nu înțeleg. O altă persoană mă caută în aceleași circumstanțe cum m-ai căutat tu. În loc s-o ajuți, o îndepărtezi cu totul.

— Fiindcă mi-e frică. Frică să nu se apropie prea mult și să-ți pierzi interesul pentru mine. Cum nu știu exact cine sunt și ce fac aici, toate astea pot dispărea cât ai clipi.

Mișc brațul stâng, găsesc țigările, aprind una pentru mine și una pentru ea. Pun scrumiera pe pieptul meu.

— Mă dorești?

Îmi vine să-i spun: „Da, te doresc când ești departe, când ești doar o fantezie în capul meu. Astăzi am luptat aproape o oră gândindu-mă la tine, la corpul tău, la picioarele tale, la sânii tăi, iar lupta a consumat doar o infimă parte din această energie. Sunt un bărbat care-și iubește și își dorește soția, și cu toate astea te doresc. Nu sunt singurul care te dorește, nu sunt singurul bărbat însurat care dorește o altă femeie. Toți comitem adulter în gând, cerem iertare și îl comitem din nou. Și nu frica de păcat mă face să stau aici cu tine în brațele mele și să nu-ți ating corpul. Nu am acest tip de vină. Dar există ceva cu mult mai important decât să fac dragoste cu tine acum. Din această cauză, stau liniștit lângă tine, privind camera de hotel luminată de scânteile construcției de alături".

— Sigur că te doresc. Mult. Sunt bărbat și tu ești o femeie foarte atrăgătoare. În afară de asta, simt o imensă tandrețe pentru tine, care crește în fiecare zi. Admir cum treci cu ușurință de la femeie la fetiță și de la fetiță la femeie. Ești ca arcușul atingând corzile viorii și creând o melodie divină.

Vârfurile aprinse ale celor două țigări. Două fumuri de țigară.

— Și de ce nu mă atingi?

Îmi sting țigara, ea și-o stinge pe a ei. Continui să o mângâi pe păr și să forțez călătoria în trecut.

— Trebuie să fac ceva mult mai important pentru amândoi. Ți-amintești de Aleph? Trebuie să intru prin ușa aceea care ne-a speriat.

— Și eu ce trebuie să fac?

— Nimic. Doar să rămâi lângă mine.

Încep să-mi imaginez inelul de lumină aurie urcând și coborând pe corpul meu. Pleacă de la picioare, merge până la cap și se întoarce. La început e greu să mă concentrez, dar treptat câștigă în viteză.

— Pot să vorbesc?

Da, poți. Inelul de foc este dincolo de lumea aceasta.

— Nu există nimic mai rău decât să fii respinsă. Lumina ta întâlnește lumina altui suflet, crezi că ferestrele o să se deschidă, o să intre soarele, rănile din trecut o să se cicatrizeze în sfârșit. Și, deodată, nimic din ce ți-ai închipuit nu se întâmplă. Poate că plătesc pentru atâția bărbați pe care i-am făcut să sufere.

Lumina aurie, care înainte era doar un efort al imaginației mele, un exercițiu clasic și cunoscut ca să revin la viețile trecute, începe să se miște independent.

— Nu, tu nu plătești pentru nimic. Eu nu plătesc pentru nimic. Adu-ți aminte despre ce am vorbit în tren: trăim acum tot ce este în trecut și în viitor. În acest moment, într-un hotel din Novosibirsk, lumea este creată și nimicită. Răscumpărăm toate păcatele, dacă asta e dorința noastră.

Nu doar în Novosibirsk, ci în toate locurile din Univers, timpul bate ca o uriașă inimă a lui Dumnezeu, lărgindu-se și contractându-se. Ea se apropie mai mult, și simt mica inimă de lângă mine bătând și ea, tot mai puternic.

Așa cum mai repede se mișcă inelul auriu în jurul corpului meu. Prima oară când am făcut acest exercițiu – imediat după ce am citit o carte care ne învăța „cum să descoperim misterele vieților trecute" – am fost imediat proiectat în Franța, la mijlocul secolului al XIX-lea, și acolo m-am văzut scriind o carte privitoare la aceleași teme despre care scriu astăzi. Mi-am descoperit numele, unde locuiam, ce tip de pană folo-

seam și care era fraza pe care tocmai o completam. Spaima a fost atât de mare, că imediat am revenit în prezent, pe plaja de la Copacabana, în odaia unde soția mea dormea dusă lângă mine. A doua zi am cercetat tot ce puteam despre cine am fost și am decis, după o săptămână, să mă reîntâlnesc cu mine însumi. Nu a funcționat. Și, oricât am încercat, de atunci nu a mai funcționat.

Am stat de vorbă cu J. despre asta. El mi-a explicat că există întotdeauna un „noroc al începătorului", conceput de Dumnezeu doar ca să demonstreze că e posibil; dar imediat această situație se schimbă și lucrurile redevin banale. Mi-a sugerat să nu mai fac asta decât dacă voi avea ceva într-adevăr serios de rezolvat într-una dintre viețile mele trecute; în rest, e pur și simplu pierdere de timp.

După ani de zile, am fost prezentat unei femei din orașul São Paulo, medic homeopat, cu o viață reușită și o profundă compasiune pentru pacienții ei. De câte ori ne întâlneam, era ca și cum aș fi cunoscut-o dinainte. Am vorbit despre asta și ea mi-a spus că simte același lucru. Într-o bună zi ne aflam la barul hotelului meu, privind orașul, când am propus să facem împreună exercițiul inelului. Amândoi am fost proiectați spre ușa pe care am văzut-o când eu și Hilal am descoperit Aleph-ul. În ziua aceea doctorița s-a despărțit de mine cu zâmbetul pe buze, și nu am mai reușit niciodată să intru în contact cu ea. Nu-mi răspundea la telefon, a refuzat să mă primească atunci când m-am dus la clinica unde lucra, și am înțeles că nu avea rost să insist.

Ușa însă era deschisă; mica gaură din dig se transformase într-o gaură din care apa țâșnea cu tot mai multă forță. În decursul anilor, m-am reîntâlnit cu alte

trei femei care mi-au dat aceeași senzație că ne cunoșteam – doar că n-am repetat greșeala pe care o comisesem cu doctorița și am făcut exercițiul singur. Nici una dintre ele nu a știut că eu fusesem responsabil pentru ceva teribil în viețile lor trecute.

Cunoașterea greșelii mele nu m-a paralizat însă niciodată. Eram sincer hotărât să o repar. Opt femei au fost victimele tragediei, iar eu aveam certitudinea că una dintre ele va sfârși prin a-mi povesti exact cum se terminase povestea aceea. Pentru că știam aproape totul, mai puțin blestemul care fusese aruncat asupra mea.

Și așa m-am îmbarcat în Transsiberian și, după mai bine de zece ani, m-am cufundat din nou în Aleph. A cincea femeie este acum întinsă lângă mine, vorbind despre lucruri care nu mă mai interesează, pentru că inelul de foc se rotește tot mai rapid. Nu, nu vreau să o iau cu mine până unde ne-am întâlnit înainte.

— Numai femeile cred în iubire. Bărbații nu, spune ea.

— Bărbații cred în iubire, răspund.

O mângâi pe păr în continuare. Bătăile inimii i se răresc. Îmi închipui că ochii ei sunt închiși, se simte iubită, ocrotită, iar ideea respingerii a dispărut la fel de repede cum a venit.

Respirația ei începe să fie mai lentă. Se mișcă din nou, dar de astă dată doar ca să se cuibărească mai bine. Și eu mă mișc, iau scrumiera de pe pieptul meu, o pun iar pe noptieră și o iau pe Hilal în brațe.

Inelul auriu se mișcă acum cu o viteză incredibilă, mergându-mi de la picioare la cap, de la cap la picioare. Și deodată simt că aerul în jurul meu se mișcă de parcă ar fi explodat ceva.

Ochelarii îmi sunt aburiți. Unghiile, murdare. Lumânarea abia reușește să lumineze locul, dar pot vedea mânecile hainei pe care o port: o țesătură grosolană.

În fața mea, o scrisoare. Mereu aceeași scrisoare.

Cordoba, 11 iulie 1492

Dragul meu,

Puține arme ne-au rămas, iar una dintre ele este Inchiziția, care a fost ținta celor mai neînduplecate atacuri. Reaua-credință a unora și prejudecățile altora îl fac pe inchizitor să treacă drept un monstru. În această clipă de cumpănă, când pretinsa Reformă aderă la rebeliune în case și la dezordine pe străzi, calomniind tribunalul lui Christos și acuzându-l de torturi și monstruozități, noi suntem autoritatea! Iar autoritatea are datoria să osândească la pedeapsa maximă pe cei care dăunează grav binelui general, amputând din corpul bolnav un membru care îl contaminează, ca să-i împiedice pe alții să-i urmeze exemplul. Este așadar cât se poate de just ca pedeapsa cu moartea să fie aplicată celor care – propagând neobosiți erezia – fac ca multe suflete să fie aruncate în focul Infernului.

Aceste femei consideră că au libertate deplină să-și proclame veninul erorilor lor, să răspândească desfrâul și adorarea

diavolului. Sunt vrăjitoare! Pedepsele spirituale nu sunt întotdeauna de-ajuns. Majoritatea oamenilor nu le pot pricepe. Biserica trebuie să aibă – și are – dreptul de a denunța ce este greșit și să pretindă o atitudine radicală din partea autorităților.

Aceste femei au venit să îndepărteze soțul de soție, fratele de soră, tatăl de copii. Fără îndoială, Biserica e o mamă plină de milostenie, veșnic dornică să ierte. Singura noastră preocupare este să le cerem să se pocăiască, ca să putem încredința Creatorului sufletele lor deja purificate. Așa cum o artă divină – în care se recunoaște inspiratul cuvânt al lui Christos – își gradează pedepsele pentru ca ele să-și mărturisească ritualurile, uneltirile, vrăjile pe care le-au răspândit peste orașul acum preschimbat în haos și anarhie.

Anul acesta am izbutit deja să-i împingem pe musulmani departe în Africa, pentru că am fost călăuziți de brațul biruitor al lui Christos. Aproape că stăpâneau Europa, dar Credința ne-a ajutat și am câștigat toate bătăliile. Iudeii au fugit și ei, iar cei care au rămas vor fi convertiți prin foc și sabie.

Mai rea decât iudeii și arabii a fost trădarea acelora care spuneau că i se închină lui Christos, dar ne-au înjunghiat pe la spate. Însă și ei vor fi pedepsiți când se vor aștepta mai puțin – este doar o chestiune de timp. În clipa de față, trebuie să ne îndreptăm forțele împotriva celor care, într-o manieră insidioasă, se strecoară în turma noastră, adevărați lupi în blană de miel. Voi aveți șansa de a arăta tuturor că niciodată răul nu va trece neobservat pentru că, dacă aceste femei ar izbândi, s-ar duce vestea, pilda cea rea ar fi dată, vântul păcatului s-ar preschimba în uragan – vom rămâne slăbiți, arabii vor reveni, iudeii se vor grupa din nou și 1500 de ani de Pace a lui Christos vor fi îngropați.

S-a spus că tortura a fost instituită de tribunalul Sfântului Oficiu. Nimic mai fals! Dimpotrivă: când dreptul

roman a admis tortura, Biserica a respins-o la început. Și acum, siliți de împrejurări, am adoptat-o, dar folosirea ei este LIMITATĂ! Papa a îngăduit – dar nu a poruncit – ca în cazuri foarte rare să se aplice tortura. Dar această îngăduință se restrânge exclusiv la eretici. În tribunalul Inchiziției, pe nedrept atât de discreditat, întregul cod este înțelept, onest și prudent. După orice denunț, oferim întotdeauna păcătoșilor harul tainei mărturisirii înainte ca să ajungă să înfrunte judecata din Ceruri, unde taine pe care nu le cunoaștem vor fi dezvăluite. Cea mai mare dorință a noastră este să salvăm aceste biete suflete, iar inchizitorul are dreptul să interogheze și să prescrie metodele necesare pentru ca vinovatul SĂ MĂRTURISEASCĂ. Aici intervine, uneori, aplicarea torturii, dar numai în forma pe care am indicat-o mai sus.

Cu toate acestea dușmanii gloriei Domnului ne acuză că am fi călăi lipsiți de inimă, dar ei nu văd că Inchiziția aplică tortura cu o măsură și o inteligență nerecunoscute de nici un tribunal civil al vremurilor noastre! Tortura nu poate fi folosită decât O SINGURĂ dată în fiecare proces, astfel că sper să nu pierzi singurul prilej pe care îl ai. Dacă nu vei acționa corect, vei discredita tribunalul și vom fi siliți să le eliberăm pe cele care au venit pe lumea asta numai ca să răspândească sămânța păcatului. Suntem toți slabi, doar Domnul e puternic. Iar El ne întărește când ne dă onoarea de a lupta întru slava numelui Său.

Nu ai dreptul să greșești. Dacă femeile aceste sunt vinovate, trebuie să se mărturisească înainte ca să le putem încredința milosteniei Tatălui.

Și, deși te afli pentru prima oară în această poziție și inima ta e plină de ceea tu crezi că e compasiune, dar de fapt nu e altceva decât slăbiciune, amintește-ți că Isus nu a șovăit să-i biciuiască pe negustorii din Templu. Superiorul se va însărcina să-ți arate procedurile corecte, astfel ca, atunci

când va veni rândul tău să acționezi, să poți folosi biciul, roata, ce vei avea la îndemână, fără șovăială. Amintește-ți că nu există nimic mai pios decât moartea pe rug. Este forma cea mai legitimă de purificare. Focul arde carnea, dar curăță sufletul, care va putea atunci să urce spre slava lui Dumnezeu!

Lucrarea ta e de cea mai mare însemnătate pentru menținerea ordinii, ca țara noastră să depășească aceste vremuri tulburi, Biserica să-și recucerească puterea amenințată de nedreptăți, iar cuvântul Mielului să aibă din nou ecou în inima oamenilor. Uneori este nevoie să se insufle teamă pentru ca sufletul să-și găsească drumul. Uneori este nevoie să se recurgă la război pentru ca apoi să se poată trăi în pace. Nu ne pasă cum suntem judecați acum, pentru că viitorul ne va da dreptate și va recunoaște lucrarea noastră.

Cu toate acestea, chiar dacă oamenii în viitor nu vor înțelege ce am făcut și vor uita că am fost nevoiți să fim neîndurători pentru ca toți să poată trăi în blândețea propovăduită de Fiul, noi știm că răsplata ne așteaptă în Cer.

Semințele răului trebuie smulse din pământ înainte să prindă rădăcini și să crească. Ajută-ți Superiorul să-și îndeplinească datoria sfântă – fără ură față de aceste biete făpturi, dar fără milă pentru Necuratul.

Amintește-ți că există un alt tribunal în Cer, și el îți va cere socoteală de felul cum ai îndeplinit voia lui Dumnezeu pe Pământ.

F.T.T., O.D.

Să crezi chiar și când ești discreditată

Am petrecut toată noaptea fără să ne mișcăm. Mă trezesc cu ea în brațele mele, exact în aceeași poziție în care ne aflam înainte de inelul de aur. Gâtul mi-a înțepenit în timpul somnului.

— Haide să ne sculăm. Trebuie să facem ceva.

Ea se întoarce pe partea cealaltă, spunând ceva de genul: „Soarele răsare foarte devreme în Siberia în această perioadă a anului".

— Haide să ne sculăm. Trebuie să ieșim acum. Du-te în camera ta, îmbracă-te și ne întâlnim jos.

*
* *

Omul de la recepția hotelului îmi dă o hartă și îmi arată unde trebuie să mă duc. Sunt cinci minute de mers pe jos. Ea se plânge că bufetul pentru micul dejun încă nu este deschis.

Dăm de două ori colțul unor străzi și ne aflăm în fața locului unde trebuia să ajung.

— Dar asta e… o biserică!

Da, o biserică.

— Nu-mi place să mă trezesc devreme. Iar asta îmi place și mai puțin, arată ea spre cupola în formă de ceapă vopsită în albastru, cu o cruce aurie în vârf.

Ușile sunt deschise și câteva doamne în vârstă intră în biserică. Mă uit în jur și văd că strada este complet pustie, nu există încă mașini.

— Am mare nevoie să faci ceva pentru mine.

În fine mi-arată primul zâmbet al zilei. Eu îi cer ceva! E necesară în viața mea!

— Ceva ce numai eu pot să fac?

— Da, numai tu. Doar să nu mă întrebi de ce îți cer asta.

*

* *

O duc de mână până înăuntru. Nu e prima oară când intru într-o biserică ortodoxă. Niciodată nu am învățat ce anume trebuie să fac, în afară de a aprinde lumânările subțiri de ceară și a mă ruga ca sfinții și îngerii să mă ocrotească. Și totuși mă încântă întotdeauna frumusețea acestor temple, repetând proiectul arhitectonic ideal: tavanul în formă de cer, naosul central fără nici o bancă, bolțile laterale, icoanele pe care pictorii le-au lucrat în aur, rugăciune și post, în fața cărora câteva doamne care tocmai au intrat se înclină și sărută sticla protectoare.

Așa cum se întâmplă cu toată lumea, lucrurile încep să se potrivească perfect când suntem concentrați pe ce dorim. În pofida a tot ce am trăit în timpul nopții, în pofida faptului că nu am reușit să trec de scrisoarea din fața mea, încă mai e timp până la Vladivostok, și inima mea e calmă.

Și Hilal pare încântată de frumusețea locului. Trebuie să fi uitat că suntem într-o biserică. Mă duc spre o doamnă așezată într-un colț, cumpăr patru lumânări, aprind trei în fața icoanei care îmi pare a fi a Sfântului

Gheorghe și mă rog pentru mine, pentru familia mea, pentru cititorii mei și pentru munca mea.

Îi duc a patra lumânare aprinsă lui Hilal.

— Te rog, fă tot ce am să-ți cer. Ține lumânarea asta.

Instinctiv, privește în jur, încercând să vadă dacă cineva este atent la ce facem. Trebuie să se fi gândit că poate asta nu era ceva cuvenit sau adecvat pentru locul unde ne aflăm. Dar în clipa următoare nu îi mai pasă. Nu-i plac bisericile și nu trebuie să se comporte ca toată lumea.

Flăcăruia lumânării se oglindește în ochii ei. Las capul în jos. Nu simt nici cea mai mică vină, doar acceptare și o durere îndepărtată, care se manifestă în altă dimensiune și pe care trebuie să o primesc.

— Te-am trădat. Și te rog să mă ierți.

— Tatiana!

Îmi pun degetele pe buzele ei. Cu toată voința ei, a luptei ei, a talentului ei, nu trebuie să uit că are douăzeci și unu de ani. Trebuia să fi construit altfel propoziția.

— Nu, nu e vorba de Tatiana. Te rog, doar iartă-mă.

— Nu pot ierta ce nu știu.

— Adu-ți aminte de Aleph. Adu-ți aminte ce ai simțit în acel moment. Încearcă să aduci în acest loc sfânt ceva ce nu cunoști, dar care este în inima ta. La nevoie, imaginează-ți o simfonie pe care îți place s-o cânți și lasă să te călăuzească până în locul unde trebuie să mergi. Doar asta contează acum. Cuvintele, explicațiile și întrebările nu vor servi la nimic, vor aduce mai multă confuzie în ceea ce este deja destul de complex. Pur și simplu iartă-mă. Iertarea asta trebuie să vină din străfundurile sufletului tău, sufletul acesta care trece de la un corp la altul și care învață pe măsură ce călătorește prin timpul care nu există și prin spațiul care este infinit.

Niciodată nu putem răni un suflet, pentru că niciodată nu-l putem răni pe Dumnezeu. Dar rămânem prizonieri ai memoriei, și asta face ca viața noastră să fie nefericită, chiar dacă avem totul ca să fim fericiți. Ce bine ar fi să putem fi pe de-a-ntregul aici, ca și cum ne-am fi trezit în acest moment pe acest pământ și ne-am fi întâlnit într-un lăcaș sfânt acoperit cu aur. Dar nu putem.

— Nu știu de ce trebuie să-l iert pe bărbatul pe care îl iubesc. Poate că ar fi un singur motiv pentru asta: că nu am auzit niciodată același lucru ieșit din gura ta.

Un miros de tămâie începe să se răspândească. Preoții intră pentru slujba de dimineață.

— Uită cine ești în această clipă și du-te în locul unde se află cea care ai fost întotdeauna. În acel loc vei găsi cuvintele exacte pentru iertare și mă vei ierta prin ele.

Hilal caută inspirație în zidurile aurite, în coloane, în persoanele care intră la ora aceea matinală, în flăcăruile lumânărilor aprinse. Închide ochii, poate ascultând de sugestia mea și imaginându-și notele unei melodii.

— N-ai să crezi. Mi se pare că văd o fată… o fată care nu mai este aici și vrea să revină…

O rog să asculte ce are de spus fata.

— Fata iartă. Nu pentru că a devenit sfântă, ci pentru că nu mai suportă să care povara acestei uri. Ura obosește. Nu știu dacă schimbă ceva în Cer sau pe Pământ, dacă îmi salvează sau îmi osândește sufletul, dar sunt epuizată și abia acum înțeleg asta. Îl iert pe bărbatul care a vrut să mă distrugă când aveam zece ani. El știa ce face, eu nu știam. Dar am socotit că era vina mea, l-am urât pe el și pe mine, i-am urât pe toți cei care se apropiau, și acum sufletul meu se eliberează.

Nu, nu asta așteptam eu.

— Iartă totul și pe toți, dar iartă-mă pe mine, o rog. Include-mă în iertarea ta.

— Iert totul și pe toți, inclusiv pe tine, deși nu-ți cunosc crima. Iert pentru că te iubesc și pentru că tu nu mă iubești, iert pentru că mă ajuți să fiu totdeauna aproape de demonul meu, deși nu m-am mai gândit la el de ani de zile. Iert pentru că mă respingi și puterea mea se pierde, iert pentru că nu înțelegi cine sunt eu și ce fac aici. Te iert pe tine și pe demonul care îmi atingea corpul când eu încă nu înțelegeam exact ce era viața. Îmi atingea corpul, dar îmi deforma sufletul.

Își împreunează mâinile ca pentru o rugăciune. Mi-ar plăcea ca iertarea să fie numai pentru mine, dar Hilal izbăvește toată lumea ei. Și poate că e mai bine așa.

Corpul ei începe să tremure. Ochii i se umplu de lacrimi.

— Trebuie să fie aici? Trebuie să fie într-o biserică? Haide să ieșim sub cerul liber. Te rog!

— Trebuie să fie într-o biserică. Într-o zi vom face asta sub cerul liber, dar astăzi trebuie să fie într-o biserică. Te rog, iartă-mă.

Ea închide ochii și ridică mâinile spre tavan. O femeie care intră vede gestul și face un semn de dezaprobare din cap: suntem într-un loc sfânt, riturile sunt diferite, ar trebui să respectăm tradiția. Mă prefac că nu observ și sunt ușurat pentru că acum Hilal vorbește cu Spiritul, care dictează rugăciunile și legile adevărate, și nimic de pe lumea asta nu o poate distrage.

— Mă eliberez de ură prin iertare și iubire. Înțeleg că suferința, când nu poate fi evitată, este aici ca să mă facă să înaintez spre glorie. Înțeleg că totul se înlănțuie, toate drumurile se întâlnesc, toate fluviile curg spre aceeași mare. De aceea sunt în acest moment

instrumentul iertării. Iertare pentru crime care au fost săvârșite, una pe care o cunosc și alta pe care nu o cunosc.

Da, un spirit vorbește odată cu ea. Cunoșteam acel spirit și rugăciunea aceea, pe care o învățasem cu mulți ani în urmă în Brazilia. Era a unui băiat, nu a unei fete. Dar ea repetă cuvintele care pluteau în Univers, așteptând întotdeauna să fie folosite la nevoie.

Hilal vorbește încet, dar acustica bisericii e atât de bună, că tot ce spune pare să aibă ecou în cele patru colțuri.

— *Lacrimile pe care m-au făcut să le vărs le iert.*
Durerile și decepțiile le iert.
Trădările și minciunile le iert.
Calomniile și intrigile le iert.
Ura și persecuția le iert.
Loviturile care m-au rănit le iert.
Visurile nimicite le iert.
Speranțele moarte le iert.
Lipsa de dragoste și gelozia le iert.
Indiferența și reaua-voință le iert.
Nedreptatea în numele dreptății o iert.
Mânia și maltratările le iert.
Nepăsarea și uitarea le iert.
Lumea, cu toate relele ei, o iert.

Lasă brațele în jos, deschide ochii și își duce mâinile la obraz. Mă apropii ca s-o îmbrățișez, dar ea face un semn cu mâinile:

— Încă n-am terminat.

Închide iar ochii și-și ridică fața.

— Mă iert și pe mine însămi. Fie ca nefericirile din trecut să nu mai apese ca o povară pe inima mea. În locul mâhnirii și al resentimentului, pun comprehensiunea și înțelegerea. În locul revoltei, pun muzica ce

iese din vioara mea. În locul durerii, pun uitarea. În locul răzbunării, pun victoria.

— *Voi reuși să iubesc mai presus de orice lipsă de iubire,*
Să dăruiesc chiar dacă sunt deposedată de tot,
Să muncesc cu bucurie chiar în mijlocul tuturor piedicilor,
Să întind mâna chiar dacă sunt în cea mai completă singurătate și părăsire,
Să usuc lacrimile chiar dacă plâng,
Să cred chiar și când sunt discreditată.

Deschide ochii, își așază mâinile pe capul meu și spune cu toată autoritatea care vine de Sus:

— Așa să fie. Așa va fi.

*
* *

Un cocoș cântă în depărtare. E semnul. O iau de mână și ieșim, privind orașul care începe să se trezească. Ea e puțin surprinsă de tot ce a spus, eu simt că iertarea a fost momentul cel mai important din călătoria mea până în clipa aceasta. Dar nu este ultimul pas, trebuie să știu ce se întâmplă după ce isprăvesc de citit scrisoarea aceea.

Ajungem la timp ca să luăm micul dejun cu restul grupului, să ne pregătim valizele și să mergem la gară.

— Hilal va dormi în cabina goală din vagonul nostru, spun.

Nimeni nu comentează nimic. Îmi imaginez ce gândesc și nu-mi dau osteneala să le explic că se înșală.

— *Korkmaz Igit,* spune Hilal.

După expresia de surprindere a tuturor – inclusiv a translatorului meu –, asta nu e pe rusește.

— *Korkmaz Igit,* repetă. În turcă, „preatemutul fără neînfricare".

Frunzulițele ceaiului

Toți par să se fi deprins mai bine cu voiajul. Masa este centrul acestui univers și ne adunăm în fiecare zi în jurul ei pentru micul dejun, prânz, cină, discuțiile despre viață și despre ce ne așteaptă mai departe. Hilal este acum instalată în același vagon, participă la mese, face duș în baia mea, cântă obligatoriu la vioară și participă tot mai puțin la conversație.

Azi vorbim de șamanii lacului Baikal, următoarea noastră oprire. Yao spune că i-ar plăcea mult să-l cunosc pe unul dintre ei.

— Vom vedea când voi ajunge acolo.

Cu alte cuvinte: „Nu sunt foarte interesat".

Dar nu cred că se va lăsa descurajat de asta. În artele marțiale, unul dintre principiile cele mai cunoscute e cel al non-rezistenței. Bunii luptători folosesc energia și lovitura contra celui care a provocat-o. Așa, cu cât îmi voi cheltui mai mult energia în cuvinte, cu atât mai puțin voi fi convins de ce spun, și curând voi fi ușor de dominat.

— Mi-amintesc de discuția noastră înainte de a ajunge la Novosibirsk, spune editoarea. Spuneați că Aleph e un punct în afara noastră, dar, când două persoane sunt îndrăgostite, reușesc să aducă acest punct în orice

loc. Șamanii cred că sunt înzestrați cu puteri deosebite și că doar ei pot avea acest tip de viziune.

— Dacă ne referim la Tradiția magică, răspunsul e: „Acest punct este în afară". Dacă ne referim la tradiția umană, persoanele îndrăgostite pot în anumite momente, dar numai în împrejurări foarte speciale, să experimenteze Totul. În viața reală ne vedem de obicei ca niște ființe diferite, dar întregul Univers e un singur lucru, un același suflet. Totuși, ca să se provoace Aleph-ul în acest fel e nevoie de ceva foarte intens: un mare orgasm, o mare pierdere, un conflict care își atinge punctul maxim, un moment de extaz față de ceva de o frumusețe cu totul deosebită.

— Conflictul nu lipsește, spune Hilal. Trăim înconjurați de conflicte, ca în vagonul ăsta.

Fata care stătea tăcută pare să fi revenit la începutul călătoriei, provocând o situație care fusese deja rezolvată. A cucerit terenul și dorește să-și încerce puterea recent dobândită. Editoarea știe că ei i-au fost adresate cuvintele.

— Conflictele sunt pentru suflete care nu au mult discernământ, răspunde, căutând să generalizeze, dar trăgând săgeata la țintă. Lumea este împărțită între cei care mă înțeleg și cei care nu mă înțeleg. În al doilea caz, pur și simplu le las pe acele persoane să se chinuie căutând să-mi câștige simpatia.

— Ce nostim, și eu sunt la fel, replică Hilal. Întotdeauna m-am imaginat cum sunt și întotdeauna am reușit să ajung unde voiam. Un exemplu clar e că acum dorm în vagonul acesta.

Yao se ridică. Nu pare să aibă răbdare să suporte acest tip de conversație.

Editorul mă privește. Ce se așteaptă să fac? Să iau partea cuiva?

— Habar n-ai despre ce vorbești, spune editoarea, privind-o direct pe Hilal. Și eu am crezut întotdeauna că sunt pregătită pentru orice, până s-a născut fiul meu. Pustiul părea să se dezlănțuie în capul meu, m-am simțit slabă, neînsemnată, incapabilă să-l protejez. Știi cine se crede capabil de orice? Copilul. El are încredere, nu se teme, crede în propria sa putere și obține exact ce vrea.

Dar copilul crește. Începe să înțeleagă că nu este chiar așa de puternic, că pentru a supraviețui depinde de ceilalți. Atunci iubește, așteaptă să fie recompensat și, pe măsură ce viața merge înainte, dorește din ce în ce mai mult reciprocitate. E dispus să sacrifice tot, inclusiv puterea sa, ca să primească în schimb aceeași iubire pe care o oferă. Și sfârșim unde suntem astăzi: adulți făcând orice ca să fim acceptați și iubiți.

Yao revenise, dar stătea în picioare, ținându-și echilibrul cu o tavă cu ceai și cinci cești.

— De asta am întrebat de Aleph și de iubire, continuă editoarea. Nu vorbeam de un bărbat. Erau momente când îmi priveam fiul dormind și puteam să văd tot ce se întâmpla pe lume: locul de unde venise, locurile pe care le va cunoaște, încercările pe care va trebui să le înfrunte ca să ajungă unde va visa să ajungă. A crescut, iubirea a continuat la fel de intensă, dar Aleph-ul a dispărut.

Da, ea înțelesese Aleph-ul. Cuvintele ei au fost urmate de o tăcere respectuoasă. Hilal a rămas complet dezarmată.

— Sunt confuză, admite Hilal. Se pare că motivele pe care le aveam ca să ajung unde sunt acum au dispărut. Pot să sar jos la viitoarea gară, să mă întorc la Ekaterinburg, să-mi dedic restul vieții viorii și să continui

să nu înțeleg toate astea. Iar, în ziua morții, voi întreba: „Ce am făcut aici?"

Îi ating brațul.

— Vino cu mine.

Eram gata să mă ridic și s-o iau până la Aleph, s-o fac să descopere de ce se hotărâse să străbată Asia cu trenul, să mă pregătesc pentru orice reacție și să accept ce ar decide ea. Mi-am amintit de doctorița pe care nu am mai revăzut-o niciodată – nici cu Hilal nu ar fi altfel.

— Un minut, spune Yao.

Ne roagă să luăm loc din nou, împarte ceștile și așază ceainicul în mijlocul mesei.

— Când locuiam în Japonia, am învățat frumusețea lucrurilor simple. Iar lucrul cel mai simplu și mai sofisticat pe care l-am cunoscut a fost să beau ceai. M-am ridicat cu singurul scop să fac asta: să explic că, în ciuda tuturor conflictelor noastre, a tuturor dificultăților, meschinăriei și generozității noastre, putem să adorăm ce este simplu. Samuraii își lăsau săbiile afară, intrau în sală, se așezau în postura corectă și beau ceai conform unei ceremonii riguros elaborate. În acele clipe, uitau de război și se dedicau doar adorării frumosului. Să facem asta.

Umple fiecare ceașcă. Așteptăm în tăcere.

— M-am dus după ceai pentru că am văzut doi samurai gata de luptă. Dar m-am întors, iar onorabilii războinici fuseseră înlocuiți de două suflete care se înțelegeau fără să fie nevoie de asta. Chiar și așa, haideți să bem împreună. Să ne concentrăm eforturile în tentativa de a atinge Perfecțiunea prin gesturile imperfecte ale vieții cotidiene. Adevărata înțelepciune constă în respectarea lucrurilor simple pe care le facem, deoarece ele ne pot transporta unde avem nevoie.

Beau respectuos ceaiul pe care ni l-a servit Yao. Acum că am fost iertat, pot simți gustul frunzulițelor când erau tinere. Pot să îmbătrânesc cu ele, să mă usuc la soare, să fiu cules de mâini bătătorite, să mă transform în băutură și să creez armonie în jurul meu. Nici unul dintre noi nu este grăbit; în timpul acestei călătorii distrugem și reconstruim continuu cine suntem.

Când isprăvim, o invit din nou pe Hilal să mă urmeze. Merită să știe și să decidă singură.

Suntem în spațiul care dă spre ușile trenului. Un bărbat cam de vârsta mea stă de vorbă cu o doamnă exact în locul unde este Aleph-ul. Din cauza energiei degajate de acel punct, e posibil să mai rămână acolo un timp.

Așteptăm puțin. Sosește o a treia persoană, își aprinde o țigară și se alătură celor doi.

Hilal dă semne că ar vrea să se întoarcă în sală:

— Spațiul ăsta e pentru noi. Ei n-ar trebui să fie aici, ci în vagonul din față.

O rog să nu facă nimic. Putem aștepta.

— De ce agresiunea aceea, când ea voia să facă pace cu tine? întreb.

— Nu știu. Sunt dezorientată. La fiecare oprire, sunt tot mai dezorientată. Am crezut că trebuie neapărat să aprind focul pe munte, să fiu alături de tine, să te ajut să îndeplinești o misiune pe care nu o cunosc. Îmi închipuiam că ai să reacționezi așa cum ai reacționat: făcând tot posibilul ca asta să nu se întâmple. Și m-am rugat să fiu în stare să depășesc obstacolele, să suport consecințele, să fiu umilită, ofensată, respinsă și privită cu dispreț, toate astea în numele unei iubiri pe care nu mi-o închipuiam, dar care există.

Și am ajuns până la urmă foarte aproape: cabina de alături, goală pentru că Dumnezeu a vrut ca persoana care urma să o ocupe să renunțe în ultimul moment. Nu ea a luat această decizie: a venit de Sus, sunt sigură. Și totuși pentru prima oară de când m-am urcat în acest tren către Oceanul Pacific, nu am chef să merg mai departe.

Mai vine o persoană și se alătură grupului. De astă dată, a adus trei cutii cu bere. După cum se vede, conversația aici va mai dura mult.

— Știu despre ce vorbești. Crezi că ai ajuns la capăt, dar n-ai ajuns. Și ai perfectă dreptate, trebuie să înțelegi ce faci aici. Tu ai venit ca să mă ierți și mie mi-ar plăcea să-ți arăt de ce. Dar cuvintele ucid, doar experiența te va face să înțelegi tot. Mai bine zis, ca amândoi să înțelegem totul, pentru că nici eu nu cunosc sfârșitul, ultimul rând, ultimul cuvânt al acestei povești.

— Să-i așteptăm să plece ca să intrăm în Aleph.

— Asta era și ideea mea, dar ei n-o să plece atât de curând, tocmai din cauza Aleph-ului. Deși nu sunt conștienți, încearcă o senzație de euforie și de plenitudine. În timp ce urmăream acest grup din fața noastră, mi-am dat seama că poate trebuie să te ghidez, nu numai să-ți arăt totul dintr-odată.

La noapte vino în cabina mea. Acum vei avea probleme cu dormitul, pentru că vagonul ăsta se balansează tare. Dar închide ochii, relaxează-te și stai lângă mine. Lasă-mă să te îmbrățișez cum te-am îmbrățișat la Novosibirsk. Voi încerca să merg singur până la capătul istoriei și îți voi spune exact ce s-a întâmplat.

— Nimic nu mi-ar plăcea mai mult: o invitație să vin în cabina ta. Te rog, nu mă respinge din nou.

A cincea femeie

— N-am avut timp să-mi spăl pijamaua.

Hilal poartă doar un tricou pe care mi l-a cerut cu împrumut și care-i acoperă trunchiul, lăsându-i picioarele descoperite. Nu reușesc să văd dacă mai poartă ceva dedesubt. Se vâră sub cuvertură.

Îi mângâi părul. Trebuie să fac uz de tot tactul și de toată delicatețea din lume, să spun tot și să nu spun nimic.

— Singurul lucru de care am nevoie acum este de o îmbrățișare. Un gest la fel de vechi ca omenirea și care înseamnă mult mai mult decât întâlnirea a două corpuri. O îmbrățișare înseamnă: nu mă amenințI, nu mi-e frică să stau atât de aproape, pot să mă relaxez, să mă simt acasă, sunt ocrotit și cineva mă înțelege. Tradiția spune că, de câte ori îmbrățișăm pe cineva de bunăvoie, câștigăm o zi de viață. Te implor, fă asta acum, o rog.

Îmi pun capul pe pieptul ei, iar ea mă cuibărește în brațele sale. Aud din nou inima bătându-i repede, îmi dau seama că nu poartă sutien.

— Mi-ar plăcea mult să spun ce voi încerca să fac, dar nu pot. Niciodată nu am ajuns la capăt, până în punctul în care lucrurile sunt rezolvate și explicate. Mereu mă opresc la același moment, când plecăm.

— Când plecăm de unde? întreabă Hilal.

— Când pleacă toți din piață, nu-mi cere să explic mai bine. Sunt opt femei și una dintre ele îmi spune ceva ce nu reușesc să aud. În ultimii douăzeci de ani am fost deja cu patru dintre ele, nici una nu m-a putut duce până la deznodământ. Tu ești a cincea pe care o întâlnesc. Cum călătoria asta nu a fost întâmplătoare, cum Dumnezeu nu se joacă de-a zarurile cu Universul, înțeleg de ce povestirea despre focul sacru te-a făcut să vii la mine. Am înțeles abia când ne-am cufundat împreună în Aleph.

— Am nevoie de o țigară. Fii mai clar. Am crezut că voiai să fii cu mine.

Ne ridicăm în pat și ne aprindem câte o țigară.

— Aș dori grozav să fiu mai clar, să spun tot, dacă aș putea înțelege ce se întâmplă după scrisoare, primul lucru care a apărut. După aceea, aud vocea superiorului meu spunând că cele opt femei ne așteaptă. Și știu că, în final, una dintre voi îmi spune ceva, ce poate fi o binecuvântare sau un blestem.

— Vorbești de vieți trecute? De o scrisoare?

Asta voiam eu să înțeleagă. Dar să nu-mi ceară să-i explic acum despre ce viață vorbesc.

— Totul este aici în prezent. Sau ne osândim, sau ne izbăvim. Sau ne osândim și ne izbăvim în fiecare minut, schimbând mereu locul, sărind dintr-un vagon în altul, dintr-o lume paralelă în alta. Tu trebuie să crezi.

— Cred. Cred că știu despre ce vorbești.

Dar un tren trece în sens invers. Vedem ferestrele luminate în succesiune rapidă, zgomotul, dislocarea aerului. Vagonul se clatină mai mult decât de obicei.

— Așa că eu trebuie să merg acum în partea cealaltă, care se află în același „tren" numit timp și spațiu. Nu e greu: ajunge să-ți imaginezi un inel de aur urcând

și coborând pe corpul tău, încet la început și pe urmă câștigând viteză. Când eram în aceeași poziție la Novosibirsk, procesul a funcționat cu o claritate incredibilă. De asta aș vrea să repet ce am făcut acolo: tu mă îmbrățișai, eu te îmbrățișam, iar inelul m-a lansat în trecut fără mare efort.

— Ajunge doar asta? Să ne închipuim un inel?

Ochii mei sunt ațintiți asupra calculatorului de pe măsuța din cabină. Mă ridic și-l aduc în pat.

— Credem că aici sunt fotografii, cuvinte, imagini, o fereastră spre lume. Dar în realitate ceea ce există în spatele a tot ce vedem pe calculator e o succesiune de 0 și 1. Ceea ce programatorii numesc limbaj binar.

Suntem obligați și să creăm o realitate vizibilă în jurul nostru, sau rasa umană nu va fi supraviețuit niciodată prădătorilor. Inventăm ceva numit „memorie", așa cum există într-un calculator. Memoria ne apără de pericol, ne permite să trăim în societate, să găsim hrană, să creștem, să transmitem generației viitoare tot ce am învățat. Dar nu este materia principală a vieții.

Pun calculatorul la loc pe masă și mă întorc în pat.

— Inelul ăsta de foc este doar un artificiu ca să ne eliberăm de memorie. Am citit ceva pe această temă, dar nu-mi amintesc cine a scris. Facem asta inconștient în fiecare noapte când visăm: mergem în trecutul nostru recent sau îndepărtat. Ne trezim cu gândul că trăim adevărate absurdități în timpul visului, dar nu e așa. Am fost în altă dimensiune, unde lucrurile nu se petrec exact ca aici. Credem că nimic din asta nu are sens pentru că la trezire suntem înconjurați de o lume organizată de „memorie", capacitatea noastră de a înțelege prezentul. Ce am văzut este repede uitat.

— Să fie chiar atât de simplu să revenim la o viață trecută sau să intrăm în altă dimensiune?

— E simplu și când visăm, și când provocăm asta, dar în al doilea caz e și foarte periculos. După ce inelul îți posedă trupul, sufletul se desprinde și intră pe tărâmul nimănui. Dacă nu știi unde te duci, vei cădea într-un somn profund și poți să fii transportat în zone unde nu vei fi binevenită, nu vei afla nimic sau vei aduce probleme din trecut în momentul prezent.

Am terminat țigările. Pun scrumiera pe scaunul care-mi servește drept noptieră și o rog să mă ia din nou în brațe. Inima ei este mai zbuciumată ca nicicând.

— Eu sunt una dintre acele opt femei?

— Da. Toate persoanele cu care am avut probleme în „trecut" reapar în viețile noastre, în ceea ce misticii numesc Roata Timpului. La fiecare reincarnare suntem mai conștienți, iar conflictele astea se rezolvă. Când toate conflictele tuturor persoanelor vor înceta să existe, rasa umană va intra într-un stadiu nou.

— De ce creăm conflicte în trecut? Doar ca să le soluționăm mai târziu?

— Nu, pentru ca omenirea să poată evolua spre un punct despre care nu știm exact ce este. Imaginează-ți epoca în care făceam toți parte dintr-o supă organică ce acoperea planeta. Timp de milioane de ani celulele s-au reprodus în același mod până ce una dintre ele a suferit o mutație. În acel moment, miliarde de alte celule au spus: „E greșită, nu se potrivește cu nici una dintre noi".

Și totuși această mutație a făcut ca celulele care erau alături să sufere și ele o mutație. Și, din greșeală în greșeală, magma inițială s-a transformat în amibe, pești, animale și oameni. Conflictul a fost baza evoluției.

Ea își aprinde altă țigară.

— Și de ce trebuie să le soluționăm acum?

— Pentru că Universul, inima lui Dumnezeu, se contractă și se dilată. Alchimiștii au drept motto principal „*Solve et coagula*". Dizolvă și concentrează. Nu mă întreba de rațiunea acestui lucru: nu știu.

Azi după-masă tu și cu editoarea v-ați înfruntat. Datorită acestei înfruntări, fiecare din voi a putut aprinde o lumină pe care cealaltă nu o vedea. Voi v-ați dizolvat și v-ați concentrat din nou, iar noi toți care eram în jur am câștigat din asta. S-ar fi putut întâmpla și ca rezultatul final să fie contrariul: o confruntare fără rezultate pozitive. În acest caz, problema nu ar fi fost atât de relevantă sau ar fi trebuit să fie rezolvată mai târziu. Nu ar rămâne fără soluție, pentru că energia urii dintre două persoane ar molipsi întregul vagon. Acest vagon e o metaforă a vieții.

Hilal nu e foarte interesată de teorii.

— Începe. Merg cu tine.

— Nu, nu mergi cu mine. Chiar dacă sunt în brațele tale, nu știi încotro mă duc. Nu face asta. Promite-mi că nu vei face asta, că nu-ți vei închipui inelul. Chiar dacă nu găsesc acum soluția, voi spune unde am găsit-o înainte. Nu știu dacă a fost singura dată când s-a întâmplat asta în toate viețile mele, dar e singura de care sunt sigur.

Ea nu răspunde.

— Promite-mi, te rog. Azi am încercat să te duc în Aleph, dar erau oameni acolo. Asta înseamnă că trebuie să merg acolo înaintea ta.

Ea își desface brațele și dă se se scoale. O reține în pat.

— Să mergem acum în Aleph, spune. Nu trebuie să fie nimeni acolo la ora asta.

— Te rog, ai încredere în mine. Îmbrățișează-mă iar, caută să nu te miști prea mult chiar dacă îți va fi greu

să adormi. Lasă-mă să văd mai întâi dacă găsesc răspunsul. Aprinde focul sacru pe munte, pentru că mă duc într-un loc rece ca moartea.

— Eu sunt una dintre femeile acelea, spune Hilal.

Da, repet că da. Îi aud inima.

— Voi aprinde focul sacru și voi rămâne acolo ca să-ți fiu sprijin. Mergi în pace.

Îmi imaginez inelul. Iertarea îmi dă mai multă libertate, curând el va circula singur în jurul corpului meu, împingându-mă spre un loc pe care îl cunosc și unde nu vreau să mă duc, dar unde trebuie să mă întorc.

Ridic ochii de pe scrisoare și observ perechea bine îmbrăcată din fața mea. Bărbatul în cămașă albă, imaculată de in sub o haină de catifea cu mânecile brodate cu fir. Femeia tot cu bluză albă, cu mâneci lungi și un guler înalt, brodat cu fir încadrându-i chipul îngrijorat. Pe deasupra, ea mai poartă și un pieptar de stofă cu perle și o mantilă de piele aruncată pe umeri. Stau de vorbă cu superiorul meu.

— Suntem prieteni de mulți ani, spune ea, cu un zâmbet forțat pe față, ca și cum ar vrea să ne convingă că totul a rămas la fel, la mijloc nu e decât o neînțelegere. Dumneavoastră ați botezat-o, călăuzind-o pe drumul spre Domnul.

Și apoi, întorcându-se spre mine:

— Dumneata o cunoști mai bine ca oricine. V-ați jucat împreună, ați crescut împreună și v-ați îndepărtat doar când ai ales sacerdoțiul.

Inchizitorul e impasibil.

Ei mă roagă din priviri să-i ajut. De multe ori am dormit în casa lor și am mâncat la masa lor. După ce mi-au murit părinții de ciumă, ei au avut grijă de mine. Dau din cap. Deși cu cinci ani mai în vârstă decât ea, da, eu sunt cel care o cunoaște mai bine ca oricine: ne-am jucat împreună, am crescut împreună și, înainte ca eu

să intru în ordinul dominicanilor, ea era cea cu care mi-ar fi plăcut să-mi petrec restul zilelor.

— Nu vorbim acum de prietenele ei, este rândul tatălui să se adreseze inchizitorului, tot cu un zâmbet care mimează încrederea. Nu știu ce fac sau ce au făcut. Cred că Biserica are datoria să stârpească erezia, așa cum a stârpit amenințarea maurilor. Trebuie învinovățite, pentru că Biserica nu este niciodată nedreaptă. Dar știți prea bine că fiica noastră e nevinovată.

În ajun, cum se întâmpla în fiecare an, superiorii Ordinului vizitaseră orașul. Tradiția cerea ca toți să se adune în piața principală. Nu erau obligați să facă asta, dar cine nu venea ajungea imediat ținta bănuielilor. Familii de toate rangurile se înghesuiau în fața bisericii, iar unul dintre superiori a citit un document care explica motivul vizitei: să descopere ereticii și să-i aducă în fața justiției pământești și divine. Apoi, a venit momentul milostivirii: cei care făceau un pas înainte și mărturiseau spontan că nu respectaseră dogmele divine aveau să fie supuși unei pedepse blânde. Cu toată teroarea ce se citea în ochii tuturor, nu s-a mișcat nimeni.

Venea apoi rândul vecinilor să denunțe orice activitate suspectă. Un țăran, cunoscut că-și bătea fiicele și se purta rău cu servitorii, dar care apărea în fiecare duminică la liturghie ca și cum ar fi fost cu adevărat unul dintre mielușeii lui Dumnezeu, s-a dus la Sfântul Oficiu și a început să înșire numele tinerelor.

*
* *

Inchizitorul se întoarce spre mine, face un semn din cap, iar eu îi întind scrisoarea. El o pune lângă un teanc de cărți.

Cei doi soți așteaptă. Deși e frig, fruntea bărbatului e acoperită de sudoare.

— Nimeni din familia noastră nu a făcut nimic pentru că avem frică de Dumnezeu. N-am venit aici ca să le salvăm pe toate, o vreau înapoi doar pe fiica mea. Și făgăduiesc pe tot ce am mai sfânt că, de îndată ce va împlini șaisprezece ani, va fi încredințată unei mânăstiri. Trupul și sufletul ei nu vor avea altă misiune pe lume decât devoțiunea pământească pentru Stăpânul Ceresc.

— Omul acela le-a acuzat în fața tuturor, spune până la urmă inchizitorul. Dacă ar fi fost o minciună, nu ar fi riscat să-și păteze onoarea în fața tuturor. De obicei primim denunțuri anonime, nu întâlnim persoane atât de curajoase.

Mulțumit că inchizitorul a rupt tăcerea, bărbatul puternic și bine îmbrăcat crede acum că există o posibilitate de dialog.

— Ne-a fost un dușman, domnia voastră știți asta. L-am dat afară pentru că se uita cu jind la fiica mea. E numai o răzbunare, n-are nici o legătură cu credința noastră.

Așa este, mi-ar fi plăcut să spun în clipa aceea. Nu numai la ele, ci și la toate celelalte șapte acuzate. Se zvonește că țăranul acela și-a necinstit deja două dintre fiice sale – e un pervers din fire, care nu-și găsește plăcerea decât la fetele tinere.

Inchizitorul trage o carte dintr-un teanc de pe masă.

— Vreau să cred că este așa. Și sunt dispus să dovedesc asta, dar mai întâi trebuie să respect procedurile. Dacă e nevinovată, nu are de ce să se teamă. Nimic, absolut nimic nu va fi făcut în afara celor ce stau scrise aici. După ce s-au comis multe excese la început, acum

suntem mai organizați și mai grijulii: astăzi nimeni nu mai moare de mâna noastră.

Întinde cartea: *Directorium Inquisitorum*. Ia volumul, dar nu-l deschide. Îți ține mâinile încordate, agățate de copertă, ca și cum ar putea ascunde de toți cei prezenți că tremură.

— Codul nostru de conduită, continuă apoi. Rădăcinile credinței creștine. Perversitatea ereticilor. Și cum trebuie să facem deosebirea între una și alta.

Femeia își duce mâna la gură și-și mușcă degetele, reținându-și teama și plânsul. A înțeles deja că nu vor obține nimic.

— Nu eu mă voi duce să spun tribunalului că am văzut-o, când era copil, vorbind cu ceea ce numea „prietenii ei invizibili". E un lucru cunoscut în oraș că ea și prietenele ei se adună în pădurea învecinată și-și pun degetele pe un pahar, căutând să-l miște cu forța gândului. Patru dintre ele au mărturisit deja că încercau să intre în contact cu spiritele morților, ca să le dezvăluie viitorul. Și că sunt înzestrate cu puteri diavolești, cum ar fi capacitatea de a sta de vorbă cu ceea ce ele numesc „forțele naturii". Dumnezeu este singura forță și unica putere.

— Dar toți copiii fac asta!

El se scoală, vine la masa mea, ia altă carte și începe să o răsfoiască. Cu toată prietenia care-l leagă de familia aceea – singurul motiv pentru care a acceptat întâlnirea cu ei –, este nerăbdător să înceapă și să-și termine treaba înainte de duminică. Eu caut să-i încurajez pe părinți din priviri, pentru că mă aflu în fața unui superior și nu trebuie să-mi manifest părerea.

Dar ei îmi ignoră prezența: sunt atenți la fiecare mișcare a inchizitorului.

— Vă implor, repetă mama, acum fără să mai încerce să-și ascundă disperarea. Cruțați-ne fiica. Dacă

prietenele ei au mărturisit e pentru că au fost supuse unor…

Bărbatul apucă acum mâna femeii, întrerupând-o. Dar inchizitorul completează:

— …unor torturi. Și domnia voastră, pe care vă cunosc de atâta timp, cu care am discutat deja toate aspectele teologiei, nu știți că, dacă Dumnezeu ar fi de partea lor, nu ar îngădui să sufere sau să mărturisească ceva ce nu există? Găsiți că puțină durere ar fi de-ajuns ca să smulgă cele mai rele ticăloșii din sufletele lor? Tortura a fost aprobată acum trei sute de ani de Sfântul Părinte Inocențiu IV în bula sa *Ad Extirpanda*. Nu facem asta din plăcere; ce practicăm noi este o probă a credinței. Cine nu are nimic de mărturisit va fi îmbărbătat și ocrotit de Sfântul Duh.

Hainele arătoase ale celor doi contrastează cu sala despuiată de orice podoabă în afară de o vatră aprinsă ca să încălzească puțin atmosfera. O rază de soare intră printr-o fantă din peretele de piatră și se reflectă în bijuteriile pe care le poartă femeia pe degete și la gât.

— Nu e prima dată că Sfântul Oficiu a trecut prin oraș, continuă inchizitorul. La celelalte vizite, nici unul dintre voi nu s-a plâns sau a găsit nedrept ce se întâmpla. Ba dimpotrivă, la una dintre cinele noastre, ați aprobat această practică care durează deja de trei secole, spunând că este singurul mijloc de a se evita răspândirea forțelor răului. De fiecare dată când am curățat orașul de ereticii săi, voi ați aplaudat. Înțelegeați că nu suntem călăi, suntem doar în căutarea adevărului, care nu întotdeauna este așa de limpede cum ar trebui să fie.

— Dar…

— Dar era vorba de alții. De cei despre care voi socoteați că merită tortura și rugul. Odată – și atunci

arată spre bărbat – ai denunțat o familie. Ai spus că mama făcea vrăji ca să-ți moară vitele. Am reușit să dovedim adevărul, au fost condamnați și…

Așteaptă puțin înainte de a-și completa fraza, parcă savurându-și spusele.

— …eu te-am ajutat să cumperi aproape pe nimic pământul acelei familii, care ți-erau vecini. Pioșenia ți-a fost răsplătită.

Se întoarce spre mine:

— *Malleus Maleficarum.*

Mă duc la raftul cu cărți care se află în spatele mesei lui. E un om bun, care crede ce face. Nu exercită aici o răzbunare personală, dar procedează în numele credinței sale. Deși nu-și dezvăluie niciodată simțămintele, de multe ori l-am văzut cu privirea îndepărtată, pierdută în infinit, parcă întrebându-l pe Dumnezeu de ce i-a pus o povară atât de grea pe umeri.

Îi întind volumul gros, legat în piele, cu titlul gravat pe copertă.

— Scrie totul aici. *Malleus Maleficarum*. O lungă și amănunțită cercetare despre conspirația universală pentru a reînvia păgânismul, despre credințele în natură ca singura izbăvitoare, superstițiile care afirmă că există vieți trecute, multcondamnata astrologie și încă și mai condamnata știință care se opune misterelor credinței. Diavolul știe că nu poate lucra singur, are nevoie de vrăjitoriile sale și de oamenii lui de știință ca să seducă și să corupă lumea.

În timp ce bărbații mor în războaie ca să apere Credința și Împărăția Cerurilor, femeile încep să creadă că s-au născut ca să guverneze, iar lașii care se închipuie savanți se duc să caute în instrumente și teorii ceea ce ar putea găsi foarte bine în Biblie. Nouă ne revine rolul să împiedicăm acest lucru. Nu eu am adus fetele

astea aici. Misiunea mea este doar să descopăr dacă sunt nevinovate sau dacă e nevoie să fie mântuite.

Se ridică și-mi cere să-l însoțesc.

— Trebuie să plec. Dacă fiica voastră e nevinovată, se va întoarce acasă înainte de zorii unei noi zile.

Femeia se aruncă la pământ și îngenunchează la picioarele lui.

— Vă implor! Ați ținut-o în brațe când era copil!

Bărbatul încearcă ultimul argument:

— Voi dona toate pământurile mele și toată averea mea Bisericii, aici și acum. Dați-mi pana domniei voastre, o hârtie, și iscălesc. Vreau să ies de aici de mână cu fiica mea.

O dă la o parte pe femeie, care continuă să fie pe jos, cu fața în mâini, plângând cu sughițuri.

— Ordinul dominicanilor a fost ales tocmai ca să se evite ce se întâmplă. Vechii inchizitori puteau ușor să fie corupți cu bani. Dar noi întotdeauna am fost cerșetori și vom continua să fim cerșetori. Banii nu ne seduc; dimpotrivă, făcând această ofertă, îngreunați situația.

Bărbatul mă apucă de umeri.

— Erai ca fiul nostru! După ce ți-au murit părinții, te-am primit la noi în casă, ca să te scăpăm de unchiul dumitale!

— Nu vă faceți griji, îi șoptesc la ureche, temându-mă ca inchizitorul să nu mă audă. Nu vă faceți griji.

Chiar dacă mă primise numai ca să muncesc ca un sclav pe proprietățile lui. Chiar dacă și el mă bătea și mă insulta când făceam ceva greșit.

Mă desprind și merg spre ușă. Inchizitorul se întoarce pentru ultima oară spre cei doi soți:

— Într-o zi îmi veți mulțumi că v-am salvat fiica de osânda veșnică.

— Scoateți-i hainele. Să rămână goală.

Inchizitorul stă așezat în fața unei mese înconjurate de scaune neocupate.

Doi paznici înaintează, dar tânăra face un semn.

— N-am nevoie de ei, pot să fac asta singură. Doar să nu mă loviți, vă rog.

Încet, își scoate fusta de catifea cu fir de aur, la fel de elegantă ca cea pe care o purta mama ei. Cei douăzeci de bărbați din sală se prefac a nu fi atenți, dar știu ce le trece prin cap. Lascivitate, luxură, lăcomie, perversiune.

— Bluza.

Își scoate bluza care ieri trebuie să fi fost albă, dar astăzi e murdară și mototolită. Gesturile ei par studiate, prea lente, dar știu ce gândește: „El o să mă salveze. El o să întrerupă asta acum". Eu nu spun nimic, doar îl întreb pe Dumnezeu în tăcere dacă totul e cum trebuie – încep să rostesc fierbinte un Tatăl Nostru, cerând să-l lumineze atât pe superior, cât și pe ea. Știu ce se petrece acum în capul lui: denunțul nu a fost provocat numai de gelozie sau răzbunare, ci și de neasemuita frumusețe a fetei. Ea este însăși imaginea lui Lucifer, cel mai frumos și mai ticălos înger din Cer.

Toți cei de-acolo îl cunosc pe tatăl ei, știu că este puternic și poate face rău oricui s-ar atinge de fiica lui.

Ea mă privește, nu-mi întorc fața. Ceilalți sunt risipiți prin imensa sală subterană, ascunși în umbră, de teamă ca ea să nu iasă de acolo în viață și să-i denunțe. Lașii! Au fost convocați să servească o cauză nobilă, ajută la purificarea lumii. De ce se ascund de o fetișcană lipsită de apărare?

— Scoate-ți și restul.

Ea continuă să mă privească. Ridică mâinile, desface șiretul combinezonului albastru care-i acoperă trupul și-l lasă să cadă încet pe jos. Mă imploră cu privirea să fac ceva ca să evit asta, îi răspund cu o mișcare din cap că totul va fi bine, să nu-și facă griji.

— Caută semnul Satanei, îmi poruncește inchizitorul.

Mă apropii cu o lumânare. Sfârcurile sânilor ei mici sunt tari, nu știu dacă de frig sau de un extaz involuntar, fiindcă se află goală în fața tuturor. Pielea i se înfioară. Prin ferestrele înalte cu geamuri groase nu poate să treacă multă lumină, dar puțina care intră se reflectă pe trupul ei de un alb imaculat. Nu trebuie să caut mult: lângă sexul ei – pe care, în cele mai grele ispite, mi-am imaginat că-l sărut de multe ori – văd semnul Satanei ascuns sub firele de păr, în stânga. Asta mă sperie; poate că inchizitorul avea dreptate: acolo se află dovada inconfundabilă că a avut deja relații cu diavolul. Mi se face greață, simt tristețe și mânie totodată.

Trebuie să fiu sigur. Îngenunchez lângă goliciunea ei și verific încă o dată semnul. Semnul negru în formă de semilună.

— E acolo de când m-am născut.

La fel ca părinții ei afară, crede că poate înjgheba un dialog, să-i convingă pe toți cei prezenți că e nevinovată. Spun rugăciuni de când am intrat în sala aceea, cerându-i cu disperare lui Dumnezeu să-mi dea putere.

Puțină durere și totul va fi gata în nici o jumătate de ceas. Chiar dacă semnul acela este o dovadă inconfundabilă a crimelor ei, am iubit-o înainte de a-mi fi încredințat trupul și sufletului slujirii lui Dumnezeu – fiindcă știam că părinții ei n-ar îngădui niciodată ca o nobilă să se mărite cu un țăran.

Iar dragostea aceasta e mai puternică decât stăpânirea mea. Nu vreau să o văd suferind.

— Nu l-am invocat niciodată pe diavol. Tu mă cunoști și știi și cine sunt prietenele mele. Spune-i și lui, îl indică pe superior, că sunt nevinovată.

Inchizitorul vorbește cu o duioșie surprinzătoare, care nu poate fi inspirată decât de milostivirea divină.

— Și eu îți cunosc familia. Dar Biserica știe că diavolul nu-și alege supușii după rang și avere, ci după capacitatea de a seduce prin cuvinte sau printr-o frumusețe înșelătoare. Răul iese din gura omului, a spus Isus. Dacă răul este aici înăuntru, el va fi exorcizat prin țipete și se va transforma în mărturisirea pe care o așteptăm cu toții. Dacă răul nu este acolo, vei rezista la durere.

— Mi-e frig, oare…

— Nu vorbi fără să ți se adreseze cuvântul, îi spun cu blândețe, dar ferm. Dă doar din cap în semn că da sau nu. Celelalte patru prietene ți-au povestit deja ce se întâmplă, nu-i așa?

Dă din cap.

— Ocupați-vă locurile, domnilor.

Acum lașii vor trebui să-și arate chipurile. Judecători, conțopiști și nobili se așază la masa cea mare pe care inchizitorul o ocupase singur până atunci. Doar eu, paznicii și fata rămânem în picioare.

Ah, dacă n-ar fi toată lumea aici! Dacă am fi doar noi trei, știu că el s-ar lăsa înduplecat. Dacă denunțul nu ar fi fost făcut în public, lucru acum foarte rar,

deoarece majoritatea oamenilor se tem de judecata vecinilor și preferă anonimatul, poate că nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat. Dar destinul a vrut ca lucrurile să ia o altă întorsătură, iar Biserica are nevoie de adunarea asta, procesul trebuie să-și urmeze cursul. După ce am fost acuzați de excese în trecut, s-a decretat că totul trebuie să fie înregistrat în documente civile, autentice. Astfel, în viitor toți vor ști că puterea ecleziastică a acționat cu demnitate și în legitima apărare a credinței. Condamnările sunt pronunțate de stat: inchizitorilor le rămâne doar să-l indice pe vinovat.

— Nu te speria. Tocmai am vorbit cu părinții tăi și am făgăduit că voi face tot ce-mi stă în puteri ca să dovedesc că n-ai participat niciodată la ritualurile care îți sunt atribuite. Că nu i-ai invocat pe morți, că nu ai căutat să descoperi ce se află în viitor, că nu adori natura, că discipolii Satanei nu ți-au atins niciodată trupul, cu tot semnul care se află ÎN MOD CLAR acolo.

— Domnia voastră știți că…

Toți cei prezenți, cu fețele acum îndreptate spre inculpată, se întorc către inchizitor cu un aer indignat, sperând într-o reacție îndreptățit de violentă. Dar el își duce doar mâinile la buze cerând din nou să fie respectat tribunalul.

Rugăciunile mele sunt auzite. Îl rog pe Tatăl ceresc să-i dea răbdare și îngăduință superiorului meu, ca să nu o trimită la roată. Nimeni nu rezistă la roată, astfel că doar cei despre care există certitudinea vinovăției sunt puși acolo. Până acum nici una dintre cele patru fete care au fost deferite tribunalului nu a meritat pedeapsa extremă: să fie legată de partea externă a cercului, sub care sunt așezate cuie ascuțite și jăratic. Când roata este învârtită de către unul dintre noi, corpul e ars încet, în timp ce cuiele sfâșie carnea.

— Aduceți patul.

Rugăciunile mele au fost auzite. Unul dintre paznici strigă un ordin.

Ea încearcă să fugă, chiar dacă știe că nu e cu putință. Aleargă dintr-o parte într-alta, se aruncă în pereții de piatră, merge la ușă, dar e împinsă înapoi. În ciuda frigului și a umezelii, corpul ei e acoperit de sudoare, care strălucește în puțina lumină ce pătrunde în sală. Nu țipă cum au făcut celelalte, încearcă doar să scape. În cele din urmă paznicii reușesc să o înșface: în învălmășeală îi ating dinadins sânii mici, sexul ascuns de un smoc des de păr.

Sosesc alți doi bărbați cărând un pat de lemn, confecționat special în Olanda pentru Sfântul Oficiu. Astăzi folosirea lui este recomandată în mai multe țări. Îl pun foarte aproape de masă, o leagă pe fata care se zbate în tăcere, îi desfac picioarele, îi prind gleznele în două inele la una din extremități. Pe urmă, îi trag brațele înapoi și i le leagă cu frânghii prinse de o pârghie.

— Eu am să mânuiesc pârghia, spun.

Inchizitorul mă privește. În mod normal, asta ar trebui să fie executat de unul dintre soldații prezenți. Dar știu că sălbaticii pot să-i frângă mușchii, iar de celelalte patru dăți mi-a îngăduit să fac eu asta.

— Bine.

Mă îndrept spre capul patului și-mi așez mâinile pe bucata de lemn deja uzată de atâta folosință. Bărbații se apleacă un pic. Fata goală, cu picioarele desfăcute, legată de un pat e o viziune care poate să fie infernală și paradiziacă în același timp. Diavolul mă ispitește, mă provoacă. La noapte mă voi flagela până când îl voi fi izgonit din trupul meu, astfel ca odată cu el să iasă și amintirea că în acel moment am dorit să fiu

acolo, îmbrățișând-o, ocrotind-o de ochii și zâmbetele acelea deșucheate.

— Ieși, în numele lui Isus!

I-am strigat diavolului, dar fără să vreau am împins pârghia și trupul ei s-a întins. Ea a gemut doar când coloana i s-a curbat ca un arc. Slăbesc presiunea, și trupul ei revine la normal.

Continui să mă rog fără încetare, implorând milostivirea lui Dumnezeu. Când trece de limita durerii, spiritul se întărește. Dorințele vieții zilnice își pierd noima, iar omul se purifică. Suferința vine de la dorință, nu de la durere.

Vocea mea e calmă și reconfortantă.

— Prietenele tale ți-au povestit ce e asta, nu-i așa? Pe măsură ce voi împinge această pârghie, brațele îți vor fi trase înapoi, umerii vor ieși din încheieturi, șira spinării se va sfărâma, pielea se va rupe. Nu mă obliga să merg până la capăt. Mărturisește numai, cum au făcut prietenele tale. Superiorul meu îți va acorda iertarea păcatelor, te vei putea întoarce acasă cu o penitență, totul va reveni la normal. Sfântul Oficiu nu mai vine atât de curând în oraș.

Mă uit într-o parte, asigurându-mă că spusele mele sunt notate exact de conțopist. Ca totul să rămână înregistrat pentru viitor.

— Mărturisesc, spune ea. Spune-mi care sunt păcatele mele, și mărturisesc.

Ating pârghia cu multă grijă, dar suficient ca să o fac să scoată un țipăt de durere. Te rog, nu mă lăsa să merg mai departe. Te rog, ajută-mă și mărturisește imediat.

— Nu eu sunt cel care voi spune păcatele tale. Deși le cunosc, trebuie ca tu însăți să le spui, pentru că tribunalul este de față.

Ea începe să spună tot ce așteptam, fără să fie nevoie de tortură. Dar își scrie și condamnarea la moarte, iar eu trebuie să evit asta. Împing pârghia încă puțin căutând să o fac să tacă, dar, cu toată durerea, ea continuă. Vorbește de premoniții, de lucruri despre care presimte că se vor întâmpla, de cum natura le-a dezvăluit ei și prietenelor ei multe taine ale medicinei. Încep să apăs pe pârghie, disperat, dar ea nu contenește, alternându-și cuvintele cu țipete de durere.

— O clipă, spune inchizitorul. Să auzim ce are de zis, slăbește presiunea.

Și, întorcându-se spre ceilalți:

— Toți cei de față suntem martori. Biserica cere moartea pe rug și pentru această biată victimă a diavolului.

Nu! Aș vrea s-o rog să tacă, dar toți cei de aici sunt cu ochii pe mine.

— Tribunalul este de acord, spune unul dintre judecătorii prezenți.

Ea a auzit asta. E pierdută pentru totdeauna. Pentru prima dată de când a intrat în sala aceea, privirea i se schimbă, căpătând o asprime care nu ar putea veni decât de la Cel Rău.

— Mărturisesc că am păcătuit toate păcatele lumii. Că am avut vise în care bărbații veneau la patul meu și-mi sărutau sexul. Unul dintre acești bărbați ești tu, și mărturisesc că te-am ispitit în vise. Mărturisesc că m-am adunat cu prietenele mele ca să invoc spiritele morților, pentru că voiam să știu dacă într-o zi am să mă mărit cu bărbatul pe care întotdeauna l-am visat lângă mine.

Întoarce ochii către mine.

— Bărbatul acela ești tu. Așteptam să mai cresc puțin și pe urmă să încerc să te abat de la viața monahală. Mărturisesc că am scris scrisori și jurnale pe care le-am

ars, pentru că vorbeau despre singura persoană, în afară de părinții mei, care a avut milă de mine și pe care o iubeam pentru asta. Acea persoană ești tu…

Trag frânghia cu mai multă putere, ea scoate un țipăt și leșină. Trupul alb îi e acoperit de sudoare. Paznicii dădeau să-i arunce apă rece în obraz ca să-și revină în simțiri și să putem continua să-i smulgem mărturisirea, dar inchizitorul îi întrerupe.

— Nu e nevoie. Cred că tribunalul a auzit ce trebuia să audă. Puteți s-o îmbrăcați doar cu rufăria de corp și s-o duceți înapoi în celulă.

Ei iau corpul neînsuflețit, îi pun cămașa albă aruncată pe jos și o duc pe fată departe de ochii noștri. Inchizitorul se întoarce spre bărbații cu inima de piatră care sunt acolo.

— Acum, domnilor, aștept în scris confirmarea verdictului. Asta dacă nu cumva cineva de aici vrea să spună ceva în apărarea acuzatei. Dacă va fi așa, vom reconsidera acuzația.

Nu doar el, ci toți se întorc spre mine. Unii cerând să nu spun nimic, alții să o salvez, pentru că, așa cum a spus, o cunosc.

De ce trebuia să rostească ea cuvintele acelea? De ce să reamintească lucruri care au fost atât de greu de dat uitării când m-am hotărât să-L slujesc pe Dumnezeu și să las lumea în urmă? De ce să nu-mi îngăduie să o apăr când îi puteam salva viața? Dacă aș spune ceva în favoarea ei acum, a doua zi tot orașul ar comenta că am salvat-o pentru că a spus că m-a iubit dintotdeauna. Reputația și cariera mea vor fi distruse pe vecie.

— Sunt dispus să demonstrez blândețea Sfintei Biserici, dacă o singură voce se va ridica aici în apărarea ei.

Nu sunt singurul care îi cunoaște familia. Unii îi datorează favoruri, alții bani, alții sunt împinși de invidie. Nimeni nu va deschide gura. Doar cine nu datorează nimic.

— Consider procesul încheiat?

Inchizitorul, deși mai învățat și mai cucernic decât mine, pare să-mi ceară ajutorul. Dar ea le-a spus tuturor că mă iubește.

„Ci zi o vorbă și robul meu va fi tămăduit", îi spune sutașul lui Isus. Ajunge o singură vorbă și roaba mea va fi salvată.

Buzele mele nu se mișcă.

Inchizitorul nu o arată, dar știu ce simte față de mine: dispreț. Se întoarce spre ceilalți.

— Biserica, aici reprezentată de smeritul ei apărător, așteaptă confirmarea pedepsei cu moartea.

Oamenii se adună într-un colț, eu îl aud pe diavol strigând tot mai tare în urechile mele, căutând să mă umilească, cum mai făcuse și înainte de ziua aceea. La nici una dintre cele patru fete nu am lăsat urme de neșters. Am văzut până acum câțiva frați care împing pârghia până la capăt, iar condamnații mor cu toate organele distruse, sângele țâșnindu-le pe gură, trupurile lungindu-se cu peste 30 de centimetri.

Oamenii revin cu hârtia iscălită de toți. Verdictul e același ca la celelalte patru care au fost interogate: ardere pe rug.

Inchizitorul le mulțumește tuturor și iese fără să-mi adreseze nici un cuvânt. Oamenii care aplică legea și justiția se îndepărtează și ei, vorbind deja despre cine știe ce zădărnicie care se petrece în împrejurimi, alții cu capul plecat. Mă duc la cămin, iau niște jăratic și îl pun sub haina monahală. Simt mirosul de carne arsă,

mâinile îmi ard, trupul mi se înfioară de durere, dar nu mișc un mușchi.

— Doamne, spun în fine când durerea se mai potolește. Fie ca aceste semne de arsură să rămână pentru totdeauna pe trupul meu și fie ca eu să nu uit niciodată cine am fost în ziua de azi.

Neutralizând forța fără mișcare

O femeie cu câteva – mai bine spus, multe – kilograme în plus, machiată strident și îmbrăcată în costum național, cântă din folclorul zonei. Sper că toți se distrează, petrecerea e grozavă, fiecare kilometru parcurs pe calea ferată mă face mai euforic.

A existat un moment în timpul după-amiezii când cel care eram înainte de călătorie a făcut o criză de depresie, dar imediat mi-am revenit – dacă Hilal mă iertase, nu trebuia cu nici un chip să mă învinovățesc singur. Să revii în trecut și să redeschizi cicatricile de atunci nu e ușor, dar nici foarte important. Singura mea justificare este să știu că această cunoaștere mă va ajuta să înțeleg mai bine prezentul.

De la sfârșitul ședinței de autografe, tot caut cuvintele potrivite ca să o conduc pe Hilal spre adevăr. Din păcate, cuvintele ne dau senzația că ne putem face înțeleși și că putem înțelege ce spun ceilalți. Dar, când ne întoarcem și stăm față în față cu destinul nostru, descoperim că ele nu sunt suficiente. Cunosc atâtea persoane care sunt maeștri ai vorbelor, dar incapabile să trăiască ceea ce predică! În plus, una e să descrii o situație, alta s-o trăiești. Din acest motiv am înțeles de mult că un războinic în căutarea visului său se inspiră din ceea ce face, nu din ceea ce își imaginează că face. Nu are

rost să-i spun lui Hilal ce am trăit împreună; cuvintele care să descrie acest soi de lucruri au murit încă dinainte de a ne ieși pe gură.

Nu îi va sluji la nimic să retrăiască experiența temniței, a torturii și a arderii pe rug – dimpotrivă, îi poate provoca un rău groaznic. Mai avem câteva zile înaintea noastră, voi descoperi cea mai bună cale de a o face să înțeleagă relația dintre noi, fără ca ea să treacă neapărat din nou prin toată acea suferință.

Pot să aleg să o țin în neștiință și să nu povestesc nimic. Dar presimt, fără să am nici o explicație logică pentru asta, că adevărul o va elibera și pe ea de multe lucruri pe care le experimentează în reincarnarea asta. Nu întâmplător am luat decizia să călătoresc când am observat că viața mea nu mai curgea ca un fluviu în direcția mării. Am făcut-o pentru că totul în jurul meu amenința să stagneze. Nu întâmplător și ea simțise același lucru.

Prin urmare, Dumnezeu trebuie să lucreze cu mine și să-mi arate cum să-i spun adevărul. Toate persoanele din vagon trăiesc în fiecare zi o etapă nouă din viața lor. Editoarea mea pare mai umană și mai puțin țâfnoasă. Yao, care acum fumează o țigară lângă mine și privește ringul de dans, trebuie să fie mulțumit că-mi arată lucruri pe care le-am uitat deja – și astfel să-și reamintească și el ceea ce a învățat. Am petrecut dimineața în altă academie pe care a reușit să o găsească aici la Irkuțk, am practicat aikido și la finalul luptei mi-a spus:

— Trebuie să fim pregătiți să primim atacul adversarului și să fim capabili să privim în ochii morții pentru ca ea să ne lumineze calea.

Ueshiba are multe fraze care călăuzesc pașii acelora ce se dedică Drumului Păcii. Yao a ales una care are

o legătură directă cu momentul pe care l-am trăit în noaptea precedentă: în timp ce Hilal dormea în brațele mele, i-am văzut moartea și ea îmi lumina drumul.

Nu știu dacă Yao are vreo tehnică prin care se cufundă într-o lume paralelă și însoțește ce se întâmplă cu mine. Deși este persoana cu care stau cel mai mult de vorbă (Hilal vorbește tot mai rar, deși am trăit cu ea experiențe extraordinare), încă nu-l cunosc bine. Cred că l-a ajutat prea puțin faptul că i-am spus că ființele dragi nu dispar, ci doar trec într-o dimensiune diferită. Pare să aibă în continuare acea idee fixă despre soția lui, iar singurul lucru ce-mi rămâne de făcut este să-i recomand să caute un medium excelent care trăiește la Londra. Acolo va găsi toate răspunsurile de care are nevoie și toate semnele care confirmă ce i-am spus cu privire la eternitatea timpului.

Sunt sigur că avem cu toții un motiv să ne aflăm aici, la Irkuțk, după ce am hotărât într-un restaurant din Londra, fără să stau mult pe gânduri, că am nevoie să străbat Asia cu trenul. Trăiri ca aceasta se produc numai când toate persoanele s-au mai întâlnit cândva în vreun loc din trecut și merg împreună către libertate.

Hilal dansează cu un tânăr de vârsta ei. A băut puțin, e foarte veselă și, încă o dată în seara asta, a venit să-mi spună că regretă că n-a adus vioara. Într-adevăr, păcat. Persoanele de aici meritau încântarea și farmecul unei mari *spalla* studentă la una dintre cele mai respectate școli de muzică din Rusia.

*
* *

Cântăreața grasă iese din scenă, ansamblul continuă să cânte și spectatorii sar în sus și strigă: „Kalaș-

nikov! Kalașnikov!“ Dacă melodia lui Goran Bregović nu ar fi atât de cunoscută, cine ar trece pe afară ar fi convins că o bandă de teroriști comemorează ceva, fiindcă aceasta e de fapt denumirea puștilor automate AK-47, proiectate de Mihail Kalașnikov.

Tânărul și Hilal se strâng în brațe unul pe celălalt, sunt la un pas de a se săruta. Chiar dacă nu mă aflu pe aproape, știu că tovarășii mei de călătorie sunt îngrijorați de asta – s-ar putea să nu-mi placă.

Dar îmi place foarte mult.

Bine-ar fi ca ea să întâlnească un celibatar care s-o facă fericită, să nu încerce să-i întrerupă cariera strălucită, să fie capabil să o îmbrățișeze la un asfințit și să nu uite să aprindă focul sacru când ea ar avea nevoie de ajutor. Merită.

— Pot să vindec semnele de pe corpul dumneavoastră, spune Yao, în timp ce privim persoanele care dansează. Medicina chineză are niște remedii pentru asta.

Nu poate.

— Nu-i chiar atât de grav. Apar tot mai rar, apoi dispar. Eczema numulară nu se vindecă.

— În cultura chineză spunem că ea apare doar la soldații care au fost arși într-o reincarnare anterioară, în timpul bătăliei.

Zâmbesc. Yao mă privește și-mi întoarce zâmbetul. Nu știu dacă înțelege ce spune. Astea sunt semne care vor rămâne întotdeauna cu mine, din dimineața aceea din temniță. Când m-am văzut ca scriitor francez de la jumătatea secolului al XIX-lea am observat, pe mâna care ținea pana, același tip de eczemă numulară a cărei denumire vine de la forma leziunilor, asemănătoare cu niște mici monede romane (*nummulus*).

Sau asemănătoare cu niște arsuri de jăratic.

Muzica încetează. E momentul să ieșim pentru cină. Mă apropii de Hilal și îl invit pe partenerul ei de dans să ne însoțească; va fi unul dintre cititorii aleși în seara asta. Hilal mă privește surprinsă.

— I-ai invitat deja pe ceilalți.

— Întotdeauna mai e loc pentru încă unul, spun.

— Nu întotdeauna. În viața asta nu e totul un tren lung cu bilete de vânzare pentru toți.

Deși nu înțelege bine, tânărul începe să bănuiască ceva straniu în discuția noastră. Spune că a promis să ia masa cu familia. Mă decid să glumesc puțin.

— L-ai citit pe Maiakovski? întreb.

— Nu mai e lectură obligatorie. Poezia lui servea regimul comunist.

Are dreptate. Și totuși, îl iubisem pe Maiakovski când eram de vârsta lui. Și cunoșteam puțin din viața lui.

Editorii mei se apropie, temându-se să nu provoc o ceartă din gelozie. Ca în multe situații în viață, lucrurile par exact ceea ce nu sunt.

— S-a îndrăgostit de soția editorului său, o balerină, spun, pe un ton provocator. O iubire violentă și profundă, datorită căreia opera lui a pierdut din importanța politică și a devenit mai umană. Scria poeme și schimba numele. Editorul știa că vorbea de soția lui, și totuși continua să-i publice cărțile. Ea își iubea soțul și îl iubea și pe Maiakovski. Soluția pe care au găsit-o a fost să trăiască toți trei împreună, foarte fericiți.

— Și eu îmi iubesc soțul și vă iubesc pe dumneavoastră! glumește soția editorului meu. Mutați-vă în Rusia!

Tânărul a înțeles aluzia.

— E iubita dumneavoastră? întreabă el.

— Sunt îndrăgostit de ea de cel puțin cinci sute de ani. Dar răspunsul e nu: este liberă ca pasărea cerului. O fată cu o carieră strălucită în fața ei și care nu a întâlnit pe nimeni dispus să o trateze cu iubirea și respectul pe care le merită.

— Ce tot spui? Crezi că am nevoie ca cineva să-mi găsească un bărbat?

Tânărul confirmă că are o cină în familie, mulțumește și pleacă. Ceilalți cititori invitați se apropie și mergem la restaurant pe jos.

— Permiteți-mi să comentez ceva, spune Yao când traversăm strada. Ați procedat greșit cu ea, cu tânărul și chiar cu dumneavoastră înșivă. Cu ea, pentru că nu ați respectat iubirea pe care v-o poartă. Cu băiatul, pentru că e cititorul dumneavoastră și s-a simțit manipulat. Și chiar cu dumneavoastră, pentru că ați fost motivat doar de orgoliul de a vrea să arătați că sunteți mai important. Dacă ar fi fost gelozie, ați fi disculpat, dar n-a fost. Tot ce ați vrut să arătați prietenilor dumneavoastră și mie e că nu dați doi bani pe nimic, ceea ce nu este adevărat.

Dau din cap. Nu întotdeauna progresul spiritual este însoțit de înțelepciune.

— Și doar ca să completez, continuă Yao, Maiakovski a fost o lectură obligatorie pentru mine. Așa că toți știm că acel stil de viață nu a dus la nimic bun: s-a sinucis cu un glonț în cap înainte să fi împlinit patruzeci de ani.

*

* *

Suntem deja la cinci ore diferență de fus orar față de punctul de plecare. La ora când începem să luăm cina la Irkuțk, oamenii își termină prânzul la Moscova.

Deși orașul are farmecul său, atmosfera e mai încărcată decât în tren. Poate că am ajuns în punctul în care ne-am obișnuit cu mica noastră lume în jurul mesei care călătorește spre un punct definit, iar fiecare oprire înseamnă să ieșim de pe drumul nostru.

Hilal e foarte prost dispusă după ce s-a întâmplat la petrecere. Editorul meu nu lasă din mână mobilul, discutând furios cu cineva – Yao mă liniștește spunând că discută despre distribuția cărților. Cei trei cititori invitați par mai timizi decât cei cu care ne deprinseserăm.

Cerem să se aducă băuturile. Unul dintre cititori ne recomandă să fim atenți, e un amestec de vodcă din Mongolia și Siberia și a doua zi va trebui să suportăm consecințele. Dar toți au nevoie să bea ca să se mai relaxeze. Dăm pe gât primul pahar, al doilea, și înainte de sosirea mâncării cerem deja altă sticlă. Până la urmă, cititorul care ne-a alertat în legătură cu vodca decide că nu o să rămână abstinent și dă pe gât trei duști, în timp ce noi aplaudăm. Veselia se instalează –, dar nu și la Hilal, care continuă să stea încruntată, deși bea cât restul grupului.

— Drogul orașului, spune cititorul abstinent cu două minute în urmă și care acum are ochii înroșiți. Ați văzut strada din fața restaurantului.

Am observat un șir de case din lemn frumos asamblate, ceea ce e foarte rar întâlnit în zilele noastre. Un muzeu arhitectonic în aer liber.

— Nu vorbesc de case, vorbesc de stradă.

Într-adevăr, pavajul nu era dintre cele mai bune. Și în unele locuri am simțit miros de canal.

— Mafia controlează această parte a orașului, continuă el. Vor să cumpere și să demoleze totul ca să construiască niște ansambluri rezidențiale oribile. Deoarece

până acum oamenii nu au acceptat să-și vândă terenurile și casele, ei nu permit urbanizarea cartierului. Orașul acesta există de patru sute de ani, i-a primit pe străinii care făceau comerț cu China cu brațele deschise, era respectat de negustorii de diamante, aur, blănuri, dar acum mafia încearcă să se instaleze aici și să termine cu asta, deși guvernul luptă împotriva ei…

„Mafia" e un cuvânt universal. Editorul e ocupat cu interminabila sa convorbire telefonică, editoarea cere meniul, Hilal se preface a fi pe altă planetă, dar eu și Yao observăm că un grup de bărbați așezați la masa de alături începe să dea atenție conversației noastre.

Paranoia. Pură paranoia.

Cititorul continuă să bea și să critice neîntrerupt. Cei doi amici ai săi sunt de acord întru totul. Vorbesc de rău guvernul, starea șoselelor, proasta întreținere a aeroportului. Nimic ce nici unul dintre noi nu ar spune despre propriile noastre orașe, doar că ei repetă cuvântul „mafia" la fiecare critică pe care o rostesc. Încerc să schimb subiectul, întreb despre șamanii din regiune (Yao se bucură, vede că nu am uitat, deși nu confirmasem nimic), dar băieții continuă să vorbească despre „mafia șamanilor", „mafia ghizilor turistici". În acel moment ni s-a adus deja o a treia sticlă de vodcă mongolo-siberiană, toți sunt deja exaltați discutând politică – în engleză, ca să pot înțelege eu, sau ca să nu fie înțeleși la mesele vecine. Editorul își încheie convorbirea telefonică, editoarea se entuziasmează, Hilal bea pahar după pahar. Doar Yao a rămas sobru, cu privirea pierdută, încercând să-și mascheze îngrijorarea. M-am oprit la al treilea pahar și nu am nici cea mai mică intenție să continui.

Ceea ce părea paranoia se transformă în realitate. Unul dintre bărbații de la cealaltă masă se ridică și vine spre noi.

Nu spune nimic. Doar îi privește pe tinerii pe care i-am invitat la masă și în acel moment conversația încetează. Toți par surprinși de prezența lui aici. Editorul meu, deja puțin atins de băutură și de problemele de la Moscova, întreabă ceva pe rusește.

— Nu, nu sunt tatăl lui, răspunde străinul. Dar nu știu dacă are vârsta să bea așa cum bea. Și să spună lucruri care nu sunt adevărate.

Engleza lui e impecabilă, cu accentul afectat al cuiva care a studiat într-una dintre cele mai scumpe școli din Anglia. Cuvintele au fost rostite pe un ton rece, fără nici cea mai mică emoție sau agresivitate.

Doar un imbecil amenință. Doar tot un imbecil se simte amenințat. Când lucrurile sunt spuse în modul cum le-am auzit, asta înseamnă pericol – pentru că vorbele, subiectele și predicatele se pot transforma la nevoie în acțiuni.

— Ați ales greșit restaurantul, continuă. Aici mâncarea e proastă și serviciul mizerabil. Poate că ar fi mai bine să căutați alt loc. Plătesc eu nota.

E drept, mâncarea nu este bună, băutura trebuie să fie exact cum a explicat tânărul la început, iar serviciul nu putea fi mai prost. Dar în cazul acesta nu ne aflăm în fața cuiva preocupat de sănătatea sau de confortul nostru: suntem dați afară.

— Să plecăm, spune tânărul.

Înainte să putem face ceva, el și cu amicii săi se fac nevăzuți. Bărbatul pare satisfăcut și face stânga-mprejur ca să se întoarcă la locul unde stătea înainte. Pentru o fracțiune de secundă, tensiunea dispare.

— Mie îmi place mult mâncarea și nu am nici cea mai mică intenție să schimb restaurantul.

Yao a vorbit și el cu o voce care nu trăda nici o urmă de emoție sau amenințare. Nu trebuia să spună asta, conflictul se încheiase deja, problema era doar cu tinerii – puteam isprăvi de mâncat în pace. Bărbatul revine ca să-l înfrunte. Alt bărbat de la masa lui ia mobilul și iese afară. Restaurantul rămâne cufundat în tăcere.

Yao și străinul se privesc țintă.

— Mâncarea de aici poate să cauzeze intoxicație și să ucidă rapid.

Yao nu se ridică de pe scaun.

— Conform statisticilor, în timpul acestor trei minute cât stăm de vorbă tocmai mor trei sute douăzeci de persoane pe lume, și se nasc alte șase sute cincizeci. Asta-i viața, lumea. Nu știu câți au murit intoxicați, dar câțiva tot au fost. Alții au murit după o suferință îndelungată, unii au avut un accident și mai mult ca sigur un procent a încasat un glonț iar altul a părăsit pământul ăsta pentru că a adus pe lume un copil, o parte din statisticile nașterilor. Moare doar cine e în viață.

Bărbatul care ieșise cu mobilul revine. Cel care stă în fața mesei noastre nu lasă să se întrevadă nici o emoție. Timp de o veșnicie, parcă, tot restaurantul rămâne cufundat în tăcere.

— Un minut, spune în cele din urmă străinul. Trebuie să fi murit alte o sută de persoane, și vreo două sute să se fi născut.

— Chiar așa.

Alți doi bărbați apar în ușa restaurantului și se îndreaptă spre masa noastră. Străinul observă mișcarea, face un semn din cap și ei ies din nou.

— Chiar dacă mâncarea e foarte proastă și serviciul de categoria a cincea, dacă ăsta e restaurantul pe care l-ați ales, nu pot face nimic. Poftă bună.

— Mulțumim. Dar, de vreme ce v-ați oferit să plătiți nota, acceptăm cu plăcere.

— Nu vă faceți griji, se adresează el doar lui Yao, ca și cum nu ar mai fi fost nimeni acolo. Duce mâna la buzunar, toți ne închipuim că de acolo va ieși un pistol, dar scoate doar o inofensivă carte de vizită.

— Dacă într-o zi veți fi șomer sau plictisit de ce faceți acum, căutați-ne. Compania noastră imobiliară are o mare filială aici în Rusia, și avem nevoie de oameni ca dumneavoastră. Persoane care înțeleg că moartea este doar o statistică.

Întinde cartea de vizită, cei doi își strâng mâinile, iar străinul se întoarce la locul lui. Puțin câte puțin restaurantul reîncepe să se învioreze, conversațiile însuflețesc ambianța și ne uităm uimiți la Yao, eroul nostru, cel care și-a învins inamicul fără să tragă un singur glonț. Hilal și-a pierdut proasta dispoziție și acum încearcă să urmărească o discuție absolut absurdă, în care toți par cât se poate de interesați de împăierea păsărilor și de calitatea vodcii mongolo-siberiene. Adrenalina provocată de teamă ne-a trezit.

Trebuie să profit de ocazie. Mai târziu îl voi întreba pe Yao de ce era atât de sigur de el.

— Sunt impresionat de credința poporului rus. Comunismul, care a propovăduit timp de șaptezeci de ani că religia este opiul poporului, nu a reușit nimic.

— Marx habar nu avea de minunățiile opiului, spune editoarea.

Toată lumea râde. Continui:

— Același lucru s-a întâmplat cu Biserica de care aparțin. Am ucis în numele lui Dumnezeu, am torturat în numele lui Isus, am decis că femeia este o amenințare pentru societate și am suprimat toate manifestările harurilor feminine, am practicat camăta, am ucis oameni nevinovați și am făcut alianțe cu diavolul. Și totuși, după două mii de ani, iată-ne încă aici.

— Nu-mi plac bisericile, spune Hilal, mușcând din momeală. Dacă a existat în călătoria asta un moment pe care l-am urât cu-adevărat, a fost atunci când m-ai obligat să intru într-o biserică la Novosibirsk.

— Să ne imaginăm că tu crezi în reincarnare și că, în una dintre existențele tale anterioare, ai fost arsă de Inchiziție în numele credinței pe care încerca să o impună Vaticanul. Ai urî bisericile mai tare din cauza asta?

Ea nu se gândește mult înainte de a răspunde.

— Nu. Mi-ar fi indiferent. Yao nu l-a urât pe omul care a venit la masa noastră; doar s-a pregătit să lupte pentru un principiu.

— Dar să spunem că ai fi fost nevinovată.

Editorul întrerupe. E posibil să fi publicat și el o carte pe tema asta…

— Mi-aduc aminte de Giordano Bruno. Respectat ca un învățat al Bisericii, a fost ars pe rug în centrul Romei. În timpul judecății, a spus tribunalului cam așa ceva: „ Mie nu mi-e teamă de rug. Dar vouă vă e teamă de verdict". Astăzi există o statuie în locul unde a fost ucis de către „aliații" săi. El a învins, pentru că cei care l-au judecat au fost oamenii, nu Isus.

— Dumneata cauți să justifici o nedreptate și o crimă, spune editoarea.

— Sub nici o formă. Ucigașii au dispărut în uitare, dar Giordano Bruno încă mai influențează lumea prin

ideile lui. Curajul său a fost răsplătit. O viață fără cauză e o viață fără efecte.

Discuția noastră parcă ar fi regizată.

— Dacă tu ai fi fost Giordano Bruno, mă uit acum direct la Hilal, ai fi capabilă să-i ierți pe călăi?

— Unde vrei să ajungi?

— Aparțin unei religii care a comis orori în trecut. Aici vreau să ajung, pentru că, orice s-ar întâmpla, încă îl mai iubesc pe Isus, mai mult decât îi urăsc pe cei care s-au numit urmașii lui. Și continui să cred în taina euharistiei.

— Asta-i problema ta. Eu vreau să mă distanțez de biserici, de preoți și de sacramente. Mie-mi sunt suficiente muzica și contemplarea tăcută a naturii. Dar ce spui acum are vreo legătură cu ce ai văzut când… – își caută ea cuvintele – …ai spus că vei face un exercițiu cu un inel de lumină?

Nu a menționat că eram împreună în pat. Cu tot temperamentul ei puternic și cuvintele ei negândite, observ că încearcă să mă protejeze.

— Nu știu. Așa cum am spus în tren, tot ce se desfășoară în trecut și în viitor se întâmplă și în prezent. Cine știe dacă nu ne-am întâlnit când eu am fost călăul tău, tu ai fost victima mea, și acum a venit momentul ca eu să-ți cer izbăvirea.

Toată lumea râde, și eu odată cu ei.

— Atunci tratează-mă mai bine. Dă-mi mai multă atenție, spune-mi, aici în fața tuturor, o propoziție de trei cuvinte pe care mi-ar plăcea să o aud.

Știu că se gândește la „Eu te iubesc".

— Voi spune trei propoziții din trei cuvinte: 1) Tu ești ocrotită. 2) Nu te îngrijora. 3) Eu te ador.

Toți bat din palme. Revenim la vodca mongolo-siberiană, vorbim despre dragoste, persecuții, crime săvârșite în numele adevărului, mâncarea de la restaurant. Conversația nu va avansa mai mult acum, ea nu înțelege despre ce vorbesc – dar primul pas, cel mai dificil, tocmai a fost făcut.

*
* *

La plecare, îl întreb pe Yao ce l-a împins să procedeze în felul acela, punându-i pe toți în pericol.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu. Dar s-ar fi putut întâmpla. Oamenii ca el nu prea înghit jignirile…

— Am mai fost dat afară și din alte locuri când eram mai tânăr și mi-am făgăduit mie însumi că asta nu se va mai întâmpla după ce voi ajunge om în toată firea. Nu l-am jignit, doar l-am înfruntat cum i-ar fi plăcut să fie înfruntat. Ochii nu mint; știa că nu e de glumă.

— Oricum, l-ai sfidat. Suntem într-un oraș mic și ar fi putut să simtă că e în joc chiar puterea lui.

— Când am plecat din Novosibirsk, ați vorbit despre acel Aleph. Abia acum câteva zile mi-am dat seama că și chinezii au un cuvânt pentru asta: *ki*. Atât el, cât și eu ne aflam în același centru de energie. Nu țin să filozofez despre ce ar putea să se întâmple, dar o persoană obișnuită cu pericolul știe că în orice moment din viața sa poate să fie confruntată cu un oponent. Nu spun inamic, spun oponent. Când oponenții sunt siguri de puterea lor, ca în cazul bărbatului aceluia, avem nevoie de această confruntare, ori putem să rămânem slăbiți din lipsă de exercițiu. A ști să-ți onorezi

oponenții este o atitudine total diferită de cea a adulatorilor, a celor slabi sau a trădătorilor.

— Dar știi că el era…

— Nu contează ce era, ci cum își manevra forța. Mi-a plăcut stilul lui de luptă, iar lui i-a plăcut al meu. Asta-i tot.

Trandafirul auriu

Am o durere de cap cumplită din cauza vodcii mongolo-siberiene, în ciuda tuturor pastilelor pe care le-am luat. Vântul este tăios, cu toată ziua asta senină și fără nori pe cer. Blocurile de gheață se confundă cu pietrișul de pe mal, deși e deja primăvară. Frigul este de neîndurat, chiar dacă mi-am pus atâtea haine pe mine.

Și un singur gând: „Dumnezeule, sunt acasă!"

Un lac de unde aproape că nu se poate vedea celălalt mal, apă străvezie, munții înzăpeziți în fundal, o barcă de pescari care iese acum în larg și pesemne o să se întoarcă pe înserat. Vreau să fiu aici, total prezent, pentru că nu știu dacă am să mă mai întorc vreodată. Trag adânc aer în piept de mai multe ori, căutând să aspir totul în mine.

— Una dintre cele mai frumoase priveliști din viața mea.

Yao prinde curaj după comentariul meu și hotărăște să-mi dea mai multe date tehnice. Explică faptul că lacul Baikal, numit „Marea Nordului" în vechile texte chinezești, concentrează 20% din apa dulce de pe planetă și are 25 de milioane de ani, dar nimic din toate acestea nu mă interesează.

— Te rog nu mă distrage, vreau să aspir tot peisajul acesta în sufletul meu.

— E foarte mare. De ce nu faceți invers: cufundați-vă și alăturați-vă dumneavoastră sufletului lacului?

Sau poate să-mi provoc un șoc termic și să mor degerat în Siberia. Dar până la urmă a reușit să mă scoată din starea asta de concentrare; capul îmi atârnă, vântul e insuportabil, și hotărâm să mergem imediat acolo unde va trebui să ne petrecem noaptea.

— Mulțumesc că ați venit. N-o să vă pară rău.

Ne ducem la hanul din sătucul cu străzi desfundate și case ce seamănă cu cele pe care le-am văzut la Irkuțk. În fața porții se află un puț. În fața puțului, o fetiță se căznește să scoată o căldare cu apă. Hilal se apropie de ea ca s-o ajute, dar, în loc să tragă frânghia, pune copilul pe marginea puțului, ceea ce e periculos.

— *I Ching* spune: „Poți mișca un oraș, dar nu un puț". Eu spun că poți mișca găleata, dar nu copilul. Ai grijă.

Apare mama copilului și intră în vorbă cu Hilal. Le las pe amândouă și mă duc la mine în cameră. Yao nu vrea în nici un chip ca Hilal să vină cu noi. Acolo unde ne ducem să-l întâlnim pe șaman nu este permis accesul femeilor. I-am explicat că vizita asta nu mă interesează foarte mult. Cunosc Tradiția, răspândită în cele patru zări, și mă întâlnisem deja cu mai mulți șamani în țara mea. Am acceptat să vin aici numai pentru că Yao mă ajutase și mă învățase multe lucruri în timpul călătoriei.

— Trebuie să petrec fiecare secundă posibilă lângă Hilal, am spus eu încă de la Irkuțk. Știu ce fac. Mă înapoiez în regatul meu. Dacă nu o să mă ajute ea acum, voi mai avea doar trei alte ocazii în „viața" asta.

Deși nu înțelegea exact ce voiam să spun, a cedat până la urmă.

Îmi las rucsacul într-un colț, pun căldura la maximum, trag perdelele și mă trântesc în pat, dorindu-mi ca durerea de cap să dispară pe loc. Intră imediat Hilal.

— M-ai lăsat afară de vorbă cu femeia aceea. Știi că nu-mi plac străinii.

— Aici noi suntem străini.

— Nu-mi place să fiu judecată întruna, în timp ce-mi ascund teama, emoțiile, vulnerabilitățile. Mă crezi o tânără talentată, curajoasă, pe care n-o intimidează nimic. Te înșeli! Totul mă intimidează. Evit privirile, zâmbetele, contactele mai directe, nu am vorbit decât cu tine. Cum de n-ai observat asta?

Lacul Baikal, munții înzăpeziți, apa limpede, unul dintre locurile cele mai frumoase de pe planetă, și discuția asta idioată.

— Hai să ne odihnim puțin. Pe urmă o să ieșim să facem o plimbare. Diseară mă întâlnesc cu șamanul.

Ea dă să-și pună jos rucsacul.

— Ai camera ta.

— Dar în tren…

Nu-și termină fraza. Trântește ușa. Rămân cu ochii în tavan, întrebându-mă cum să procedez acum. Nu pot să mă las influențat de sentimentul de culpabilitate. Nu pot și nici nu vreau – pentru că iubesc altă femeie care în clipa asta este departe, încrezătoare, deși își cunoaște bine soțul. Dacă toate tentativele anterioare n-au dat nici un rezultat, poate că aici ar fi locul ideal ca să clarific lucrurile cu fata asta obsedată și labilă, puternică și fragilă.

Nu sunt vinovat de ce se întâmplă. Nici Hilal. Viața ne-a pus în situația asta și sper să fie spre binele nostru. Sper? Trebuie să fiu sigur. Sunt sigur. Încep să mă rog și adorm imediat.

Când mă trezesc, mă duc spre camera ei și aud sunete de vioară. Aștept să termine înainte de a bate la ușă.

— Haide să facem o plimbare.

Ea mă privește pe jumătate surprinsă, pe jumătate fericită.

— Te simți mai bine? Poți să suporți vântul și frigul?

— Da, mă simt mult mai bine. Hai să ieșim.

Umblăm prin cătunul care pare ivit dintr-un basm. Într-o zi o să ajungă aici turiști, se vor construi hoteluri imense, prăvăliile vor vinde tricouri, brichete, ilustrate, machete ale caselor de lemn. Pe urmă se vor face parcări uriașe pentru autocare cu imperială din care se vor revărsa turiști cu aparate de fotografiat digitale, decișI să capteze întregul lac într-un cip. Puțul pe care l-am văzut va fi stricat și înlocuit cu altul, care va servi la ornamentarea străzii, dar nu le va mai da apă localnicilor – îl vor acoperi din ordinul municipalității, spre a se evita riscul ca niște copii străini să se aplece peste ghizduri. Barca de pescari pe care am văzut-o de dimineață nu va mai exista. Apele Baikalului vor fi străbătute de iahturi moderne, oferind croaziere de o zi până în centrul lacului – cu masa de prânz inclusă. Pescari și vânători profesioniști își vor face apariția în regiune,

înarmați cu permise ca să-și exercite activitățile, și pentru care vor plăti pe zi echivalentul a ceea ce vânătorii și pescarii locali câștigă într-un an.

Dar pentru moment este doar un oraș pierdut în Siberia, unde un bărbat și o femeie de două ori mai tânără decât el merg de-a lungul unui râu creat de dezgheț. Se așază pe malul lui.

— Ți-amintești de discuția noastră de ieri-seară de la restaurant?

— Vag. Am băut cam mult. Mi-amintesc că Yao nu s-a lăsat intimidat când a venit englezul acela la masa noastră.

— Am vorbit despre trecut.

— Mi-aduc aminte. Am înțeles perfect ce spuneai, pentru că, în secunda cât ne-am aflat în Aleph, ți-am văzut ochii iubitori și indiferenți, cu o glugă pe cap. M-am simțit trădată, umilită. Dar relațiile noastre din niște vieți trecute nu mă interesează. Acum suntem în prezent.

— Vezi râul ăsta din fața noastră? În salonul din apartamentul meu există un tablou cu un trandafir așezat într-un râu asemănător. Jumătate din tablou a fost spălat de ape și intemperii, astfel încât malurile sunt neregulate; cu toate astea, încă se mai poate vedea o parte din frumosul trandafir roșu, pictat pe un fond auriu. Îl cunosc pe artist. În 2003 am fost împreună într-o pădure din Pirinei, am descoperit pârâul care în momentul acela era secat și am ascuns pânza sub pietrele de pe fundul albiei.

E soția mea. În clipa asta se află fizic la mii de kilometri depărtare, dormind pentru că soarele încă nu a răsărit în orașul ei, deși aici e deja ora patru după-amiază. Suntem împreună de peste un sfert de secol: când am cunoscut-o, am avut certitudinea absolută că relația

noastră nu o să reușească. În primii doi ani, eram mereu pregătit ca unul din noi să plece. În următorii cinci ani, am continuat să cred că pur și simplu ne obișnuiserăm unul cu celălalt, dar curând o să ne dăm seama de asta și fiecare își va vedea de drumul său. Mă convinsesem singur că orice angajament mai serios avea să mă lipsească de „libertate" și o să mă împiedice să trăiesc tot ce doream.

Observ că fata de lângă mine începe să se simtă prost.

— Și ce legătură are asta cu râul și cu trandafirul?

— În vara lui 2002 eram deja un scriitor cunoscut și credeam că valorile mele fundamentale nu s-au schimbat. Dar cum să fiu sigur? Făcând un test. Am închiriat o cămăruță într-un hotel de două stele în Franța, unde am început să petrecem cinci luni pe an. Dulapul nu putea crește, astfel că ne limitam hainele la cele esențiale. Colindam prin păduri și prin munți, mâncam în aer liber, stăteam ore întregi de vorbă, ne duceam la cinema în fiecare zi. Trăind în felul acesta ni s-a confirmat că lucrurile cele mai sofisticate din lume sunt tocmai cele care stau la îndemâna oricui.

Amândoi suntem pasionați de ce facem. Pentru lucrul meu nu am nevoie decât de un laptop. Soția mea e pictoriță. Iar pictorilor le trebuie ateliere uriașe unde să-și producă și să-și păstreze lucrările. Nu voia în ruptul capului să-și sacrifice vocația pentru mine, astfel că mi-a propus să închiriem un spațiu. Între timp, privind în jur, văzând munții, văile, râurile, lacurile, pădurile, ea și-a spus: „De ce să nu înmagazinez asta aici? Și de ce să nu permit naturii să lucreze cu mine?"

Hilal nu-și ia ochii de la râu.

— De aici s-a născut ideea să „păstrăm" picturile în aer liber. Eu luam laptopul și scriam. Ea îngenunchea pe iarbă și picta. După un an, când am dezgropat pri-

mele pânze, rezultatul a fost original și magnific. Primul tablou pe care l-a recuperat a fost trandafirul. Azi, chiar dacă avem o casă în Pirinei, ea continuă să-și îngroape și să-și dezgroape pânzele prin lume. Ceea ce s-a născut dintr-o necesitate a devenit modul ei de a crea. Eu privesc râul. Mi-aduc aminte de trandafir și simt o iubire aproape palpabilă, fizică, ca și cum ea ar fi prezentă.

Vântul nu mai bate atât de tare ca înainte, și din cauza asta soarele reușește să încălzească puțin. Lumina în jurul nostru este desăvârșită.

— Înțeleg și respect, spune ea. Dar ai pomenit ceva la restaurant, când vorbeai despre trecut: iubirea e mai puternică. Iubirea e mai mare decât omul.

— Da. Însă iubirea e făcută din alegeri.

— La Novosibirsk mi-ai cerut să te iert, iar eu te-am iertat. Acum te rog eu: spune că mă iubești.

Îi iau mâna. Privim amândoi râul.

— Lipsa unui răspuns este tot un răspuns, spune ea.

O îmbrățișez și-i pun capul pe umărul meu.

—Te iubesc. Te iubesc pentru că toate iubirile din lume sunt ca niște râuri diferite care curg spre același lac, și acolo se întâlnesc și se transformă într-o iubire unică ce devine ploaie și binecuvântează pământul.

Eu te iubesc ca un râu, care face să crească iarba și florile pe unde trece el. Te iubesc ca un râu, care dă de băut celui însetat și-i transportă pe oameni unde vor să ajungă.

Te iubesc ca un râu care înțelege că trebuie să curgă altfel într-o cascadă și să învețe să se odihnească într-o depresiune a terenului. Te iubesc pentru că toți ne naștem în același loc, la același izvor, care continuă să ne hrănească mereu cu aceeași apă. Astfel, când ne simțim slabi, tot ce trebuie să facem este să așteptăm puțin.

Revine primăvara, zăpezile iernii se topesc și ne umplu iar cu o nouă energie.

Te iubesc ca un râu care începe singuratic și firav pe un munte, crește treptat și se unește cu alte râuri până ce, de la un anumit punct, poate ocoli orice obstacole ca să ajungă acolo unde vrea.

Primesc iubirea ta și ți-o încredințez pe a mea. Nu iubirea unui bărbat pentru o femeie, nu iubirea unui tată pentru o fiică, nu iubirea lui Dumnezeu pentru făpturile sale. Ci o iubire fără nume, fără explicație, ca un râu care nu reușește să-și explice parcursul, doar merge înainte. O iubire care nu cere și nu dă nimic în schimb, ci doar se manifestă. Niciodată nu voi fi al tău, niciodată nu vei fi a mea, dar chiar și așa pot să spun: eu te iubesc, te iubesc, te iubesc.

Trebuie să fi fost din cauza după-amiezii, trebuie să fi fost din cauza luminii, dar în clipa aceea Universul părea să intre în sfârșit în armonie. Am rămas acolo așezați, fără nici cea mai mică dorință să ne întoarcem la hotel, unde Yao pesemne că mă așteaptă deja.

Acvila de pe Baikal

Stă să se întunece. Suntem șase persoane în fața unei bărcuțe ancorate la mal: Hilal, Yao, șamanul, eu și două femei mai în vârstă. Toți vorbesc rusește. Șamanul clatină din cap. Yao pare să insiste, dar șamanul îi întoarce spatele și se îndreaptă spre barcă.

Acum Yao și Hilal discută între ei. El pare preocupat, dar cred că se amuză de situație. Am practicat de mai multe ori Drumul Păcii, așa că reușesc să înțeleg semnele trupului său. Simulează o enervare pe care nu o simte.

— Despre ce vorbiți?

— Nu pot să merg și eu, spune ea. Trebuie să rămân cu aceste două femei pe care nu le-am văzut în viața mea. Să stau o noapte întreagă aici, pe frigul ăsta. Nu e nimeni care să mă ducă înapoi la hotel.

— Ce vom face pe insulă ai să experimentezi și dumneata aici cu ele, explică Yao. Dar nu putem încălca o tradiție. Am atras atenția înainte, dar el a insistat să te aducem. Trebuie să plecăm imediat, pentru că există un moment anume: ceea ce voi numiți Aleph, eu *ki*, iar șamanii sigur trebuie să-l cunoască sub vreo altă denumire. N-o să dureze mult, ne vom înapoia în două ore.

— Haide, spun luându-l pe Yao de braț și conducându-l la barcă.

Mă întorc spre Hilal cu un zâmbet pe față:

— N-ai rămâne închisă în hotelul acela pentru nimic în lume, știind că poți să experimentezi ceva total nou. Dacă e de bine sau de rău, nu știu. Dar e altceva decât să stai și să cinezi singură.

— Iar tu crezi cumva că niște cuvinte drăgăstoase sunt suficiente ca să hrănească o inimă? Înțeleg perfect că-ți iubești soția, dar vei fi oare capabil să răsplătești măcar o parte din câte universuri îți pun eu la ușă?

Fac stânga împrejur și mă îndrept spre barcă. Altă discuție idioată.

*
* *

Șamanul a pornit motorul și s-a dus la cârmă. Înaintăm spre ceva ce aduce cu o stâncă la vreo 200 de metri de mal. Vom ajunge în mai puțin de zece minute.

— Acum, că nu mai am nici o posibilitate să mă întorc, spune-mi, de ce ai insistat atâta să-l cunosc? A fost singurul lucru pe care mi l-ai cerut în călătoria asta, deși mi-ai dat multe în schimb. Nu vorbesc numai de ședințele de aikido. De câte ori a fost nevoie ai ajutat la menținerea echilibrului în tren, mi-ai tradus cuvintele ca și cum ar fi fost ale dumitale și nu mai departe decât ieri ai arătat cât de important este să intri într-o luptă numai din respect pentru adversar.

Yao nu prea e în largul lui, mișcând capul dintr-o parte într-alta, ca și cum ar fi răspunzător de siguranța micii bărci.

— Mi-am zis că v-ar plăcea să-l cunoașteți datorită intereselor dumneavoastră…

— Nu-i un răspuns bun. Dacă voiam să-l cunosc, ți-aș fi cerut-o.

El mă privește în cele din urmă, dând din cap.

— V-am chemat pentru că am promis să revin aici la următoarea mea călătorie în zonă. Aș fi putut veni singur, dar am semnat un contract cu editura, prin care mă angajam să stau tot timpul lângă dumneavoastră. Nu le-ar fi convenit.

— Uneori nu-i nevoie să stea tot timpul cineva lângă mine.

Noaptea cade mai repede decât crezusem. Yao schimbă vorba:

— Omul care conduce barca are posibilitatea să stea de vorbă cu soția mea. Știu că nu-i o minciună, pentru că nici o altă persoană din lume nu ar fi putut să cunoască anumite lucruri. În plus, mi-a salvat fiica. A reușit ceea ce nici un medic din excelentele spitale de la Moscova, Beijing, Shanghai și Londra nu a fost în stare să facă. Și nu a cerut nimic în schimb, doar să-l vizitez din nou. Se întâmplă ca de data asta să fiu cu dumneavoastră. Poate că reușiți să înțelegeți lucruri pe care creierul meu refuză să le accepte.

Stânca din mijlocul lacului se apropie; o să ajungem în mai puțin de un minut.

— Ăsta e un răspuns. Mulțumesc pentru încredere. Mă aflu într-unul dintre locurile cele mai frumoase din lume, în acest apus splendid, ascultând zgomotul valurilor care lovesc în barcă. Prin urmare, faptul că ajung să-l întâlnesc pe omul acesta e una dintre multele binecuvântări care mi s-au oferit în toată călătoria asta.

Cu excepția zilei când mi-a vorbit despre durerea pentru pierderea soției sale, Yao nu și-a manifestat niciodată vreo emoție. Acum îmi ia mâna, o duce la piept și o strânge tare. Barca se lovește de o fâșie îngustă de pietriș care ține loc de debarcader.

— Mulțumesc. Mulțumesc foarte mult.

*
* *

Urcăm până în vârful stâncii. Încă se mai vede orizontul roșu. În jurul nostru sunt doar tufe pitice și, în est, vreo trei, patru copaci care încă nu au înmugurit. Pe unul dintre ei, resturi de ofrande și o carcasă de animal legănându-se pe o cracă. Bătrânul șaman inspiră respect și înțelepciune; nu-mi va arăta nimic nou, pentru că am parcurs deja multe căi și știu că toate se întâlnesc în același loc. Și totuși, văd că are intenții serioase. În timp ce pregătește ritualul, în mintea mea caut să-mi amintesc tot ce am învățat cu privire la rolul lui în istoria civilizației.

*
* *

În vremurile străvechi, triburile aveau două figuri dominante. Prima era căpetenia: cel mai curajos, puternic și capabil să-i învingă pe ceilalți bărbați care îl provocau, destul de inteligent ca să scape din conspirații în veșnica luptă pentru putere – luptă care nu are loc numai astăzi, ci s-a născut în negura timpurilor. Odată statornicit în funcție, devenea răspunzător de ocrotirea și bunăstarea poporului său în lumea fizică. Cu trecerea timpului, ceea ce fusese o alegere naturală a sfârșit prin a se corupe, iar funcția conducătorului a început să fie transmisă ereditar. Așa a apărut succesiunea la putere, de unde au apărut împărații, regii, dictatorii.

Dar mai important decât conducătorul era șamanul. Încă din zorii umanității, oamenii percepeau prezența unei forțe superioare, rațiunea vieții și a morții, fără să-și poată explica exact de unde venea aceasta. Odată cu nașterea iubirii, apare nevoia unui răspuns la misterul existenței. Primii șamani au fost femei, surse ale

vieții; cum nu erau ocupate cu vânătoarea și cu pescuitul, se dedicau contemplării și au sfârșit prin a se cufunda în tainele sacre. Tradiția era mereu transmisă celor mai capabile, care trăiau izolate și de aceea erau majoritatea virgine. Lucrau pe un plan diferit, echilibrând forțele lumii spirituale cu cele ale lumii fizice.

Procesul a fost aproape întotdeauna același: șamanul grupului intra în transă prin intermediul muzicii (în mod normal percuție), bea și administra poțiuni pe care le găsea în natură, sufletul lui ieșea din trup și intra în universul paralel. Acolo întâlnea spiritele plantelor, animalelor, morților și viilor – cu toții conviețuind într-un timp unic, cel pe care Yao îl numește energia *ki* și la care eu mă refer drept Aleph. În acel punct unic, își întâlnea călăuzele, echilibra energiile, vindeca bolile, provoca ploile, restabilea pacea, descifra simbolurile și semnele trimise de natură, pedepsea orice individ care ar fi putut să tulbure contactul tribului cu Totul. În acele vremuri, cum călătoria în căutarea hranei obliga tribul să se deplaseze întruna, nu se puteau construi temple sau altare. Exista doar un Tot, în pântecul căruia călătorea tribul.

Așa cum s-a întâmplat cu căpeteniile, și funcția șamanilor s-a denaturat. De vreme ce sănătatea și protecția grupului depindeau de armonia cu pădurea, câmpul și natura, femeile răspunzătoare de contactul spiritual au început să fie învestite cu o mare autoritate, în general superioară celei a conducătorului. Într-un moment pe care istoria nu știe să-l precizeze (deși se crede că a fost imediat după descoperirea agriculturii și sfârșitul nomadismului), harul feminin a fost uzurpat de bărbat. Forța a predominat asupra armoniei. Calitățile naturale ale acelor femei nu mai erau luate în seamă; singurul lucru care conta era puterea pe care o dețineau.

Pasul următor a fost organizarea șamanismului – acum masculin – într-o structură socială. S-au născut primele religii. Societatea se schimbase și nu mai era nomadă, dar respectul și teama față de conducător și șaman erau (și rămân) definitiv înrădăcinate în sufletul ființelor omenești. Conștienți de asta, sacerdoții s-au unit cu conducătorii pentru a menține supus poporul. Cine ar fi îndrăznit să-i sfideze era amenințat cu pedeapsa divină. La un moment dat, femeile au început să-și ceară înapoi rolul de șaman, pentru că lumea fără ele se îndrepta către confruntare. Dar, de câte ori se întâmpla asta, ele erau imediat îndepărtate, tratate drept eretice și prostituate. Dacă amenințarea era într-adevăr puternică, sistemul nu șovăia să le pedepsească prin ardere pe rug, lapidare și, în cazuri mai blânde, exil. Istoria civilizației nu a păstrat urmele unor religii feminine; știm doar că cele mai vechi obiecte magice descoperite de arheologi reprezintă zeițe.

Dar asta s-a pierdut în negura timpului. Puterea magică, fiind folosită numai în scopuri pământești, a sfârșit prin a se dilua și a-și pierde forța. A dănuit doar frica de pedepsele divine.

În fața mea se află un bărbat, și nu o femeie – deși femeile care au rămas pe mal cu Hilal sigur că au aceeași putere ca el. Ambele sexe sunt înzestrate cu același dar de a intra în contact cu necunoscutul, în măsura în care sunt deschise spre „latura feminină". Lipsa mea de entuziasm în a veni aici s-a datorat faptului că știu cum s-a îndepărtat omenirea de origini, de contactul cu Visul lui Dumnezeu.

Omul aprinde focul într-o gropiță care să protejeze flăcările de vântul care nu încetează să sufle, așezând o tobă alături și destupând o sticlă cu un soi de lichid pe care nu îl cunosc. Șamanul din Siberia – de unde își are originea termenul – respectă aceleași ritualuri ca și *pajé** din pădurile Amazoniei, vrăjitorii din Mexic, sacerdoții *candomblé***-ului african, spiritualiștii din Franța, vindecătorii triburilor amerindiene, aborigenii din Australia, charismaticii Bisericii Catolice, mormonii din Utah și așa mai departe.

În această asemănare constă marea surpriză a tradițiilor acestora care par să trăiască într-un veșnic conflict

---

* Sacerdot vindecător; vrăjitor. (N.tr.)

** Locul unde se adună sacerdoții și credincioșii ritualului negru *macumba*. (N.tr.)

unele cu altele. Ele se întâlnesc pe un singur plan spiritual și se manifestă în diverse locuri din lume, deși nu au comunicat niciodată în plan fizic. Aici se vede voința unei Mâini Superioare:

„Uneori fiii mei au ochi, și nu văd. Au urechi, și nu aud. Prin urmare, unora le voi cere să nu fie surzi sau orbi față de mine. Chiar dacă asta le cere un preț mare, ei vor fi răspunzători să mențină vie Tradiția, iar într-o zi binecuvântările Mele se vor întoarce pe Pământ".

Șamanul începe să bată în tobă tot mai iute. Îi spune ceva lui Yao, care îmi traduce imediat:

— N-a folosit acest termen, dar *ki* va veni odată cu vântul.

Vântul începe să se întețească. Chiar dacă sunt bine îmbrăcat – hanorac special, mănuși, căciulă de lână groasă și fular care-mi lasă descoperiți doar ochii – nu e destul. Nasul mi-a amorțit, sprâncenele și barba îmi sunt pline de promoroacă. Yao stă așezat turcește, într-o postură elegantă. Încerc să fac la fel, dar tot timpul schimb poziția, deoarece pantalonii pe care îi am pe mine sunt obișnuiți, iar vântul trece prin țesătură și îmi amorțește mușchii, provocând spasme dureroase.

Flăcările dansează sălbatic, dar rămân aprinse. Ritmul tobei se întețește. Șamanul încearcă să-și potrivească bătăile inimii cu cele ale mâinii pe pielea tobei, a cărei parte inferioară este deschisă pentru ca spiritele să poată intra. În tradițiile afro-braziliene, aceasta e clipa când mediumul sau sacerdotul își lasă sufletul să iasă, permițând ca altă entitate – mai înțeleaptă – să-i ocupe trupul. Singura deosebire este că în țara mea nu există un moment precis în care să se manifeste ceea ce Yao a numit *ki*.

Renunț să mai fiu un simplu observator și decid să particip la transă. Încerc să-mi potrivesc și eu pulsul

cu bătăile, închid ochii, îmi golesc mintea de gânduri, dar frigul și vântul mă împiedică să merg mai departe. Din nou trebuie să schimb poziția; deschid ochii și observ că acum el are niște pene în mâna care ține toba – probabil de la vreo pasăre rară de prin partea locului. Conform tradițiilor din toată lumea, păsările sunt mesageri ai divinului. Ele îl ajută pe vrăjitor să urce în înaltul cerului și să stea de vorbă cu spiritele.

Și Yao ține ochii deschiși; extazul este al șamanului, numai al lui. Vântul se întețește, mi-e din ce în ce mai frig, dar șamanul rămâne impasibil. Ritualul continuă: destupă o sticlă cu un lichid care mi se pare a fi verde, bea, o întinde lui Yao, care bea și el și mi-o trece mie. Din respect, fac la fel: gust acel amestec dulceag, cu un conținut alcoolic slab, și înapoiez sticla șamanului. Ritmul tobei continuă, fiind întrerupt numai de desenele pe care omul le scrijelește pe pământ. N-am văzut niciodată acele simboluri, amintesc de un tip de scriere de mult dispărută. Din gâtlej îi ies zgomote ciudate, care par triluri de păsări. Toba răsună tot mai tare și mai repede, acum parcă simt frigul mai puțin și deodată vântul încetează.

Nimeni nu trebuie să-mi explice nimic: tocmai s-a manifestat ceea ce Yao numește *ki*. Toți trei ne privim, peste noi domnește un soi de calm, persoana din fața mea nu e aceeași care a condus barca sau care i-a cerut lui Hilal să rămână pe mal: trăsăturile i s-au schimbat, dându-i un aer mai tânăr și mai feminin.

O vreme el și cu Yao vorbesc rusește. O lumină apare la orizont, răsare luna. O însoțesc în noua ei călătorie pe cer, razele argintii reflectându-se în apa lacului, acum liniștită ca o oglindă. În stânga mea se aprind luminile din cătun. Sunt calm, încerc să absorb cât mai mult din acest moment pe care nu mă așteptam să-l trăiesc,

dar care se afla pe drumul meu – ca multe altele. Dar-ar Domnul ca neașteptatul să aibă întotdeauna fața asta atât de frumoasă și pașnică!

În cele din urmă – folosindu-l pe Yao drept traducător – șamanul mă întreabă ce am venit să fac.

— Să însoțesc un prieten care a făgăduit să revină aici. Să-mi arăt respectul pentru arta dumneavoastră. Și să contemplu misterul alături de dumneavoastră.

— Omul care e lângă dumneavoastră nu crede în nimic, spune șamanul, tot în traducerea lui Yao. A venit aici de mai multe ori ca să stea de vorbă cu soția lui, și totuși nu crede. Biata femeie! În loc să poată merge împreună cu Dumnezeu ca să aștepte momentul revenirii pe Pământ, trebuie să vină tot timpul să-l consoleze pe nefericitul ăsta. Părăsește căldura Soarelui divin și înfruntă frigul din Siberia pentru că dragostea lui nu o lasă să plece!

Șamanul chicotește.

— De ce nu-i explicați asta?

— I-am explicat deja. Dar atât el, cât și majoritatea persoanelor pe care le cunosc nu se împacă cu ceea ce consideră o pierdere.

— Egoism pur.

— Da, egoism pur. Vor ca timpul să se oprească și să se întoarcă înapoi. Și din cauza asta nu îngăduie sufletelor să meargă înainte.

Șamanul chicotește iar.

— El l-a ucis pe Dumnezeu în momentul când soția lui a trecut în alt plan. Se va întoarce aici o dată, de două, de zece ori și va încerca din nou să stea de vorbă cu ea. Nu vine să ceară ajutor ca să înțeleagă mai bine viața. Vrea ca lucrurile să se adapteze la felul său de a vedea viața și moartea.

Face o pauză. Privește în jur. Acum s-a întunecat complet, scena e luminată numai de flăcări.

— Nu știu să vindec disperarea atunci când oamenii găsesc consolare în ea.

— Cu cine vorbesc?

— Dumneavoastră credeți.

Repet întrebarea.

— Valentina.

O femeie.

— Bărbatul de lângă mine poate să fie cam prost când e vorba de spirit, dar e un om deosebit, pregătit să trăiască aproape tot, mai puțin ce numește „moartea" soției sale. Bărbatul de lângă mine e un om bun.

Șamanul dă din cap.

— Dumneavoastră la fel. Ați însoțit un prieten care se află lângă dumneavoastră de mult. Cu mult înainte de a vă fi întâlnit în viața asta. Așa cum și eu vă cunosc de mult.

Încă un chicotit.

— Noi trei ne-am mai văzut altundeva, înainte de a înfrunta împreună același destin, cel pe care prietenul dumneavoastră îl numește „moarte", într-o bătălie. Nu știu în ce țară, dar au fost răni de glonț. Toți războinicii ajung întotdeauna să se reîntâlnească. Asta face parte din legea divină.

Aruncă niște ierburi în flăcări, explicând că am mai făcut asta în altă viață, ne-am așezat în jurul focului ca să vorbim de aventurile noastre.

— Spiritul dumneavoastră vorbește cu acvila de pe Baikal, care privește și supraveghează tot, îi atacă pe dușmani, îi ocrotește și-i apără pe prieteni.

Ca pentru a-i confirma cuvintele, auzim o pasăre în depărtare. Senzația de frig a fost înlocuită de o stare plăcută. El ne întinde iar sticla.

— Băutura fermentată e vie, merge de la tinerețe la bătrânețe. Când ajunge la maturitate, este în stare să distrugă Spiritul Inhibiției, Spiritul Însingurării, Spiritul Fricii, Spiritul Neliniștii. Dar, băută peste măsură, ea se revoltă și atrage Spiritul Înfrângerii și al Agresiunii. Totul este să știi punctul pe care nu trebuie să-l depășești.

Bem și sărbătorim.

— În momentul acesta corpul dumneavoastră e pe pământ, dar spiritul este cu mine aici în înălțimi, și asta e tot ce vă pot oferi: o plimbare prin cerurile Baikalului. Nu ați venit ca să-mi cereți ceva, așa că nu vă voi da decât această plimbare. Sper ca ea să vă inspire să continuați să faceți ceea ce trebuie să faceți.

Fiți binecuvântat. La fel cum vă transformați viața, transformați-o și pe a celorlalți din jur. Când vă vor cere, nu uitați să dați. Când vă vor bate la ușă, nu șovăiți să deschideți. Când vor pierde ceva și vor veni la dumneavoastră, faceți ce vă va sta la îndemână și găsiți ce s-a pierdut. Dar, înainte, cereți, bateți la ușă și descoperiți tot ce e pierdut în viața dumneavoastră. Un vânător știe ce-l așteaptă: să devoreze vânatul sau să fie devorat de el.

Dau din cap.

— Ați mai trăit asta înainte și veți mai trăi de multe ori, continuă șamanul. Un prieten al prietenilor dumneavoastră e un prieten al acvilei de pe Baikal. În noaptea asta nu se va întâmpla nimic deosebit; nu veți avea viziuni, experiențe magice, transe ca să comunicați cu viii și nici cu morții. Nu veți primi nici o putere specială. Doar vă veți umple de bucurie în timp ce acvila îi va arăta sufletului dumneavoastră lacul. Nu vedeți nimic, dar spiritul dumneavoastră în acest moment se desfată în înălțimi.

Spiritul meu se desfată în înălțimi și eu nu văd nimic. Nu e nevoie: știu că spune adevărul. Când mi se va întoarce în trup, va fi mai înțelept și mai liniștit ca oricând.

Timpul se oprește, pentru că nu reușesc să-l mai măsor. Flăcările se mișcă, proiectând umbre stranii pe fața șamanului, dar eu nu sunt numai aici. Îmi las spiritul să hoinărească, are nevoie de asta, după atâta efort și atâta muncă de stat lângă mine. Nu-mi mai e frig. Nu mai simt nimic – sunt liber și așa voi continua să fiu cât timp acvila de pe Baikal zboară deasupra lacului și a munților înzăpeziți. Păcat că spiritul nu-mi poate povesti ce a văzut; dar, la urma urmei, nu trebuie să știu tot ce se petrece cu mine.

Vântul începe din nou să sufle. Șamanul se închină către pământ și către cer. Focul, care era atât de bine protejat, se stinge brusc. Mă uit la luna acum foarte sus pe cer, pot vedea silueta mai multor păsări care zboară în jurul nostru. Omul a îmbătrânit din nou, pare obosit, își vâră toba într-un sac mare, brodat.

Yao se apropie de el, bagă mâna în buzunarul stâng, scoate un pumn de monede și bancnote. Eu procedez la fel.

— Cerșim pentru acvila de pe Baikal. Asta e ce primim.

Face o plecăciune, mulțumește pentru bani și coborâm fără grabă spre barcă. Insula sacră a șamanilor are spiritul ei, e întuneric și nu știm niciodată dacă punem piciorul într-un loc sigur.

Când ajungem la mal, o căutăm pe Hilal, iar cele două femei ne spun că s-a întors la hotel. Abia atunci îmi dau seama că șamanul n-a spus nici un cuvânt despre ea.

Frica de frică

Încălzirea în cameră e dată la maximum. Înainte să caut întrerupătorul, îmi scot haina, căciula, fularul și mă duc la fereastră cu gândul s-o deschid ca să împrospătez puțin aerul. Cum hotelul se află pe un delușor, pot să văd cum se sting luminile din cătun. Rămân un timp acolo, imaginându-mi minunile la care spiritul meu trebuie să fi fost prezent. Și, când dau să mă întorc, aud vocea.

— Nu te întoarce.

Hilal e aici. Și tonul cu care a spus asta mă sperie. Vorbește serios.

— Sunt înarmată.

Nu, imposibil. Asta dacă nu cumva femeile acelea…

— Dă-te puțin înapoi.

Fac ce-mi comandă.

— Încă puțin. Așa. Acum fă un pas spre dreapta. Acolo, nu te mai mișca.

Nu mă gândesc la nimic – instinctul de conservare a pus stăpânire pe mine. Preț de câteva secunde mintea procesează care sunt posibilitățile pe care le am ca să supraviețuiesc: să mă arunc la pământ, să încerc să încropesc o discuție, sau pur și simplu să aștept următorul ei pas. Dacă e într-adevăr hotărâtă să mă omoare, nu va dura mult, dar, dacă nu o să tragă într-un minut, va începe să discute, iar șansele vor fi de partea mea.

Un zgomot asurzitor, o explozie și mă trezesc acoperit de cioburi de sticlă. Becul de deasupra capului meu a explodat.

— În mâna dreaptă am arcușul, în stânga vioara. Nu te întoarce.

Nu mă întorc, dar respir adânc. Nu există nici un fel de magie sau efect special în ceea ce s-a întâmplat: cântăreții de operă obțin același efect cu vocea – pot să facă țăndări o cupă de șampanie, de exemplu, imprimând aerului o vibrație care spulberă obiectele fragile.

Arcușul atinge din nou corzile, scoțând un sunet strident.

— Știu tot ce s-a întâmplat. Am văzut. Femeile m-au condus acolo fără să fie nevoie de inelul de lumină.

A văzut.

O povară imensă se ridică de pe umerii mei plini de cioburile becului. Călătoria în locul acela, deși Yao nu știe, era și călătoria mea de întoarcere în regat. Și nu trebuia să mai spun nimic, ea văzuse.

— M-ai părăsit când eram la ananghie. Am murit din cauza ta și m-am întors acum ca să te bântui.

— Nu mă bântui. Nu mă sperii. Am fost iertat.

— M-ai silit să te iert. Și te-am iertat fără să știu exact ce făceam.

Încă un acord acut și dezagreabil.

— Dacă vrei, retrage-ți iertarea.

— Nu vreau. Ești iertat. Și, dacă ar trebui să te iert de șaptezeci și șapte de ori, tot te-aș ierta. Dar imaginile au apărut învălmășite în capul meu. Trebuie să-mi povestești exact ce s-a întâmplat. Mi-amintesc doar că eram goală, tu mă priveai, eu le spuneam tuturor că te iubesc și pentru asta am fost condamnată la moarte. Dragostea mea m-a condamnat.

— Pot să mă întorc?

— Nu încă. Mai întâi povestește-mi ce s-a întâmplat. Tot ce știu e că într-o viață trecută am murit din cauza ta. Poate că s-a petrecut aici, poate să se fi petrecut în orice alt loc din lume, dar m-am sacrificat în numele unei iubiri, ca să te salvez.

Ochii mi se obișnuiseră acum cu întunericul, dar căldura din cameră era insuportabilă.

— Ce au făcut femeile?

— Ne-am așezat pe malul lacului, au aprins un foc, au bătut într-o tobă, au intrat în transă și mi-au dat ceva să beau. Când am băut, am avut niște viziuni confuze. Au durat foarte puțin. Mi-amintesc doar ceea ce ți-am spus. Am crezut că era numai un coșmar, dar ele m-au asigurat că fuseserăm deja împreună într-o viață trecută. Tu mi-ai spus același lucru.

— Nu. S-a întâmplat în prezent, se întâmplă acum. În acest moment sunt într-o cameră de hotel în Siberia, într-o localitate al cărei nume nu-l cunosc. Sunt și într-o chilie de lângă Cordoba, în Spania. Sunt cu soția mea în Brazilia, cu multele femei pe care le-am avut, în unele dintre viețile astea sunt femeie. Cântă.

Îmi scot puloverul. Ea începe să cânte o sonată care nu a fost compusă pentru vioară; mama o cânta la pian când eram copil.

— A fost o vreme în care și lumea era femeie, energia sa era minunată, oamenii credeau în miracole, prezentul era tot ce aveau și din cauza asta timpul nu exista. Grecii au două cuvinte pentru timp. Primul e *Kairos*, timpul lui Dumnezeu, eternitatea. Dar ceva s-a schimbat. Lupta pentru supraviețuire, nevoia de a ști unde să plantăm ca să putem culege și timpul așa cum îl trăim astăzi au început să facă parte din istoria noastră. Grecii numesc asta *Cronos*; romanii, Saturn, un zeu care

și-a devorat copiii. Am ajuns să fim sclavii memoriei. Continuă să cânți și o să-ți explic mai bine.

Ea continuă să cânte. Încep să plâng, dar continui.

— În acest moment sunt în grădină, într-un târg, așezat pe o bancă în fața casei mele, privind cerul și căutând să descopăr ce vor să spună oamenii când folosesc expresia „a construi castele în văzduh", pe care am auzit-o cu o oră în urmă. Am șapte ani. Încerc să construiesc un castel auriu, dar nu reușesc. Prietenii mei iau masa la ei acasă, mama cântă aceeași melodie pe care o aud acum, doar că la pian. Dacă n-ar fi nevoia să povestesc ce simt, aș fi în întregime acolo. Mirosul verii, greierii țârâind în copaci, eu cu gândul la fetița de care sunt îndrăgostit.

Nu sunt în trecut, sunt în prezent. Eu sunt acum băiețelul care am fost cândva. Întotdeauna voi fi acel băiețel, noi toți vom fi copiii, adulții, bătrânii care am fost cândva și care vom fi din nou. Eu nu-mi AMINTESC. TRĂIESC din nou acel timp.

Nu reușesc să continui. Îmi duc mâinile la față și plâng, în timp ce ea cântă cu tot mai multă intensitate, mai multă perfecțiune, transportându-mă în numeroasele ego-uri care există în viața asta. Nu plâng pentru mama mea care a plecat, pentru că ea este acum aici, cântând pentru mine. Nu plâng pentru copilul care, surprins de acea expresie atât de complicată, încearcă să-și construiască un castel auriu care dispare la fiecare secundă. Și copilul este aici ascultând Chopin, știe cât de frumoasă e melodia, a mai auzit-o de atâtea ori și i-ar plăcea să o mai audă de tot atâtea ori! Plâng pentru că nu există alt mod de a exprima ceea ce simt: SUNT VIU. În fiecare por, în fiecare celulă a corpului meu, sunt viu, nu m-am născut niciodată și niciodată nu am murit.

Pot să am momentele mele de tristețe, confuziile mele, dar deasupra mea este marele Eu, care înțelege totul și râde de zbuciumul meu. Plâng pentru efemeritate și pentru eternitate, pentru că știu că mai sărace decât muzica sunt cuvintele, și deci niciodată nu voi reuși să descriu acest moment. Îl las pe Chopin, pe Beethoven, pe Wagner să mă conducă în trecutul care este prezent – muzica lor e mai puternică decât toate inelele aurii pe care le cunosc.

Plâng în timp ce Hilal cântă. Și ea cântă până când obosesc de atâta plâns.

*
* *

Se duce la întrerupător. Filetul becului ars s-a spart. Camera rămâne tot în întuneric; se duce la noptieră și aprinde veioza.

— Acum poți să te întorci.

Când ochii mi se obișnuiesc cu lumina, o văd goală, cu brațele deschise, cu vioara și arcușul în mâini.

— Azi mi-ai spus că mă iubești ca un râu. Acum eu vreau să-ți spun că te iubesc ca muzica lui Chopin. Simplă și profundă, albastră ca lacul, capabilă de…

— Muzica vorbește pentru sine. Nu e nevoie să spui nimic.

— Mi-e frică. Foarte frică. Ce am văzut de fapt?

Îi descriu tot ce s-a întâmplat în chilie, lașitatea mea și fata pe care o vedeam exact cum stă ea acum, doar că avea mâinile legate cu corzi care nu erau ale unui arcuș sau ale unei viori. Ea ascultă în tăcere, cu brațele tot deschise, sorbindu-mi fiecare cuvânt. Stăm amândoi în picioare în mijlocul odăii, corpul ei e alb ca cel al fetei de cincisprezece ani care în acest moment e condusă spre rugul aprins lângă orașul Cordoba. N-o

voi putea salva, știu că se va mistui în flăcări lângă prietenele ei. Asta s-a mai întâmplat o dată, se întâmplă de multe ori și se va mai întâmpla cât timp lumea va continua să existe. Îi mai spun că fata aceea avea sexul acoperit de păr, iar cea care e acum în fața mea și l-a ras – iar asta mi se pare îngrozitor, ca și cum bărbații ar vrea aibă relații sexuale cu un copil. O rog să nu mai facă asta, iar ea îmi promite.

Îi arăt eczema de pe mâini, care e mai vizibilă ca oricând, îi explic că sunt niște urme din același loc și același trecut. O întreb dacă-și amintește ce mi-a spus ori ce mi-au spus celelalte, în timp ce mergeau spre rug. Ea dă din cap în semn că nu.

— Mă dorești?

— Mult. Suntem aici singuri, în acest loc unic de pe planetă, ești goală în fața mea. Te doresc mult.

— Mi-e frică de frica mea. Îmi cer iertare mie însămi nu pentru că sunt aici, ci pentru că am fost mereu egoistă în durerea mea. În loc să iert, am căutat răzbunarea. Nu pentru că eram mai puternică, ci pentru că întotdeauna m-am simțit mai slabă. În timp ce-i răneam pe ceilalți, mă răneam și mai mult pe mine însămi. Umileam ca să mă simt umilită, atacam ca să mă simt siluită de propriile mele sentimente.

Știu că nu sunt singura care a trecut prin lucruri ca acelea pe care le-am povestit la masa de la ambasadă, în modul cel mai trivial posibil: să fiu violată de un vecin, prieten al familiei mele. Am spus în seara aceea că nu era ceva chiar atât de rar și sunt sigură că cel puțin una dintre femeile de acolo a trecut prin așa ceva în copilărie. Și totuși, nu toate se comportă ca mine. Eu nu reușesc să mă împac cu mine însămi.

Respiră adânc, căutându-și cuvintele, și continuă:

— Nu pot să depășesc ceea ce toată lumea depășește. Tu ești în căutarea tezaurului tău și eu sunt o

parte din el. Cu toate astea, mă simt străină în propria mea piele. Nu vreau să mă arunc în brațele tale, să te sărut și să fac dragoste cu tine acum dintr-un singur motiv: nu am curaj, mi-e frică să nu te pierd. Dar, în timp ce tu erai în căutarea regatului tău, eu mă regăseam pe mine însămi, până când, în timpul călătoriei, am încetat să mai progresez. Atunci am devenit mai agresivă. Mă simt respinsă, inutilă, și nimic din ce mi-ai spune nu mă poate face să-mi schimb părerea.

Mă așez pe singurul scaun din odaie și o rog să vină în brațele mele. Și corpul ei e asudat din cauza căldurii din cameră. Ea își ține în continuare arcușul și vioara în mâini.

— Am multe temeri, spun. Și voi continua să le am. N-am să încerc să explic nimic. Dar e ceva ce poți face acum.

— Nu vreau să continui să-mi spun că asta va trece într-o zi. Nu va trece. Trebuie să învăț să trăiesc cu demonii mei!

— Așteaptă. N-am făcut călătoria asta ca să salvez lumea, și cu atât mai puțin ca să te salvez pe tine. Dar Tradiția magică spune că durerea se poate transfera. Ea nu piere pe loc, dar va dispărea pe măsură ce o transferi altundeva. Ai făcut asta în mod inconștient toată viața. Acum îți cer să o faci într-o manieră conștientă.

— N-ai chef să faci dragoste cu mine?

— Ba da, foarte mult. Deși e foarte cald în cameră, pot să simt o căldură mai puternică în picioare, acolo unde le atinge sexul tău. Nu sunt un supraom. De aceea te rog să transferi durerea ta și dorința mea.

Te rog să te scoli, să te duci în camera ta și să cânți până la epuizare. Suntem singuri în hotelul ăsta, așa că nimeni nu va reclama că e zgomot. Pune-ți toată

simțirea în muzică, și mâine fă la fel. Ori de câte ori vei cânta, amintește-ți că ceea ce te-a rănit atâta s-a transformat într-un har. În pofida a ceea ce ai spus, alte persoane nu și-au depășit niciodată trauma, doar au ascuns-o într-un loc pe care nu-l vizitează niciodată. Dar, în cazul tău, Dumnezeu ți-a arătat calea. Sursa regenerării este acum în mâinile tale.

— Te iubesc cum îl iubesc pe Chopin. Întotdeauna mi-am dorit să fiu pianistă, dar părinții mei puteau cumpăra la vremea aceea doar o vioară.

— Eu te iubesc ca un râu.

Ea se scoală și începe să cânte. Cerul ascultă muzica, îngerii coboară ca să o privească împreună cu mine pe femeia aceea goală care uneori se oprește, uneori își leagănă corpul însoțind instrumentul. Eu am dorit-o și am făcut dragoste cu ea fără să o ating și fără să am orgasm. Nu pentru că sunt bărbatul cel mai fidel din lume, dar pentru că doar astfel se puteau întâlni trupurile noastre – cu îngerii de față.

Pentru a treia oară în noaptea aceea – când spiritul meu a zburat cu acvila de pe Baikal, când am ascultat cântecul din copilărie și acum – timpul s-a oprit în loc. Mă aflam cu totul aici, fără trecut și fără viitor, trăind cu ea muzica, rugăciunea neașteptată, recunoștința de a fi plecat în căutarea regatului meu. M-am culcat pe pat, iar ea a continuat să cânte. Am adormit în sunetul viorii ei.

M-am trezit la prima rază de soare, m-am dus în camera ei și i-am văzut chipul – pentru întâia oară părea să aibă într-adevăr douăzeci și unu de ani. Am trezit-o delicat și am rugat-o să se îmbrace pentru că Yao ne aștepta la micul dejun. Trebuia să ne întoarcem imediat la Irkuțk, fiindcă trenul urma să plece în câteva ore.

Coborâm, mâncăm pește marinat (singura opțiune la ora aceea) și auzim motorul mașinii care vine după noi. Șoferul ne salută, ne ia rucsacurile și le pune în portbagaj.

Ieșim pe un soare strălucitor, cer senin, nici un pic de vânt; munții înzăpeziți din depărtare se văd limpede. Mă opresc ca să-mi iau rămas-bun de la lac, știind că probabil nu voi mai reveni aici niciodată. Yao și Hilal urcă în mașină, șoferul pornește motorul.

Dar eu nu reușesc să mă urnesc din loc.

— Veniți. Avem o marjă de o oră în caz că e vreun accident pe șosea, dar nu vreau să risc.

Lacul mă cheamă.

Yao coboară din mașină și se apropie.

— Poate că v-ați așteptat la mai mult de la întâlnirea cu șamanul. Dar pentru mine a fost important.

Nu, mă așteptam la mai puțin. Mai târziu îi voi spune ce s-a întâmplat cu Hilal. Acum privesc cum lacul se

trezește odată cu soarele, apa lui reflectându-i fiecare rază. Spiritul meu l-a vizitat împreună cu acvila lacului Baikal, dar trebuie să-l cunosc mai bine.

— Uneori lucrurile nu ies așa cum gândim, continuă el. În orice caz, vă mulțumesc că ați venit.

— E posibil să te abați din drumul pe care l-a trasat Dumnezeu? Da, însă este întotdeauna o greșeală. E posibil să eviți durerea? Da, însă niciodată n-ai să înveți ceva. E posibil să cunoști lucrurile fără să le experimentezi cu adevărat? Da, însă ele nu vor face niciodată parte din tine.

Și cu aceste cuvinte înaintez spre apele care mă cheamă. Mai întâi încet, șovăielnic, fără să știu dacă voi reuși să ajung până acolo. Treptat, observând că rațiunea mă trage înapoi, încep să măresc viteza, să alerg, în timp ce arunc de pe mine hainele de iarnă. Când ajung pe malul lacului, sunt doar în chiloți. O clipă, o fracțiune de secundă, ezit. Dar îndoiala nu e suficientă ca să mă împiedice să merg mai departe. Apa înghețată îmi atinge picioarele, gleznele, simt că fundul e plin de pietre și mi-e greu să-mi țin echilibrul, dar chiar și așa merg mai departe, până ce locul e destul de adânc ca să

MĂ CUFUND!

Corpul meu intră în apa înghețată, simt că mii de ace mi se înfig în piele, suport cât pot, poate câteva secunde, poate o veșnicie, și ies imediat la suprafață.

Vară! Căldură!

Mai târziu aveam să aflu că toți cei care ies dintr-un loc înghețat și intră în altul cu o temperatură mai mare au aceeași senzație. Iată-mă așadar, fără cămașă, cu apele Baikalului până la genunchi, vesel ca un copil pentru că fusesem învăluit de toată forța aceea care făcea acum parte din mine.

Yao și Hilal m-au urmat și mă privesc de pe mal. Nu le vine să creadă.

— Veniți! Veniți!

Amândoi încep să se dezbrace. Hilal nu are nimic dedesubt, e din nou goală, și ce? Câteva persoane se adună pe chei și ne urmăresc. Dar cui îi pasă? Lacul e al nostru. Lumea e a noastră.

Yao intră primul, nu observă că fundul e neregulat și cade. Se ridică din nou, mai înaintează puțin și se cufundă. Hilal trebuie să fi levitat printre pietre, pentru că intră alergând, merge mai departe decât noi, se scufundă, deschide brațele spre cer și râde, râde ca o nebună.

Din clipa când am început să alerg spre lac până când am ieșit n-au trecut mai mult de cinci minute. Șoferul, cât se poate de îngrijorat, vine și el alergând cu niște prosoape pe care a reușit în goană să le ia de la hotel. Noi trei țopăim de bucurie, îmbrățișându-ne, cântând, țipând și spunând „E cald afară!", precum copiii care niciodată, niciodată în viață nu vom înceta să fim.

Orașul

Îmi potrivesc ceasul pentru ultima oară în această călătorie: sunt orele cinci din dimineața zilei de 30 mai 2006. La Moscova, cu o diferență de șapte ore, oamenii încă mai iau cina din seara de 29.

Toți cei din vagon s-au trezit devreme sau nu au putut să doarmă. Nu din cauza balansului trenului, cu care ne-am obișnuit între timp, ci pentru că în curând vom sosi la Vladivostok, punctul terminus. Petrecem aceste două zile în vagon, în jurul acelei mese care pe toată această veșnicie a fost centrul universului nostru. Mâncăm, spunem povești și am descris senzațiile cufundării în Baikal, deși toți erau mai interesați de întâlnirea cu șamanul.

Editorii mei au avut o idee genială: să anunțe în orașele următoare unde vor fi opriri ora sosirii trenului. Fie zi, fie noapte, coboram din vagon, oamenii mă așteptau pe peron, îmi întindeau cărți să le iscălesc, îmi mulțumeau și eu le mulțumeam la rândul meu. Uneori stăteam cinci minute, alteori douăzeci. Ei mă binecuvântau, eu primeam toate binecuvântările rostite, atât de către doamne în vârstă cu haine lungi, cizme și basmale legate pe cap, cât și de către tineri care ieșeau de la lucru sau se întorceau acasă, îmbrăcați într-un simplu bluzon, parcă spre a le spune tuturor: „Sunt mai puternic decât frigul".

În ajun hotărâsem să parcurg întregul tren. Dintotdeauna mă gândisem la asta, dar mereu lăsam pe a doua zi, de vreme ce aveam o călătorie lungă în fața noastră. Până când mi-am dat seama că aproape sosisem.

L-am rugat pe Yao să mă însoțească. Am deschis și închis un număr nesfârșit de uși, imposibil de ținut socoteala câte. Abia atunci am înțeles că nu mă aflam într-un tren, ci într-un oraș, într-o țară, în tot Universul. Ar fi trebuit să fac asta înainte – călătoria ar fi fost mai bogată, aș fi putut descoperi persoane foarte interesante, să aud povești pe care poate le-aș fi putut transforma în cărți.

De-a lungul după-amiezii am parcurs acel oraș pe șine, coborând doar în gări ca să-i întâlnesc pe cititorii care așteptau pe peroane. Am parcurs acest oraș mare la fel ca pe atâtea altele de pe lumea asta și am asistat la aceleași scene: bărbatul care vorbește la mobil, băiatul care aleargă să ia ceva ce uitase în vagonul-restaurant, mama cu bebelușul în poală, doi tineri care se sărută pe culoarul îngust, fără să fie atenți la peisaj, radiouri cu volumul dat la maximum, semne pe care nu reușesc să le descifrez, persoane care oferă obiecte sau cer ceva, un bărbat cu un dinte de aur care râde lângă tovarășii săi, o femeie cu basma pe cap care plânge privind în gol. Am fumat câteva țigări împreună cu un grup de persoane ca să trec prin ușa îngustă ce duce la vagonul următor, am privit pe furiș oameni duși pe gânduri, bine îmbrăcați, care păreau să poarte pe umeri povara întregii lumi.

Am umblat prin orașul acela care se întinde ca un fluviu mare de oțel ce nu încetează să curgă, unde nu vorbesc limba, dar ce contează? Am auzit tot felul de idiomuri și sunete și am observat că, așa cum se întâm-

plă în marile orașe, oamenii, în majoritate, nu vorbesc cu nimeni – fiecare pasager e cufundat în problemele și visurile sale, obligat să conviețuiască împreună cu trei străini în același compartiment, ființe pe care nu le va mai întâlni niciodată și care au propriile lor probleme și visuri de care să se preocupe. Oricât de nefericiți sau solitari ar fi, oricât de mult ar avea nevoie să împărtășească o cucerire sau o tristețe care înăbușă, e mai bine și mai sigur să păstreze tăcerea.

Am decis să abordez pe cineva – o femeie cam de vârsta mea. Am întrebat-o pe unde trecem. Yao a început să traducă spusele mele, dar l-am rugat să nu mă ajute, trebuia să-mi imaginez cum ar fi dacă aș face această călătorie singur: voi reuși să ajung la capăt? Femeia a făcut un semn, arătând că nu auzise ce spusesem, zgomotul roților era foarte puternic. Am repetat întrebarea, de astă dată a auzit cuvintele mele, dar nu a înțeles nimic. Trebuie să-și fi spus că sunt nebun și a mers mai departe.

Am încercat cu o a doua, o a treia persoană. Am schimbat întrebarea, voiam să știu de ce călătoresc, ce fac în trenul acela. Nimeni nu a înțeles și m-am bucurat, pentru că întrebarea mea era ridicolă, toți știu ce fac, unde se duc – inclusiv eu, deși poate că nu ajunsesem până unde dorisem să ajung. Cineva care s-a strecurat printre noi pe coridorul îngust m-a auzit vorbind engleza, s-a oprit și a spus cu voce calmă:

— Pot să vă ajut? V-ați rătăcit?

Nu, nu m-am rătăcit. Pe unde trecem?

— Suntem la frontiera cu China, curând o să cotim la dreapta și vom coborî la Vladivostok.

Am mulțumit și am mers mai departe. Reușisem să stabilesc un dialog, puteam călători singur, nu mă voi pierde niciodată cât timp mai există atâtea persoane gata să mă ajute.

Am străbătut orașul care părea să nu se mai isprăvească niciodată și m-am întors în punctul de unde am plecat purtând cu mine râsete, priviri, sărutări, melodii, cuvinte în nenumărate limbi străine, pădurea care trecea pe afară și pe care sigur nu o voi mai vedea, chiar dacă va rămâne mereu cu mine, pe retina și în inima mea.

M-am înapoiat la masa care fusese centrul universului nostru, am scris câteva rânduri și le-am fixat pe locul unde Yao își lipea întotdeauna gândurile zilnice.

*
* *

Citesc ce am scris ieri, după plimbarea prin tren.

„Nu sunt un străin pentru că n-am stat să mă rog să revin în siguranță, nu mi-am pierdut timpul gândindu-mă la casa mea, masa mea, partea mea din pat. Nu sunt un străin pentru că toți călătorim, avem aceleași întrebări, aceeași oboseală, aceleași temeri, același egoism și aceeași generozitate. Nu sunt un străin pentru că, atunci când am avut nevoie, am primit. Când am bătut, ușa s-a deschis. Când am căutat, am găsit ce credeam."

Mi-aduc aminte că astea au fost cuvintele șamanului. Curând vagonul va reveni la punctul de plecare. Acea hârtie va dispărea de îndată ce va veni femeia de serviciu să facă curat. Dar eu nu voi uita niciodată ce am scris: pentru că nu sunt și nu voi fi niciodată un străin.

*
* *

Hilal a rămas cea mai mare parte a timpului în cabina ei, cântând cu disperare din vioară. Uneori simțeam că stă de vorbă cu îngerii, alteori era vorba doar

de o repetiție ca să-și exerseze tehnica. Pe drumul de întoarcere de la Irkuțk am avut certitudinea că în plimbarea mea cu acvila nu am fost singur. Spiritele noastre văzuseră împreună aceleași minunății.

Cu o noapte în urmă am rugat-o să dormim iar împreună. Încercasem să fac exercițiul cu inelul luminos singur, dar nu ajunsesem la nici un rezultat în afară de faptul că am ajuns – fără voia mea – la scriitorul care am fost în Franța secolului al XIX-lea. El (sau eu) încheiam un paragraf:

„Momentele care preced somnul sunt asemănătoare cu imaginea morții. Toropeala ne năpădește, și ne e cu neputință să spunem când «EU» ajunge să existe sub altă formă. Visele noastre sunt a doua noastră viață: nu pot să trec de porțile care ne duc în lumea invizibilă fără să mă înfior".

În noaptea asta ea s-a culcat lângă mine, mi-am așezat capul pe pieptul ei și am rămas tăcuți – ca și cum sufletele noastre s-ar fi cunoscut de mult timp și nu ar mai fi fost nevoie de cuvinte, ci doar de acest contact fizic. Până la urmă am reușit ca inelul auriu să mă ducă exact în locul unde voiam să fiu: orașul de lângă Cordoba.

Sentința e pronunțată în public, în mijlocul pieței, ca la o mare serbare populară. Cele opt tinere poartă cămași albe până la glezne, tremură de frig, dar curând vor cunoaște căldura focului din Infern – aprins de oameni care cred că acționează în numele Cerului. I-am cerut superiorului să mă scutească să stau printre membrii Bisericii. Nu a trebuit să-l conving, cred că era furios pe lașitatea mea și m-a lăsat să mă duc unde vreau. Sunt amestecat în mulțime, rușinat, cu capul tot timpul acoperit cu gluga rasei mele de dominican.

În timpul zilei au sosit curioși din orașele învecinate și, înainte de căderea serii, piața era deja plină. Nobilii au venit în hainele lor cele mai colorate, stau așezați în primul rând pe niște scaune speciale. Femeile au avut timp să-și onduleze părul și să se fardeze, astfel ca toți să poată aprecia ceea ce își închipuie ele că este o dovadă a frumuseții. În privirile celor prezenți există ceva mai mult decât curiozitate; răzbunarea pare să fie emoția comună. Nu este vorba de ușurarea de a vedea că vinovații sunt pedepsiți, ci de represalii pentru faptul că ele sunt frumoase, tinere, senzuale și fiice ale unor oameni foarte bogați. Merită să fie pedepsite pentru tot ceea ce o mare parte dintre persoanele de aici au lăsat în urma lor în tinerețe sau nu au reușit niciodată

să atingă. Se răzbună atunci pe frumusețe. Se răzbună pe veselie, pe râsete și pe speranță. Într-o asemenea lume nu este loc pentru sentimente care să dovedească faptul că suntem jalnici, frustrați, neputincioși.

Inchizitorul oficiază o misă în latină. La un moment dat, în timpul predicii în care admonestează persoanele cu privire la pedepsele cumplite care îi așteaptă pe cei ce se fac vinovați de erezie, se aud niște țipete. Sunt părinții tinerelor pregătite să fie arse, până atunci ținuți în afara pieței, dar care au reușit să răstoarne bariera și să intre.

Inchizitorul își întrerupe predica, mulțimea huiduie, paznicii se îndreaptă spre ei și reușesc să-i smulgă de acolo.

Sosește o căruță trasă de boi. Fetele își pun brațele la spate, mâinile le sunt legate și dominicanii le ajută să urce. Paznicii formează un cordon de siguranță în jurul vehiculului, mulțimea le face loc și boii cu încărcătura lor macabră sunt conduși spre rugul care va fi aprins pe o câmpie din apropiere.

Fetele țin capul plecat, astfel că nu știi dacă au teamă sau lacrimi în ochi. Una dintre ele a fost torturată atât de sălbatic, încât nu poate sta în picioare fără ajutorul celorlalte. Soldații încearcă din greu să potolească mulțimea care râde, insultă, aruncă obiecte. Văd căruța trecând aproape de locul unde mă aflu, încerc să ies în față, dar e prea târziu. Masa compactă de bărbați, femei și copii nu mă lasă să mă mișc.

Ele se apropie, cămășile albe acum sunt murdare de ouă, bere, vin, coji de napi. Dumnezeu să se milostivească. Sper ca, în momentul când va fi aprins rugul, ele să ceară din nou iertare pentru păcatele lor – păcate despre care noi cei de aici nu ne-am putea închipui că într-o zi vor fi transformate în virtuți. Dacă vor cere

izbăvirea, un călugăr le va asculta încă o dată mărturisirea, le va încredința sufletele lui Dumnezeu, și toate vor fi strangulate cu o frânghie așezată în jurul gâtul și trecută prin spatele stâlpului. Doar cadavrele lor vor fi arse.

Dacă vor stărui în nevinovăție, vor fi arse de vii.

Am mai asistat și la alte execuții. Sper ca părinții fetelor să-i fi dat bani călăului; astfel, puțin ulei va fi turnat peste lemn, focul va arde repede și fumul le va ucide înainte ca văpaia să înceapă să le mistuie mai întâi părul, pe urmă picioarele, mâinile, fețele, coapsele și apoi trunchiul. Cu toate astea, dacă părinții nu au putut mitui călăul, ele vor arde încet, o suferință cu neputință de descris.

Căruța a ajuns acum în fața mea. Las capul în jos, dar una dintre ele mă vede. Toate se întorc, și eu mă pregătesc să fiu insultat pentru că merit, sunt cel mai vinovat dintre toți, cel care s-a spălat pe mâini când un simplu cuvânt ar fi putut să schimbe totul.

Ele mă strigă. Persoanele din jur mă privesc, uluite – le cunoșteam pe acele vrăjitoare? Fără rasa mea de dominican, probabil aș fi fost lovit. O clipă mai târziu, oamenii din jurul meu își dau seama că trebuie să fiu unul dintre cei care le-au condamnat. Cineva mă lovește ușor pe spate ca să mă încurajeze, o femeie îmi spune: „Lăudat fiți pentru credința dumneavoastră".

Ele continuă să mă cheme. Iar eu, care am obosit acum să mai fiu laș, hotărăsc să ridic capul și să le privesc.

În acel moment, totul încremenește și nu mai reușesc să văd nimic.

M-am gândit să o duc până la Aleph, atât de aproape de noi, dar oare era acesta chiar sensul călătoriei mele? Să manipulez pe cineva care mă iubește doar ca să obțin un răspuns la ceva care mă chinuie: asta m-ar face să redevin regele regatului meu? Dacă nu aș reuși acum, aș reuși mai încolo – alte trei femei așteaptă pe drumul meu, dacă aș avea curajul să-l parcurg până la capăt. E aproape sigur că nu aș pleca din această reincarnare fără să cunosc răspunsul.

*
* *

S-a luminat de zi, orașul apare la geam, călătorii se scoală fără să arate entuziasm sau mulțumire că am ajuns. Poate că voiajul nostru începe cu adevărat aici.

Încetinim, orașul de oțel începe să se oprească încet, de astă dată definitiv. Mă întorc spre Hilal și spun:

— Coboară alături de mine.

Ea coboară cu mine. Pe peron așteaptă oameni. O fată cu ochi mari ține un afiș cu steagul Braziliei și niște cuvinte scrise în portugheză. Se apropie jurnaliștii, le mulțumesc tuturor pe rusește pentru grija lor din fiecare moment în care străbăteam uriașul continent.

Primesc flori, fotografii îmi cer să le pozez în fața unei coloane mari de bronz, în vârful căreia e un vultur cu două capete, având gravate la bază:

9 288.

Nu e nevoie să se adauge „kilometri". Toți cei care au sosit până aici știu ce vrea să spună cifra asta.

Apelul telefonic

Vaporul navighează calm pe Oceanul Pacific în timp ce soarele începe să coboare în spatele colinelor unde se află orașul. Tristețea pe care am crezut că o văd la tovarășii mei din tren de îndată ce am sosit a făcut loc unei euforii necontrolate. Toți ne purtăm de parcă ar fi prima dată când vedem marea, nimeni nu vrea să se gândească la faptul că în curând ne vom spune „adio", promițând că ne vom revedea foarte curând, convinși că făgăduiala asta are doar rolul să facă plecarea mai ușoară.

Călătoria se încheie, aventura ajunge la capăt și, peste trei zile, ne vom întoarce cu toții la casele noastre, unde ne vom îmbrățișa familiile, ne vom vedea copiii, vom privi corespondența care s-a adunat, vom arăta sutele de fotografii pe care le-am făcut, vom istorisi povești despre tren, despre orașele prin care am trecut, despre oamenii cu care ne-am încrucișat pe drum.

Totul ca să ne convingem pe noi înșine că aventura chiar a avut loc. Peste trei zile, reîntorși la rutina zilnică, vom avea senzația nu am plecat niciodată și că nu ne-am dus atât de departe. Firește, avem fotografiile, biletele, suvenirele cumpărate pe drum, dar timpul – unic, absolut, etern stăpân al vieților noastre – ne va spune: ai rămas totdeauna aici în casa asta, în camera asta, la calculatorul ăsta.

Două săptămâni? Ce înseamnă asta pentru o viață întreagă? Nimic nu s-a schimbat pe stradă, vecinii tăi continuă să comenteze aceleași chestiuni, ziarul pe care te-ai dus să-l cumperi de dimineață conține exact aceleași știri: Campionatul Mondial care va începe în Germania, discuțiile despre Iran și bomba atomică, conflictele dintre israelieni și palestinieni, scandalurile în care sunt implicate celebritățile, constantele reclamații despre lucrurile pe care guvernul le-a promis și nu le-a făcut.

Nu, nimic nu s-a schimbat. Doar noi – care am călătorit în căutarea regatului nostru și am descoperit pământuri pe care nu mai călcaserăm înainte – știm că suntem diferiți. Dar, cu cât explicăm mai mult, cu atât ne convingem că această călătorie, ca și toate cele anterioare, există doar în amintirea noastră. Poate o să le povestim nepoților, sau eventual o să scriem o carte; dar ce vom putea spune?

Nimic. Poate ce s-a petrecut afară, dar niciodată ce s-a transformat înăuntru.

Poate că nu ne vom mai vedea niciodată. Iar singura persoană care în momentul acesta are ochii în zare este Hilal. Pesemne se gândește cum să rezolve această problemă. Nu, pentru ea Transsiberianul nu se termină aici. Cu toate astea, nu trădează ce simte și, când ceilalți încearcă să intre în vorbă, răspunde politicos și amabil. Cum nu a făcut niciodată cât timp am stat împreună.

*
* *

Yao caută să fie aproape de ea. A încercat deja de vreo două, trei ori, dar ea se depărtează întotdeauna după ce schimbă câteva fraze. El renunță și vine lângă mine.

— Ce pot să fac?

— Să-i respecți tăcerea, cred.

— Așa cred și eu. Dar știți…

— Da, știu. Cu toate astea, de ce nu te preocupi de dumneata? Amintește-ți cuvintele șamanului: l-ai ucis pe Dumnezeu. E momentul să-l reînvii, ori călătoria asta va fi fost inutilă. Cunosc multă lume care caută să-i ajute pe ceilalți doar ca să se îndepărteze de propriile probleme.

Yao mă bate ușor pe spate, ca și cum ar spune „Înțeleg", și mă lasă singur cu priveliștea oceanului.

Acum, că sunt în locul cel mai îndepărtat, soția mea se află alături de mine. După-amiază mi-am întâlnit cititorii, a urmat petrecerea obișnuită, l-am vizitat pe primar, am ținut pentru prima dată în viață în mână un Kalașnikov adevărat pe care-l avea în birou. La plecare, am observat un ziar pe masa lui. Fără să înțeleg un cuvânt pe rusește, fotografiile vorbeau de la sine: jucători de fotbal.

Campionatul Mondial o să înceapă peste câteva zile! Ea mă așteaptă la München, unde ne vom întâlni în curând, îi voi spune ce dor mi-a fost de ea și îi voi povesti cu de-amănuntul tot ce s-a întâmplat între mine și Hilal.

Ea va răspunde: „Am mai auzit povestea asta de patru ori". Și ne vom duce să bem într-o berărie germană.

N-am făcut călătoria ca să găsesc fraza ce lipsea din viața mea, ci ca să redevin regele lumii mele. Ea se află acum aici, sunt din nou conectat cu mine și cu universul magic din jurul meu.

Da, aș fi putut să ajung la aceleași concluzii fără să plec din Brazilia, dar, la fel ca păstorul Santiago într-una dintre cărțile mele, trebuie să mergi departe înainte

de a înțelege ce se află aproape. Ploaia, la întoarcerea pe pământ, aduce lucruri din văzduh. Magicul, extraordinarul, e tot timpul cu mine și cu toate ființele din Univers, dar din când în când uităm de asta și trebuie să ne amintim, chiar dacă e nevoie să străbatem cel mai mare continent din lume de la un capăt la altul. Revenim încărcați de comori, care pot să fie din nou îngropate astfel încât, din nou, va trebui să plecăm în căutarea lor. Asta face viața interesantă: să crezi în comori și în miracole.

— Haide să sărbătorim. Oare se găsește niște vodcă pe vapor?

Nu este vodcă pe vapor, iar Hilal mă privește mânioasă.

— Să sărbătorim ce? Faptul că acum voi rămâne singură aici, voi lua trenul înapoi și mă voi gândi zile și nopți de călătorie la tot ce am trăit împreună?

— Nu. Trebuie să sărbătoresc ce am trăit, să-mi rostesc mie însumi un toast. Și tu trebuie să rostești un toast pentru curajul tău. Ai pornit în căutarea aventurii și ai întâlnit-o. După o mică perioadă de tristețe, cineva va aprinde un foc pe un munte din apropiere.

Vei vedea lumina, te vei duce într-acolo și vei întâlni bărbatul pe care l-ai căutat toată viața. Ești tânără, am observat în timpul nopții trecute că nu mâinile tale erau cele care cântau la vioară, ci mâinile lui Dumnezeu. Lasă-l pe Dumnezeu să-ți folosească mâinile. Vei fi fericită, chiar dacă acum te simți disperată.

— Nu înțelegi ce simt. Ești un egoist, crezând că lumea îți datorează ceva. Eu m-am oferit cu totul și din nou sunt părăsită în mijlocul drumului.

Nu are rost să discutăm, dar știu că ce am spus se va adeveri până la urmă. Am 59 de ani; ea, 21.

*
* *

Ne întoarcem în locul unde suntem cazați. De astă dată nu e un hotel, ci o casă uriașă care a fost construită în 1974, pentru reuniunea despre dezarmare dintre secretarul general al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice de atunci, Leonid Brejnev, și președintele american Gerald Ford. E toată din marmură albă, cu un hol imens în centru, și are o serie de camere care în trecut trebuie să fi servit pentru delegațiile de oameni politici, dar care astăzi sunt folosite de câțiva invitați.

Vrem să facem o baie, să ne schimbăm și să ieșim imediat ca să luăm cina în oraș, departe de ambianța aceea rece. Dar un bărbat s-a oprit chiar în mijlocul holului. Editorii mei se apropie. Yao și cu mine așteptăm la o distanță prudentă.

Bărbatul scoate telefonul mobil și formează un număr. Editorul meu vorbește respectuos, ochii săi par să strălucească de bucurie. Editoarea surâde. Vocea strârnește un ecou în pereții de marmură.

— Înțelegi? întreb.

— Da, înțeleg, răspunde Yao. Și o să aflați și dumneavoastră într-un minut.

Editorul închide telefonul și vine spre mine cu un zâmbet vesel.

— Ne înapoiem la Moscova mâine, spune. Trebuie să fim acolo la cinci după-amiază.

— Nu trebuia să mai rămânem două zile aici? Nici măcar n-am avut timp să văd orașul. În plus, sunt nouă ore de zbor. Cum o să ajungem acolo la cinci după-masa?

— Sunt șapte ore diferență de fus orar. Dacă plecăm la amiază, vom ajunge la două după-masă. E timp.

O să anulez rezervarea la restaurant și o să cer să ni se servească cina aici: trebuie să iau toate măsurile.

— De ce atâta grabă? Avionul meu spre Germania pleacă…

Mă întrerupe în mijlocul frazei.

— Se pare că președintele Vladimir Putin a citit totul despre călătoria dumneavoastră. Și ar vrea să vă întâlnească personal.

— Dar eu?

Editorul se întoarce spre Hilal.

— Dumneata ai venit pentru că așa ai vrut. Și te vei întoarce când și cum vei vrea. Nu e treaba noastră.

Bărbatul cu telefonul mobil a dispărut deja. Editorii mei au plecat, iar Yao s-a dus după ei. Rămânem doar noi doi acolo, în mijlocul giganticului și apăsătorului hol alb.

Totul s-a întâmplat atât de repede, că încă nu ne-am revenit. Nu-mi închipuiam că Putin știe de călătoria mea. Hilal nu credea într-un deznodământ atât de abrupt, atât de neașteptat, fără să mai aibă ocazia să-mi vorbească de iubire, să explice cât de importantă era pentru viețile noastre și cum ar trebui să mergem mai departe, chiar dacă eram căsătorit. Cel puțin, asta cred eu că se petrece în capul ei.

— NU-MI POȚI FACE ASTA! NU MĂ POȚI LĂSA AICI! M-AI MAI UCIS O DATĂ, PENTRU CĂ N-AI AVUT CURAJUL SĂ SPUI NU, VREI SĂ MĂ UCIZI DIN NOU!

Aleargă în camera ei și mă tem de ce-i mai rău. Dacă vorbește serios, orice e posibil în acel moment. Vreau să-i telefonez editorului, să-l rog să cumpere un bilet pentru ea – sau ne vom confrunta cu o tragedie, nu va mai exista întâlnirea cu Putin, nu va mai exista regat,

izbăvire sau cucerire, marea aventură se va încheia cu sinucidere și moarte. Alerg spre camera ei, la etaj, dar ea a deschis deja ferestrele.

— Oprește-te! N-ai să mori sărind de la înălțimea asta. N-o să reușești decât să rămâi infirmă pentru tot restul vieții!

Ea nu mă ascultă. Trebuie să fiu mai calm, să controlez situația. E rândul meu să fac dovadă de aceeași autoritate ca ea la Baikal, când a cerut să nu mă întorc ca să o văd goală. Mii de lucruri îmi trec prin minte în clipa aceea. Și recurg la cel mai ușor.

— Te iubesc. Niciodată n-am să te las singură aici.

Știe că nu e adevărat, dar cuvintele au un efect instantaneu.

— Mă iubești ca un râu. Dar eu te iubesc ca o femeie.

Hilal nu vrea să moară. Dacă ar fi fost așa, ar fi tăcut. Dar vocea ei, pe lângă cuvintele rostite, spune: „Ești o parte din mine, cea mai importantă, care rămâne în urmă. Niciodată n-am să mai fiu cea care am fost". Se înșală, dar nu e momentul să explic ce nu va putea să înțeleagă.

— Eu te iubesc ca pe o femeie. Cum te-am iubit înainte și cum voi continua să te iubesc cât timp va exista lumea. Am explicat de mai multe ori: timpul nu trece. Vrei să repet?

Ea se întoarce.

— Minciună. Viața e un vis din care ne trezim doar când întâlnim moartea. Timpul trece câtă vreme trăim. Sunt o muziciană, mă lupt cu timpul în notele mele muzicale. Dacă el n-ar exista, n-ar exista nici muzică.

Ceea ce spune are noimă. O iubesc. Nu ca pe o femeie, dar o iubesc.

— Muzica nu e o succesiune de note. E trecerea constantă a unei note între sunet și tăcere. Știi asta, argumentez eu.

— Ce știi tu despre muzică? Chiar dacă ar fi așa, ce importanță are asta acum? Dacă ești prizonierul trecutului tău, află că și eu sunt! Dacă te-am iubit într-o viață, voi continua să te iubesc pentru totdeauna!

Nu mai am inimă, nici trup, nici suflet, nimic! Am doar iubire. Crezi că exist, dar e o iluzie a ochilor tăi, ceea ce vezi este Iubirea în stare pură, vrând să se arate, dar nu există nici timp, nici spațiu unde să se poată manifesta.

Se îndepărtează de fereastră și începe să umble prin cameră. Nu avea nici cea mai mică intenție să se arunce. În afară de pașii ei pe parchet, tot ce aud e infernalul tic-tac al unui ceas, dovedind că greșesc: timpul există și ne consumă în acel moment. Dacă Yao ar fi aici, m-ar putea ajuta s-o calmez, el care se simte bine de câte ori poate face ceva pentru ceilalți. Bietul om, în sufletul căruia încă mai suflă vântul negru al singurătății!

— Întoarce-te la nevasta ta! Întoarce-te la cea care a fost mereu lângă tine în clipele ușoare și dificile! Ea e generoasă, tandră, tolerantă, eu sunt tot ce detești: complicată, agresivă, obsesivă, capabilă de orice!

— Să nu vorbești așa de soția mea!

Din nou pierd controlul asupra situației.

— Vorbesc ce vreau! Tu n-ai avut niciodată control asupra mea și nu vei avea niciodată!

Calm. Să continui să vorbesc și se va liniști. Dar niciodată n-am văzut pe cineva într-o asemenea stare.

— Bucură-te că nu are nimeni control asupra ta. Felicită-te că ai avut curajul, ți-ai riscat cariera, ai plecat în căutarea aventurii și ai găsit-o. Amintește-ți ce ți-am spus pe vapor: cineva va aprinde focul sacru pentru

tine. Astăzi nu numai mâinile tale ating vioara: te ajută îngerii. Îngăduie ca Dumnezeu să-ți folosească mâinile. Amărăciunea va dispărea mai devreme sau mai târziu, cineva pe care soarta l-a așezat pe drumul tău va sosi până la urmă cu un buchet de fericire în mâini și totul se va rezolva cu bine. Așa va fi, chiar dacă în acest moment te simți disperată și crezi că te mint.

Prea târziu.

Am spus ce nu trebuia, fraze care s-ar putea rezuma astfel: „Așteaptă să mai crești, fetițo". Din toate femeile pe care le-am cunoscut, nici una nu ar accepta asemenea scuză idioată.

Hilal ia o veioză grea de metal, o smulge din priză și vine spre mine. Reușesc s-o apuc înainte să-mi atingă fața, dar ea mă lovește cu toată forța și furia. Arunc veioza la o distanță sigură și încerc să-i prind brațele, dar nu reușesc. O lovitură mi-atinge nasul, sângele țâșnește în toate părțile.

Eu și cu ea suntem acoperiți de sângele meu.

Sufletul Turciei îi va dărui soțului dumneavoastră toată dragostea pe care o posedă. Dar va vărsa sângele lui înainte de a dezvălui ce caută.

— Vino!

*

* *

Tonul mi s-a schimbat total. Ea se oprește. O iau de braț și încep s-o târăsc afară.

— Vino cu mine.

Nu mai e timp să-i explic nimic. Cobor scările în goană, cu Hilal mai mult speriată decât furioasă. Inima îmi bate să-mi iasă din piept. Ieșim din clădire. Mașina care trebuia să mă ducă la cină mă așteaptă.

— La gară!

Șoferul mă privește fără să înțeleagă nimic. Deschid portiera, o împing înăuntru, intru după ea.

— Spune-i să meargă imediat la gară!

Ea repetă fraza pe rusește, șoferul demarează.

— Spune-i să nu-și bată capul cu limita de viteză. Rezolv eu pe urmă. Trebuie să mergem acolo acum!

Omului pare să-i placă ce a auzit. Pornește în trombă, pneurile scrâșnesc la fiecare viraj, automobile frânează când văd plăcuța oficială. Spre surprinderea mea, există o sirenă în mașină, iar el o pune pe capotă. Degetele mele s-au încleștat pe brațele lui Hilal.

— Mă doare!

Slăbesc strânsoarea, mă rog, îi cer lui Dumnezeu să mă ajute, să ajung la timp, să fie totul unde trebuie să fie.

Hilal vorbește cu mine, cerându-mi să mă liniștesc, că nu trebuia să facă ce a făcut, că în cameră nu se gândea să se omoare, totul a fost doar o scenă. Cine iubește nu distruge și nici nu se lasă distrus, niciodată nu m-ar face să trec într-o nouă incarnare suferind și învinuindu-mă pentru ce s-a întâmplat – o dată e suficient, și asta se întâmplase deja. Mi-ar plăcea să-i pot răspunde, dar nu urmăresc prea bine ce spune.

Zece minute mai târziu mașina frânează la poarta terminalului.

Deschid portiera, o smulg pe Hilal din mașină și intru în gară. Când să trecem prin control, suntem opriți. Eu vreau să merg înainte fie ce-o fi, dar doi paznici uriași își fac apariția. Hilal mă lasă singur și, pentru prima oară în călătoria aceea, mă simt pierdut, fără să știu exact cum să merg mai departe. Am nevoie de ea lângă mine. Fără ea nimic, nimic nu va fi posibil. Mă așez pe jos. Bărbații îmi privesc obrazul și hainele pline de sânge, se apropie, fac un gest poruncind să

mă ridic și încep să-mi pună întrebări. Încerc să spun că nu vorbesc rusește, dar ei devin tot mai agresivi. Alte persoane se apropie ca să vadă ce se întâmplă.

Hilal reapare cu șoferul. Fără să ridice vocea, el le spune ceva celor doi paznici agresivi, care-și schimbă expresia și mă salută, dar eu n-am timp de pierdut. Trebuie să merg mai departe. Ei îi împing la o parte pe cei care se adunaseră în jurul nostru. Drumul e liber, o apuc de mână, intrăm pe peron, alerg până la capăt, totul e în întuneric, dar sunt în stare să recunosc ultimul vagon.

Da, încă mai e acolo!

O îmbrățișez pe Hilal în timp ce încerc să-mi recapăt suflarea. Inima bate să-mi spargă pieptul din cauza efortului și a adrenalinei care îmi curge prin vine. Simt o amețeală, am mâncat puțin după-masă, dar nu pot să leșin acum. Sufletul Turciei îmi va arăta de ce am nevoie. Hilal mă mângâie ca și cum aș fi copilul ei, cerându-mi să mă liniștesc, ea e lângă mine și nu se va putea întâmpla nimic rău.

Respir adânc, inima îmi revine treptat la normal.

— Vino, vino cu mine.

Ușa este deschisă – nimeni nu ar îndrăzni să intre într-o gară în Rusia ca să fure ceva. Intrăm în lăcaș, eu o pun lângă perete, cum făcusem demult, la începutul acelei călătorii care nu se mai termina niciodată. Fețele noastre sunt aproape una de alta, ca și cum pasul următor ar fi un sărut. O lumină îndepărtată, poate de la un singur bec pe alt peron, se reflectă în ochii ei.

Și, chiar dacă am fi fost în întuneric total, eu și cu ea am putea să vedem. Aici este Aleph-ul, timpul își schimbă frecvența, intrăm în tunelul obscur cu o viteză amețitoare – ea cunoaște deja povestea, nu se va speria.

— Să mergem împreună, ține-mă de mână și să mergem împreună în lumea cealaltă, ACUM!

Apar cămilele și deșerturile, ploile și vânturile, fântâna dintr-un sat din Pirinei și cascada de la mânăstirea Piedra, țărmurile Irlandei, un colț de stradă care cred că este la Londra, femei pe motocicletă, un profet în fața muntelui sacru, catedrala din Santiago de Compostela, prostituate așteptându-și clienții la Geneva, vrăjitoare care dansează goale în jurul unui foc, un bărbat gata să-și descarce revolverul în soție și în amantul ei, stepele dintr-o țară asiatică unde o femeie țese covoare frumoase în timp ce așteaptă întoarcerea omului ei, nebuni în ospicii, mările cu toți peștii lor și Universul cu fiecare stea. Zgomote de copii care se nasc, bătrâni care mor, mașini frânând, femei care cântă, bărbați care înjură și porți, porți și iar porți.

Merg spre toate viețile pe care le-am trăit, le voi trăi și le trăiesc. Sunt un bărbat într-un tren cu o femeie, un scriitor care a trăit în Franța la sfârșitul secolului al XIX-lea, sunt cei mulți care am fost și voi fi. Trecem prin ușa prin care vreau să intru. Eram agățat de mâna ei, care acum dispare.

În jurul meu, o mulțime care miroase a bere și vin râde în hohote, huiduie, țipă.

Vocile feminine mă strigă. Mi-e rușine, nu vreau să le văd, dar ele insistă. Persoanele de lângă mine mă salută: vasăzică eu sunt răspunzător pentru asta! Să salvez orașul de erezie și de păcat! Vocile continuă să mă strige pe nume.

Dar am fost deja destul de laș pentru ziua aceea și pentru tot restul vieții mele. Ridic încet capul.

Căruța trasă de boi aproape că a trecut, încă o clipă și n-aș mai auzi nimic. Dar eu le privesc. Cu toate umilințele pe care le-au îndurat, par senine, ca și cum s-ar fi maturizat, ar fi crescut, s-ar fi măritat, ar fi avut copii și s-ar îndrepta în mod firesc spre moarte, destinația tuturor ființelor omenești. Au luptat cât timp au putut, dar la un moment dat au înțeles că acesta era destinul lor, le fusese scris înainte de naștere. Doar două lucruri pot să dezvăluie marile taine ale vieții: suferința și dragostea. Ele trecuseră prin amândouă.

Și asta văd în ochii lor: dragoste. Ne-am jucat împreună, am visat nobili și prințese, am trasat planuri de viitor cum fac toți copiii. Viața s-a însărcinat să ne despartă. Eu am ales să-l slujesc pe Dumnezeu, ele au continuat pe alt drum.

Am 19 ani. Sunt puțin mai în vârstă decât fetele care mă privesc acum recunoscătoare că am ridicat capul.

Dar sufletul meu poartă o povară mult mai mare, a contradicțiilor și culpelor, povara de a nu fi avut niciodată curajul să spun „nu", în numele unei obedienţe absurde, pe care vreau să o cred adevărată și logică.

Ele mă privesc, și secunda aceea durează o veșnicie. Una dintre ele mă strigă din nou pe nume. Eu șoptesc, astfel ca doar ele să audă:

— Iertare.

— Nu-i nevoie, îmi răspunde una dintre ele. Da, am stat de vorbă cu spiritele. Ele ne-au dezvăluit ce avea să se întâmple, timpul fricii a trecut, rămâne acum doar timpul speranței. Suntem vinovate? Într-o zi lumea va judeca, iar rușinea nu va mai cădea pe capetele noastre.

Ne vom reîntâlni în viitor, când toată viața și munca ta vor fi dedicate celor care astăzi sunt neînțeleși. Vocea ta va fi puternică, mulți o vor auzi.

Căruța se îndepărtează, și eu încep să alerg lângă ea, cu toate îmbrâncelile paznicilor.

— Iubirea a învins ura, continuă alta, vorbind calm, ca și cum am mai fi în pădurile și crângurile copilăriei noastre. Cei care sunt arși astăzi vor fi preaslăviți când le va veni timpul. Magii și alchimiștii se vor întoarce, Zeița va fi proslăvită, vrăjitoarele vor fi cinstite. Toate astea spre slava lui Dumnezeu. Asta e binecuvântarea pe care o așternem acum pe capul tău, până la sfârșitul veacurilor.

Un paznic îmi dă o lovitură în stomac, mă îndoi de șale pierzându-mi răsuflarea, dar ridic capul din nou. Căruța se îndepărtează, nu voi mai putea să o ajung din urmă.

O împing pe Hilal într-o parte. Suntem din nou în tren.

— Nu am văzut prea bine, spune ea. Parcă era o mulțime care striga, și un bărbat cu glugă era acolo. Cred că erai tu, nu sunt sigură.

— Nu te mai gândi.

— Ai primit răspunsul de care aveai nevoie?

Mi-ar plăcea să-i spun: „Da, în sfârșit mi-am înțeles destinul", dar vocea mi se gâtuie.

— N-ai să mă lași singură aici în orașul ăsta, nu-i așa?

O îmbrățișez.

— În nici un caz.

Moscova, 1 iunie 2006

În seara aceea, când ne-am întors la hotel, Yao o aștepta cu biletul pentru Moscova. Ne înapoiem cu același avion, în clase diferite. Editorii mei nu mă pot însoți până unde voi avea întâlnirea cu președintele Vladimir Putin, dar un prieten jurnalist este acreditat în acest scop.

Când avionul aterizează, ea și cu mine coborâm pe uși diferite. Sunt condus într-o sală specială, unde doi bărbați și prietenul meu mă așteaptă. Cer să mă duc până la terminalul unde sunt debarcați ceilalți pasageri, trebuie să-mi iau rămas-bun de la o prietenă și de la editorii mei. Unul dintre bărbați spune că nu va fi timp, dar prietenul meu răspunde că e ora două după-amiază, întâlnirea este stabilită pentru cinci și, chiar dacă președintele mă așteaptă într-o casă din afara Moscovei, unde obișnuiește să-și rezolve treburile în această perioadă a anului, în nici o oră vom fi acolo.

— În caz contrar, aveți sirenă la mașini… spune el în glumă.

Ne ducem până la celălalt terminal. Pe drum, trec pe la florărie și cumpăr doisprezece trandafiri. Ajungem în fața porții de debarcare, e plin de persoane care așteaptă altele care vin de departe.

— Cine dintre dumneavoastră de aici înțelege engleza? strig eu.

Oamenii privesc speriați. Sunt însoțit de trei bărbați destul de voinici.

— Cine dintre dumneavoastră vorbește engleza?

Câteva mâini se ridică. Arăt buchetul de trandafiri.

— În curând va sosi aici o fată pe care o iubesc mult. Am nevoie de unsprezece voluntari ca să mă ajute să ofer aceste flori.

Imediat apar lângă mine cei unsprezece voluntari. Ne așezăm într-un șir. Hilal iese pe poarta principală, mă vede, zâmbește larg și se îndreaptă spre mine. Una câte una, persoanele merg să-i ofere trandafirii. Ea pare încurcată și veselă în același timp. Când ajunge în fața mea, îi ofer a douăsprezece floare și o îmbrățișez cu toată tandrețea din lume.

— N-ai să spui acum că mă iubești? întreabă, încercând să mențină situația sub control.

— Ba da. Te iubesc ca un râu. Adio.

— Adio? izbucnește ea în râs. N-ai să scapi de mine atât de curând.

Cei doi bărbați care așteaptă să mă conducă la președinte comentează ceva pe rusește. Prietenul meu râde. Eu întreb ce spun, dar traduce chiar Hilal:

— Au spus că n-au mai văzut niciodată o scenă atât de romantică în aeroportul ăsta.

Ziua de Sfântul Gheorghe, 2010

Nota autorului

M-am mai întâlnit cu Hilal în septembrie 2006, când am invitat-o să participe la o reuniune la mânăstirea din Melk, în Austria. De acolo am călătorit la Barcelona, apoi la Pamplona și Burgos. Într-unul dintre aceste orașe m-a informat că părăsise școala de muzică și nu mai voia să cânte la vioară. Am încercat să discut acest subiect, dar în sinea mea înțelegeam că și ea redevenise regina regatului ei, și acum trebuia să-l guverneze.

În timpul scrierii acestei cărți, Hilal mi-a trimis două e-mailuri în care spunea că visase că relatam povestea noastră. I-am cerut să aibă răbdare și nu i-am comunicat cu-adevărat faptul decât când am isprăvit de scris. Nu s-a arătat foarte surprinsă.

Mă întreb dacă aveam dreptate să mă gândesc că, odată pierdută ocazia cu Hilal, vor mai exista alte trei (în fond, opt fete au fost executate în ziua aceea și întâlnisem deja cinci dintre ele). Astăzi tind mai degrabă să spun că nu voi cunoaște niciodată răspunsul: dintre cele opt osândite, fata aceea, al cărei nume nu l-am știut niciodată, era singura care mă iubise cu adevărat.

Deși nu mai lucrăm împreună, le mulțumesc Lenei, lui Iuri Smirnov și Editurii Sofia pentru experiența unică de a fi străbătut Rusia cu trenul.

Rugăciunea folosită de Hilal la Novosibirsk ca să mă ierte a fost deja rostită de alte persoane. Când spun

în carte că am auzit-o în Brazilia, mă refer la spiritul lui André Luz, un băiețel.

În încheiere, aș vrea să atrag atenția asupra exercițiului cu inelul de lumină. Așa cum am mai menționat, orice revenire în trecut fără a avea niște cunoștințe minime despre proces poate avea consecințe dramatice și dezastruoase.

Redactor
RALUCA POPESCU

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
EMILIA IONAȘCU

Corector
IOANA VÎLCU

Apărut 2011
BUCUREȘTI – ROMÂNIA